СЪД НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ГОДИШЕН ДОКЛАД **2015 Г.**

ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ГОДИШЕН ДОКЛАД **2015 Г.**

ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Общ преглед на правораздавателната дейност на Съда,
на Общия съд и на Съда на публичната служба на Европейския съюз

Люксембург, 2016 г.

www.curia.europa.eu

СЪД НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
ТЕЛ. +352 4303-1

ОБЩ СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
ТЕЛ. +352 4303-1

СЪД НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
ТЕЛ. +352 4303-1

Уебсайт на Съда: http://www.curia.europa.eu

Докладът е приключен на 1 януари 2016 г.

Възпроизвеждане на текста се разрешава при посочване на източника. Възпроизвеждане на снимките се разрешава само във връзка с това издание. Във всички останали случаи трябва да се поиска разрешение за употребата им от Съда на Европейския съюз.

Допълнителна информация за Европейския съюз може да се намери в интернет на сървъра Europa (http://europa.eu).

Люксембург: Съд на Европейския съюз/Дирекция „Комуникация“/Отдел „Публикации и електронни медии“
Служба за публикации на Европейския съюз

Print ISBN 978-92-829-2231-6 ISSN 2467-0782 doi:10.2862/246686 QD-AP-16-001-BG-C
PDF ISBN 978-92-829-2134-0 ISSN 2467-1010 doi:10.2862/568283 QD-AP-16-001-BG-N

© Европейски съюз, 2016 г.

Снимки © Georges Fessy
Снимки на корицата © Gediminas Karbauskis

Printed in Luxembourg

Отпечатано на хартия, избелена без елементарен хлор (ECF)

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор от председателя на Съда г-н Koen LENAERTS 04

ГЛАВА I **СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

A | Развитие и дейност на Съда през 2015 г. 08

B | Практиката на Съда на Европейския съюз през 2015 г. 12

C | Състав на Съда 64

1. Промени в състава на Съда през 2015 г. 65

2. Протоколен ред 66

3. Бивши членове на Съда 69

D | Съдебна статистика на Съда 72

ГЛАВА II **ОБЩ СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

A | Дейност на Общия съд през 2015 г. 102

B | Състав на Общия съд 152

1. Промени в състава на Общия съд през 2015 г. 153

2. Протоколен ред 154

3. Бивши членове на Общия съд 156

C | Съдебна статистика на Общия съд 158

ГЛАВА III **СЪД НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

A | Дейност на Съда на публичната служба през 2015 г. 180

B | Състав на Съда на публичната служба 190

1. Промени в състава на Съда на публичната служба през 2015 г. 191

2. Протоколен ред 192

3. Бивши членове на Съда на публичната служба 193

C | Съдебна статистика на Съда на публичната служба 194

Кун ЛЕНАРТС

председател на Съда на Европейския съюз

Изминалата година остави особен белег върху институцията поради напускането на Василиос Скурис след над шестнадесетгодишен мандат като член на Съда и изключителни дванадесет години като председател на институцията.

Последните месеци дадоха множество поводи да отдадем почит на моя предшественик — на церемонията на 8 юни 2015 г. за връчването на издадения в негова чест сборник Liber amicorum, на тържественото заседание на 7 октомври 2015 г., а и на няколко по-неофициални срещи.

Бих желал обаче да използвам възможността, която ми предоставя този предговор, и още веднъж лично от свое име и от името на всички членове и служители на институцията да засвидетелствам огромната ни признателност към нашия бивш председател. В колективната ни памет председателят Скурис ще остане като човека, който съумя да създаде условия за успешното провеждане на различните процеси на разширяване, белязали най-новата история на нашата институция, и особено на „голямото разширяване“ от 2004 г. Бих искал също така да го поздравя за несломимата му отдаденост към капиталното дело на Съда на Европейския съюз за гарантирането на правното единство и развитието на правото в Съюза, както и за укрепването на основните права на европейските граждани, дело, за което през май 2015 г. институцията бе отличена в Щутгарт с 50-ата награда „Теодор Хойс“.

В статистическо отношение 2015 година се откроява с изключително интензивния ритъм на съдебната дейност. През приключилата година пред трите съдилища бяха образувани общо 1 711 дела, което е най-високият брой образувани за една година дела в цялата история на институцията. Броят на делата тази година конкретно пред Съда за първи път надхвърли символичния праг от 700 дела (713). Освен това със 1 755 приключени дела през 2015 г. годишната производителност на институцията достигна безпрецедентно равнище.

На този фон, удовлетворена от развоя на събитията, свидетелстващ за доверието на националните съдилища и гражданите към юрисдикциите на Съюза, институцията приветства и приетата от законодателните органи на Съюза реформа в устройството на Съда на Европейския съюз. Приемането на реформата бележи края на дълъг законодателен процес, започнал още през 2011 г., а в резултат от триетапния процес на удвояване на броя на съдиите в Общия съд до 2019 г. ще даде

възможност на институцията да продължи да изпълнява своята задача в служба на европейските граждани при зачитане на потребността от качество и ефективност на правосъдието. Това е и целта на новия процедурен правилник на Общия съд, който влезе в сила на 1 юли 2015 г. и ще укрепи възможностите му да разглежда делата в разумен срок съобразно изискванията на справедливия процес.

Накрая, през 2015 г. наред с председателя Скурис напуснаха още трима членове на Съда в рамките на частичното обновяване на състава му, както и един член на Общия съд. Същевременно можем да приветстваме встъпването в длъжност на двама нови генерални адвокати, с което приключи изпълнението на решението на Съвета от юни 2013 г. за увеличаване на броя на генералните адвокати в Съда.

Извън тези институционални събития тук мога с удоволствие да припомня, че във връзка с честването на 800-ата годишнина от подписването на Магна харта от английския крал Джон Безземни Съдът на Европейския съюз имаше привилегията за седмица през октомври тази година да бъде дом за един от оригиналните екземпляри на хартата, безспорен универсален източник на вдъхновение за редица основополагащи актове в областта на демократичните ценности и правата и свободите на човека.

Настоящият доклад ще даде на читателя пълна представа за развитието и дейността на институцията през 2015 г. Както през предходните години, значителна част е посветена на кратки, но изчерпателни изложения във връзка със същинската правораздавателна дейност на Съда, Общия съд и Съда на публичната служба. Анализът е допълнен и онагледен със статистически данни за всяко от тези съдилища.

Използвам случая да благодаря сърдечно на колегите от трите съдилища и на всички служители на институцията за забележителната им работа през тази година.

ГЛАВА I

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

A | РАЗВИТИЕ И ДЕЙНОСТ НА СЪДА ПРЕЗ 2015 Г.

От председателя **Кун ЛЕНАРТС**

Тази първа глава съдържа обобщение за дейността на Съда през 2015 г. Настоящата част (А) включва, първо, преглед на развитието на съда през изминалата година, и второ, статистически анализ, който показва промените в обема на работата на Съда и средната продължителност на делата. Във втората част (Б) са представени, както всяка година, най-важните новости в съдебната практика, подредени по области. Третата част (В) съдържа данни за състава на Съда през разглеждания период, а четвъртата част (Г) е посветена на статистиката за съдебната 2015 г.

1.1. На тържественото заседание, което се проведе на 7 октомври 2015 г. в частност по повод на частичното обновяване на състава на Съда, институцията се раздели с Василиос Скурис след над шестнадесетгодишния му мандат като член на Съда и дванадесет години като председател на Съда на Европейския съюз.

Това тържество бе предшествано от колоквиум, организиран на 8 юни 2015 г. по инициатива на организационен комитет под ръководството на заместник-председателя Антонио Тицано на тема „Съдът на Европейския съюз под председателството на Василиос Скурис". На срещата споделиха впечатленията си много изтъкнати гости, поддържали отношения с институцията между 2003 г. и 2015 г., в това число висши национални магистрати и представители на европейските институции, а цялото събитие премина под любезното председателство на Жан-Марк Сове, заместник-председател на френския Държавен съвет и председател на комитета по член 255. В края на колоквиума на г-н Скурис бе връчен издаденият в негова чест *Liber amicorum* — сборник статии от работили под неговото председателство членове и бивши членове на Съда.

1.2. Във функционален план най-открояващото се събитие през 2015 г. несъмнено беше приемането на Регламент (ЕС, Евратом) 2015/2422 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 година за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз (ОВ L 341, стр. 14), в сила от 25 декември 2015 г. На фона на все по-големия обем и нарастващата сложност на делата измененията, които бяха внесени с този регламент в Статута на институцията по нейно предложение, представено през март 2011 г. и адаптирано през октомври 2014 г., сложиха началото на значителна реформа в устройството на съдебната власт на Съюза. Реформата е от ключово значение за трайното структурно укрепване на цялостната ефективност на съдебната система на Съюза в интерес на гражданите.

Реформата ще се извърши на три етапа, като до 2019 г. броят на съдиите в Общия съд постепенно ще бъде увеличаван, докато се удвои: 12 нови съдии ще встъпят в длъжност в началото на 2016 г. веднага след приключването на процедурите по подбора и назначаването им; при частичното обновяване на състава на Общия съд през септември 2016 г. броят на съдиите ще бъде увеличен с още седем чрез вливането на Съда на публичната служба в Общия съд; и накрая, при следващото частично обновяване на състава на Общия съд през септември 2019 г. броят на съдиите ще бъде увеличен с деветима и така общият им брой ще достигне 56. В хода на този процес държавите членки ще трябва да се стремят в крайна сметка да осигурят равно представителство на мъжете и жените сред членовете на Общия съд. Освен това институцията редовно ще се отчита за изпълнението на реформата, включително в края на трите етапа от прилагането ѝ.

Първата и основна цел на реформата е да се осигури възможност на Общия съд трайно да намали броя на висящите дела, което ще доведе и до понижаване на средната продължителност на производството пред него. Наред с това ще бъде опростено устройството на съдебната власт на Съюза, цялостната

ѝ ефективност ще бъде укрепена и ще се способства за последователността на съдебната практика, тъй като само една юрисдикция — Съдът, ще изпълнява задачата като втора инстанция да гарантира еднаквото тълкуване на нормите на правото.

Извън тази важна институционална реформа следва да се спомене и встъпването в длъжност на 7 октомври 2015 г. на двама нови генерални адвокати — г-н Бобек и г-н Йое. С пристигането им в Съда завърши изпълнението на Решение 2013/336/ЕС на Съвета от 25 юни 2013 за увеличаване на броя на генералните адвокати в Съда на Европейския съюз (ОВ L 179, стр. 92).

2. Статистиката на Съда за 2015 г. като цяло сочи запазване на досегашните равнища на производителност и ефективност, но и най-вече постоянна тенденция към увеличаване на обема на делата.

Така общият брой на делата, образувани пред Съда през 2015 г., достигна 713 (брутно, преди съединяването на свързани дела), което е най-големият брой образувани за една година дела в историята на Съда[1]. Обяснението за този извънредно голям брой дела, нараснал с близо 15 % спрямо 2014 г. (622), се открива в комбинирания ефект от значителното нарастване на жалбите срещу актове на Общия съд (215 жалби, тоест близо двойно спрямо числото за 2014 г. (111), което е най-високото равнище на този показател в историята на Съда) и многото отправени до Съда преюдициални запитвания (436, което е втората най-висока стойност на този показател след тази за 2013 г. (450). За сметка на това броят на преките искове и жалби значително намаля в сравнение с 2014 г. (48 срещу 74 през 2014 г.), което потвърждава наблюдаваната от няколко години твърда тенденция на спад. Освен това през 2015 г. бяха образувани три дела по искания за становище.

През 2015 г. Съдът приключи 616 дела (брутно, без да се отчитат съединените дела; 570 нетно), което е като цяло по-малко, отколкото през 2014 г. (719 брутно; 632 нетно), и отчасти се дължи на обстоятелството, че през 2014 г. бяха образувани по-малко дела (622) и съответно през изминалата година по-малко дела бяха достигнали до етап на решаване. По 399 от приключените дела са постановени съдебни решения, а по 171 — определения.

Броят на висящите дела към 31 декември 2015 г. възлиза на 884 (брутно, преди съединяването на дела; 831 нетно), което отразява увеличение спрямо края на 2014 г. (787 брутно), но съответства точно на ситуацията към 31 декември 2013 г., а с разлика от две дела — и на ситуацията към 31 декември 2012 г. (886 брутно).

Статистическите данни за продължителността на производствата през 2015 г. са много положителни. По-конкретно, при преюдициалните запитвания средната продължителност на делата се установи на 15,3 месеца, съвсем близо до рекордното постижение от 2014 г. (15 месеца). При преките искове и жалби продължителността на делата през 2015 г. беше 17,6 месеца, което бележи значително намаление спрямо предходните години (между 19,7 и 24,3 месеца за периода 2011—2014 г.). При жалбите срещу решения на Общия съд средната продължителност на делата през 2015 г. беше 14 месеца, което е най-ниската средна стойност на този показател за последните години.

Тези данни са резултат от непрестанния контрол на Съда над работното натоварване. Освен с реформите в методите на работа, започнали през последните години, запазването на ефикасността на Съда при разглеждането на делата се обяснява и с използването на различните процесуални инструменти, с които той разполага, за да ускори разглеждането на определени дела (спешното преюдициално производство, бързото производство, постановяването на решение с предимство, опростеното производство и възможността за решаване на делото без представяне на заключение на генералния адвокат).

1 | Освен през 1979 г., когато са образувани 1 324 дела. Необикновено големият брой на делата през онази година се обяснява с многото подадени жалби за отмяна с един и същ предмет.

Тази година по 11 дела бе поискано провеждане на спешно преюдициално производство, а определеният за това състав прецени, че по пет от тях са изпълнени условията по член 107 и сл. от Процедурния правилник. Тези дела бяха приключени в срок от средно 1,9 месеца.

За 18 дела бе поискано да бъдат разгледани по реда на бързото производство, но предвидените в Процедурния правилник предпоставки за това бяха изпълнени само в един от тези случаи. За 7 дела беше решено да бъдат разгледани с предимство.

Освен това в производствата по преюдициални запитвания Съдът редовно прилагаше опростената процедура по член 99 от Процедурния правилник. Всъщност общо 37 дела бяха приключени с определения (35) по реда на този член.

Накрая, Съдът често използваше и възможността по член 20 от Статута за решаване на делата без представяне на заключение от генералния адвокат, ако делото не повдига нови правни въпроси. Така около 43 % от постановените през 2015 г. решения не бяха съпътствани от заключения.

Що се отнася до разпределението на делата между различните състави на Съда, следва да се отбележи, че през 2015 г. около 8 % от (общия брой на) делата бяха решени от големия състав, около 58 % — от петчленни състави, а приблизително 34 % от делата, приключили с решение или определение с правораздавателен характер, бяха разгледани от тричленни състави. В сравнение с предходната година се констатира относителна стабилност на процента на делата, разгледани от големия състав (8,7 % през 2014 г.), и слабо увеличение на процента на делата, разгледани от петчленни състави (55 % през 2014 г.). Що се отнася до делата, приключили с определение с правораздавателен характер, 76 % бяха разпределени на тричленни състави, 18 % — на петчленни състави, а 6 % бяха приключени с определения на заместник-председателя на Съда.

Повече данни за статистиката за съдебната 2015 г. може да се намерят в част Г от настоящата глава.

B | ПРАКТИКА НА СЪДА ПРЕЗ 2015 Г.

I. ОСНОВНИ ПРАВА

През 2015 г. Съдът се произнася неколкократно по основните права в правния ред на Съюза. Някои от решенията са отразени в настоящия доклад[2]. Три от тях заслужават особено внимание.

На първо място следва да се отбележи решение ***Delvigne*** (C-650/13, EU:C:2015:648), постановено на 6 октомври 2015 г. от голямото състав на Съда. В това решение Съдът разглежда въпроса *дали държава членка може да въведе обща, неопределена и автоматична забрана за упражняване на граждански и политически права, обхващаща и правото на гражданите на Съюза да избират в изборите за Европейски парламент*. В случая по главното производство френски гражданин е осъден за тежко престъпление с влязла в сила присъда, с която като съпътстващо наказание е лишен завинаги от гражданските си права. Правилото за автоматично налагане на това съпътстващо наказание е изменено след осъждането на жалбоподателя в главното производство. Доколкото обаче новото правило не се прилага за влезлите в сила преди влизането му в сила присъди, жалбоподателят в главното производство счита, че е налице неравно третиране, а националната юрисдикция иска от Съда да тълкува членове 39 и 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата на основните права") предвид въпросното лишаване от активно избирателно право.

Що се отнася до приложимостта на Хартата на основните права в спора по главното производство, в решението си Съдът приема, че положението на гражданин на Съюза, по отношение на който органите на държава членка са постановили решение за заличаване от избирателните списъци, в резултат на което това лице е загубило правото си да избира в изборите за Европейски парламент, попада в приложното поле на правото на Съюза. Актът от 1976 г. за избиране на представители в Европейския парламент чрез всеобщи преки избори[3] не определя ясно и точно кои лица имат посоченото право, и поради това при сегашното състояние на правото на Съюза компетентна да определи носителите на това право е всяка държава членка, която трябва да законодателства при спазване на правото на Съюза. По-конкретно, при упражняването на тази компетентност държавите членки са длъжни да гарантират, че членовете на Европейския парламент се избират чрез всеобщо, пряко, свободно и тайно гласуване. Поради това трябва да се счита, че национално законодателство, което изключва осъдените за престъпление граждани на Съюза от кръга лица, които имат право да избират в изборите за Европейски парламент, прилага правото на Съюза, по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата на основните права.

По същество Съдът приема за очевидно, че с лишаването от активно избирателно право, както в случая по главното производство, се ограничава упражняването на това право, гарантирано в член 39, параграф 2 от Хартата на основните права. В член 52, параграф 1 от Хартата обаче се допуска налагането

2| Става въпрос за следните решения: решение от 29 април 2015 г., ***Léger*** (C-528/13, EU:C:2015:288), представено в раздел XVII „Обществено здраве", решение от 16 юли 2015 г., ***Lanigan*** (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474), представено в раздел X „Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси", решение от 16 юли 2015 г., ***Coty Germany*** (C-580/13, EU:C:2015:485), представено в раздел XIV.1 „Интелектуална собственост", решение от 8 септември 2015 г., ***Taricco и др.*** (C-105/14, EU:C:2015:555), представено в раздел XIII „Данъчни разпоредби", решение от 6 октомври 2015 г., ***Schrems*** (C-362/14, EU:C:2015:650), представено в раздел XIV.2 „Защита на личните данни", и решение от 17 декември 2015 г., ***Imtech Marine Belgium*** (C-300/14, EU:C:2015:825), представено в раздел IX.3 „Европейско изпълнително основание".

3| Акт за избиране на представители в Европейския парламент чрез всеобщи преки избори, приложен към Решение 76/787/ЕОВС, ЕИО, Евратом на Съвета от 20 септември 1976 г. (ОВ L 278, стр. 1), изменен с Решение 2002/772/ЕО, Евратом на Съвета от 25 юни и 23 септември 2002 г. (ОВ L 283, стр. 1).

на ограничения при упражняването на такива права, ако ограниченията са предвидени в закон и зачитат основното съдържание на посочените права и свободи, както и принципа на пропорционалност. В случая лишаването от активно избирателно право е предвидено в закона. Освен това то не поставя под въпрос самото активно избирателно право по член 39, параграф 2 от Хартата на основните права, тъй като при специфични условия и поради тяхното поведение то води до изключване на определени лица от групата на лицата, които имат право да избират в изборите за Парламент. Нещо повече, подобно ограничение е пропорционално, тъй като, от една страна, отчита естеството и тежестта на извършеното престъпление, както и срока на наказанието, и от друга страна, националното право дава възможност на лишените от активно избирателно право лица да поискат и да получат възстановяване на това право.

Накрая, Съдът отбелязва, че съдържащото се в член 49, параграф 1, последно изречение от Хартата на основните права правило относно обратното действие на наказателния закон, предвиждащ по-леко наказание, допуска разглежданото национално законодателство, доколкото това законодателство запазва действието на лишаването от активно избирателно право, следващо по силата на закона от осъждането за извършено престъпление, само що се отнася до окончателните присъди, влезли в сила при действието на старото, по-неблагоприятно законодателство.

На второ място, в решение ***ЧЕЗ Разпределение България*** (C-83/14, EU:C:2015:480) от 16 юли 2015 г. Съдът, заседаващ в голям състав, тълкува *Директива 2000/43 относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход*[4] и обявява, че не допуска практиката в квартали с компактно ромско население електромерите да се монтират на недостъпна височина, доколкото в други квартали на същия град електромерите се монтират на обичайната височина. Случаят по главното производство касае българска гражданка, която стопанисва магазин за хранителни стоки в квартал, населен основно от лица от ромски произход. Въпросната българска гражданка смята, че макар самата тя да не е от ромски произход, също е жертва на дискриминация поради оспорваната от нея практика на електроразпределителното предприятие.

В решението си Съдът първо припомня, че с оглед на предмета на Директива 2000/43 и на естеството на правата, които тя има за цел да защити, както и на факта, че тази директива е само израз на принципа на равенство, който е един от основните принципи на правото на Съюза, признат в член 21 от Хартата на основните права, приложното поле на посочената директива не може да се определя ограничително. Поради това доколкото електромерите се монтират като принадлежност, свързана с електроснабдяването, посоченият принцип следва да се спазва по силата на член 3, параграф 1 от Директивата.

Що се отнася до разпоредбите на Директива 2000/43, предмет на преюдициалните въпроси, Съдът отбелязва, от една страна, че спорната практика може да представлява „дискриминация, основана на етнически произход", по-конкретно по смисъла на член 1 и на член 2, параграф 1 от Директивата, тъй като посоченото понятие се прилага без значение дали разглежданата колективна мярка засяга лица с определен етнически произход, или лица, които, без да имат такъв произход, съвместно с първите търпят по-малко благоприятното третиране или особеното неблагоприятно положение, произтичащо от тази мярка. Освен това само по себе си обстоятелството, че в разглеждания в главното производство квартал живеят и лица, които не са от ромски произход, не може да изключи установяването на подобна практика с оглед на ромския етнически произход, който е общ за повечето живеещи в този квартал.

Съдът отбелязва, от друга страна, че ако националната юрисдикция не счете, че оспорваната практика представлява пряка дискриминация, основана на етнически произход, тази практика може да съставлява

4| Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 година относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход (ОВ L 180, стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 20, том 1, стр. 19 и поправка в ОВ L 36, 2014 г., стр. 22).

непряка дискриминация. В това отношение Съдът припомня, че за разлика от пряката дискриминация, непряката дискриминация може да произтича от мярка, която макар и неутрално формулирана, тоест с оглед на други, несвързани със защитения признак критерии, поставя в неблагоприятно положение най-вече лицата, които притежават тази характеристика. В случая оспорваната в главното производство практика, дори да се приеме, че е била въведена единствено в отговор на извършвани в съответния квартал злоупотреби, се основава на видимо неутрални критерии, засягайки същевременно в значително по-голяма степен лицата от ромски произход. В този смисъл тя поставя тези лица в особено неблагоприятно положение в сравнение с такива от друг етнически произход.

Освен това спорната мярка би могла да бъде обективно оправдана с желанието да се гарантира сигурността на електропреносната мрежа и надлежното отчитане на потребената електрическа енергия само при условие че не надхвърля границите на подходящото и необходимото за постигането на тези законни цели и че причинените неудобства не са несъразмерни спрямо така визираните цели. Това не е така, ако се констатира, или че съществуват други подходящи и по-слабо ограничителни средства, позволяващи постигането на посочените цели, или, ако няма такива средства, че споменатата мярка уврежда несъразмерно законния интерес на крайните потребители на електроенергия, живеещи в засегнатия квартал, да имат достъп до електроснабдяване при условия, които не са обидни или стигматизиращи и им позволяват редовно да проверяват своето потребление на електроенергия.

На трето място, на 17 декември 2015 г. в решение ***WebMindLicenses*** (C-419/14, EU:C:2015:832)[5] Съдът обявява, че правото на Съюза допуска националната *данъчна администрация да използва доказателства, събрани в рамките на паралелно все още неприключило наказателно производство* без знанието на данъчнозадълженото лице, например чрез прихващане на далекосъобщения и изземване на електронни съобщения, за да установи наличието на злоупотреба в областта на данъка върху добавената стойност (наричан по-нататък „ДДС"), при условие че събирането на тези доказателства в рамките на посоченото наказателно производство и тяхното използване в рамките на административното производство не нарушава правата, гарантирани от правото на Съюза, и в частност основните права.

По това дело Съдът първо припомня, че проверката дали е налице фактическият състав на злоупотреба трябва да се извърши съгласно правилата за доказване по националното право, при условие че те не накърняват ефективността на правото на Съюза. Той уточнява, че определянето на допълнително задължение за плащане на ДДС поради установяването на злоупотреба представлява прилагане на Директивата за ДДС[6] и на член 345 ДФЕС, и следователно на правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата на основните права.

Така Съдът уточнява, че съгласно член 7, член 47 и член 52, параграф 1 от Хартата националната юрисдикция, която извършва контрол на законосъобразността на основано на подобни доказателства решение за определяне на допълнително задължение за плащане на ДДС, трябва да провери, от една страна, дали използваните в паралелното производство способи за разследване са предвидени в закона и са необходими за целите на това производство, и, от друга страна, дали използването от посочената администрация на събраните по този начин доказателства е било също разрешено от закона и необходимо. Освен това националната юрисдикция следва да провери дали в съответствие с общия принцип на зачитане на правото на защита в рамките на административното производство данъчнозадълженото лице е имало възможност да получи достъп до тези доказателства и да бъде изслушано във връзка с тях. Ако установи, че данъчнозадълженото лице не е имало тази възможност или че посочените доказателства са били събрани или използвани в нарушение на член 7 от Хартата

5 | В частта си относно данъчните въпроси това решение е представено в раздел XIII „Данъчни разпоредби".

6 | Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 3, стр. 7).

на основните права, отнасящ се до зачитането на личния и семейния живот, тя трябва да изключи тези доказателства и да отмени споменатото решение, ако поради тази причина то се окаже неоснователно. Тези доказателства трябва също да се изключат, ако националната юрисдикция няма право да провери дали в рамките на наказателното производство те са били събрани в съответствие с правото на Съюза или най-малкото да се увери в това въз основа на вече извършена от наказателна юрисдикция в рамките на състезателно производство проверка.

II. ГРАЖДАНСТВО НА СЪЮЗА

Следва да се посочат две от решенията на Съда относно европейското гражданство. Те се отнасят съответно до правото на пребиваване на граждани на трети страни и до правото на граждани на други държави членки на социални плащания.

Решение ***Singh и др.*** (C-218/14, EU:C:2015:476), постановено на 16 юли 2015 г. от големия състав, се отнася до *условията, при които в случай на развод гражданите на трета страна, членове на семейството на гражданин на Съюза, запазват правото си на пребиваване*. В случая по главното производство става въпрос за трима граждани на трети страни, които след браковете си с гражданки на Съюза пребивават и работят в Ирландия, вследствие на което в съответствие с член 7, параграф 2 от Директива 2004/38[7] придобиват право на пребиваване в тази държава членка в качеството си на съпрузи, придружаващи гражданин на Съюза или присъединяващи се към него в приемащата държава членка. Браковете продължават най-малко три години, от които поне една в приемащата държава членка, като в трите случая съпругите напускат територията на Ирландия преди да подадат молби за развод. В този контекст Съдът е запитан дали съответните им съпрузи, които не са граждани на Съюза, могат да запазят правото си на пребиваване в Ирландия на основание член 13, параграф 2 от Директива 2004/38.

Съдът най-напред припомня, че гражданите на трети страни, които са членове на семейството на гражданин на Съюза, могат да поддържат, че имат право на пребиваване само в приемащата държава членка, където пребивава този гражданин. По-нататък Съдът приема, че когато преди започването на процедура по развод гражданинът на Съюза е напуснал държавата членка, където пребивава неговият съпруг, гражданин на трета страна, за да се установи в друга държава членка или в трета страна, предвидените в член 7, параграф 2 от Директива 2004/38 условия вече не са налице. Така при отпътуването на гражданина на Съюза производното право на гражданина на трета страна се прекратява преди процедурата по развод и следователно не може вече да бъде запазено на основание член 13, параграф 2, първа алинея, буква а) от тази директива. Всъщност, за да запази гражданинът на трета страна правото си на пребиваване на основание на последната разпоредба, съпругът му, гражданин на Съюза, трябва да пребивава в приемащата държава членка в съответствие с член 7, параграф 1 от Директива 2004/38 до датата на започване на процедурата по развода. В случая щом като съпругите, гражданки на Съюза, са напуснали територията на Ирландия преди започването на процедурите по развод, техните съпрузи, чужди граждани, са загубили правото си на пребиваване.

Съдът все пак припомня, че в такъв случай е възможно националното право да предоставя по-широка закрила на гражданите на трети страни, така че те да продължат да пребивават на територията на приемащата държава членка.

7| Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

В решение ***Alimanovic*** (C-67/14, EU:C:2015:597) от 15 септември 2015 г. Съдът, заседаващ в голям състав, постановява, че правото на Съюза допуска *правна уредба на държава членка, съгласно която* шест месеца след края на последната им работа *търсещите работа граждани на други държави членки са изключени от кръга на лицата с право на определени „специални парични обезщетения, независещи от вноски", съставляващи и „социално подпомагане"*, въпреки че тези обезщетения са гарантирани на намиращите се в същото положение граждани на тази държава членка. Главното производство е образувано по повод на отказа на германските власти да предоставят на членовете на семейство шведски граждани, някои от които са работили приблизително единадесет месеца в Германия, от една страна, помощи за покриване на разходи по издръжката за дългосрочно безработни лица и, от друга страна, социални надбавки за неработоспособните членове на семейството.

Съдът най-напред отбелязва, че разглежданите в главното производство помощи са специални парични обезщетения, независещи от вноски, по смисъла на член 70, параграф 2 от Регламент № 883/2004[8], както и мерки за социално подпомагане по смисъла на член 24, параграф 2 от Директива 2004/38, щом като преобладаващата им функция е да осигуряват минималните средства за издръжка, необходими за воденето на достоен живот.

Що се отнася до отпускането на тези помощи, препращайки към решение Dano[9], Съдът първо напомня, че гражданите на Съюза могат да изискват да бъдат третирани еднакво с гражданите на приемащата държава членка само ако пребиваването им на територията на приемащата държава членка отговаря на условията по Директива 2004/38. Ето защо Съдът уточнява, че за да се определи дали плащания на социалното подпомагане може да бъдат отказвани на основание на дерогацията по член 24, параграф 2 от Директива 2004/38, следва да се провери дали е приложим прогласеният в член 24, параграф 1 принцип на равно третиране между гражданите на Съюза, които имат право да пребивават на територията на приемащата държава членка по силата на тази директива, и гражданите на тази държава членка. Следователно е важно да се провери дали съответният гражданин на Съюза пребивава законно на територията на приемащата държава членка. В случая две разпоредби на Директива 2004/38 са годни да породят право на пребиваване в приемащата държава членка за жалбоподателите в главното производство, а именно член 7, параграф 3, буква в), предвиждащ възможността гражданин, който се намира в надлежно документирана принудителна безработица, след като е изтекъл срочния му трудов договор, и който се е регистрирал като търсещо работа лице в съответното бюро по труда, да запази статуса си на работник за не по-малко от шест месеца, и член 14, параграф 4, буква б), който гласи, че гражданите на Съюза, които са влезли на територията на приемащата държава членка, за да търсят заетост, не може да бъдат експулсирани от тази държава членка, докато могат да докажат, че продължават да търсят заетост и имат реален шанс да бъдат наети на работа.

В това отношение Съдът отбелязва, че въпросните жалбоподатели вече не са имали статуса по член 7 от Директива 2004/38 към момента, в който са им отказани разглежданите помощи, и че макар да могат да черпят право на пребиваване от член 14, параграф 4, буква б) от посочената директива, приемащата държава членка може да се позове на дерогацията по член 24, параграф 2 от тази директива, по силата на която въпросната държава членка може да не предостави социално подпомагане през първите три месеца на пребиваване или евентуално в по-дългия срок по член 14, параграф 4, буква б).

Освен това Съдът уточнява, че наистина Директива 2004/38 изисква държавата членка да взема предвид личното положение на заинтересования, когато преценява дали да наложи мярка експулсиране и когато определя дали при пребиваването си той създава неприемлива тежест за системата ѝ за

8| Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12).

9| Решение на Съда от 11 ноември 2014 г., ***Dano*** (C-333/13, EU:C:2014:2358). Вж. също: Годишен доклад за 2014 г., стр. 19.

социално подпомагане, но същевременно тази индивидуална проверка не е задължителна в случаи като разглеждания в главното производство, тъй като в самата Директива 2004/38, която установява степенувана система на запазването на статуса на работник, предназначена да създаде сигурност около правото на пребиваване и достъпа до социалните помощи, са отчетени различни фактори, характеризиращи личното положение на отделните кандидати за социални помощи, и в частност продължителността на упражняване на икономическа дейност.

III. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ НА АКТОВЕТЕ НА СЪЮЗА

Три решения са от съществен интерес във връзка със споровете относно избора на подходящото правно основание на актовете на институциите[10]. Първото се отнася до старата процедура за приемане на решения в обрастта на ПВР, второто е свързано с мерките, приети в рамките на политиката в областта на рибарството, а третото — с мерките, приети на основание член 349 ДФЕС.

По съединените дела, по които на 16 април 2015 г. е постановено решение ***Парламент/Съвет*** (C-317/13 и C-679/13, EU:C:2015:223), Съдът отменя *решения 2013/129 и 2013/496 на Съвета, подлагащи, съответно, новите психоактивни вещества 4-метиламфетамин и 5-(2-аминопропил)индол*[11] *на мерки за контрол в целия Съюз.* Тези решения са били приети без консултиране с Парламента.

По тези дела Парламентът повдига възражение за незаконосъобразност на член 8, параграф 3 от Решение 2005/387/ПВР[12], представляващ правното основание на обжалваните решения, тъй като това основание се отклонявало от предвидените в Договорите процедури за приемането на тези решения, доколкото не предвиждало задължение за консултиране с Парламента. В това отношение Съдът първо припомня, че доколкото правилата за формирането на волята на институциите на Съюза са установени в Договорите и прилагането им не зависи от преценката нито на държавите членки, нито на самите институции, само Договорите могат в особени случаи да овластят институция да промени установена от тях процедура за вземане на решения. Следователно да се признае на институция възможността с актове от вторичното право да установява правни основания за приемане на други актове, независимо дали това утежнява, или облекчава правилата за приемането им, би било равносилно на това да ѝ се възложат законодателни правомощия, надхвърлящи предвиденото в Договорите. Този принцип се прилага не само във връзка с приемането на законодателни актове, но и по отношение на предвидените в акт от вторичното право правни основания, позволяващи приемането на мерки за изпълнение на този акт при утежняване или облекчаване на предвидените в Договорите правила за приемане на такива мерки.

В случая, според Съда, законосъобразността на член 8, параграф 3 от Решение 2005/387/ПВР трябва да се прецени с оглед на разпоредбите, които към датата на приемане на това решение и следователно преди влизането в сила на Договора от Лисабон са уреждали изпълнението на актовете с общо приложение в областта на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси,

10| Две други посочени в настоящия доклад решения, свързани с европейския патент, могат в частност да бъдат отнесени към споровете във връзка с правното основание: решенията от 5 май 2015 г., ***Испания/Съвет*** (C-146/13, EU:C:2015:298 и C-147/13, EU:C:2015:299), представени в раздел XIV.1 „Интелектуална собственост".

11| Решение 2013/129/ЕС на Съвета от 7 март 2013 година за подлагане на веществото 4-метиламфетамин на мерки за контрол (ОВ L 72, стр. 11). Решение за изпълнение 2013/496/ЕС на Съвета от 7 октомври 2013 г. за подлагане на веществото 5-(2-аминопропил) индол на мерки за контрол (ОВ L 272, стр. 44).

12| Решение 2005/387/ПВР на Съвета от 10 май 2005 година относно обмена на информация, оценката на риска и контрола върху новите психоактивни вещества (ОВ L 127, стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 170).

а именно член 34, параграф 2, буква в) ЕС и член 39, параграф 1 ЕС, от които следва, че в тази област Съветът се произнася с квалифицирано мнозинство и след консултиране с Парламента. Така след като текстът от вторичното право на Съюза трябва да се тълкува, доколкото е възможно, в посока на съответствието му с разпоредбите на Договорите, посоченият член 8, параграф 3 трябва да се тълкува в съответствие с член 39, параграф 1 ЕС в смисъл, че позволява на Съвета да приеме акт за подлагането на ново психоактивно вещество на мерки за контрол едва след консултиране с Парламента. Поради това доводът на Парламента е отхвърлен.

По-нататък, за да отхвърли довода на Парламента, че член 8, параграф 3 от Решение 2005/387 е несъвместим с процесуалните правила, приложими след влизането в сила на Договора от Лисабон, Съдът, основавайки се на член 9 от Протокола относно преходните разпоредби, приема, че разпоредба от акт, законосъобразно приет на основание на Договора за ЕС преди влизането в сила на Договора от Лисабон, която предвижда ред за приемане на мерките за изпълнение на този акт, продължава — въпреки въведените с Договора съществени изменения в областта на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси — да поражда правни последици, докато не бъде отменена, обявена за нищожна или изменена, и позволява приемането на мерки за изпълнение при спазване на установената с нея процедура. В този смисъл фактът, че член 8, параграф 3 от Решение 2005/387 евентуално установява ред за приемане на мерките за изпълнение, който е утежнен или облекчен в сравнение с процедурата, предвидена за целта от Договора за функционирането на ЕС, не означава, че тази разпоредба е незаконосъобразно правно основание от вторичното право, която по направено възражение трябва да се приеме за неприложима.

Макар че доводите на Парламента за законосъобразност на правното основание са отхвърлени, жалбата за отмяна все пак е уважена, тъй като надлежното консултиране с Парламента, предвидено от правилата на Съюза, представлява основно формално изискване, чието пренебрегване в случая води до недействителност на обжалваните решения. Същевременно, за да не се засегне ефективността на контрола по отношение на психоактивните вещества, до които се отнасят тези решения, Съдът запазва последиците им до влизането в сила на нови актове, които да ги заменят.

На 1 декември 2015 г. с решение по съединени дела ***Парламент и Комисия/Съвет*** (C-124/13 и C-125/13, EU:C:2015:790) Съдът, заседаващ в голям състав, уважава жалбите на Парламента и Комисията за отмяна *на Регламент № 1243/2012 за изменение на Регламент № 1342/2008 за създаване на дългосрочен план за запасите от атлантическа треска и риболовните стопанства, които експлоатират тези запаси*[13]. Съветът приема Регламент № 1243/2012 на основание член 43, параграф 3 ДФЕС, който го овластява да приеме мерките за определяне и разпределяне на възможностите за риболов. Във връзка с посоченото от тях единствено основание за отмяна Парламентът и Комисията твърдят, че този регламент е трябвало по силата на член 43, параграф 2 ДФЕС да бъде приет съгласно обикновената законодателна процедура, доколкото многогодишните планове, като тези по това дело, са „необходими“ инструменти за постигането на целите на политиката в областта на рибарството.

Съдът най-напред припомня по-ранната си практика[14], съгласно която приемането на мерки, предполагащи политическо решение, доколкото изисква оценка на необходимостта им за постигане на целите на общите политики, трябва да бъде запазено за законодателя на Съюза, действащ на основание член 43, параграф 2 ДФЕС. За сметка на това приемането на мерки за определяне и разпределяне на възможностите за риболов в съответствие с член 43, параграф 3 ДФЕС не изисква такава преценка, тъй като подобни мерки имат предимно технически характер и се предполага, че следва да се вземат

13| Регламент (ЕС) № 1243/2012 на Съвета от 19 декември 2012 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1342/2008 за създаване на дългосрочен план за запасите от атлантическа треска и риболовните стопанства, които експлоатират тези запаси (ОВ L 352, стр. 10).

14| Решение на Съда от 26 ноември 2014 г., ***Парламент и Комисия/Съвет*** (C-103/12 и C-165/12, EU:C:2014:2400).

за изпълнение на разпоредбите, приети въз основа на член 43, параграф 2 ДФЕС. Така в приложното поле на член 43, параграф 3 ДФЕС могат да попаднат мерки, които не се свеждат само до определяне и разпределяне на възможностите за риболов, стига тези мерки да не предполагат политическо решение, което е запазено за законодателя на Съюза.

По-нататък Съдът изследва дали измененията, въведени с Регламент № 1243/2012, са можели да бъдат приети на основание на член 43, параграф 3 ДФЕС. В това отношение той констатира, че въпросните изменения не се свеждат само до правомощието за ефективно определяне и разпределяне на възможностите за риболов, а имат за цел адаптирането на общия механизъм за определяне на общия допустим улов и на ограниченията на риболовното усилие, за да се отстранят недостатъците, произтичащи от прилагането на по-ранните правила, които могат да застрашат постигането на целите на многогодишния план. Поради това според Съда тези изменения определят правната рамка за установяване и разпределяне на възможностите за риболов. Така те са резултат от политическо решение с дългосрочно влияние върху многогодишния план и съответно е трябвало да бъдат приети на основание член 43, параграф 2 ДФЕС.

Същевременно, поради важни съображения, свързани с правната сигурност, Съдът решава да запази правните последици на този регламент до влизането в сила, в разумен срок, ненадвишаващ дванадесет месеца, считано от 1 януари 2016 г., на нов регламент, приет на подходящото правно основание.

С решение по съединени дела ***Парламент и Комисия/Съвет*** (C-132/14—C-136/14, EU:C:2015:813), обявено на 15 декември 2015 г., Съдът, заседаващ в голям състав, отхвърля жалбите, подадени от Парламента, по дела C-132/14 и C-136/14, и от Комисията, по дела C-133/14—C-135/14, за *отмяна на Регламент № 1385/2013*[15]*, както и на директиви 2013/64*[16] *и 2013/62*[17]*, които изменят някои разпоредби от вторичното право вследствие на промяната в статуса на Майот, който престава да бъде част от отвъдморските страни и територии и става най-отдалечен регион по смисъла на член 349 ДФЕС*.

В подкрепа на жалбите си Парламентът и Комисията сочат едно-единствено основание, а именно че с приемането на обжалваните актове на основание член 349 ДФЕС Съветът направил неправилен избор на правно основание. В това отношение Съдът установява, че от текста на член 349 ДФЕС следва, че той разрешава на Съвета да приема, в различни области, специфични мерки, които имат за цел да съобразят структурното икономическо и социално състояние на най-отдалечените региони, утежнено поради посочените в първата алинея на този член известен брой фактори, чиято дълготрайност и съчетаване се отразяват тежко на тяхното развитие. За да отхвърли довода на Комисията, че този член се прилага само в случай на дерогиране на първичното право по отношение на най-отдалечените региони, но не и в случай на адаптиране на актове на вторичното право към особеното положение на тези региони, Съдът, след като отбелязва, че редица от посочените в член 349, втора алинея ДФЕС области се уреждат основно с разпоредби от вторичното право, уточнява, че този член оправомощава Съвета да приема специфични мерки, насочени към определянето на условията за прилагане по отношение на тези региони не само на разпоредбите на Договорите, но и на вторичното право. Освен това, за

15 | Регламент (ЕС) № 1385/2013 на Съвета от 17 декември 2013 година за изменение на регламенти (ЕО) № 850/98 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и регламенти (ЕО) № 1069/2009, (ЕС) № 1379/2013 и (ЕС) № 1380/2013 във връзка с изменението на статуса на Майот по отношение на Европейския съюз (ОВ L 354, стр. 86).

16 | Директива 2013/64/ЕС на Съвета от 17 декември 2013 година за изменение на директиви 91/271/ЕИО и 1999/74/ЕО на Съвета и на директиви 2000/60/ЕО, 2006/7/ЕО, 2006/25/ЕО и 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета във връзка с изменението на статуса на Майот по отношение на Европейския съюз (ОВ L 353, стр. 8).

17 | Директива 2013/62/ЕС на Съвета от 17 декември 2013 година за изменение на Директива 2010/18/ЕС за прилагане на ревизираното рамково споразумение за родителския отпуск, сключено между Конфедерацията на европейския бизнес (BUSINESSEUROPE), Европейската асоциация на занаятите и малките и средните предприятия (UEAPME), Европейския център на предприятията с държавно участие и на предприятията от общ икономически интерес (CEEP) и Европейската конфедерация на профсъюзите (ETUC) във връзка с изменението на статуса на Майот по отношение на Европейския съюз (ОВ L 353, стр. 7).

да отхвърли доводите на Парламента, че член 349 ДФЕС не оправомощавал Съвета да приема мерки, чиято единствена цел е да се отложи прилагането по отношение на въпросните региони на определени разпоредби от правото на Съюза, Съдът подчертава, че видно от текста и целите на член 349 ДФЕС няма основание да се изключи хипотезата, при която отлагане във времето на пълната приложимост на разпоредба от правото на Съюза може да се окаже най-подходящата мярка, отчитаща структурното икономическо и социално състояние на даден най-отдалечен регион.

Така след като преценява целите и съдържанието на всеки един от обжалваните актове, Съдът приема, че съдържащите се в тях мерки са приети, за да се вземе предвид структурното икономическо и социално състояние на Майот по смисъла на член 349, първа алинея ДФЕС и в съответствие с член 349, трета алинея ДФЕС имат връзка с особените характеристики и ограничения на този регион. Следователно Комисията и Парламентът нямат основание да твърдят, че обжалваните актове не са можели да имат за правно основание член 349 ДФЕС.

2. КОМПЕТЕНТНОСТ И ПРАВОМОЩИЯ НА ИНСТИТУЦИИТЕ

Във връзка с делата относно компетентността и правомощията на институциите[18] могат да бъдат споменати три решения, постановени от големия състав на Съда. Всички те касаят Комисията и се отнасят съответно до оттеглянето на предложение за регламент в хода на законодателната процедура, до представянето пред международен съд на становище от името на Съюза и до делегираните и изпълнителните правомощия на тази институция.

На 14 април 2015 г. с решение ***Съвет/Комисия*** (C-409/13, EU:C:2015:217) Съдът отхвърля жалбата, с която Съветът иска отмяна на *решението на Комисията за оттегляне на нейното предложение за регламент на Парламента и на Съвета за установяване на общи разпоредби за макрофинансовата помощ за трети държави*[19]. В тази жалба Съветът, подкрепен от десет държави членки, твърди, от една страна, че с оттеглянето на посоченото предложение Комисията надхвърля предоставената ѝ от Договорите компетентност, засягайки институционалното равновесие и, от друга страна, че Комисията нарушава принципа на лоялно сътрудничество.

В решението си Съдът приема, че от член 17, параграф 2 ДЕС във връзка с членове 289 ДФЕС и 293 ДФЕС следва, че правомощието на Комисията в рамките на обикновената законодателна процедура не се свежда до представянето на предложение и до последващо подпомагане на отношенията и търсене на възможности за сближаване на позициите на Парламента и на Съвета. Също както по принцип следва да реши дали да представи, или не дадено законодателно предложение, и евентуално да определи предмета, целта и съдържанието му, Комисията има, докато Съветът не се е произнесъл, правомощие да измени своето предложение и дори, ако е необходимо, да го оттегли. Тази възможност за оттегляне на предложението не би могла все пак да предоставя на Комисията право на вето в хода на законодателния процес, тъй като това би било в противоречие с принципите на предоставената компетентност и на институционално равновесие. Според Съда Комисията има право да оттегли предложение за законодателен акт, когато предвидено от Парламента и Съвета изменение го изопачава, като препятства постигането на преследваните с него цели и следователно го лишава от смисъл. В случая Съдът приема, че оттеглянето на предложението е оправдано, доколкото за приемането на отделните решения за

18| Още едно от отразените в този доклад решения се отнася по-специално до компетентността и правомощията на институциите: решение от 28 април 2015 г., ***Комисия/Съвет*** (C-28/12, EU:C:2015:282), представено в раздел XXI „Международни споразумения".

19| По допустимостта на жалбата в това решение Съдът приема, че решението на Комисията за оттегляне на законодателно предложение може да представлява акт, срещу който може да се подаде жалба за отмяна, тъй като слага край на инициираната с представянето на предложението законодателна процедура, възпрепятствайки по този начин Парламента и Съвета, както биха искали, да упражнят предвидените в член 14, параграф 1 ДЕС и в член 16, параграф 1 ДЕС техни законодателни функции.

макрофинансова помощ Съветът и Парламентът са искали да заменят изпълнителното правомощие на Комисията с обикновената законодателна процедура. Прилагането обаче на процедурата по член 289, параграф 1 ДФЕС не само възпрепятства постигането на главната цел на предложението, а именно да сложи край на този процес на вземане на решения с цел ускоряване на вземането на решения и подобряване на ефективността на политиката във връзка с макрофинансовата помощ, но е в разрез и с целта — израз на намерението за съгласуване — да се уеднаквят процедурите за предоставяне на МФП с процедурата, приложима по отношение на другите финансови инструменти на Съюза в областта на външното финансиране. Тъй като правомощието на Комисията за оттегляне е неразривно свързано с предоставеното ѝ право на инициатива и се упражнява съгласно член 17, параграф 2 ДЕС, тълкуван във връзка с членове 289 ДФЕС и 293 ДФЕС, Съдът освен това приема, че в случая не може да става въпрос за нарушение на принципа на демократичност, закрепен в член 10, параграфи 1 и 2 ДЕС.

Все пак Съдът уточнява, че Комисията може да оттегли предложението си едва след като в духа на лоялно сътрудничество, който по силата на член 13, параграф 2 ДЕС трябва да ръководи отношенията между институциите на Съюза в рамките на обикновената законодателна процедура, надлежно вземе предвид опасенията, поради които Парламентът и Съветът искат изменение на предложението. В случая принципът на лоялно сътрудничество съвсем не е нарушен, тъй като Съветът и Парламентът не са се отказали от използването на обикновената законодателна процедура, що се отнася до приемането на решенията за макрофинансова помощ, въпреки че са съзнавали възможността това предложение да бъде оттеглено предвид многократните и мотивирани предупреждения на Комисията в тази насока.

С решение ***Съвет/Комисия*** (C-73/14, EU:C:2015:663), обявено на 6 октомври 2015 г., Съдът отхвърля жалбата, с която Съветът иска отмяна на *решението на Комисията да представи на Международния трибунал по морско право (наричан по-нататък „ITLOS“) писмено становище от името на Съюза по дело, по което този съд е сезиран от Подрегионалната комисия по рибарство с искане за консултативно заключение*[20]. В жалбата си Съветът, подкрепен в това отношение от няколко държави членки, изтъква по същество, че съдържанието на посоченото становище е трябвало първо да бъде одобрено от него в съответствие с член 16, параграф 1, второ изречение ДЕС, който запазва за Съвета функцията по определяне на политиките на Съюза.

В подкрепа на жалбата си Съветът сочи като първо основание нарушение на принципа на предоставената компетентност, закрепен в член 13, параграф 2 ДЕС. В това отношение Съдът първо отбелязва, че в случая искането за консултативно заключение поне отчасти е свързано с опазването на морските биологични ресурси в рамките на общата политика в областта на рибарството — сфера, в която съгласно член 3, параграф 1, буква г) ДФЕС Съюзът има изключителна компетентност, и че същият, в качеството си на договаряща страна по Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право[21], основа за създаването на ITLOS, е компетентен да вземе участие в провежданата пред този съд консултативна процедура.

По-нататък, за да отхвърли довода на някои държави членки, че член 335 ДФЕС, съгласно който пред националните съдилища Съюзът се представлява от Комисията, не обхваща производствата пред международните съдилища, Съдът припомня, че макар видно от текста ѝ да е ограничена по действие до държавите членки, тази разпоредба е израз на общия принцип, че Съюзът притежава правоспособност

20 | Подрегионалната комисия по рибарство е междуправителствена организация за сътрудничество в областта на рибарството, учредена с Конвенцията от 29 март 1985 г. между Република Кабо Верде, Република Гамбия, Република Гвинея, Република Гвинея-Бисау, Ислямска република Мавритания, Република Сенегал и Република Сиера Леоне.

21 | Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, подписана в Монтего Бей на 10 декември 1982 г. и влязла в сила на 16 ноември 1994 г., е одобрена от името на Европейската общност с Решение 98/392/ЕО на Съвета от 23 март 1998 година за сключване от Европейската общност на Конвенция на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 година и на Споразумението от 28 юли 1994 година по отношение прилагането на част XI от Конвенцията (ОВ L 179, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 4, том 4, стр. 103).

и за целта се представлява от Комисията. Следователно член 335 ДФЕС дава на Комисията основание да представлява Съюза пред ITLOS. Освен това, за да прецени дали е приложим член 218, параграф 9 ДФЕС, съгласно който Съветът е компетентен във връзка с позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза „в рамките на" орган, който е създаден с международно споразумение, Съдът подчертава, че настоящото дело е свързано с определянето на евентуалната позиция на Съюза „пред" международен съдебен орган, от който се иска консултативно заключение, за чието приемане компетентни и отговорни са единствено членовете на този орган, действащи в това отношение напълно независимо от страните. Накрая, след като приема, че целта на писменото становище от името на Съюза, което предлага отговори на поставените по риболовен спор въпроси, не е в тази област да се дефинира политика по смисъла на член 16, параграф 1, второ изречение ДЕС, а да се представи пред ITLOS съвкупност от правни съображения, така че този съд да даде по поставените въпроси консултативно заключение при познаване на обстановката, Съдът постановява, че Комисията не е нарушила тази разпоредба и отхвърля твърденията по първото основание.

За да отхвърли твърденията на Съвета по второто основание за отмяна, а именно незачитане от страна на Комисията на принципа на лоялно сътрудничество, Съдът — след като посочва, че този принцип изисква от Комисията, когато възнамерява да изразява позиции от името на Съюза пред международен съд, да се допита преди това до Съвета — констатира, че в случая, преди да представи на ITLOS позицията на Съюза, Комисията е изпратила на Съвета работен документ, неколкократно преработван, за да се вземат предвид мненията, изразени от две работни групи на Съвета.

С решение ***Комисия/Парламент и Съвет*** (C-88/14, EU:C:2015:499), постановено на 16 юли 2015 г., Съдът отхвърля жалбата, с която Комисията иска *отмяна на член 1, точки 1 и 4 от Регламент № 1289/2013 за изменение на Регламент № 539/2001 на Съвета за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване*[22], доколкото тези разпоредби предоставят на Комисията делегирано правомощие по смисъла на член 290, параграф 1 ДФЕС, а не изпълнително правомощие по смисъла на член 291, параграф 2 ДФЕС.

В това решение Съдът внася уточнения във връзка с разликата между предоставянето на делегирано и на изпълнително правомощие. В това отношение той припомня, че видно от член 290, параграф 1 ДФЕС законодателен акт може да делегира на Комисията правомощието да приема незаконодателни актове от общ характер, които допълват или изменят някои несъществени елементи от законодателния акт, стига делегиращият законодателен акт изрично да определя целите, съдържанието, обхвата и продължителността на делегирането, което предполага, че делегираното правомощие е предоставено с цел да се приемат правила, които се вписват в регулаторната рамка, установена с основния законодателен акт. За сметка на това при упражняването на изпълнителното правомощие, което ѝ е предоставено с член 291, параграф 2 ДФЕС, съответната институция следва да уточни съдържанието на законодателния акт, за да гарантира, че същият се изпълнява при еднакви условия във всички държави членки. В този контекст, когато упражнява изпълнително правомощие, за разлика от случаите, в които упражнява делегирано правомощие, Комисията не може нито да изменя, нито да допълва законодателния акт, дори не и несъществените му елементи. По-нататък Съдът подчертава, че нито наличието, нито обхватът на дискреционната власт, предоставена на Комисията със законодателния акт, са релевантни при проверката дали актът, който трябва да бъде приет, спада към тези по член 290 ДФЕС или към тези по член 291 ДФЕС. От текста на член 290, параграф 1 ДФЕС всъщност следва, че законосъобразността на решението на законодателя на Съюза да предостави делегирано правомощие

22| Регламент (ЕС) № 1289/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 347, стр. 74).

на Комисията, зависи само от това дали актовете, които тази институция следва да приема въз основа на посоченото овластяване, са от общ характер и дали допълват или изменят несъществени елементи от законодателния акт.

В случая Съдът приема, че законодателят на Съюза е предоставил на Комисията правомощието да изменя, по смисъла на член 290, параграф 1 ДФЕС, нормативното съдържание на Регламент № 539/2001[23], и в частност приложение II към този регламент, което съдържа списъка на страните, чиито граждани са освободени от задължението да притежават виза. В това отношение актът, приет въз основа на член 1, параграф 4, буква е) от Регламент № 539/2001, изменен с Регламент № 1289/2013, води до повторното въвеждане — за период от дванадесет или осемнадесет месеца — на изискване за виза за всички граждани на трета страна, включена в списъка в приложение II към този регламент, за случаите на престой, които съгласно член 1, параграф 2 от споменатия регламент са освободени от такова изискване. Следователно за всички тези граждани актът, приет въз основа на член 1, параграф 4, буква е) от Регламент № 539/2001, изменя, дори само временно, нормативното съдържание на разглеждания законодателен акт. С изключение на временния си характер, последиците от акта, приет въз основа на тази разпоредба, всъщност съвпадат във всички аспекти с последиците от формалното прехвърляне на въпросната трета страна от приложение II към изменения Регламент № 539/2001 в приложение I към него, което съдържа списъка на страните, от чиито граждани се изисква да притежават виза.

3. ДОСТЪП ДО ДОКУМЕНТИ

С решение ***ClientEarth/Комисия*** (C-612/13 P, EU:C:2015:486), обявено на 16 юли 2015 г., Съдът частично уважава жалбата, подадена от ClientEarth против решението на Общия съд, с което последният отхвърля *жалбата за отмяна на изричния отказ на Комисията да даде пълен достъп до изследвания относно съответствието на законодателството на различни държави членки с правото на Съюза в областта на околната среда*[24]. Въпросното дело дава повод на Съда да уточни практиката си във връзка с изключение от правото на достъп с оглед защитата на целите на дейности по разследване, по смисъла на член 4, параграф 2, трето тире от Регламент № 1049/2001[25].

На първо място, Съдът приема, че изследвания от външен доставчик, осъществени по искане и за сметка на Комисията с конкретната цел да се провери какво е състоянието на процеса на транспониране на различните директиви в определен брой държави членки, попадат в обхвата на понятието „дейности по разследване“ по смисъла на посочения член 4, параграф 2. Всъщност подобни изследвания са част от инструментите, с които разполага Комисията, за да следи за прилагането на правото на Съюза, за да разкрива евентуални случаи на неизпълнение на задължението на държавите членки да транспонират директивите и за да започва, ако е необходимо, производства срещу такива държави за установяване на неизпълнение на задължения.

На второ място, Съдът припомня, че за да обоснове отказа на достъп до документ, съответната институция може да се позове на общи презумпции, които се прилагат за определени категории документи, като например документи от административна преписка във връзка с разследване на неизпълнение на задължения, и че сходни съображения могат да намерят приложение относно искания за оповестяване,

23 | Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета от 15 март 2001 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 81, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 97).

24 | Решение на Общия съд от 13 септември 2013 г., ***ClientEarth/Комисия*** (T-111/11, EU:T:2013:482).

25 | Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, стр. 43; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 3, стр. 76).

които се отнасят до документи от едно и също естество. В случая според Съда Общият съд правилно е преценил, че Комисията е била в правото си да приеме най-общо, че пълното оповестяване на първата категория от разглежданите изследвания — а именно изследванията, които към датата, на която Комисията изрично е отказала пълен достъп до тях, вече са били приобщени към преписка във връзка с досъдебната фаза на производство за установяване на неизпълнение на задължения, започнала с изпращането на официално уведомително писмо на съответната държава членка на основание член 258, първа алинея ДФЕС — би засегнало защитата на целите на дейностите по разследване. Всъщност има опасност подобно оповестяване да опорочи естеството и нормалния ход на тази фаза на производството за установяване на неизпълнение на задължения, усложнявайки преговорния процес между Комисията и съответната държава членка, както и търсенето на възможности за доброволно уреждане на спора, което да позволи да се прекрати твърдяното неизпълнение на задължения. Според Съда обстоятелството, че въпросните изследвания са били осъществени от външно предприятие и не са отразявали позицията на Комисията, не може да обори този анализ.

За сметка на това Съдът счита, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че Комисията може законно да разшири периметъра на презумпцията за поверителност до една втора категория изследвания, а именно тези, които към датата на постановяване на изричния отказ да се даде достъп, не са представлявали основание за изпращане на официално уведомително писмо. От една страна, подобен извод е несъвместим с изискването за стриктно тълкуване и прилагане на такава презумпция. От друга страна, при липсата на изпратено от Комисията официално уведомително писмо до държавата членка не е сигурно, че към датата на постановяване на изричния отказ да се даде достъп съответните изследвания ще доведат до започване на досъдебната фаза на производство за установяване на неизпълнение на задължения. Поради това при такива обстоятелства Комисията трябва да прецени във всеки конкретен случай дали изследванията от втората категория могат да бъдат предмет на пълно оповестяване.

IV. ПРАВОТО НА СЪЮЗА И НАЦИОНАЛНОТО ПРАВО

В решение ***Ferreira da Silva и др.*** (C-160/14, EU:C:2015:565), обявено на 9 септември 2015 г. по дело относно понятието „прехвърляне на стопанска дейност" по смисъла на Директива 2001/23 за гарантирането на правата на работниците при прехвърляне на предприятия[26], Съдът приема, че *правото на Съюза, и по-специално обявените в съдебната практика принципи относно отговорността на държавата за вредите, причинени на частноправни субекти поради нарушение на правото на Съюза, извършено от юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване по съдебен ред съгласно вътрешното право*, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която налага като предварително условие за иска за отговорност отмяната на вредоносното решение, постановено от тази юрисдикция, когато тази отмяна на практика е изключена.

Всъщност предвид съществената роля, която изпълнява съдебната власт за защита на правата, които частноправните субекти извеждат от правото на Съюза, пълното му прилагане би било поставено под въпрос, а признатата с него защита на правата би била отслабена, ако бъде изключена възможността на частноправните субекти при определени условия да получат обезщетение, когато правата им са накърнени поради нарушение на правото на Съюза, допуснато с решение на юрисдикция на

26 | Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 година относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 20).

държава членка, която се произнася като последна инстанция, а в случая — поради неизпълнение на задължението за сезиране на Съда с преюдициално запитване[27]. Следователно, когато са изпълнени условията за ангажиране на отговорността на държавата, тя е длъжна да отстрани по реда на вътрешното право последиците от причинените вреди, като се има предвид, че установените от националните законодателства условия във връзка с поправянето на вредите не трябва да бъдат по-неблагоприятни от условията, отнасящи се до подобни вътрешноправни искове (принцип на равностойност), нито да бъдат уредени по начин, който прави получаването на обезщетение практически невъзможно или прекомерно трудно (принцип на ефективност).

Пречка за ефективното прилагане на правото на Съюза, и по-специално на основния принцип за отговорност на държавата за нарушения на правото на Съюза, присъщ на системата на договорите, на които се основава Съюзът, не може освен това да бъде оправдана със силата на пресъдено нещо, тъй като предметът и страните на производството по ангажиране на отговорността на държавата не са непременно същите като тези на производството в основата на решението, придобило сила на пресъдено нещо. Освен това принципът на правна сигурност по никакъв начин не може да бъде пречка за прилагането на принципа за отговорност на държавата за вреди, причинени на частноправните субекти вследствие на нарушения на правото на Съюза, за които държавата носи отговорност.

Следователно, доколкото разглежданото в главното производство национално законодателство може — поради това че хипотезите, в които въпросното съдебно решение подлежи на преразглеждане, са изключително ограничени — да затрудни прекомерно получаването на обезщетение за вредите, причинени с нарушаването на правото на Съюза, и предвид отговора, който дава Съдът по същество[28], държавата ще е длъжна да обезщети жалбоподателите в главното производство.

V. ВЪПРОСИ НА СЪДОПРОИЗВОДСТВОТО НА СЪЮЗА

1. ПРЕЮДИЦИАЛНИ ЗАПИТВАНИЯ

В решение ***Kernkraftwerke Lippe-Ems*** (C-5/14, EU:C:2015:354), постановено на 4 юни 2015 г., Съдът изяснява принципите, свързани със *съотношението между преюдициалното производство и производството за инцидентен контрол за конституционност*[29]. В главното производство националният съд е сезиран в частност с въпрос за валидността на германската правна уредба, предвиждаща данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел. В паралелно производство пред Bundesverfassungsgericht обаче е повдигнат въпрос за съответствието на тази правна уредба с германския Основен закон.

27 | Решението в частта му, касаеща този аспект, е представено в раздел V.1 „Преюдициални запитвания“.

28 | По същество делото се отнася до тълкуването на посочената в бележка под линия 26 Директива 2001/23/ЕО, която предвижда, че правата и задълженията на прехвърлителя във връзка със съществуващите към датата на прехвърлянето трудови договори или трудови правоотношения се прехвърлят на приобретателя. В това решение Съдът тълкува понятието „прехвърляне на стопанска дейност“ като обхващащо положение, при което предприятие, осъществяващо дейност на пазара на чартърните полети, се прекратява с решение на мажоритарен акционер, който на свой ред е предприятие, осъществяващо дейност в сектора на въздухоплаването, и при което впоследствие последното предприятие встъпва в положението на прекратеното дружество в договори за лизинг на самолети и в подлежащи на изпълнение договори за чартърни полети, развива изпълняваната преди това дейност от прекратеното дружество, възстановява на работа някои от служителите, които дотогава са работили за това дружество, и им възлага идентични функции на изпълняваните преди това и получава дребно оборудване от посоченото дружество.

29 | Частта от решението, посветена на данъчните въпроси, е представена в раздел XIII „Данъчни разпоредби“.

В решението си Съдът припомня, че член 267 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална юрисдикция, която изпитва съмнения относно съвместимостта на национален законодателен акт както с правото на Съюза, така и с конституцията на съответната държава членка, не е лишена от правото, нито е освободена от задължението в предвидените случаи да сезира Съда с въпроси относно тълкуването или валидността на това право поради обстоятелството, че е налице висящо производство за инцидентен контрол за конституционност на същия законодателен акт пред компетентната да упражнява такъв контрол национална юрисдикция.

Всъщност, от една страна, националните юрисдикции разполагат с възможно най-широко право да сезират Съда, ако счетат, че висящото пред тях дело повдига въпроси във връзка с тълкуването или преценката на валидността на разпоредбите на правото на Съюза, по които въпроси те трябва да вземат решение. От друга страна, ефективното прилагане на правото на Съюза би било застрашено и полезното действие на член 267 ДФЕС би било ограничено, ако поради обстоятелството, че е налице висящо производство за инцидентен контрол за конституционност, националният съд е възпрепятстван да сезира Съда с преюдициални въпроси и да приложи незабавно правото на Съюза в съответствие с решението или практиката на Съда. Накрая, наличието на национална процесуална разпоредба не засяга правото на националните юрисдикции да сезират Съда с преюдициално запитване, когато — както в главното производство — имат съмнения относно тълкуването на правото на Съюза.

Що се отнася до ефекта от производството пред Bundesverfassungsgericht за релевантността на тълкуването на правото на Съюза при разрешаване на спора по главното производство, Съдът припомня, че доколкото този спор и преюдициалните въпроси се отнасят, извън въпроса за конституционосъобразността на разглежданите в главното производство разпоредби, до съвместимостта с правото на Съюза на национална правна уредба, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво, не е очевидно, че исканото тълкуване няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство, че проблемът е от хипотетично естество или още че Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси.

В решение ***Ferreira da Silva и др.*** (C-160/14, EU:C:2015:565), вече посочено[30], Съдът разглежда *задължението за националните юрисдикции, чиито решения не подлежат на обжалване по съдебен ред съгласно вътрешното право, да сезират Съда* с преюдициално запитване, когато по-ниските по степен съдилища тълкуват различно разпоредба от правото на Съюза. В случая става въпрос за понятието „прехвърляне на стопанска дейност“ по смисъла на Директива 2001/23.

В това отношение Съдът посочва, че без съмнение само́ по себе си съществуването на противоречиви решения на други национални юрисдикции не може да бъде решаващ елемент за възникване на задължението, предвидено в член 267, трета алинея ДФЕС. При обстоятелства обаче, отличаващи се както с противоречиви тенденции в съдебната практика на национално равнище по повод на съдържащо се в разпоредба от правото на Съюза понятие, така и с чести затруднения в тълкуването на тази разпоредба в различните държави членки, национална юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно вътрешното право, трябва да изпълни задължението си да сезира Съда, за да избегне риска от неправилно тълкуване на правото на Съюза.

30 | Това решение е представено в раздел IV „Правото на Съюза и националното право“.

2. ЖАЛБИ ЗА ОТМЯНА

С решение ***T & L Sugars и Sidul Açúcares/Комисия*** (C-456/13 P, EU:C:2015:284), обявено на 28 април 2015 г., Съдът, заседаващ в голям състав, отхвърля жалбата за *отмяна на решението на Общия съд*[31], *с което същият отхвърля като недопустима жалбата, подадена от две установени в Съюза предприятия за рафиниране на вносна захар от захарна тръстика, за отмяна на приети от Комисията регламенти* в сектора на захарта, а именно Регламент № 222/2011 за определяне на извънредни мерки относно пускането на захар и изоглюкоза на пазара на Съюза за пазарната 2010/2011 година[32] и Регламент за изпълнение № 293/2011[33], както и Регламент за изпълнение № 302/2011 за откриване на тарифна квота за внос за същата пазарна година[34] и Регламент за изпълнение № 393/2011[35].

По едно от основанията в подкрепа на жалбата си жалбоподателите в частност твърдят, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е счел подадените до него жалби за недопустими, констатирайки че мерките, приети от националните органи в рамките на спорните регламенти, представляват мерки за изпълнение по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС.

Произнасяйки се по това основание за отмяна, Съдът отбелязва, че жалбоподателите не са били пряко засегнати от регламенти № 222/2011 и № 293/2011, от една страна, доколкото нямат качеството на производители на захар, изисквано от спорните регламенти, и от друга страна, доколкото последните не засягат пряко правното им положение. Съдът стига до извода, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като — без да разгледа въпроса дали жалбоподателите са пряко засегнати от посочените регламенти — е обосновал недопустимостта на подадената до него жалба с обстоятелството, че тези регламенти включват мерки за изпълнение по смисъла на член 263, четвърта алинея, последната част на изречението ДФЕС. Същевременно, тъй като в производството по обжалване установява, че жалбоподателите не са били пряко засегнати от обжалваните регламенти, Съдът приема, че тази грешка при прилагане на правото не може да доведе до отмяна на решението на Общия съд.

По-нататък, що се отнася до регламенти № 302/2011 и № 393/2011, Съдът установява, че те пораждат правно действие спрямо жалбоподателите само посредством актовете, приети от националните органи вследствие на подаването на заявления за лицензии. При това положение решенията на националните органи за предоставяне на такива лицензии, които прилагат спрямо съответните оператори коефициентите, определени в правната уредба на Съюза, както и решенията за пълен или частичен отказ за лицензии, представляват мерки за изпълнение по смисъла на член 263, четвърта алинея, последната част на изречението ДФЕС. Този извод не се опровергава от твърдението за механичния характер на приетите на национално равнище мерки, тъй като този критерий е ирелевантен при преценката за допустимост по смисъла на тази разпоредба.

31 | Решение на Общия съд от 6 юни 2013 г., ***T & L Sugars и Sidul Açúcares/Комисия*** (T-279/11, EU:T:2013:299).

32 | Регламент (ЕС) № 222/2011 на Комисията от 3 март 2011 година за определяне на извънредни мерки относно пускането на извънквотна захар и изоглюкоза на пазара на Съюза при намалена такса за свръхпроизводство за пазарната 2010/2011 година (ОВ L 60, стр. 6 и поправка в ОВ L 105, 2011 г., стр. 79).

33 | Регламент за изпълнение (ЕС) № 293/2011 на Комисията от 23 март 2011 година за определяне на коефициент на разпределение, отхвърляне на допълнителни заявления и закриване на периода за подаване на заявления за наличните количества извънквотна захар, предназначени за продажба на пазара на Съюза при намалена такса за свръхпроизводство (ОВ L 79, стр. 8).

34 | Регламент за изпълнение (ЕС) № 302/2011 на Комисията от 28 март 2011 година за откриване на извънредна тарифна квота за внос на определени количества захар за пазарната 2010/2011 година (ОВ L 81, стр. 8).

35 | Регламент за изпълнение (ЕС) № 393/2011 на Комисията от 19 април 2011 година за определяне на коефициента на разпределение за издаването на лицензии за внос, заявени в периода от 1 до 7 април 2011 г., за захарни продукти в рамките на някои тарифни квоти и за преустановяване на подаването на заявления за такива лицензии (ОВ L 104, стр. 39).

3. ОБЕЗПЕЧИТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО

С определение от 23 април 2015 г. по дело ***Комисия/Vanbreda Risk & Benefits*** (C–35/15 P(R), EU:C:2015:275) заместник-председателят на Съда отменя по подадена жалба определението на председателя на Общия съд от 4 декември 2014[36], с което последният уважава *молба за спиране на изпълнението на решение на Комисията, с което се отхвърля офертата на оферент, представена в процедура за възлагане на обществена поръчка* за застраховането на имущество и лица, и тази поръчка се възлага на друго дружество. В определението си председателят на Общия съд смекчава условието за неотложност, констатирайки, че за отстранения оферент е трудно да докаже, че съществува риск да претърпи непоправима вреда[37]. Така според него има основание условието за неотложност в областта на обществените поръчки да се смекчи в смисъл, че поправимата значителна вреда може да бъде достатъчна, за да се приеме, че то е изпълнено, след като установеният fumus boni juris е особено сериозен. Председателят на Общия съд основава извода си върху общ принцип на правото на Съюза, произтичащ от правото на ефективни правни средства за защита, провъзгласено от член 47 от Хартата на основните права.

В определението си заместник-председателят на Съда отбелязва, че макар Директива 89/665 относно обществените поръчки[38] да има за адресати държавите членки и следователно сама по себе си да не се прилага за институциите на Съюза, тя трябва да се има предвид във връзка с възлаганите от самия Съюз обществени поръчки, щом като конкретизира посочения общ принцип на правото на ефективни правни средства за защита в специфичната област на обществените поръчки. Съгласно разпоредбите на посочената директива задължението на държавите членки да предвидят в националното си право възможност за лицето, увредено от решението, прието в процедура за възлагане на обществена поръчка, да поиска временни мерки в съответствие с член 2, параграф 1 от Директива 89/665, е само за периода от приемането на това решение до сключването на договора. Следователно констатацията на председателя на Общия съд, че отхвърленият оферент трябва да има възможност да постигне постановяване на временни мерки, е неправилна, доколкото не е ограничена само за периода преди сключването на договора от възлагащия орган и участника, определен за изпълнител на обществената поръчка. В съответствие с посочената директива смекчаването на условието за неотложност в областта на обществените поръчки се прилага само ако молбата за постановяване на временни мерки е подадена от отхвърления оферент преди подписването на договора с участника, определен за изпълнител на обществената поръчка. Впрочем самото ограничение във времето зависи от две условия, първо, преди сключване на договора да е спазен десетдневният период на изчакване, установен в член 171, параграф 1 от Регламент № 1268/2012[39], и второ, отхвърленият оферент да разполага с достатъчно информация, за да упражни в този срок правото си да подаде молба за постановяване на временни мерки.

36 | Определение на председателя на Общия съд от 4 декември 2014 г., ***Vanbreda Risk & Benefits/Комисия*** (T-199/14 R, EU:T:2014:1024).

37 | Това определение на председателя на Общия съд е подробно представено на страници 163 и 164 от Годишния доклад за 2014 г..

38 | Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство (ОВ L 395, стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 237), изменена с Директива 2007/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2007 г. (ОВ L 335, стр. 31).

39 | Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 година относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, стр. 1).

В случая, произнасяйки се окончателно по спора, заместник-председателят отхвърля молбата за допускане на временни мерки с мотива, че десетдневният период на изчакване е бил спазен преди сключването на договора от Комисията и другия оферент и че въпросният договор е сключен доста преди оферентът да подаде жалбата си за отмяна и молбата си за постановяване на временни мерки[40].

VI. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Дело ***Zuchtvieh-Export*** (C-424/13, EU:C:2015:259), по което е постановено решение на 23 април 2015 г., дава повод на Съда да се произнесе *относно обхвата на предвидената в правото на Съюза закрила на животните при тяхното транспортиране до местоназначението им в трети страни.* В случая по главното производство става въпрос за транспортиране на едър рогат добитък между Кемптен (Германия) и Андижан (Узбекистан), при което органът по мястото на заминаването изисква планираното пътуване да бъде променено така, че то да съответства на разпоредбите на Регламент № 1/2005[41], включително що се отнася до отсечката извън територията на Съюза. При тази обстановка националният съд пита Съда дали разпоредбите на този регламент, установяващи в член 14, параграф 1 условията във връзка с дневника за пътуването и с правомощието на органа по мястото на заминаването да изисква евентуално промени, са приложими, в случай на транспортиране от държава членка към трета страна, и за отсечката от пътуването извън територията на Съюза.

Отговаряйки на този въпрос утвърдително, Съдът отбелязва, че член 14 от Регламент № 1/2005 не подчинява транспортирането на животни от територията на Съюза с местоназначение в трети държави на специален разрешителен режим, различен от режима, приложим към случаите на транспортиране на територията на Съюза. Следователно, за да може компетентният орган по мястото на заминаване да разреши транспортиране на животни, което включва такова пътуване, организаторът на пътуването трябва да представи реалистичен дневник за пътуването, който позволява да се допусне, че разпоредбите на този регламент ще бъдат спазени, включително по отношение на частта от посоченото пътуване, която ще се извърши извън територията на Съюза. От отразеното в дневника за пътуването планиране на пътуването трябва да става ясно, че предвиденото транспортиране отговаря по-специално на техническите спецификации, свързани с интервалите за поене и хранене и с продължителността на пътуването и периодите на почивка. В противен случай компетентният орган има право да изиска мерките да бъдат изменени така, че да бъде гарантирано спазването на тези разпоредби по време на цялото пътуване.

В решение ***Scotch Whisky Association и др.*** (C-333/14, EU:C:2015:845), постановено на 23 декември 2015 г., Съдът се произнася относно тълкуването на *Общия регламент за ООП*[42] и относно *понятието и обосновката на мерки с равностоен на количествени ограничения ефект* по смисъла на членове 34 ДФЕС и 36 ДФЕС.

Сезиран с преюдициални въпроси, повдигнати в рамките на спор относно валидността на национална правна уредба и проект за правилник за установяване на минимална цена за алкохолна единица

40 | По други дела по молби за допускане на обезпечение във връзка с обществени поръчки председателят на Общия съд е имал повод да приложи правилата за смекчаване на условието за неотложност, така както са очертани от заместник-председателя на Съда. Вж. определения от 15 юни 2015 г., ***Close и Cegelec/Парламент*** (T-259/15 R, EU:T:2015:378), т. 37—47 и от 17 юли 2015 г., ***GSA и SGI/Парламент*** (T-321/15 R, EU:T:2015:522), т. 27—29.

41 | Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 година относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97 (ОВ L 3, 2005 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 62, стр. 3).

42 | Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, стр. 671).

при продажбата на дребно на алкохолни напитки, Съдът като начало отбелязва, че макар член 167, параграф 1, буква б) от Общия регламент за ООП да предвижда, че държавите членки не могат да разрешават определянето на цени на виното, тази разпоредба все пак се отнася само до определянето на правила за предлагане на пазара с оглед регулиране на предлагането. В този смисъл макар подобна национална правна уредба да може да наруши Общия регламент за ООП, доколкото е в разрез със залегналия в основата му принцип за свободно определяне на продажните цени на селскостопанските продукти от свободната конкуренция, посоченият регламент допуска налагането на минимална цена за алкохолна единица при продажбата на дребно на вино, ако тази мярка може да гарантира осъществяването на целта за закрила на здравето и живота на хората и ако предвид целите на общата селскостопанска политика и правилното функциониране на общата организация на селскостопанските пазари не надхвърля необходимото за постигането на посочената цел.

На следващо място, Съдът установява, че разглежданата национална правна уредба е мярка с равностоен на количествено ограничение ефект по смисъла на член 34 ДФЕС, тъй като не допускайки по-ниската себестойност на вносните продукти да оказва влияние върху продажната цена за потребителите, може да възпрепятства достъпа до националния пазар на разглежданите стоки. Въпреки че тази правна уредба може да доведе до намаляване на употребата на алкохол като цяло и на употребата от страна на рисковите или злоупотребяващите с алкохол потребители в частност, за нея не се прилага предвиденото в член 36 ДФЕС изключение, ако животът и здравето на хората могат да бъдат защитени по също толкова ефикасен начин с мерки, които са по-малко ограничителни за търговията в Съюза, и по-конкретно с увеличаването на данъците върху алкохолни напитки. Националният съд трябва да провери дали това действително е така.

В случая, по повод на извършвания от националния съд контрол дали е спазен принципът на пропорционалност, Съдът отбелязва, че доколкото разглежданата национална правна уредба не е влязла в сила, този съд трябва да се основе на данните, с които разполага към момента, в който се произнася. Всъщност националният съд трябва да провери дали представените от съответната държава членка доказателства позволяват основателно да се приеме, че изключението от принципа за свободно движение на стоки е в съответствие с принципа на пропорционалност. Следователно този контрол не се свежда само до проверка на информацията, с която е разполагал националният законодател при приемане на мярката[43].

VII. СВОБОДИ НА ДВИЖЕНИЕ

1. СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА РАБОТНИЦИ

В решение ***Sopora*** (C-512/13, EU:C:2015:108) от 24 февруари 2015 г. големият състав на Съда се произнася по *тълкуването на член 45 ДФЕС* в рамките на спор между германски гражданин и нидерландската данъчна администрация по повод отхвърлянето на молбата на този гражданин да бъде освободен от облагане, до определен фиксиран размер, за надбавката за действително направените екстратериториални разходи във връзка с работата му в Нидерландия. В случая по главното производство посочената данъчна администрация приема, че работникът няма право на такова освобождаване, тъй като не отговаря на предвиденото в националното законодателство условие през последните 24 месеца преди наемането му на работа в Нидерландия да е живял най-малко две трети от времето на разстояние над 150 километра от нидерландската граница.

43 | Още едно от отразените в този доклад решения е свързано със селското стопанство: решение от 1 декември 2015 г., ***Парламент и Комисия/Съвет*** (C-124/13 и C-125/13, EU:C:2015:790), представено в раздел III.1 „Правно основание на актовете на Съюза“.

В решението си Съдът първо уточнява, че като се има предвид текстът на член 45, параграф 2 ДФЕС, чиято цел е да се премахне всяка основана на гражданството дискриминация между „работниците от държавите членки", тълкуван в светлината на член 26 ДФЕС, свободата на движение на работниците забранява също така дискриминацията между чуждестранни работници, ако тази дискриминация предоставя на гражданите на определени държави членки необосновано предимство по отношение на гражданите на други държави членки. Що се отнася до разглежданото в главното производство национално законодателство, Съдът отбелязва, че всички чуждестранни работници, независимо дали са живели на повече или на по-малко от 150 километра от нидерландската граница, могат да се ползват от спорното данъчно освобождаване, докато от административно опростеното декларираме на въпросните екстратериториални разходи, което произтича от прилагането на процентното правило, се ползват само работниците, живеещи на повече от 150 километра от нидерландската граница.

В това отношение той приема, че макар да е по необходимост приблизително, определянето — за целите на данъчното освобождаване до определен фиксиран размер — на ограничения по отношение на местоживеенето на работниците и тавана на данъчното освобождаване, като за отправна точка се вземе границата на държавата членка по месторабота и съответно данъчната основа, само по себе си не е непряка дискриминация или възпрепятстване на свободното движение на работниците, доколкото, от една страна, целта на тази мярка е да улесни свободното движение на живеещи в други държави членки работници, които вероятно трябва да понасят допълнителни разходи, и от друга страна, работниците, живеещи на по-малко от 150 километра от границата, имат право на същото данъчно освобождаване срещу представяне на съответните доказателства. Все пак случаят би могъл да бъде различен, ако посочените ограничения са определени така, че процентното правило системно води до явно свръхкомпенсиране на реално направените екстратериториални разходи.

2. СВОБОДА НА УСТАНОВЯВАНЕ И СВОБОДНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ

Във връзка със свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги могат да се споменат три решения. Първото решение се отнася до забранените от Директивата за услугите изисквания, второто до задължението за прозрачност при предоставянето на концесии за услуги, а третото внася уточнения във връзка с някои понятия от Директивата относно предоставянето на аудиовизуални медийни услуги.

В решение ***Rina Services и др.*** (C-593/13, EU:C:2015:399), обявено на 16 юни 2015 г., големият състав на Съда внася уточнения във връзка със *съотношението между разпоредбите на Договора и Директива 2006/123*[44] *относно услугите на вътрешния пазар (наричана по-нататък „Директивата за услугите")*. Това решение е постановено в контекста на спор, в който група дружества твърдят несъответствие с правото на Съюза на италианска правна уредба, предвиждаща, че седалището на дружество, което има качеството на организация за сертифициране, трябва да се намира на територията на страната.

В решението си Съдът приема за установено, че разглежданото в главното производство изискване във връзка със седалището на организациите за сертифициране е сред изискванията, които са забранени с член 14 от Директивата за услугите и не могат да бъдат обосновани.

44 | Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 2006 г., стр. 36; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 58, стр. 50).

Според Съда възможността на държавите членки да обосновават въз основа на разпоредба на първичното право изискване, забранено с член 14 от тази директива, би лишила посочения член от полезното му действие и в крайна сметка би противоречала на целевата хармонизация, която се извършва с него. Всъщност, видно от съображение 6 от Директивата за услугите, бариерите пред свободата на установяване не могат да бъдат премахнати единствено чрез прякото прилагане на член 49 ДФЕС, по-специално поради изключителната сложност на разглеждането им като отделни случаи. Ако се допусне, че „забранените" съгласно член 14 от тази директива изисквания все пак могат да бъдат обосновани въз основа на първичното право, това би означавало именно да се въведе отново такова разглеждане въз основа на ДФЕС на всяко конкретно ограничение на свободата на установяване. Забраната без възможност за обосноваване цели да гарантира системното и бързо премахване на някои ограничения на свободата на установяване, които според законодателя на Съюза и практиката на Съда засягат значително правилното функциониране на вътрешния пазар.

Следователно, макар член 3, параграф 3 от Директивата за услугите да запазва приложимостта на ДФЕС, чийто член 52, параграф 1 допуска държавите членки да обосноват с едно от посочените в него основания национални мерки, които представляват ограничение на свободата на установяване, това същевременно не означава, че законодателят на Съюза не може да ограничи някои дерогации при приемането на акт на вторичното право като Директивата за услугите, която конкретизира основна свобода, още повече когато съответната разпоредба на вторичното право само възпроизвежда установена съдебна практика, по силата на която изискване, като това във връзка със седалището, е несъвместимо с основните свободи, на които икономическите оператори могат да се позовават.

На 17 декември 2015 г. в решение ***UNIS u Beaudout Père et Fils*** (C-25/14 и C-26/14, EU:C:2015:821) Съдът се произнася по *задължението за прозрачност, произтичащо от член 56 ДФЕС*. Споровете в главните производства са свързани с две министерски наредби, с които в конкретен сектор се обявяват за приложими за всички работодатели и всички работници и служители колективните споразумения, с които една осигурителна институция е определена за единствения орган, управляващ една или повече схеми за допълнително осигуряване или за възстановяване на медицински разходи.

В решението си Съдът най-напред припомня, че що се отнася до предоставянето на концесия за услуги, включващо намеса на националните органи, задължението за прозрачност не се прилага за всяка дейност, а само за тези, в които има сигурен трансграничен интерес, тъй като обективно те могат да представляват интерес за икономическите оператори, установени в държави членки, различни от тази на органа, който ги възлага.

По-нататък Съдът отбелязва, че когато с намесата на публичен орган се цели предоставянето на изключително право в полза на икономическия оператор, тази намеса по принцип трябва да се осъществява при спазване на задължението за прозрачност, което произтича от член 56 ДФЕС. Обстоятелството, че с въпросната намеса всъщност се придава общо действие на споразумение, сключено след колективни преговори между представителните организации на работодателите и на работещите в даден сектор лица, не води до изключване на тази намеса от приложното поле на изискванията за прозрачност, които произтичат от член 56 ДФЕС. Освен това без да включва непременно задължение за провеждане на процедура за обществена поръчка, задължението за прозрачност предполага подходящо равнище на публичност, което да позволи, от една страна, възлагане при условията на конкуренция, и от друга страна, контрол за безпристрастност на процедурите за възлагане. При все това в случая нито фактът, че колективните трудови договори и споразумения, както и допълнителните споразумения към тях се депозират пред административен орган и могат да бъдат намерени в интернет, нито публикуването в официален вестник на съобщение, че се предвижда да започне процедура за разширяване на обхвата на такова допълнително споразумение, нито възможността всяко заинтересовано лице да изрази своето становище след това публикуване, дори взети заедно, осигуряват подходящо равнище

на публичност, което да гарантира, че заинтересованите оператори могат, в съответствие с целите на задължението на прозрачност, да заявят своя интерес относно управлението на разглежданата в главните производства схема за осигуряване, преди решението за разширяване на обхвата да бъде взето напълно безпристрастно. Всъщност заинтересованите лица разполагат само със срок от петнадесет дни, за да представят своите становища, което е значително по-малко от сроковете, предвидени, освен при спешни случаи, във вторичното право относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки[45], което в случая не е приложимо, но би могло да бъде референтна уредба в това отношение.

Поради това Съдът постановява, че задължението за прозрачност, което произтича от член 56 ДФЕС, не допуска публичните органи да разширяват обхвата на разглежданите в главните производства колективни споразумения. Той обаче ограничава във времето последиците на решението си поради положението на работодателите и на работниците и служителите, които въз основа на въпросните колективни трудови договори с разширен обхват са сключили договор за допълнително осигуряване в особено чувствителен социален контекст.

В решение ***New Media Online*** (C-347/14, EU:C:2015:709) от 21 октомври 2015 г. Съдът се произнася по *тълкуването на понятията „аудио-визуална медийна услуга" и „предаване" по смисъла на член 1 от Директива 2010/13*[46]. В спора по главното производство установено в Австрия дружество, което издава онлайн вестник, оспорва решението на австрийския регулаторен орган в областта на далекосъобщенията да определи част от услугите му като „аудио-визуални медийни услуги по заявка", за които се прилага предвиденото в приложимата национална правна уредба задължение за уведомяване на регулаторните органи. Макар интернет сайтът на това дружество по принцип да съдържа статии от печатната медия, към момента на настъпване на фактите в главното производство чрез поддомейн са били достъпни над 300 видеоматериали на различни теми, по-голямата част от които не са имали връзка със статиите, публикувани на интернет сайта на вестника.

Съдът първо внася уточнения във връзка с понятието „предаване" по смисъла на член 1, параграф 1, буква б) от Директива 2010/13. В това отношение той по-конкретно посочва, че целта на тази директива е в една изключително конкурентна медийна вселена да се прилагат едни и същи правила към операторите, конкуриращи се за една и съща аудитория, и да се избегне възможността аудио-визуалните медийни услуги по заявка да бъдат нелоялна конкуренция на традиционната телевизия. Съдът констатира, че в случая по главното производство една част от достъпните в поддомейн видео на вестника видеоматериали влизат в конкуренция с информационните услуги, предлагани от регионалните радио- и телевизионни оператори, както и с музикалните канали, спортните канали и развлекателните предавания, и следователно могат да се квалифицират като „предаване" по смисъла на посочената директива.

По-нататък Съдът приема, че при преценката на основната цел на услуга за предоставяне на видеоматериали, предлагана от електронен вариант на вестник, следва да се провери дали услугата сама по себе си има съдържание и функция, самостоятелни спрямо съдържанието и функцията на журналистическата дейност на оператора на съответния интернет сайт, а не е неделимо от тази дейност допълнение към нея, по-специално поради връзката между предлаганото аудио-визуално и текстово съдържание. В този смисъл макар електронният вариант на вестник да не трябва да се счита за аудио-

45 | Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги (ОВ L 134, стр. 114; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 8, стр. 116 и поправка в ОВ L 182, 2008 г., стр. 282), изменена с Регламент (ЕС) № 1251/2011 на Комисията от 30 ноември 2011 г. (ОВ L 319, стр. 43).

46 | Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 година за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (ОВ L 95, стр. 1).

визуална услуга, когато аудио-визуалните елементи в него са второстепенни, аудио-визуалната услуга все пак не трябва систематично да се изключва от приложното поле на Директива 2010/13 единствено поради това че операторът на съответния интернет сайт издава онлайн вестник. Всъщност подход, който по принцип изключва от приложното поле на посочената директива услугите, предлагани от издателите на онлайн ежедневници, поради техния мултимедиен характер, без да се извърши преценка във всеки отделен случай на „основната цел" на съответната услуга, не би бил съобразен в достатъчна степен с разнообразието на възможните хипотези и би довел до опасността операторите, които действително предоставят аудио-визуални медийни услуги, да могат да използват информационен мултимедиен портал и по този начин да заобиколят задължителното законодателство в тази област.

VIII. КОНТРОЛ ПО ГРАНИЦИТЕ, УБЕЖИЩЕ И ИМИГРАЦИЯ

1. ПРЕМИНАВАНЕ НА ГРАНИЦИ

В решение ***Испания/Парламент и Съвет*** (C-44/14, EU:C:2015:554), обявено на 8 септември 2015 г., Съдът, заседаващ в голям състав, отхвърля жалбата, с която Кралство Испания иска отмяна на *член 19 от Регламента за Eurosur, отнасящ се до обмена на информация и сътрудничеството с Ирландия и Обединеното кралство*[47]. Според държавата жалбоподател тази разпоредба е в противоречие с членове 4 и 5 от Шенгенския протокол[48], доколкото в отклонение от член 4 от този протокол създава ad hoc процедура за участието на Ирландия и Обединеното кралство по този регламент посредством споразумения за сътрудничество.

Съдът най-напред подчертава, че на основание член 4 от Шенгенския протокол и Решения 2000/365[49] и 2002/192[50] Ирландия и Обединеното кралство участват в някои разпоредби на достиженията на правото от Шенген, но това участие не обхваща разпоредбите на достиженията на това право, свързани с преминаването на външните граници. Следователно Ирландия и Обединеното кралство не могат да участват в действащите разпоредби на достиженията на правото от Шенген в тази област, нито в приемането на предложения и инициативи за доразвиване на тези достижения в посочената област, освен ако не бъде направено искане за това от съответната държава членка и то бъде прието от Съвета в съответствие с процедурата по член 4 от Шенгенския протокол. Оттук следва, че законодателят на Съюза не е овластен да създава процедури, различни от предвидената в член 4 от Протокола, независимо дали така я утежнява или я облекчава, за да разреши участието на Ирландия или Обединеното кралство в подобни разпоредби или в приемането на подобни предложения и инициативи. Също така законодателят на Съюза не бива да предвижда възможност за държавите членки да сключват помежду си споразумения с такова действие.

На следващо място, що се отнася до член 19 от Регламента за Eurosur, който предвижда възможност за осъществяване на сътрудничество за целите на обмена на информация, свързана с преминаването

47 | Регламент (ЕС) № 1052/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 година за създаване на Европейската система за наблюдение на границите (Eurosur) (ОВ L 295, стр. 11).

48 | Протокол (№ 19) относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, приложен към Договорите (ОВ C 326, 2012 г., стр. 290).

49 | Решение 2000/365/ЕО на Съвета от 29 май 2000 година относно искането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 131, стр. 43; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 1, стр. 130 и поправка в ОВ L 88, 2015 г., стр. 19).

50 | Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 година относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, стр. 20; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 227).

на външните граници, въз основа на двустранни или многостранни споразумения между Ирландия или Обединеното кралство и една или повече съседни държави членки, Съдът преценява дали това сътрудничество може да се окачестви като „участие" по смисъла на член 4 от Шенгенския протокол. В това отношение той отбелязва, че споразуменията, споменати в член 19 от Регламента за Eurosur, дават възможност за създаване на ограничена форма на сътрудничество между Ирландия и Обединеното кралство, от една страна, и една или повече съседни държави членки, от друга, но не са годни да поставят тези две държави в равностойно положение с останалите държави членки. Всъщност не е допустимо с тези споразумения за Ирландия и Обединеното кралство да се предвидят сходни права и задължения като тези на останалите държави членки в рамките на системата Eurosur или на значителна част от нея.

За да отхвърли довода на държавата жалбоподател, че дори и ограничената форма на сътрудничество трябва да се разглежда като участие по смисъла на член 4 от Шенгенския протокол, Съдът приема, от една страна, че системата, въведена с членове 4 и 5 от Шенгенския протокол, не може да се разглежда като целяща да принуди Ирландия и Обединеното кралство да участват във всички достижения на правото от Шенген, като изключи всяка форма на ограничено сътрудничество с тези държави членки. От друга страна, според Съда, тълкуването на посочения член 4 в смисъл, че не се прилага към ограничените форми на сътрудничество, не поставя под съмнение полезното действие на този член, доколкото подобно тълкуване не позволява на Ирландия и Обединеното кралство нито да получат сходни права като на останалите държави членки от гледна точка на действащите разпоредби на достиженията на правото от Шенген, нито да участват в приемането на предложения и инициативи за доразвиване на разпоредбите на тези достижения, без предварително да са получили разрешение за участие в съответните разпоредби въз основа на единодушно решение на Съвета.

Поради това след като ограничените форми на сътрудничество не представляват форма на участие по смисъла на член 4 от Шенгенския протокол, Съдът постановява, че член 19 от Регламента за Eurosur не може да се разглежда като предвиждащ възможност за държавите членки да сключват споразумения, позволяващи на Ирландия или на Обединеното кралство да участват в някои действащи разпоредби на достиженията на правото от Шенген в областта на преминаването на външните граници.

2. ИМИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА

В решение ***K и A*** (C-153/14, EU:C:2015:453), постановено на 9 юли 2015 г., Съдът е трябвало да тълкува *член 7, параграф 2, първа алинея от Директива 2003/86 относно правото на събиране на семейството*[51] в контекст на оспорване на национална правна уредба, която обвързва правото на събиране на семейството с успешното полагане на основен изпит за проверка на интегрирането в обществото. Случаите по главните производства са свързани с две гражданки на трети страни, които като пречка за полагане на посочения изпит са изтъкнали съответно здравословни проблеми и психическо увреждане. Макар националната правна уредба да предвижда освобождаване от задължението за полагане на изпита за заявители, които поради умствено или физическо увреждане трайно не са в състояние да го положат, или в случаите, в които отхвърлянето на заявлението би довело до сериозна несправедливост, заявленията на въпросните две гражданки за издаване на разрешение за временно пребиваване са отхвърлени от националните органи.

В това отношение Съдът отбелязва преди всичко, че държавите членки могат да изискват от гражданите на трети страни да положат успешно изпит за проверка на интегрирането в обществото, който включва проверка за наличие на елементарни познания както по езика, така и за обществото на съответната

51 | Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 година относно правото на събиране на семейството (ОВ L 251, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 164).

държава членка и предполага различни разходи, преди да предоставят на тези граждани разрешение за влизане и пребиваване на тяхна територия с цел събиране на семейството. Всъщност при събиране на семейството в хипотези, различни от тези на бежанци и членове на семействата им, член 7, параграф 2, първа алинея от Директива 2003/86 допуска държавите членки да предвиждат, че разрешение за влизане на територията им ще се издава, ако са изпълнени някои предварителни мерки за интегриране.

Същевременно способите, които националната правна уредба използва, за да транспонира член 7, параграф 2, първа алинея от Директива 2003/86, трябва да са в състояние да реализират преследваните с този акт цели и да не надхвърлят необходимото за постигането им. Така тези мерки са законосъобразни само ако позволяват да се улесни интегрирането на членовете на семейството. От тази гледна точка, успешното полагане на изпит за проверка на интегрирането в обществото на елементарно ниво поначало позволява да се гарантира придобиването на познания, които са полезни за установяване на връзки с приемащата държава членка.

Критерият за пропорционалност изисква обаче условията за прилагане на задължението за полагане на такъв изпит да не надхвърлят необходимото за постигане на целта за събиране на семейството. Следователно тези условия не трябва да правят невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правото на събиране на семейството. Те го правят такова, когато не позволяват отчитането на особени обстоятелства, обективно възпрепятстващи заинтересованите лица да положат успешно изпита, и когато налагат прекалено високи разходи за него.

В решение ***Skerdjan Celaj*** (C-290/14, EU:C:2015:640), обявено на 1 октомври 2015 г., Съдът тълкува *Директива 2008/115* (*Директивата за връщането*)[52] във връзка с дело, по което страна е намиращ се на италианска територия албански гражданин, спрямо който са издадени заповед за принудително отвеждане до границата и заповед за извеждане, придружени от забрана за влизане на територията на Италия за срок от три години. След като напуска италианската територия, въпросното лице отново влиза на тази територия в нарушение на посочената забрана, поради което срещу него е образувано наказателно производство на основание на италианската правна уредба, която предвижда наказание лишаване от свобода за всеки гражданин на трета страна, който незаконно влезе в страната в нарушение на постановена забрана за влизане.

В решението си Съдът подчертава, че фактите по главното производство ясно се отличават от тези по делата, по които срещу незаконно пребиваващи граждани на трети страни за първи път е образувана процедура за връщане[53]. По-нататък, след като повтаря, че Директива 2008/115 няма за предмет цялостно хармонизиране на нормите на държавите членки за пребиваването на чужденците, Съдът постановява, че при обстоятелства като тези по главното производство тя допуска в съответствие с националните наказателнопроцесуални норми да се налагат наказателноправни санкции на граждани на трети страни.

Съдът все пак добавя, че налагането на наказателноправни санкции е допустимо, от една страна, ако издадената по отношение на този гражданин забрана за влизане е съобразена с член 11 от Директива 2008/115, отнасящ се до забраната за влизане, и от друга страна, ако напълно са спазени както основните права, така и, когато са налице условията за това, Конвенцията за статута на бежанците[54].

52| Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, стр. 98).

53| Решение на Съда от 28 април 2011 г., ***El Dridi*** (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268); решение на Съда от 6 декември 2011 г., ***Achughbabian*** (C-329/11, EU:C:2011:807). В тези решения, отнасящи се до хипотезата на първа процедура за връщане, Съдът постановява, че въведените с Директива 2008/115/ЕО общи стандарти и процедури биха били засегнати, ако след установяване на незаконното пребиваване на гражданин на трета страна съответната държава членка предприеме, преди изпълнението на решението за връщане и дори преди самото приемане на това решение, наказателно преследване, което може да доведе до налагането на наказание лишаване от свобода по време на процедурата за връщане, тъй като такъв подход би създал опасност от забавяне на извеждането.

54| Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (Женевската конвенция), ***Recueil des traités des Nations unies,*** том 189, стр. 150, № 2545 (1954).

IX. СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

1. СЪДЕБНА КОМПЕТЕНТНОСТ ПО ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ ДЕЛА

В решение ***Газпром*** (C-536/13, EU:C:2015:316) от 13 май 2015 г. Съдът, заседаващ в голям състав, се произнася относно *приложното поле на Регламент № 44/2001*[55] *и в частност относно обхвата на изключването на арбитража от това приложно поле*. В случая по главното производство съд на държава членка отказва да признае и да допусне изпълнение на арбитражно решение, с което на една от страните се разпорежда да оттегли някои от исканията си до посочения съд или да ограничи предмета им.

Съдът най-напред припомня, че разпореждане на съд на държава членка, с което се забранява на страните да използват производство, различно от арбитражното, и да продължат да водят производство пред съд на друга държава членка, компетентен съгласно Регламент № 44/2001, не е съвместимо с този регламент[56].

В разглеждания случай, отнасящ се до арбитражно решение, Съдът приема, че доколкото арбитражът е извън приложното поле на Регламент № 44/2001 и разглежданото разпореждане е на арбитражен съд, със същото не се нарушава — чрез намесата на съд на една държава членка в компетентността на съд на друга държава членка — залегналият в основата на Регламент № 44/2001 принцип на взаимното доверие. Следователно този регламент не е пречка съд на държава членка да признае и да допусне изпълнението, нито пък да откаже да признае и да допусне изпълнението на арбитражно решение като разглежданото в главното производство. Правомощието на сезиран с паралелен иск съд на държава членка да се произнесе по собствената си компетентност би могло евентуално да бъде ограничено само на основание на процесуалното право на тази държава членка и евентуално на Конвенцията от Ню Йорк[57], уреждащи тази изключена от приложното поле на посочения регламент материя.

В решение ***El Madjoub*** (C-322/14, EU:C:2015:334), постановено на 21 май 2015 г., Съдът е трябвало да тълкува *член 23, параграф 2 от Регламент № 44/2001, уреждащ правилата за сключване по електронен път на споразумение за предоставяне на съдебна компетентност.* Случаят по главното производство касае продажба на автомобил чрез уебсайт. Общите търговски условия, достъпни на този уебсайт, съдържали споразумение, предоставящо компетентност на съд в държава членка. Тъй като прозорецът, съдържащ посочените общи търговски условия, не се отварял автоматично при регистрирането и при конкретните продажби, купувачът трябвало да направи отметка в съответната кутийка, за да се съгласи с тези условия. Съдът е трябвало да установи дали действителността на клауза за предоставяне на съдебна компетентност е поставена под съмнение, когато се използва техниката на т.нар. „съгласие чрез кликване“.

55 | Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74).

56 | Решение на Съда от 10 февруари 2009 г., ***Allianz u Generali Assicurazioni Generali*** (C-185/07, EU:C:2009:69).

57 | Конвенцията за признаване и изпълнение на чуждестранни арбитражни решения, подписана в Ню Йорк на 10 юни 1958 г. (***Recueil des traités des Nations unies***, том 330, стр. 3).

На първо място, що се отнася до действително изразеното съгласие от страна на заинтересуваните страни, което е една от целите на член 23, параграф 1 от посочения регламент, Съдът констатира, че купувачът в главното производство изрично се е съгласил с въпросните общи условия, като е направил отметка в съответната кутийка на уебсайта на продавача. На второ място, той приема, че при граматическо тълкуване на член 23, параграф 2 от този регламент се вижда, че тази разпоредба изисква да е „възможно" да се осигури траен запис на споразумението за предоставяне на съдебна компетентност, без значение дали купувачът действително е записал трайно текста на общите условия, преди да направи отметка в съответната кутийка, че е съгласен с тези условия, или пък след това. В това отношение Съдът отбелязва, че целта на тази разпоредба е да приравни някои форми на електронно общуване на писмената форма, за да се опрости сключването на договори по електронен път, тъй като съответната информация се предава и когато е достъпна на екран. За да дава електронното общуване същите гаранции, по-конкретно с оглед на доказването, достатъчно е да е „възможно" информацията да бъде запаметена и разпечатана преди сключването на договора. Следователно щом като техниката на т.нар. „съгласие чрез кликване" прави възможно запаметяването и разпечатването на текста на общите условия преди сключването на договора, обстоятелството, че интернет страницата, съдържаща тези условия, не се отваря автоматично при регистрацията в уебсайта и при конкретната покупка, не поставя под съмнение действителността на споразумението за предоставяне на компетентност. Поради това подобна техника за изразяване на съгласие представлява общуване по електронен път по смисъла на член 23, параграф 2 от Регламент № 44/2001.

2. СЪДЕБНА КОМПЕТЕНТНОСТ ПО БРАЧНИ ДЕЛА И ПО ДЕЛА, СВЪРЗАНИ С РОДИТЕЛСКАТА ОТГОВОРНОСТ

На 21 октомври 2015 г. в решение ***Гогова*** (C-215/15, EU:C:2015:710), прието по реда на бързото производство, Съдът разглежда *приложното поле на Регламент № 2201/2003*[58] *и условията за пророгация на компетентност по смисъла на член 12, параграф 3, буква б) от този регламент*. Спорът по главното производство е между родителите на дете български гражданин по повод на подновяването на паспорта му. Съгласно българското право за подобно подновяване е необходимо съгласието на двамата родители. Тъй като бащата, пребиваващ в Италия, не дава съгласие, майката, пребиваваща с детето също в Италия, сезира българските съдилища, за да разрешат това разногласие и да допуснат издаването на паспорт. Поставените въпроси следователно се свеждат до това дали този случай се обхваща от посочения регламент, за да се определи съдебната компетентност. От друга страна, поради невъзможността на ответника да се връчи исковата молба, сезираният съд му назначава процесуален представител. Доколкото последният не оспорва компетентността на този съд, се поставя въпросът дали в случая има пророгация на компетентност по силата на член 12, параграф 3, буква б) от Регламент № 2201/2003.

Съдът приема, че искът по главното производство попада в материалното приложно поле на Регламент № 2201/2003, след като този регламент се прилага по граждански дела, отнасящи се по-специално до определяне, упражняване, делегиране и ограничаване или лишаване от родителска отговорност, и че понятието родителска отговорност" е определено широко в смисъл, че обхваща всички права и задължения, отнасящи се до личността или имуществото на детето, които са предоставени на физическо или юридическо лице по силата на съдебно решение, на закона или на споразумение, пораждащо правни последици.

58 | Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183).

Що се отнася до наличието в случая на пророгация на компетентност по силата на член 12, параграф 3, буква б) от Регламент № 2201/2003, Съдът отбелязва необходимостта в това отношение всички страни в производството да приемат компетентността на сезирания съд. Такова приемане действително предполага на ответника при всички положения да е известно за производството, но изводи в тази насока все пак не може да се правят от поведението на назначен в отсъствието на ответника процесуален представител.

Дело ***P*** (C-455/15 PPU, EU:C:2015:763), по което Съдът постановява решение на 19 ноември 2015 г., му дава повод да се произнесе по *понятието за обществен ред по смисъла на член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003 като основание за непризнаване на решенията по дела, свързани с родителска отговорност,* при преразглеждането на въпроса за компетентността на постановилия решението съд на държава членка. В главното производство се спори по това дали по съображения за обществен ред шведски съд може да откаже да признае решение, с което литовски съд се е произнесъл относно упражняването на родителските права по отношение на дете. В случая е ставало въпрос за дете, което преди отвеждането му в Литва е имало обичайно местопребиваване в Швеция, поради което шведският съд е приел, че единствено той е компетентен да се произнесе по местоживеенето на това дете и упражняването на родителските права върху него.

Съдът първо подчертава, че клаузата за обществен ред, съдържаща се в посочения член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003, трябва да се използва задължително с оглед на най-добрия интерес на детето и би трябвало да е приложима само в хипотезата, в която с оглед на този интерес признаването на съдебното решение би нарушило основен принцип или правна норма, считана за съществена в правния ред на държавата членка, в която се иска признаване. Следователно евентуалното нарушение на правило относно компетентността не е съображение, свързано с обществения ред, въз основа на което да се откаже признаване на съдебното решение.

Съдът по-нататък разглежда въпроса дали основание за непризнаване по смисъла на същата разпоредба може да се изведе от това, че постановилият спорното решение национален съд е приел, че е компетентен, без да провери дали съд на друга държава членка, с която детето има особена връзка, е по-подходящ да разгледа делото, в съответствие с член 15 от посочения регламент. В това отношение, доколкото член 24 от посочения регламент забранява да се преразглежда въпросът за компетентността на постановилия решението съд на държава членка и не препраща към член 15 от същия, последният член, според Съда, е предвиждаща изключение разпоредба, която не дава основание на съда на друга държава членка да преразглежда въпроса за компетентността на този първи съд.

Накрая, Съдът постановява, че евентуалният проблем с неправомерно задържане на дете трябва да се реши не чрез отказ на основание член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003, а евентуално чрез прилагане на специфичната процедура по член 11 от този регламент и при спазване на предвидените в това отношение условия.

3. ЕВРОПЕЙСКО ИЗПЪЛНИТЕЛНО ОСНОВАНИЕ

В решение ***Imtech Marine Belgium*** (C-300/14, EU:C:2015:825), постановено на 17 декември 2015 г., Съдът за първи път тълкува *член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004*[59]*, отнасящ се до минималните изисквания за преразглеждане на неприсъствено решение.* В случая по главното производство белгийски

59| Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания (ОВ L 143, стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 3).

съд осъжда с неприсъствено решение дружество със седалище в друга държава членка да заплати дължимата на ищеца сума. Този съд обаче отхвърля заявлението на ищеца за удостоверяване на съдебното решение като европейско изпълнително основание, по съображение че белгийското законодателство не отговаря на някои от установените с Регламент № 805/2004 минимални процесуални изисквания, в частност поради това, че срокът за инициране на процедурата за преразглеждане може да изтече, преди длъжникът да е имал възможност да упражни правото си на жалба.

В това отношение Съдът приема, че член 19 от Регламент № 805/2004 не налага на държавите членки задължението да приспособят националното си законодателство към минималните процесуални изисквания, които той предвижда, нито следователно да въведат специална процедура за преразглеждане, като единствената последица от липсата на процедура за преразглеждане е невъзможността за удостоверяване на решението като европейско изпълнително основание.

За да извърши удостоверяване, по силата на което неприсъствено решение да служи като европейско изпълнително основание, сезираният съд трябва да провери дали вътрешното право, включително правилата, съществуващи преди влизането в сила на Регламента, действително и без изключение позволява да се иска преразглеждане на въпросното решение. При тази проверка този съд е длъжен да прецени дали — за да бъдат зачетени правото на защита на длъжника и правото на справедлив съдебен процес, гарантирани в член 47, параграф 2 от Хартата на основните права — предвидените в националното законодателство правни средства позволяват пълно преразглеждане на решението от правна и фактическа страна. По-конкретно, тези правни средства трябва да позволяват на длъжника да поиска преразглеждане след изтичане на обичайните срокове, предвидени в националното право за възражение или подаване на жалба срещу решението, и то както в случай на непреодолима сила, така и при наличие на изключителни обстоятелства, независещи от волята на длъжника и без вина от негова страна.

Накрая, предвид това, че европейското изпълнително основание е съдебен акт, Съдът изяснява разликата между същинското удостоверяване и формалния акт на издаване на удостоверението за европейско изпълнително основание. Самият формален акт не трябва да бъде непременно издаден от съдия, но това не важи за решението за удостоверяване, при което са нужни сложни преценки, спадащи към даваните от съдията правни квалификации.

4. ВРЪЧВАНЕ НА СЪДЕБНИ И ИЗВЪНСЪДЕБНИ ОКУМЕНТИ ПО ГРАЖДАНСКИ ИЛИ ТЪРГОВСКИ ДЕЛА

Следва да бъдат отбелязани три решения, тълкуващи разпоредбите на Регламент № 1393/2007[60]. Първото внася уточнения във връзка с понятието „граждански и търговски дела“ и във връзка с изключването на действията или бездействията при упражняването на държавната власт, второто се отнася до отказа да се приеме подлежащ на връчване акт, а третото е свързано с понятието за извънсъдебен документ.

С решение ***Fahnenbrock*** (C-226/13, C-245/13, C-247/13 и C-578/13, EU:C:2015:383) от 11 юни 2015 г. Съдът тълкува *понятието „граждански и търговски дела“ и понятието „отговорност на държавата за действия и бездействия при упражняването на държавната власт“ („acta jure imperii“) по смисъла на член 1, параграф 1 от Регламент № 1393/2007*. Главните производства са образувани по искове за обезщетение за нарушаване на права, за изпълнение на договорни задължения и за обезщетение за

60 | Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела („връчване на документи“) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1348/2000 на Съвета (ОВ L 324, стр. 79).

вреди, които живеещи в Германия притежатели на гръцки държавни облигации са предявили пред германските съдилища срещу гръцката държава. Ищците считат, че са ощетени от това, че според тях Гърция през март 2012 г. ги е принудила да заменят притежаваните от тях ценни книжа с нови държавни облигации с чувствително по-ниска номинална стойност и то на основание на закон, приет с оглед на справянето с тежка финансова криза. Нито едно от засегнатите частни лица не приема предложението за замяна, направено от страна на гръцката държава. В рамките на процедурата, в която на гръцката държава се връчват исковите молби, възниква въпросът дали образуваните по тези искове дела са граждански или търговски по смисъла на Регламент № 1393/2007, или пък предметът на спора е действие или бездействие от страна на държава при упражняване на държавната власт.

След като отбелязва, че понятието „граждански или търговски дела" е автономно, Съдът го тълкува с оглед на целите и системата на посочения регламент. Във връзка с целите Съдът посочва, че с този регламент се цели бързина на връчването на съдебните актове. Доколкото въпросът дали дадено дело следва да бъде отнесено към гражданските и търговските дела трябва да се реши още преди съответният документ да е бил връчен на останалите страни по производството, различни от ищеца, съответната юрисдикция трябва да се ограничи да извърши първоначална проверка на данните, с които разполага, като те неизбежно са непълни. Следователно за да приеме, че посоченият регламент е приложим, сезираната юрисдикция е достатъчно да счете, че не е очевидно, че делото по предявения пред нея иск не представлява гражданско или търговско дело.

Що се отнася до въпроса дали органът на публична власт в случая упражнява държавни властнически правомощия, което изключва приложимостта на Регламент № 1393/2007, Съдът най-напред отбелязва, че емитирането на облигации не предполага по необходимост упражняването на власт, която надхвърля приложното поле на правните норми, приложими към правоотношенията между частните лица. Освен това, що се отнася до предвидената в националната правна уредба възможност за замяна на ценни книжа, от една страна, обстоятелството, че тази възможност е въведена със закон, само по себе си не е определящо, за да се заключи, че държавата е упражнила властническите си правомощия, и от друга страна, не е очевидно, че приемането на този закон е довело пряко и непосредствено до промяна във финансовите условия по разглежданите ценни книжа и следователно е причинило твърдяната от ищците вреда. Съдът стига до извода, че исковете по главните производства попадат в приложното поле на посочения регламент и съответните искови молби следователно трябва да бъдат връчени при спазване на съдържащите се в него правила.

В решение ***Alpha Bank Cyprus*** (C-519/13, EU:C:2015:603) от 16 септември 2015 г. Съдът е трябвало да разгледа *условията, при които адресатът на документ, който следва да се връчи, трябва да бъде уведомен за правото му да откаже да приеме този документ, и последиците, произтичащи от липсата на такава информация*. Споровете в главното производство са между кипърска банка, от една страна, и няколко лица с местожителство в Обединеното кралство, от друга. Тъй като последните са призовани пред кипърски съд, редица документи са им връчени в съответствие с разпоредбите на Регламент № 1393/2007. Възззиваемите обаче искат отмяна на връчването, изтъквайки по-конкретно, че не им е бил връчен формуляр-образецът, който съдържа посочената информация и е даден в приложение II към посочения регламент.

В това отношение Съдът припомня като начало, че във въведената с този регламент система предаването на документи по принцип се извършва между определените от държавите членки „предаващи органи" и „получаващи органи". „Получаващите органи" трябва съгласно член 8, параграф 1 от Регламент № 1393/2007 да информират адресата, че може да откаже да приеме документа, ако той не е написан или преведен на един от езиците, посочени в тази разпоредба. За сметка на това тези органи не се произнасят по въпроси по същество, като например какъв език или какви езици разбира адресатът на документа и дали документът трябва да бъде придружен от превод на един от езиците, посочени в член 8, параграф 1 от споменатия регламент.

По-нататък Съдът отбелязва, че Регламент № 1393/2007 не съдържа изключения, що се отнася до ползването в частност на формуляр-образеца, даден в приложение II към него. Всъщност за да може да породи надлежно своите последици, правото на адресата да откаже да приеме подлежащия на връчване документ трябва да бъде сведено писмено до знанието на този адресат. Във въведената с Регламент № 1393/2007 система тази информация трябва да му се предоставя посредством посочения формуляр. Следователно получаващият орган е длъжен при всички обстоятелства и без да разполага със свобода на преценка в това отношение, да информира този адресат на документ за правото му да откаже да го приеме, като системно използва за тази цел формуляр-образеца, даден в приложение II към Регламент № 1393/2007.

Същевременно фактът, че адресатът на документ не е информиран посредством въпросния формуляр-образец, не повлича нищожност на процедурата по връчване. Прогласяването на подобна нищожност би било несъвместимо с преследваната от регламента цел, а именно, да се предвиди пряк, бърз и ефикасен начин на предаване. Ето защо трябва да е възможно да се поправи пропускът да се информира адресатът посредством този формуляр-образец. Затова получаващият орган трябва незабавно да информира адресатите на документа за правото им да откажат да приемат този документ, като им предаде въпросния формуляр.

В решение ***Tecom Mican u Arias Domínguez*** (C-223/14, EU:C:2015:744) от 11 ноември 2015 г. Съдът се произнася по *понятието за извънсъдебен документ по смисъла на член 16 от Регламент № 1393/2007*. Испански съд е сезиран след неуспешно оспорване на отказа на испански съдебен секретар да връчи на германски търговец писмена покана от испански търговски представител, който вследствие на развалянето на сключения между него и търговеца като принципал договор за търговско представителство претендира, наред с другото, и обезщетение за клиентелата. Като съображение за потвърждаването на отказа се изтъква невъзможността въпросната писмена покана да се счита за „извънсъдебен документ", подлежащ на „връчване" по смисъла на член 16 от Регламент № 1393/2007.

В това отношение Съдът припомня, че понятието за извънсъдебен документ трябва да се схваща в широк смисъл и не би могло да се ограничи единствено до документите, свързани със съдебно производство[61]. За тази цел, като се основава на приетата от Съвета през 1997 г. конвенция, послужила като източник на вдъхновение при изготвянето на Регламент № 1348/2000[62], и на справочника, съставен от Комисията в съответствие с член 17, буква б) от този регламент, Съдът установява, че под контрола на Комисията държавите членки са определили по различен начин документите, които според тях подлежат на връчване в съответствие с посочения регламент, включвайки в категорията на извънсъдебните документи не само актовете, издадени от публичен орган или длъжностно лице, но и частните документи със специфично значение в дадения правен ред. При това положение съдържащото се в член 16 от Регламент № 1393/2007 понятие за извънсъдебен документ обхваща частните документи, чието официално предаване на техния адресат, пребиващ в чужбина, е необходимо за упражняването, доказването или защитата на дадено право или правна претенция по граждански или търговски дела. Съдът освен това посочва, че жалбоподателят може не само да избере един или друг начин на предаване, предвиден в Регламент № 1393/2007, но и да използва едновременно или последователно два или повече начина, които счита за най-целесъобразни или най-подходящи.

61 | Решение от 25 юни 2009 г., ***Roda Golf & Beach Resort*** (C-14/08, EU:C:2009:395).

62 | Регламент (ЕО) № 1348/2000 на Съвета от 29 май 2000 година за връчване на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела в държавите членки (ОВ L 160, стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 1, стр. 161).

X. СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ ВЪПРОСИ

В решение ***Lanigan*** (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474), постановено на 16 юли 2015 г. по реда на спешното преюдициално производство, Съдът разглежда последиците от неспазването на сроковете, в които държава членка трябва да вземе окончателно решение относно *изпълнението на европейска заповед за арест, издадена от друга държава членка в съответствие с изискванията на членове 15 и 17 от Рамково решение 2002/584/ПВР*[63]. В главното производство се разглежда европейска заповед за арест, издадена от британските органи срещу лице, задържано в Ирландия на основание на тази заповед за арест, което не е съгласно да бъде предадено на британските органи и на което е наложена мярка задържане под стража в Ирландия докато спрямо него не бъде взето решение. Поради редица отлагания, дължащи се в частност на различни отклонения в хода на производството, случаят на лицето, срещу което е издадена заповедта за арест, е разгледан късно и остава висящ толкова дълго, че това лице твърди, че поради превишаване на предвидените в Рамковото решение срокове (а именно 60 дни от задържането му, с възможност за удължаване с още 30 дни) по-нататъшното провеждане на процедурата по изпълнение на заповедта е невъзможно. В този контекст националната юрисдикция пита Съда дали въпреки неспазването на тези срокове тя все още може да се произнесе по изпълнението на европейската заповед за арест и дали е допустимо задържането на заинтересованото лице да продължи, при положение че общата му продължителност надхвърля тези срокове.

Преди всичко, що се отнася до вземането на решение относно изпълнението на европейска заповед за арест, Съдът приема, че самò по себе си изтичането на сроковете за произнасяне по това изпълнение, определени в член 17 от Рамковото решение, не води до отпадане на задължението на изпълняващата държава членка да продължи процедурата по изпълнение и да вземе решение относно изпълнението на такава заповед за арест. Всъщност различно тълкуване би могло да застраши целта на Рамковото решение за ускоряване и опростяване на съдебното сътрудничество и би могло да принуди издаващата държава членка да издаде втора европейска заповед за арест, за да даде възможност за провеждането на нова процедура по предаване в предвидените в Рамковото решение срокове.

След това Съдът постановява, че член 12 от Рамковото решение, отнасящ се до продължаване на срока на задържане на издирваното лице, във връзка с член 17 от него и с оглед на член 6 от Хартата на основните права допуска продължаване на това задържане в съответствие с правото на изпълняващата държава членка дори ако общата продължителност на задържането на това лице надхвърля сроковете по член 17, но при условие че тази продължителност не е прекомерна с оглед на характеристиките на процедурата, следвана в разглеждания в главното производство случай. Съдът уточнява, че ако реши да прекрати задържането на съответното лице, изпълняващият съдебен орган е длъжен с решението за временно освобождаване на лицето да постанови мерките, които намира за необходими за предотвратяване на укриването му, и да обезпечи наличието на материалните условия, необходими за действителното предаване на лицето, докато вземе окончателно решение относно изпълнението на европейската заповед за арест.

На 15 октомври 2015 г. в решение ***Covaci*** (C-216/14, EU:C:2015:686) Съдът се произнася по обхвата на някои права в наказателното производство, и по-специално *правото на устен превод и правото*

63 | Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6 стр. 3), изменено с Рамково решение 2009/229/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 година, с което се укрепват процесуалните права на лицата и се насърчава прилагането на принципа за взаимно признаване на решения, постановени в отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес (ОВ L 81, стр. 24).

на писмен превод на документи от съществено значение по смисъла на Директива 2010/64[64]*, както и правото на информация по смисъла на Директива 2012/13*[65]. Главното производство е наказателно производство, образувано от прокуратурата срещу румънски гражданин, спрямо който този орган е поискал от съда да постанови наказателно определение. В това производство националните органи искат — в съответствие с националните разпоредби, уреждащи производството за постановяване на наказателно определение — въпросното определение да бъде връчено на заинтересованото лице чрез неговите съдебни адресати, а евентуалните му писмени изявления, включително възражението срещу това определение, да бъдат представени на немски език. Според германската правна уредба обаче осъденият може да бъде изслушан от съда само ако преди изтичането на двуседмичен срок от връчването на това определение на неговите съдебни адресати, той подаде възражение срещу него. Освен това с изтичането на този срок неокончателното определение придобива характер на влязла в сила присъда.

Относно правото на писмен превод на документи от съществено значение, предвидено в член 3 от Директива 2010/64, Съдът приема, че този член поначало се отнася само до възможността някои документи, съставени от компетентните органи на езика на производството, да бъдат преведени писмено на език, който съответното лице разбира и че при това положение посоченият член поначало не включва писмения превод на езика на производството на документ като подаденото против наказателно определение възражение.

С оглед на тези съображения Съдът постановява, че членове 1—3 от Директива 2010/64 допускат национално законодателство, съгласно което в наказателното производство лицето, срещу което е постановено наказателно определение, няма право да подаде писмено възражение против това определение на език, различен от езика на производството, въпреки че не владее последния език, освен ако в съответствие с член 3, параграф 3 от посочената директива компетентните органи не приемат, че предвид съответното производство и обстоятелствата по случая подобно възражение е документ от съществено значение.

Що се отнася до правото на информация в наказателното производство, според Съда при тълкуване във връзка един с друг на членове 3 и 6 от Директива 2012/13 се вижда, че правото на заподозрените лица и обвиняемите на информация касае най-малко две отделни права, а именно, от една страна, правото да бъдат уведомени за някои процесуални права, и от друга страна, правото да бъдат информирани за обвинението срещу тях. Тези права засягат и положението на лице, срещу което е издадено наказателно определение — неокончателен съдебен акт, който се постановява по искане на прокуратурата за престъпления с ниска степен на обществена опасност и без провеждане на съдебно заседание или изслушване от съда, и който придобива характер на влязла в сила присъда едва след изтичането на срока за подаване на възражение против него.

Накрая Съдът приема, че член 2, член 3, параграф 1, буква в) и член 6, параграфи 1 и 3 от Директива 2012/13 допускат национално законодателство на държава членка, съгласно което в наказателното производство обвиняемият, който не живее в тази държава членка, е длъжен да определи съдебен адресат за целите на връчването на постановено срещу него наказателно определение, стига обвиняемият да разполага с пълния срок за подаване на възражение против посоченото определение.

64 | Директива 2010/64/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство (ОВ L 280, стр. 1).

65 | Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно правото на информация в наказателното производство (ОВ L 142, стр. 1).

XI. ТРАНСПОРТ

В областта на транспорта дело ***Wucher Helicopter и Euro-Aviation Versicherung*** (C-6/14, EU:C:2015:122), по което решението е обявено на 26 февруари 2015 г., дава възможност на Съда да тълкува *понятието „пътник" по смисъла на Регламент № 785/2004 относно застрахователните изисквания за въздушни превозвачи и оператори на въздухоплавателни средства*[66], *както и по смисъла на Конвенцията от Монреал*[67]. Спорът по главното производство е относно обезщетяването на експерт по взривяване на лавини чрез експлозиви за вредата, претърпяна при полет с хеликоптер по време на работа. Превозвачът отказва да плати такова обезщетение, тъй като не счита това лице за пътник.

На първо място Съдът приема, че лицето, което на основание на договор за превоз, сключен между работодателя му и въздушен превозвач от Съюза, пътува в стопанисван от последния хеликоптер, за да изпълни конкретна задача — а именно да отвори вратата на хеликоптера по време на полет и да я задържи отворена, за да може специалистът по взривовете да изхвърли съдържащия експлозиви товар — е пътник по смисъла на член 3, буква ж) от Регламент № 785/2004. Всъщност, от една страна, при положение, че пътуващото в хеликоптера лице не изпълнява задачи във връзка с управлението на въздухоплавателното средство, то не попада в категорията „дежурен член на летателния екипаж", а от друга страна, обстоятелството, че задачата му е да отвори вратата по указание на пилота, не позволява то да бъде определено и като дежурен член на кабинния екипаж, тъй като всъщност пилотът винаги има право да дава инструкции на всички лица на борда на въздухоплавателното средство.

На второ място, след като напомня, че е компетентен да тълкува Конвенцията от Монреал, тъй като тя е неразделна част от правния ред на Съюза, Съдът постановява, че лице, което може да се определи с понятието „пътник" по смисъла на член 3, буква ж) от Регламент № 785/2004, е пътник и по смисъла на член 17 от Конвенцията от Монреал, при положение че е превозено въз основа на договор за превоз по смисъла на член 3 от посочената конвенция. Всъщност, макар съгласно член 3, параграфи 1 и 2 от Конвенцията от Монреал статутът на пътник да е свързан с издаването на индивидуален или групов документ за превоз, от член 3, параграф 5 от тази конвенция все пак следва, че неизпълнението на разпоредбите, предхождащи посочения параграф 5, не засяга нито съществуването, нито валидността на договора за превоз. При това положение, ако съществува договор за превоз и ако всички други условия за прилагането на посочената конвенция са налице, тя се прилага независимо от формата на договора за превоз.

66| Регламент (ЕО) № 785/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно застрахователните изисквания за въздушни превозвачи и оператори на въздухоплавателни средства (ОВ L 138, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 14, стр. 3)

67| Конвенцията за уеднаквяване на някои правила за международния въздушен превоз, приета в Монреал на 28 май 1999 г., е подписана от Европейската общност на 9 декември 1999 г. на основание член 300, параграф 2 ЕО и е одобрена от нейно име с Решение 2001/539/ЕО на Съвета от 5 април 2001 година (ОВ 194, стр. 38; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 8, стр. 112).

XII. КОНКУРЕНЦИЯ

1. КАРТЕЛИ

В решение ***InnoLux/Комисия*** (C-231/14 P, EU:C:2015:451), постановено на 9 юли 2015 г., Съдът — сезиран с жалба срещу решение на Общия съд[68], потвърдило частично решението на Комисията, установяващо картел на световния пазар на екраните с течни кристали (LCD) — се произнася относно *начина на изчисляване на размера на глобите при нарушение на правилата за конкуренция, що се отнася по-специално до определянето на „стойността на продажбите“,* релевантни за това изчисляване, посочена в точка 13 от Насоките относно метода за определяне на глобите[69].

Доколкото дъщерните дружества на предприятието жалбоподател, установени извън Европейското икономическо пространство (ЕИП), са вградили засегнатите от картела LCD в продаваните в ЕИП готови изделия, Общият съд по-специално приема, че Комисията правилно е взела предвид стойността на посочените продажби за целите на изчисляването на глобата. В подкрепа на жалбата си предприятието жалбоподател твърди, че тези продажби не са свързани със спорното нарушение.

Съдът потвърждава възприетото от Общия съд тълкуване, като приема, че би се стигнало до противоречие с преследваната с член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003[70] цел, ако вертикално интегрирани участници в картел можеха — единствено поради факта, че извън ЕИП са вградили в готови изделия представляващите предмет на нарушението изделия — да изискат при изчисляването на глобата да се изключи частта от стойността на извършените в ЕИП продажби на тези готови изделия. Всъщност вертикално интегрираните предприятия могат да извлекат печалба от споразумение за хоризонтално фиксиране на цените не само при продажбите на несвързани трети лица, но и на последващия пазар на преработените стоки, в състава на които влизат стоките, предмет на нарушението.

След това Съдът потвърждава констатацията на Общия съд, според която независимо че не са били извършени на пазара на засегнатото от нарушението изделие, продажбите на готовите изделия все пак са нарушили конкуренцията в ЕИП. Освен това, ако тези продажби не бъдат взети предвид при определянето на глобата, това би довело до изкуствено свеждане до минимум на икономическото значение на нарушението и до налагане на глоба, която не отразява реалния обхват на съответния картел на тази територия.

По-нататък Съдът подчертава, че Комисията е компетентна да приложи член 101 ДФЕС по отношение на разглеждания картел, включващ реализирани извън ЕИП вътрешни продажби, тъй като участниците в този картел от световен мащаб са го осъществили в ЕИП, извършвайки на тази територия преки продажби на LCD на трети предприятия. При тези условия е важно стойността на взетите предвид продажби да отразява икономическото значение на нарушението и относителната тежест на участието на жалбоподателя в него, поради което в случая има основание да бъдат взети предвид продажбите на въпросните готови изделия.

68 | Решение на Общия съд от 27 февруари 2014 г., ***InnoLux//Комисия*** (T-91/11, EU:T:2014:92). Вж. също Годишния доклад за 2014 г., стр. 133 и 134.

69 | Насоки относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ C 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264).

70 | Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167).

2. ЗЛОУПОТРЕБА С ГОСПОДСТВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ

В решение ***Huawei Technologies*** (C-170/13, EU:C:2015:477), постановено на 16 юли 2015 г., Съдът се произнася по въпроса дали и при какви условия *искът* за *установяване на нарушения, предявен от притежателя на патент от съществено значение за стандарт, представлява злоупотреба с господстващо положение*. Ищецът в главното производство е дружество от световен мащаб, което извършва дейност в сектора на далекосъобщенията и е притежател на европейски патент, който е нотифицирало на организацията по стандартизация, European Telecommunications Standards Institute (ETSI), в качеството му на патент от съществено значение за разработения от нея стандарт. В съответствие с процедурните правила на ETSI, дружеството е поело задължението да издаде на трети лица лицензии за използване на неговия патент при FRAND условия (fair, reasonable, and non-discriminatory). Притежателят на патента не е предоставил такива лицензии, но констатира, че конкурентни предприятия търгуват със стоки, оборудвани със свързан с този стандарт софтуер, без обаче да му плащат такса. Поради това той предявява пред националната юрисдикция иск за преустановяване на нарушението, като все пак преди това инициира преговори с нарушителите за постигане на споразумение. Запитващата юрисдикция пита дали такъв иск трябва да бъде квалифициран като злоупотреба с господстващо положение.

В това отношение Съдът приема, че искът за преустановяване на нарушение или за изтегляне на стоки не представлява злоупотреба с господстващо положение при положение, че на първо място, преди да предяви иска притежателят на патента е предупредил нарушителя в какво го обвинява и след като последният е изразил желанието си да сключи лицензионен договор при FRAND условия, притежателят на въпросния патент му е представил конкретно писмено предложение за лицензия, като по-специално е уточнил таксата и начина на изчисляването ѝ, и след като, на второ място, нарушителят, който продължава да използва патента, не е отговорил надлежно на това предложение в съответствие с установените в областта търговски практики и правилата за добросъвестност. Съдът подчертава, че ако не приеме предложението на притежателя на патента, предполагаемият нарушител може да твърди злоупотреба при такъв иск само ако представи на този притежател своевременно и в писмен вид конкретно насрещно предложение, което отговаря на FRAND условията.

След това Съдът постановява, че при обстоятелства като разглежданите забраната за злоупотреба с господстващо положение не е пречка предприятие в такова положение да предяви иск за предоставяне на счетоводни данни, свързани с извършените действия по използване на този патент, или за присъждане на обезщетение за същите действия. Всъщност такъв иск няма преки последици върху появата или задържането на пазара на произведени от конкуренти стоки.

В решение ***Post Danmark*** (C-23/14, EU:C:2015:651), обявено на 6 октомври 2015, Съдът тълкува *правилата в случай на злоупотреба с господстващо положение при отстъпките за лоялност*. В главното производство се разглежда схема за отстъпки, използвана от датско предприятие за пощенски услуги, което заема господстващо положение на пазара на доставката на пощенски пратки на получатели в Дания. Тази схема за отстъпки се отличава със ска́ла, включваща ставки от 6 % до 16 %, с отстъпка под условие, в смисъл че в края на референтния период предприятието с господстващо положение извършва корекция, както и с прилагане със задна дата, в смисъл че когато първоначално установеният праг за пратките бъде надвишен, определената в края на годината ставка на отстъпката се прилага за всички подадени през съответния период пратки.

Преди всичко, за да провери дали тези отстъпки могат да имат отстраняващ ефект на пазара, Съдът отбелязва, че тъй като те се правят със задна дата натискът, упражняван върху контрагентите на предприятието с господстващо положение, може да е особено силен. По този начин дори и относително скромно изменение в продажбите има несъразмерно големи последици за контрагентите

на предприятието с господстващо положение, и това е така особено когато, както в разглеждания случай, схемата се прилага за относително дълъг период. Следователно такава схема може да позволи на въпросното предприятие да обвърже по-лесно собствените си клиенти към себе си и да привлече клиентите на своите конкуренти.

Относно обхвата на господстващото положение на пощенското предприятие Съдът отбелязва, че притежаването на особено голям пазарен дял поставя предприятието, което го държи, в позиция на силата, която го прави задължителен партньор и му гарантира независимо поведение. Ето защо, доколкото на този пазар конкуренцията вече е значително ограничена, разглежданата схема за отстъпки затруднява снабдяването на клиентите от конкурентни предприятия и има отстраняващ антиконкурентен ефект. Освен това фактът, че подобна схема обхваща по-голямата част от клиентите, може да представлява полезно указание за мащаба на тази практика и нейното отражение на пазара.

Що се отнася до прилагането на критерия за конкурента, равностоен на предприятието с господстващо положение, Съдът обявява, че не може да се установи правно задължение констатацията за злоупотреба при схема с отстъпки като разглежданата винаги да се основава на този критерий. Според Съда в хипотеза, която се отличава с това, че предприятието с господстващо положение има много голям пазарен дял, както и структурни предимства, предоставени по-специално в рамките на законоустановения монопол на това предприятие, който обхваща 70 % от пратките на засегнатия пазар, не е релевантно прилагането на критерия за равностойния по ефикасност конкурент, доколкото поради структурата на пазара появата на такъв равностоен по ефикасност конкурент е практически невъзможна.

Накрая Съдът приема, че за да попаднат в приложното поле на член 82 ЕО (член 102 ДФЕС), антиконкурентните последици от такава схема за отстъпки трябва да са вероятни, без да е необходимо да се доказва, че са сериозни или значителни.

3. ПРОИЗВОДСТВО ПО ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА КОНКУРЕНЦИЯ

На 18 юни 2015 г. в решение ***Deutsche Bahn и др./Комисия*** (C-583/13 P, EU:C:2015:404), Съдът се произнася *относно гаранциите, които образуват рамката на правомощията на Комисията за проверка в производство по прилагане на правилата за конкуренция*. Спорът е относно три решения на Комисията, с които тя е разпоредила проверки на предприятие, извършващо дейност в областта на железопътния транспорт, във връзка с различни случаи на злоупотреба с господстващо положение. Общият съд[71] отхвърля подадената жалба за отмяна на тези решения. В постановеното от него решение в производството по обжалване Съдът отменя частично решението на Общия съд поради нарушение на правото на предприятието на защита.

В началото Съдът потвърждава частта от решението, в която Общият съд констатира, че нито принципът на неприкосновеност на жилището, нито принципът на ефективна съдебна защита са били нарушени поради това, че Комисията не е разполагала с предварително разрешение от съд, а съдът на Съюза е упражнил само последващ съдебен контрол. Всъщност при преценката дали са спазени тези принципи определяща е интензивността на този контрол — който трябва да обхваща всички правни и фактически въпроси и да позволява подходящо поправяне на положението при установена нередност — а не моментът, в който той се извършва. Когато е сезиран с жалба за отмяна на решение за извършване на проверка, съдът на Съюза упражнява контрол както по отношение на правото, така и на фактите и може да преценява доказателствата и да отменя обжалваното решение. Освен това предприятията, адресати

71 | Решение на Общия съд от 6 септември 2013 г., ***Deutsche Bahn и др./Комисия*** (T-289/11, T-290/11 и T-521/11, EU:T:2013:404).

на решението за извършване на проверка, имат възможност да оспорват законосъобразността му, и то от момента на получаване на нотификацията за това решение, което означава, че предприятието не е длъжно да изчака приемането на окончателното решение на Комисията относно предполагаемото нарушение на правилата за конкуренция, за да подаде жалба за отмяна до юрисдикциите на Съюза.

Съдът обаче отбелязва, че макар ефективността на проверката да изисква от Комисията да предостави на натоварените с нея длъжностни лица цялата информация, позволяваща им да установят естеството и обхвата на евентуалното нарушение на правилата за конкуренция, все пак цялата тази информация, както и обхватът на проверката, трябва да бъдат свързани само с предмета на разпоредената с решение проверка. Доколкото обаче в случая длъжностните лица на Комисията са получили предварителна информация за наличието на отделна жалба и са иззели документи, които не са свързани с предмета на решението за извършване на проверка, Комисията не е изпълнила задължението за мотивиране и е нарушила правото на съответното предприятие на защита.

4. ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

На 16 юли 2015 г. е постановено решение ***BVVG*** (C-39/14, EU:C:2015:470) по отправеното от германска юрисдикция до Съда преюдициално запитване дали може да се квалифицира като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС *национална правна разпоредба, която с цел да се гарантира защитата на интересите на земеделските стопанства забранява на организация — проявление на държавата, да продава в рамките на публична тръжна процедура земеделска земя на направилия най-високата оферта*, когато компетентният местен орган счита, че тази оферта е твърде несъразмерна спрямо оценъчната стойност на земята.

В този контекст, след като напомня, че продажбата от публични органи на земи или сгради на предприятие може да крие елементи на държавна помощ, по-специално когато не се извършва на пазарна стойност, Съдът уточнява, че когато националното право установява правила за изчисляване, чиято цел е да се оцени пазарната стойност на земи с оглед на тяхната продажба от публичните органи, тези правила, за да са в съответствие с член 107 ДФЕС, във всички случаи трябва да доведат до цена, която е възможно най-близка до пазарната стойност. Впрочем редица методи могат да доведат до цени, съответстващи на пазарната стойност.

В това отношение, що се отнася до метода за продажба на направилия най-добрата оферта в рамките на открита, прозрачна и безусловна тръжна процедура, той вече е позволил по някои дела да се презюмира, че пазарната цена съответства на най-високата оферта. Възможно е обаче при определени обстоятелства методът на продажба на направилия най-високата оферта да не позволява постигането на цена, която съответства на пазарната цена на въпросния имот, и поради това да е обосновано да се вземат предвид други фактори освен цената. Такъв може да бъде по-специално случаят, когато поради явно спекулативния си характер най-високата оферта се окаже значително по-висока както от всяка друга цена, предложена в рамките на публичната тръжна процедура, така и от оценъчната пазарна стойност на имота. При тези условия методът на продажба на направилия най-високата оферта не би могъл да отрази пазарната стойност на спорната земя.

Следователно според Съда национална правна разпоредба, която допуска компетентният национален орган при тези условия да отхвърли оферта, която според него се явява несъразмерна, и поради това да откаже да разреши продажбата на земеделската земя, за която офертата се отнася, не може да се квалифицира като държавна помощ, при условие че нейното прилагане дава възможност да се получи цена, която е възможно най-близка до пазарната стойност на спорната земя.

XIII. ДАНЪЧНИ РАЗПОРЕДБИ

В областта на данъчните разпоредби следва да се отбележат четири решения. Първото се отнася до облагането при използване на ядрено гориво, а другите три са свързани с ДДС.

В решение ***Kernkraftwerke Lippe-Ems*** (C-5/14, EU:C:2015:354)[72], постановено на 4 юни 2015 г., Съдът разглежда въпроса дали *Директива 2003/96 за данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията*[73] *и Директива 2008/118 относно общия режим на облагане с акциз*[74]*, както и член 107 ДФЕС и разпоредбите на Договора за Евратом* допускат държава членка да въвежда данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.

В своето решение Съдът отговаря, че правото на Съюза допуска такъв данък.

На първо място Съдът приема, че доколкото това гориво не е включено в изчерпателния списък с енергийни продукти по Директива 2003/96, то не може да попадне в обхвата на предвиденото за някои от тези продукти освобождаване, каквото не може да се приложи и по аналогия. В това отношение Съдът по същество приема, че следователно може да има едновременно събиране на данък върху потреблението на електроенергия и върху източниците за нейното производство, които не са енергийни продукти по смисъла на Директива 2003/96.

На второ място Съдът счита, че Директива 2008/118 също допуска спорния данък, тъй като с него не се облага пряко или косвено потреблението на електрическата енергия, нито пък това на друг акцизен продукт, и следователно този данък не е нито акциз върху електрическата енергия, нито допълнителен косвен данък върху този продукт по смисъла на директивата. В това отношение Съдът отбелязва по-специално, че не се установява съществуването на пряка и неделима връзка между използването на ядрено гориво и потреблението на електроенергията, произведена в реактора на ядрена централа.

На трето място, този данък върху ядреното гориво не би могъл да бъде квалифициран и като забранена от член 107, параграф 1 ДФЕС държавна помощ, тъй като няма селективен характер. На четвърто място, що се отнася до Договора за Евратом, Съдът приема, че постигането на целите на този договор не изисква от държавите членки да поддържат или увеличават нивото на използвано ядрено гориво, нито пък им забранява да облагат това използване с данък, който би го направил по-скъпо и следователно по-непривлекателно.

В решение ***Larentia+Minerva u Marenave Schiffahrt*** (C-108/14 и C-109/14, EU:C:2015:496) от 16 юли 2015 г. Съдът тълкува *членове 4 и 17 от Шеста директива*[75]*, които се отнасят съответно до понятието за задължено по данъка върху добавената стойност (ДДС) лице и до правото на приспадане*. Страни по споровете в главните производства са две холдингови дружества и германската данъчна администрация по повод на условията за приспадане на ДДС, който тези холдингови дружества са платили по получени доставки във връзка с набирането на капитал за целите на придобиването на дялове в дъщерни

72| Относно частта от решението, свързана с производството по преюдициални запитвания, вж. раздел V.1 „Преюдициални запитвания“.

73| Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 година относно преструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, стр. 51; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 2, стр. 98).

74| Директива 2008/118/ЕО на Съвета от 16 декември 2008 година относно общия режим на облагане с акциз и за отмяна на Директива 92/12/ЕИО (ОВ L 9, 2009 г., стр. 12).

75| Шеста директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 година относно хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно данъците върху оборота — обща система на данъка върху добавената стойност: единна данъчна основа (ОВ L 145, стр. 1), изменена с Директива 2006/69/ЕО на Съвета от 24 юли 2006 г. (ОВ L 221, стр. 9; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 2, стр. 247.

дружества, които са учредени като персонални дружества и на които впоследствие холдинговите дружества са предоставили облагаеми с ДДС услуги.

В своето решение Съдът преди всичко напомня, че за да е възможно приспадане на ДДС на основание член 17 от Шеста директива, получените доставки трябва да имат пряка и непосредствена връзка с извършени доставки, пораждащи право на приспадане. В това отношение той уточнява, че право на приспадане в полза на данъчнозадълженото лице се признава дори при липса на пряка и непосредствена връзка между определена получена доставка и една или повече извършени доставки, пораждащи право на приспадане, когато разходите за въпросните услуги са част от общите разходи на това лице и като такива представляват елементи, формиращи цената на стоките или услугите, които то доставя. Разходи от този вид в действителност имат пряка и непосредствена връзка с цялостната икономическа дейност на данъчнозадълженото лице. Така Съдът приема, че разходите за придобиване на дялово участие в дъщерни дружества, направени от холдингово дружество, което участва в управлението им и което в това отношение извършва икономическа дейност, трябва да се отнесат към икономическата дейност на това дружество и платеният върху тези разходи ДДС дава право на пълно приспадане. За сметка на това самото притежаване на участия в дъщерни дружества не може да се счита за икономическа дейност. При това положение, когато холдинговото дружество участва в управлението само на някои от дъщерните си дружества, платеният върху разходите за придобиване на дялово участие в дъщерните му дружества ДДС може да бъде приспаднат само пропорционално спрямо разходите, присъщи за икономическата му дейност, съобразно критериите за разпределяне между икономическите и неикономическите дейности, определени от държавите членки при спазване на целта и общата логика на Шеста директива.

Що се отнася до понятието за данъчнозадължено лице, Съдът постановява, че член 4, параграф 4, втора алинея от Шеста директива не допуска национално законодателство, съгласно което възможност за създаване на група от лица, които за целите на ДДС могат да се разглеждат като едно данъчнозадължено лице, имат само субекти, които са юридически лица и се намират с консолидиращото лице на тази група в отношения на контрол и подчинение, освен ако тези две изисквания са необходими и подходящи мерки за постигането на целите да се предотвратят практиките или действията на злоупотреба и да се противодействат на данъчните измами или на избягването на данъци. В това отношение Съдът уточнява, че тъй като тази разпоредба не е безусловна, не може да се счита, че има директен ефект.

В решение ***Taricco и др.*** (C-105/14, EU:C:2015:555) от 8 септември 2015 г. големият състав на Съда се произнася по преюдициално запитване относно това дали правото на Съюза допуска *национални правила във връзка с погасяването на наказателното преследване по давност, които предвиждат, че в случай на прекъсване давностният срок, приложим за данъчните престъпления в областта на ДДС, се удължава само с една четвърт от първоначалната му продължителност*. Като констатира, че тази правна уредба води до фактическа ненаказуемост на лицата, извършили престъпления в областта на ДДС, националната юрисдикция пита Съда дали подобна уредба не възпрепятства ефективната борба срещу измамите в областта на ДДС в несъответствие с Директива 2006/112, както и по-общо, в несъответствие с правото на Съюза.

Съдът отговаря, че такава национална правна уредба може да засегне предвидените в член 325, параграфи 1 и 2 ДФЕС задължения на държавите членки, ако възпрепятства налагането на ефективни и възпиращи санкции в значителен брой случаи на тежка измама, засягаща финансовите интереси на Съюза, или предвижда по-дълги давностни срокове за случаите на измама, засягаща финансовите интереси на съответната държава членка, от тези за случаите на измама, засягаща финансовите интереси на Съюза, което националната юрисдикция следва да провери.

За да мотивира този извод Съдът напомня, че в областта на ДДС държавите членки не само имат общото задължение да вземат всички мерки, с които може да се гарантира събирането на целия ДДС, но

трябва и да предотвратят измамите. Освен това член 325 ДФЕС ги задължава да се борят с незаконната дейност, която засяга финансовите интереси на Съюза, като приемат възпиращи и ефикасни мерки, и по-специално ги задължава да приемат същите мерки за борба с измамата, засягаща финансовите интереси на Съюза, каквито предприемат за борба с измамата, засягаща собствените им интереси. Съдът допълва, че макар държавите членки да могат свободно да избират какви санкции да приложат в случай на измама с ДДС, все пак наказателноправните санкции могат да бъдат необходими за ефективното и възпиращо действие на борбата срещу тежките измами в областта на ДДС.

Що се отнася до това какви са последиците в случай, че националният съд констатира нарушение на член 325 ДФЕС, според Съда той следва да осигури пълно действие на тази разпоредба, като при необходимост остави без приложение националните разпоредби относно давността, без да е нужно да изисква или да изчаква предварителната им отмяна по законодателен или друг конституционен ред. Все пак Съдът уточнява, че в последния случай националният съд ще трябва и да следи да бъдат зачетени основните права на съответните лица. В това отношение обаче подобно неприлагане на националното право не би нарушило правата на обвиняемите, гарантирани в член 49 от Хартата на основните права, в който са закрепени принципите на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието.

В решение ***WebMindLicenses*** (C-419/14, EU:C:2015:832)[76] от 17 декември 2015 г. Съдът внася уточнения в *тълкуването на Регламент № 904/2010 относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на ДДС*[77], в рамките на дело, по което е прието, че прехвърлянето на ноу-хау от установено в Унгария предприятие на установено в Португалия предприятие не е действителна икономическа операция, поради което следва да се счита, че използването на това ноу-хау е ставало на унгарска територия.

Според Съда правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че при установяване на злоупотреба, довела до определяне на мястото на дадена доставка на услуги в държава членка, различна от тази, в която то би било, ако не беше налице тази злоупотреба, обстоятелството, че ДДС е бил платен в тази друга държава членка в съответствие с нейното законодателство, не е пречка да се определи допълнително задължение за плащане на този данък в държавата членка по мястото, в което тази доставка на услуги е била действително извършена.

Съдът уточнява също, че Регламент № 904/2010 трябва да се тълкува в смисъл, че данъчната администрация на държава членка, която разглежда изискуемостта на ДДС за доставки, които вече са били обложени с този данък в други държави членки, е длъжна да отправи молба за предоставяне на информация до данъчните администрации на тези други държави членки, когато подобна молба е полезна, дори необходима, за да се определи дали ДДС е изискуем в първата държава членка.

XIV. СБЛИЖАВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВАТА

1. ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

В областта на интелектуалната собственост заслужават да бъдат отбелязани четири решения. Първите две се отнасят до валидността на регламентите, приети в рамките на системата, въведена с Конвенцията за издаване на европейски патенти, в третото става въпрос за Директива 2001/29 относно авторското

76| Относно частта от решението, свързана с основните права, вж. раздел I „Основни права“.

77| Регламент (ЕС) № 904/2010 на Съвета от 7 октомври 2010 година относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност (ОВ L 268, стр. 1).

право, а четвъртото е по повод отказа да се предостави информация за титуляра на банкова сметка, който търгува с фалшиви стоки.

На 5 май 2015 г. с две решения ***Испания/Съвет*** (C-146/13, EU:C:2015:298 и C-147/13, EU:C:2015:299) Съдът, заседаващ в голям състав, се произнася по двата регламента, които са част от „пакета за единен патент", свързан с предоставянето на въведения с Конвенцията за издаване на европейски патенти (наричана по-нататък „ЕПК")[78] патент на единна закрила за цялата територия на държавите членки — страни по тази конвенция, които по този начин участват в засиленото сътрудничество по европейския патент, издаден в съответствие с тази конвенция от Европейското патентно ведомство (наричано по-нататък „ЕПВ").

Кралство Испания подава две жалби, едната, съответно, срещу Регламент № 1257/2012 относно създаването на единна патентна закрила[79], а другата — срещу Регламент № 1260/2012 относно приложимите правила за превод[80].

По дело C-146/13 Кралство Испания твърди, че административното производство преди издаването на еропейския патент не подлежи на съдебен контрол, който да позволи да се гарантира правилното и еднакво прилагане на правото на Съюза, както и закрилата на основните права. Съдът отхвърля този довод, като отбелязва, че Регламент № 1257/2012 изобщо няма за предмет да уреди, макар и отчасти, условията за издаване на европейски патенти, които се регламентират единствено от ЕПК, нито да интегрира в правото на Съюза предвидената в ЕПК процедура по издаването на европейски патенти. Всъщност този регламент, от една страна, само урежда условията, при които на предварително издаден от ЕПВ съгласно разпоредбите на ЕПК европейски патент може да се предостави единно действие по искане на неговия притежател, и от друга страна, само определя това действие.

Кралство Испания изтъква още, че член 118, първа алинея ДФЕС не е подходящо правно основание за приемане на Регламент № 1257/2012, тъй като последният не гарантирал единна защита на правата върху интелектуалната собственост в Съюза и не сближавал законодателствата на държавите членки за тази цел. В това отношение Съдът установява, че член 118 ДФЕС не изисква непременно от законодателя на Съюза да направи пълна и изчерпателна хармонизация на всички аспекти на правото на интелектуална собственост. В случая предоставената единна патентна закрила е подходяща, за да предотврати различията по отношение на патентната закрила в участващите държави членки и следователно има за цел единна защита по смисъла на член 118, първа алинея ДФЕС. Единният характер на тази закрила е последица от установяването на само едно национално право, което се прилага на територията на всички участващи държави членки и чиито материалноправни разпоредби определят действията, срещу които патентът предоставя закрила, и неговите характеристики като обект на право на собственост.

По дело C-147/13 Кралство Испания твърди, че Регламент № 1260/2012 установява езиков режим, който е в ущърб на лицата, чийто език не е един от официалните езици на ЕПВ, а именно немски, английски и френски. В това отношение Съдът отбелязва, че разпоредбите от Договорите, в които се говори за използването на езиците в Съюза, не могат да се считат за проявление на общ принцип на правото на Съюза, по силата на който всичко, което би могло да засегне интересите на гражданин на Съюза, би трябвало при всички обстоятелства да бъде съставено на неговия език. При установяването на правила за превод на европейските патенти диференцираното третиране на официалните езици на Съюза е

78 | Конвенция за издаване на европейски патенти, подписана в Мюнхен на 5 октомври 1973 г. и влязла в сила на 7 октомври 1977 г.

79 | Регламент (ЕС) № 1257/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2012 година за осъществяване на засилено сътрудничество в областта на създаването на единна патентна закрила (ОВ L 361, стр. 1).

80 | Регламент (ЕС) № 1260/2012 на Съвета от 17 декември 2012 година за осъществяване на засилено сътрудничество в областта на създаването на единна патентна закрила по отношение на приложимите правила за превод (ОВ L 361, стр. 89).

подходящо и пропорционално на преследваната с Регламент № 1260/2012 законосъобразна цел — която е създаването на опростен и единен режим за превод — и действително позволява да се постигне законосъобразната цел да се улесни достъпът до патентна закрила, по-специално по отношение на малките и средните предприятия, като се намалят разходите, свързани с изискванията за превод.

По-нататък, противно на твърдяното от Кралство Испания, Съдът обявява, че член 118, втора алинея ДФЕС е правилното правно основание на Регламент № 1260/2012, и по-специално на член 4 от него, свързан с превода при спор, при положение, че целта на този регламент е създаването на опростен и единен режим за превод на европейския патент и че езиковият режим на този патент е установен посредством всички разпоредби на същия регламент. В частност, член 4 от този регламент се отнася пряко до въпросния езиков режим и следователно не може да бъде отделен от останалите негови разпоредби, когато става въпрос за правното основание.

На 5 март 2015 г. в решение ***Copydan Båndkopi*** (C-463/12, EU:C:2015:144) Съдът се произнася по *задължението за плащане на възнаграждение за копиране за лично ползване, предназначено да финансира справедливото обезщетение по член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29*[81]. Страна по спора в главното производство е търгуващо с мобилни телефони дружество, което твърди, че не следва да плаща на организация за управление на авторски права такова възнаграждение що се отнася до внасяните карти памет за мобилни телефони.

Според Съда член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 допуска национална правна уредба, която предвижда, че такова справедливо обезщетение, поради предвиденото при копиране за лични цели изключение от правото на възпроизвеждане, се прилага за многофункционални носители като карти памет на мобилни телефони, независимо дали тези носители имат за главна функция изготвянето на копия за лично ползване, при условие че една от функциите на посочените носители, макар и второстепенна, позволява на притежателите си да ги използват за тази цел. Все пак Съдът уточнява, от една страна, че главният или второстепенен характер на тази функция, както и относителната значимост на капацитета на носителя за изготвяне на копия могат да въздействат върху размера на дължимото справедливо обезщетение, а от друга страна, че доколкото вредата, причинена на притежателите на права, се счете за минимална, предоставянето на посочената функция може да не породи задължение за плащане на това обезщетение.

Освен това Съдът приема, че при определени условия член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 допуска правна уредба, която изисква такова възнаграждение да плащат производителите и вносителите, продаващи карти памет за мобилни телефони на бизнес клиенти, знаейки, че тези карти са предназначени да бъдат препродадени от тях, но без да знаят дали крайните купувачи са частни или бизнес клиенти[82]. Съдът счита също така, че този член позволява на държавите членки да предвидят в някои случаи освобождаване от плащането на справедливото обезщетение, когато причинената на притежателите на права вреда е минимална.

81 | Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230).

82 | Съдът поставя следните условия: въвеждането на такава схема да е оправдано от практически трудности; задължените лица да се освобождават от плащане на посоченото възнаграждение, ако докажат, че са доставяли картите памет за мобилни телефони на лица, различни от физическите, за цели, явно различни от тези на копирането за лично ползване, като се има предвид, че това освобождаване не може да се ограничи само до доставката за бизнес клиенти, регистрирани в организацията, която управлява схемата на възнаграждения; и накрая, посочената схема да предвижда право на възстановяване на въпросните възнаграждения, което е ефективно и не затруднява прекомерно връщането на платените възнаграждения, като възстановяване може да получи единствено крайният приобретател на такава карта памет, който трябва да подаде заявление за тази цел до посочената организация.

Накрая Съдът постановява, че макар Директива 2001/29 да допуска национална правна уредба, която предвижда справедливо обезщетение поради изключението от правото на възпроизвеждане, предвидено за копирането на закриляни произведения от физическо лице от или с помощта на устройство, принадлежащо на трето лице, тя не допуска правна уредба, която предвижда такова обезщетение при възпроизвеждане, осъществено от незаконни източници.

В решение ***Coty Germany*** (C-580/13, EU:C:2015:485), постановено на 16 юли 2015 г., Съдът се произнася *по въпроса дали член 8, параграф 3, буква д) от Директива 2004/48*[83] *допуска правна уредба, която предоставя на банковите институции право да откажат, като се позоват на банковата тайна,* информация относно името и адреса на титуляря на банкова сметка, който търгува с фалшива стока. Спорът в главното производство се води между германско дружество, носител на права на интелектуална собственост, и германска банка, по повод отказа на последната да му предостави информация за титуляря на банковата сметка на интернет платформа за продажби, от която са продадени фалшиви стоки.

Както отбелязва Съдът, това дело засяга въпроса за необходимото съчетаване на изискванията, свързани със защитата на различните основни права, а именно, от една страна, правото на ефективна съдебна защита и правото на интелектуална собственост, и от друга страна, правото на защита на личните данни. В това отношение Съдът постановява, че член 8, параграф 3, буква д) от Директива 2004/48 не допуска национална разпоредба, която предоставя на банковите институции неограничено и безусловно право да откажат информация по член 8, параграф 1, буква в) от тази директива относно името и адреса на титуляря на банкова сметка, като се позоват на банковата тайна.

Всъщност такова неограничено и безусловно право може да попречи на това специфичните характеристики на всяко право върху интелектуална собственост, а когато е уместно, умишленият или неумишленият характер на извършеното нарушение, да бъдат надлежно отчетени във връзка с процедурите, предвидени в Директива 2004/48, и мерките, взети от компетентните национални органи, по-конкретно когато последните искат да разпоредят разкриване на необходимите данни съгласно член 8, параграф 1 от тази директива. Следователно в контекста на член 8 от Директива 2004/48, макар задължението за опазване на банковата тайна да гарантира правото на лицата да изискват защита на личните си данни, от друга страна то може съществено да засегне основното право на ефективна съдебна защита и в крайна сметка основното право на интелектуална собственост, с което разполагат носителите на тези права. Така Съдът приема, че подобна национална правна уредба не отговаря на изискването да се осигури справедливо равновесие между различните основни права, претеглени в член 8 от Директива 2004/48.

Все пак националният съд е този, който следва да провери дали в съответното вътрешно право евентуално съществуват други средства и други способи за защита, които биха позволили на компетентните съдебни органи да разпоредят необходимите данни за самоличността на лица по член 8, параграф 1 от Директива 2004/48 да бъдат предоставени, след преценка на специфичните особености на отделния случай.

2. ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

По делото, по което на 6 октомври 2015 г. е обявено решение ***Schrems*** (C-362/14, EU:C:2015:650), големият състав на Съда разглежда *правомощията на Комисията и на националните надзорни органи по отношение на прехвърлянето към трети страни на лични данни от администратора на такива данни*.

83| Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56).

От Съда се иска, от една страна, да тълкува член 25, параграф 6 от Директива 95/46[84], съгласно който Комисията може да установи, че трета страна гарантира достатъчна степен на защита на прехвърлените данни, а от друга страна, по същество, да установи валидността на Решение 2000/520[85], прието от Комисията на основание на същия член 25, параграф 6 от Директива 95/46. Спорът между страните по главното производство, а именно г-н Schrems, потребител на социална мрежа, и ирландският надзорен орган, е заради отказа на последния да проведе разследване по жалба, подадена от г-н Schrems по повод на това, че лични данни на потребители на тази социална мрежа са прехвърлени от нейното ирландско дъщерно дружество към Съединените американски щати. Според г-н Schrems практиките в тази страна не предлагат достатъчна защита срещу извършваното от публичните органи наблюдение на прехвърляните към страната данни. Ирландският надзорен орган отхвърля жалбата, по-специално тъй като в посоченото решение Комисията приема, че в рамките на схемата, наречена „сфера на неприкосновеност"[86], Съединените щати осигуряват достатъчна степен на защита на прехвърляните лични данни.

Съдът приема, че прехвърлянето на лични данни от държава членка към трета страна представлява обработване на лични данни по смисъла на член 2, буква б) от Директива 95/46, извършвано на територията на държава членка. При това положение всеки национален надзорен орган е компетентен да проверява напълно независимо дали дадено прехвърляне на данни от държавата членка, към която спада съответният орган, към трета страна отговаря на въведените с тази директива изисквания. Според Съда, когато решение на Комисията, като Решение 2000/520, констатира, че трета страна гарантира достатъчна степен на защита, то не може да лиши лицата, чиито данни са били или биха могли да бъдат прехвърлени към трета страна, от правото, гарантирано в член 8, параграфи 1 и 3 от Хартата на основните права, да сезират надзорните органи с искане относно защитата на основните им права и свободи при обработването на тези данни. Ето защо следва да се счита, че подобно искане предполага проверка на съвместимостта на решението на Комисията със защитата на личния живот и основните права и свободи на лицата, която сезираният орган трябва да извърши с цялата дължима грижа. В това отношение се уточнява, че ако според този орган искането е неоснователно, подалото го лице трябва да има възможност да оспори решението пред националните юрисдикции. В противната хипотеза, ако органът счете за основателни твърденията за нарушения, той трябва да може да предприеме действия по съдебен ред. Следователно националният законодател трябва да предвиди правни способи, позволяващи на съответния национален орган да изложи твърденията за нарушения, които счита за основателни, пред националните юрисдикции, така че ако последните споделят съмненията на органа относно валидността на решението на Комисията, да отправят преюдициално запитване до Съда с цел проверка на валидността на това решение.

След като напомня, че единствено той е компетентен да установи невалидността на акт на Съюза, Съдът проверява валидността на Решение 2000/520 на Комисията. В това отношение той посочва, че за да бъде предоставяната от трета страна степен на защита достатъчна по смисъла на член 25 от Директива 95/46, тази страна следва ефективно да гарантира, по силата на вътрешното си законодателство или на международните си споразумения, степен на защита на основните права и свободи, която по същество е равностойна на гарантираната в Съюза по силата на Директива 95/46, разглеждана във

84 | Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10).

85 | Решение 2000/520/ЕО на Комисията от 26 юли 2000 година съгласно Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно адекватността на защитата, гарантирана от принципите за „сфера на неприкосновеност на личния живот" и свързаните с това често задавани въпроси, публикувани от Департамента по търговия на САЩ (ОВ L 215, стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 16, том 1, стр. 64).

86 | Схемата за „сфера на неприкосновеност" включва редица свързани със защитата на личните данни принципи, към които американските предприятия могат да се присъединят доброволно.

връзка с Хартата на основните права. При това положение Комисията трябва да прецени съдържанието на приложимата в тази страна правна уредба, а доколкото след приемането на решение по член 25, параграф 6 от Директива 95/46 тази уредба може да се промени, тя трябва периодично да проверява степента на защита в третата страна, за да се увери, че тази защита продължава да е достатъчна. В това отношение Съдът подчертава, че правото на Комисията на преценка се оказва ограничено, поради което тя трябва да извърши стриктна проверка на изискванията, произтичащи от член 25 от Директива 95/46. Според Съда обаче в Решение 2000/520 Комисията не отбелязва, че Съединените американски щати ефективно гарантират достатъчна степен на защита по силата на вътрешното си законодателство или на международните си споразумения. Всъщност Комисията не е констатирала, че американските публични органи спазват установените в член 25 от Директивата изисквания, и поради това решението прави възможна намесата в основните права на лицата, чиито лични данни са прехвърлени или ще бъдат прехвърлени към тази страна. Ето защо въпросното решение е обявено за невалидно.

Освен това, доколкото Решение 2000/520 лишава националните органи от правомощията, които те черпят от Директива 95/46, в случай че дадено лице посочи обстоятелства, които могат да поставят под въпрос валидността на решение на Комисията, Съдът констатира, че последната е превишила предоставените ѝ от законодателя правомощия и поради това обявява решението за невалидно.

В решение ***Weltimmo*** (C-230/14, EU:C:2015:639), постановено на 1 октомври 2015 г., Съдът се произнася по-конкретно *по определянето на правото, приложимо при обработването на лични данни, в съответствие с член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46, както и по определянето на компетентния надзорен орган и обхвата на неговите правомощия*. В разглеждания случай администраторът, регистрирано в Словакия дружество, което е оператор на уебсайтове за обяви за недвижими имоти на територията на Унгария, не е заличил личните данни на лицата, подали обяви в тези уебсайтове, макар те да са поискали това, и е предоставил тези данни на дружества за събиране на вземания, за да получи плащане по неплатените фактури. Сезиран с жалби от подалите обяви лица, унгарският надзорен орган приема, че е компетентен и налага на словашкото дружество имуществена санкция за това, че е нарушило унгарския закон, който транспонира Директива 95/46.

В решението си Съдът постановява, че член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46 допуска законодателството на дадена държава членка относно защитата на личните данни да бъде приложено в друга държава членка, различна от държавата по регистрацията на администратора на тези данни, доколкото последният упражнява на територията на тази държава членка, посредством постоянен обект, дори минимална ефективна и действителна дейност, в чийто контекст се извършва разглежданото обработване на данни. Според Съда е необходимо да се прецени както доколко е постоянен съответният обект, така и дали действително се извършва дейност в другата държава членка, като се отчетат специфичната природа на икономическата дейност и предоставяните в конкретния случай услуги и то особено за предприятията, които упражняват своята дейност, предоставяйки услуги изключително чрез интернет. В това отношение присъствието на един-единствен представител може при определени обстоятелства да бъде достатъчно, за да се приеме, че е налице постоянен обект, когато този представител действа с достатъчна степен на постоянство и с помощта на средствата, необходими за предоставяне на разглежданите конкретни услуги в съответната държава членка. В случая, като националната юрисдикция трябва да провери все пак дали това е така, е установено, че доколкото упражняваната от дружеството за недвижими имоти дейност се състои в експлоатирането на редица уебсайтове с обяви за недвижими имоти в Унгария, които са съставени на унгарски език, и при положение, че това дружество има представител в Унгария, то осъществява ефективна и действителна дейност в Унгария.

Що се отнася до компетентността и правомощията на надзорния орган, сезиран в съответствие с член 28, параграф 4 от Директива 95/46, Съдът приема, че този орган може да упражнява правомощията

си по разследване независимо от приложимото право и дори преди да бъде установено кое национално право е приложимо към разглежданото обработване на данни. Въпреки това, ако този орган стигне до заключението, че е приложимо правото на друга държава членка, той не може да налага санкции извън територията на собствената си държава членка. Ако случаят е такъв, той е длъжен, в изпълнение на задължението за сътрудничество по член 28, параграф 6 от тази директива, да поиска от надзорния орган на другата държава членка да установи евентуалното нарушение на това право и да наложи съответните санкции, ако последното допуска това, позовавайки се при необходимост на предоставената му информация.

3. ХИМИКАЛИ

В решение ***FDC и FMB*** (C-106/14, EU:C:2015:576), постановено на 10 септември 2015 г., Съдът се произнася *по тълкуването на Регламент REACH*[87] *във връзка със задължението за нотифициране на Европейската агенция по химикали относно присъствието на вещества, квалифицирани като пораждащи сериозно безпокойство, в „изделия" от съставни продукти,* когато присъствието на такива вещества в съответното изделие надхвърля 0,1 %, както и със задължението за предоставяне на получателите и потребителите на достатъчно информация в това отношение. Страни в главното производство са френската държава и две френски сдружения на предприятия, а негов предмет е обхватът на тези задължения при вноса на продукти, които се състоят от няколко изделия.

Съдът първо констатира, че Регламентът — който в член 3, точка 3 определя понятието „изделие" като предмет, на който по време на производството е дадена специална форма, повърхност или дизайн, които определят неговите функции в по-голяма степен от химичния му състав — не съдържа разпоредба, която по специфичен начин да урежда хипотезата на съставен продукт, съдържащ няколко изделия. Следователно квалификацията „изделие" продължава да се прилага за всеки предмет, който отговаря на посочените критерии и се включва в състава на целия продукт, освен ако при производството този предмет се превръща в отпадък или губи формата, повърхността или дизайна, определящи в по-голяма степен неговата функция от химичния му състав.

След това Съдът обявява, че производителят е задължен да извърши нотификацията само за изделията, които самият той произвежда или сглобява. Това задължение обаче не се прилага за изделие, което, въпреки че се използва от този производител като суровина, е произведено от трето лице. Ето защо, когато след като бъде произведено, това изделие се използва по веригата от втори производител като суровина при производството на съставен продукт, този втори производител не е длъжен на свой ред да нотифицира за присъствието на съответното вещество в това изделие. Подобна нотификация би дублирала направената от производителя на изделието.

Задължение за нотификация има и вносителят на продукт, съставен от няколко изделия. Накрая, задължение да предостави информация на получателите и потребителите на продукта има всяко лице от веригата на доставки, когато то предоставя изделие на трето лице.

87 | Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 60, стр. 3), изменен с Регламент (ЕС) № 366/2011 на Комисията от 14 април 2011 г. (ОВ L 101, стр. 12).

XV. ИКОНОМИЧЕСКА И ПАРИЧНА ПОЛИТИКА

В решение ***Gauweiler и др.*** (C-62/14, EU:C:2015:400), обявено на 16 юни 2015 г., големият състав на Съда се произнася *по валидността* на *решенията на Управителния съвет на Европейската централна банка (наричана по-нататък „ЕЦБ") относно „програмата за ОПТ"*[88], с които на Европейската система на централните банки (наричана по-нататък „ЕСЦБ") се разрешава при определени условия да закупува на вторичните пазари държавни облигации на държавите членки от еврозоната.

Тази програма за закупуване, която към датата на образуване на конституционното дело, е обявена в прессъобщение и не е прилагана, цели да отстрани смущенията в трансмисионния механизъм на паричната политика, създавани от особената ситуация с държавните облигации, емитирани от някои държави членки, и да гарантира единния характер на паричната политика.

В това отношение за да прецени дали въпросната програма представлява акт ultra vires и дали накърнява германската конституционна идентичност, Bundesverfassungsgericht отправя до Съда запитване, по-конкретно по въпроса за границите на правомощията, които ЕЦБ има в областта на паричната политика по силата на член 119 ДФЕС и член 127, параграфи 1 и 2 ДФЕС, както и на членове 17—24 от Протокола за ЕСЦБ и ЕЦБ. Освен това германският Конституционен съд приканва Съда да провери дали тази програма е съвместима със забраната за парично финансиране, предвидена в член 123 ДФЕС.

В началото Съдът потвърждава, че съгласно член 3, параграф 1, буква в) ДФЕС и член 119, параграф 2 ДФЕС Съюзът разполага с изключителна компетентност при определянето и провеждането на единна парична политика и че при осъществяването ѝ ЕСЦБ е независима, но подлежи на контрол от Съда.

Относно правомощията на ЕСЦБ Съдът приема, че предвид целите на програмата за ОПТ и определените за постигането им средства, тя попада в обхвата на паричната политика. Всъщност тази програма цели да гарантира както правилното функциониране на трансмисионния механизъм на паричната политика, така и нейния единен характер и тази цел може да бъде свързана с основната цел на паричната политика на Съюза за поддържане на ценовата стабилност. Влошеното функциониране на трансмисионния механизъм на паричната политика би могло да остави безрезултатни решенията на ЕСЦБ в част от еврозоната и така да постави под съмнение единния характер на паричната политика. Освен това, що се отнася до средствата, предвидени за постигането на тези цели, окончателните парични транзакции на вторичните пазари на държавни облигации са сред инструментите на паричната политика, посочени в член 18, параграф 1 от Протокола за ЕСЦБ и ЕЦБ. Нито фактът, че стабилността на еврозоната е въпрос на икономическа политика, нито селективността на програмата за ОПТ, нито дори обстоятелството, че прилагането на такава програма зависи от цялостното спазване на програмите за макроикономически корекции на Европейския инструмент за финансова стабилност (наричан по-нататък „ЕИФС") или на Европейския механизъм за стабилност (наричан по-нататък „ЕМС"), сами по себе си могат да оборят този извод. Предвид последното обстоятелство Съдът подчертава, че закупуването на държавни облигации на вторичните пазари се различава в зависимост от това дали се извършва от ЕМС или от ЕСЦБ, поради разликата между целите на механизма и целите на системата.

По-нататък Съдът стига до извода, че въпросната програма не е в противоречие с принципа на пропорционалност. В това отношение той преди всичко признава на ЕСЦБ широко право на преценка при прилагането на такава програма, поради факта, че ЕСЦБ трябва да взема технически решения и да прави сложни прогнози и преценки. Така, що се отнася до годността на програмата за ОПТ да постигне целите на ЕСЦБ, Съдът отбелязва, че закупуването от вторичните пазари на държавни облигации на държавите членки от еврозоната, засегнати от сочените от ЕЦБ за прекалени лихвени проценти, би

88| Решения на Управителния съвет на Европейската централна банка (ЕЦБ) от 6 септември 2012 г. относно редица технически характеристики на окончателните парични транзакции на Евросистемата на вторичните пазари на държавни облигации.

могло да допринесе за намаляването на тези лихвени проценти, като разсее неоправданите страхове от разпад на еврозоната. Ето защо ЕСЦБ е имала право да приеме, че подобни промени в лихвените проценти може да улеснят предаването на паричната политика на ЕСЦБ и да гарантират единния ѝ характер. Що се отнася до необходимостта от въпросната програма, при положение, че от една страна, ангажиментите, които ЕЦБ би могла да поеме при прилагането на такава програма, са фактически тясно очертани и ограничени, а от друга страна, тя може да бъде приложена само ако положението на някои от тези държави вече е дало основание за намеса на ЕМС, която все още е в ход, е било допустимо ЕСЦБ да приеме тази програма, без да определя количествени ограничения преди прилагането ѝ, доколкото, освен всичко останало, подобни ограничения биха могли да отслабят нейната ефикасност. Накрая, ЕСЦБ е претеглила различните засегнати интереси, така че да избегне риска от настъпване на неблагоприятни последици, явно непропорционални на целите на въпросната програма.

Що се отнася до забраната по член 123 ДФЕС за парично финансиране на държавите членки, Съдът уточнява, че не би било допустимо ЕСЦБ да закупува държавни облигации на вторичните пазари, ако го прави при условия, които практически биха придали на намесата ѝ ефект, равностоен на ефекта от прякото закупуване от нейна страна на държавни облигации от органите и публичноправните субекти на държавите членки, с което би поставила под въпрос действието на забраната по член 123, параграф 1 ДФЕС. При положение че тази разпоредба има за цел да стимулира държавите членки да водят разумна бюджетна политика, като предотврати опасността паричното финансиране на публичните дефицити да доведе до задлъжняване или прекомерни дефицити на държавите членки, ЕЦБ трябва, когато закупува държавни облигации на вторичните пазари, да действа при наличието на достатъчно гаранции за съвместимост на покупките с посочените изисквания. Ето защо, когато става дума за програма като обявената в прессъобщението, намесата на ЕСЦБ би могла на практика да породи такъв равностоен ефект, ако операторите, които могат да купуват държавни облигации на първичния пазар, са сигурни, че ЕСЦБ ще ги изкупи в такъв срок и при такива условия, че тези оператори де факто да могат да действат като посредници на ЕСЦБ за прякото закупуване на тези облигации от органите и публичноправните субекти на съответната държава членка. Доколкото обаче ЕСЦБ планира, от една страна, да оставя минимален срок между емитирането на даден инструмент на първичния пазар и закупуването му на вторичните пазари, и от друга, да не обявява предварително нито решението си да пристъпи към такива покупки, нито обема на планираните покупки, тези гаранции позволяват да се избегне рискът от това условията на емитиране на държавните облигации да бъдат изопачени в резултат от сигурността, че след емитирането им тези облигации ще бъдат закупени от ЕСЦБ.

XVI. СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

1. РАБОТНИЦИ, НАЕТИ ОТ АГЕНЦИИ ЗА ВРЕМЕННА ЗАЕТОСТ

На 17 март 2015 г. в решение ***АКТ*** (C-533/13, EU:C:2015:173) големият състав на Съда се произнася по *задължението за преглед на ограниченията или забраните за използване на работа чрез агенции за временна заетост, предвидено в член 4, параграф 1 от Директива 2008/104*[89]. Спорът по главното производство е по повод национален колективен трудов договор, който съдържа ограничение при използването на наети от агенции за временна заетост работници. Съдът разглежда въпроса дали посочената разпоредба от правото на Съюза налага на органите на държавите членки, в това число на

89| Директива 2008/104/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно работа чрез агенции за временна заетост (ОВ L 327, стр. 9).

националните юрисдикции, задължението да не приложат всяка разпоредба на националното право, която съдържа неоправдани от съображения от общ интерес, по смисъла на член 4, параграф 1, забрани или ограничения за използване на работа чрез агенции за временна заетост.

Разглеждан в неговия контекст, член 4, параграф 1 от Директива 2008/104[90] според Съда следва да се разбира в смисъл, че определя рамката, в която държавите членки трябва да осъществят нормотворческата си дейност в областта на забраните или ограниченията за използване на работа чрез агенции за временна заетост, а не в смисъл, че налага задължение за приемане на определена правна уредба в тази област и така държавите са свободни да премахнат тези забрани или ограничения или да ги адаптират, за да могат да бъдат обосновани съгласно същата разпоредба. При това положение, член 4, параграф 1 се отнася само до компетентните органи на държавите членки, като им налага задължение за преглед, за да гарантират, че евентуалните забрани и ограничения за използване на работа чрез агенции за временна заетост са оправдани, и не налага на националните юрисдикции задължението да не приложат всяка разпоредба на националното право, която съдържа такива неоправдани от съображения от общ интерес, по смисъла на тази разпоредба, забрани или ограничения за използване на работа чрез агенции за временна заетост.

2. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТНОТО ВРЕМЕ

На 10 септември 2015 г. в решение ***Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras*** (C-266/14, EU:C:2015:578) Съдът уточнява *понятието „работно време" по смисъла на член 2, точка 1 от Директива 2003/88 относно някои аспекти на организацията на работното време*[91]*, що се отнася до работниците, които нямат фиксирано или обичайно работно място*. Страна по спора в главното производство са работници, наети от дружество, занимаващо се с инсталация и поддръжка на системи за сигурност, които след закриването на регионалните офиси на наелото ги предприятие нямат фиксирано работно място. Всеки от работниците разполага със служебен автомобил, с който ежедневно се придвижва от дома си до обектите на клиентите на предприятието, като при това времето за ежедневно придвижване на работника от дома му до обекта на първия клиент и съответно, от обекта на последния клиент обратно до дома, не се счита за работно време. Поради това запитващата юрисдикция задава на Съда въпроса дали времето, през което работниците се придвижват от дома си до клиентите, представлява „работно време".

В своето решение Съдът приема, че когато работници в положение като разглежданото в главното производство нямат фиксирано или обичайно място на работа, времето, което те ежедневно прекарват в придвижване от дома си до определения от техния работодател първи клиент и от определения от същия последен клиент обратно до дома им, представлява работно време по смисъла на Директива 2003/88. Този извод следва от прилагането от Съда на трите съставни елемента на понятието „работно време" по член 2, точка 1 от тази директива.

На първо място, предвид факта, че придвижването на работниците до определените от работодателя клиенти е необходимо условие, за да могат те да предоставят техническите услуги в обектите на клиентите, Съдът приема, че работниците, които нямат фиксирано или обичайно място на работа, извършват дейността си или изпълняват задълженията си през цялото време на придвижване.

90 | Съгласно тази разпоредба „ограниченията или забраните за използване на работа чрез агенции за временна заетост са оправдани единствено от съображения от общ интерес, отнасящи се по-специално до защитата на наетите от агенции за временна заетост работници, изискванията за здраве и безопасност на работното място или необходимостта да се гарантира правилно функциониране на пазара на труда и предотвратяване на злоупотреби".

91 | Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време (ОВ L 299, стр. 9; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 3).

Всъщност, в противен случай работодателят би могъл да твърди, че единствено времето, прекарано в упражняването на дейността по инсталиране и поддръжка на системите за сигурност, спада към понятието „работно време“, което би довело до изопачаване на това понятие и би осуетило целта за опазване на здравето и безопасността на работниците.

На второ място, при положение, че когато се придвижват от своя дом до клиентите си работниците са подчинени на указанията на своя работодател, който може да промени реда на клиентите или да отмени или добави посещение, тези работници нямат възможност да разполагат свободно със своето време и да се посветят на собствените си интереси. Следователно, докато се придвижват, те са на разположение на работодателя.

На трето място, Съдът приема, че щом като работник, който вече няма фиксирано място на работа, извършва своите задължения докато се придвижва към клиентите и обратно, трябва да се счита, че този работник е на работа и по времето за изминаване на този маршрут. Всъщност, при положение че придвижването е неразделна част от качеството на работник, който няма фиксирано или обичайно работно място, работното място на подобни работници не може да бъде сведено до местата на физическата им работа при клиентите на техния работодател.

3. КОЛЕКТИВНИ УВОЛНЕНИЯ

В решения ***USDAW и Wilson*** (C-80/14, EU:C:2015:291), ***Lyttle и др.*** (C-182/13, EU:C:2015:317) и ***Rabal Cañas*** (C-392/13, EU:C:2015:318), постановени съответно на 30 април и 13 май 2015 г, Съдът изяснява *понятието „организация“ и начините за изчисляване на броя на уволнените работници съгласно член 1, параграф 1, първа алинея, буква а) от Директива 98/59*[92]. В случая, в хода на предприети съкращения, уволнените от редица организации на едно и също предприятие работници, които считат, че са били уволнени колективно, подават жалби срещу работодателите си, тъй като процедурата за извършване на уволненията не е била предшествана от предвидените в член 2 от посочената директива консултации.

В тези три решения Съдът уточнява, че понятието „организация“, благодарение на което може да се определи дали е налице колективно уволнение и следователно дали е приложима тази директива, е понятие от правото на Съюза, което не може да се дефинира, като се вземат предвид законодателствата на държавите членки. В това отношение Съдът отбелязва, че когато дадено „предприятие“ обхваща редица единици, „организация“ по смисъла на член 1, параграф 1, първа алинея, буква а) от Директива 98/59 е единицата, в която са назначени да осъществят своите задачи засегнатите от уволнението работници. Така, за да се прецени дали става въпрос за колективни уволнения, тази разпоредба изисква да се вземат под внимание уволненията, осъществени във всяка организация поотделно. Всъщност, доколкото тълкуването — съгласно което тази разпоредба изисква да се вземе под внимание общият брой на уволненията във всички организации на дадено предприятие — би увеличило значително броя на работниците, които могат да се ползват от защитата на Директива 98/59, то би било в противоречие с другите цели на директивата, а именно с целта да се осигури сходна закрила за правата на работниците във всички държави членки и с целта да се уеднаквят тежестите, които произтичат за предприятията в Съюза от тези правила за закрила.

Ето защо в решение *USDAW и Wilson* и в решение *Lyttle и др.* Съдът приема, че член 1, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка ii) от Директива 98/59 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, въвеждаща задължение за уведомяване и провеждане на консултации с работниците

92| Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 година за сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения (ОВ L 225, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 5, стр. 95).

при уволнение — в рамките на период от 90 дни — на 20 или повече работници от организация в дадено предприятие, а не когато общият брой на уволненията във всички или в някои организации на дадено предприятие през същия период достигне или надхвърли прага от 20 работници. От друга страна, в решение *Rabal Cañas* Съдът приема, че член 1, параграф 1, първа алинея, буква а) от Директива 98/59 не допуска национална правна уредба, която въвежда като единствена референтна единица предприятието, а не организацията, когато последица от използването на този критерий е невъзможността да се проведе процедурата за информиране и консултиране, предвидена в членове 2—4 от тази директива, а ако се използва като референтна единица организацията, съответните уволнения би следвало да бъдат квалифицирани като „колективни уволнения" от гледна точка на дефиницията, съдържаща се в член 1, параграф 1, първа алинея, буква а) от посочената директива

В решение ***Rabal Cañas***, що се отнася до въпроса *дали следва да бъдат взети предвид договорите, сключени за определен срок или за конкретна задача*, Съдът посочва, че изключването на такива договори от приложното поле на Директива 98/59 произтича ясно от нейния текст и систематика. Всъщност такива договори се прекратяват не по инициатива на работодателя, а по силата на клаузите, които те съдържат или по силата на приложимия закон, и то в деня, в който техният срок изтича или в който съответната задача е изпълнена, така че за установяването на извършени „колективни уволнения" по смисъла на Директивата не следва да се взема предвид прекратяването на такива индивидуални трудови договори.

Освен това, що се отнася до въпроса за причината за колективните уволнения, Съдът отбелязва, че Директивата използва единствено качествен критерий, според който причината за уволнението трябва да бъде „несвързана с конкретните работници". Поради това въвеждането на други изисквания би ограничило приложното поле на тази директива и би могло да накърни нейната цел да предоставя защита на работниците в случай на колективни уволнения. Ето защо Съдът обявява, че за да се установи наличието на колективни уволнения, извършени в рамките на трудови договори, сключени за определен срок или за конкретна задача, не е необходимо причината за такива колективни уволнения да произтича от една и съща рамка на колективно назначаване за един и същ срок или за една и съща задача[93].

XVII. ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

В областта на общественото здраве на 29 април 2015 г. Съдът постановява решение, което заслужава особено внимание. С решение ***Léger*** (C-528/13, EU:C:2015:288) той внася уточнения относно *критерия за постоянно отхвърляне на възможността за кръводаряване поради сексуално поведение, излагащо на повишен риск от заразяване със сериозни инфекциозни болести, преносими по кръвен път*. В спора по главното производство френски гражданин е отхвърлен като донор на кръв на основание, че е имал полов контакт с друг мъж и че френското право предвижда постоянно противопоказание за кръводаряване за мъжете, които са имали такива контакти.

На първо място Съдът обявява, че националният съд трябва да определи дали за мъжете, които са имали полови контакти с други мъже, съществува повишен риск от заразяване със сериозни инфекциозни болести, които могат да се пренасят по кръвен път, по смисъла на точка 2.1 от приложение III към Директива 2004/33[94]. За да извърши този анализ, националната юрисдикция ще трябва да вземе предвид

93 | Още едно от посочените в настоящия доклад решения се отнася до социалната политика: решение от 9 септември 2015 г., ***Ferreira da Silva e Brito и др.*** (C-160/14, EU:C:2015:565), представено в раздел IV „Правото на Съюза и националното право" и в раздел V.1 „Преюдициални запитвания".

94 | Директива 2004/33/ЕО на Комисията от 22 март 2004 година за прилагане на Директива 2002/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно някои технически изисквания за кръвта и кръвните съставки (ОВ L 91, стр. 25; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 11, стр. 110).

епидемиологичната обстановка в съответната държава членка и да провери дали с оглед на последните медицински, научни и епидемиологични познания тези данни са надеждни и все още са релевантни.

На второ място Съдът подчертава, че дори националната юрисдикция да приеме, че за мъжете, имащи полови контакти с други мъже, е налице повишен риск от заразяване с болести като HIV (Човешки имунодефицитен вирус), възниква въпросът дали постоянното противопоказание за кръводаряване е в съответствие с признатите от Съюза основни права, и по-специално с принципа за недопускане на дискриминация, основана на сексуалната ориентация, гарантиран в член 21, параграф 1 от Хартата на основните права.

За да бъде обосновано такова постоянно противопоказание за кръводаряване — което може да създава по отношение на хомосексуалистите основана на сексуалната ориентация дискриминация — то трябва да отговаря на условията по член 52, параграф 1 от Хартата на основните права. В това отношение, що се отнася до целта от общ интерес по смисъла на посочения член 52, параграф 1, Съдът отбелязва, че с постоянното отхвърляне на възможността за кръводаряване се цели да се сведе до минимум рискът от заразяване на реципиентите с инфекциозна болест. Това отхвърляне допринася за осъществяване на общата цел да се гарантира висока степен на закрила на човешкото здраве, която е призната от Съюза в член 152 ЕО, и по-специално в параграф 4, буква а) и параграф 5 от него, както и в член 35, второ изречение от Хартата на основните права, като тези разпоредби изискват при определянето и осъществяването на всички политики и действия на Съюза да се осигурява висока степен на закрила на човешкото здраве. Относно принципа на пропорционалност Съдът посочва, че в случай като разглеждания в главното производство той е спазен само ако не може да се гарантира висока степен на закрила на здравето на реципиентите с ефикасни техники за тестване за HIV, които са свързани с по-малко ограничения от постоянната забрана за кръводаряване за цялата категория на мъжете, които са имали полови контакти с други мъже. В това отношение националната юрисдикция трябва да провери дали съществуват ефикасни техники за тестване за HIV, за да се избегне заразяването на реципиентите с такъв вирус. Ако такива техники не съществуват, националната юрисдикция трябва да провери дали има методи, свързани с по-малко ограничения от постоянното отхвърляне на възможността за кръводаряване, по-специално дали въпросникът и индивидуалното събеседване със специалист в областта на здравеопазването могат да позволят да бъдат установени с по-голяма точност поведенията, водещи до риск за здравето на реципиентите.

XVIII. ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

По съединените дела, по които на 21 януари 2015 г. е постановено решение ***Unicaja Banco и Caixabank*** (C-482/13, C-484/13, C-485/13 и C-487/13, EU:C:2015:21), Съдът тълкува член *6, параграф 1 от Директива 93/13 относно неравноправните клаузи*[95] *в контекста на производства по принудително изпълнение върху няколко ипотекирани недвижими имота.* В тези дела се оспорва испанска правна уредба, по силата на която националният съд, пред който е образувано производство по принудително изпълнение върху ипотекиран имот, е длъжен да преизчисли сумите, дължими на основание клауза от договор за ипотечен кредит, когато договорите предвиждат мораторни лихви в размер, надвишаващ тройния размер на законната лихва, като приложи ненадвишаващ този праг размер на мораторните лихви.

В това отношение Съдът приема, че член 6, параграф 1 от Директива 93/13 допуска подобна правна уредба, стига прилагането ѝ да не предопределя преценката на националния съд относно неравноправността на такава клауза и да не представлява пречка съдът да не приложи същата, ако установи, че тя е „неравноправна". Всъщност при разглеждане на договорна клауза за мораторни лихви, чийто размер е под предвидения в националното право, наличието на законоустановена

95 | Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, стр. 29; Специално издание на български език, глава 15, том 2, стр. 273).

максимална стойност не представлява пречка националният съд евентуално да установи, че тази клауза е неравноправна. От друга страна, обстоятелството, че клауза от договор за ипотечен кредит предвижда размер на мораторни лихви над предвидения в националното право и че в такъв случай този размер трябва съответно да бъде намален, не трябва да представлява пречка националният съд да се произнесе освен по мярката по смекчаване, и по всички последици от евентуална неравноправност на тази клауза с оглед на Директива 93/13 и ако се налага, да я обяви за нищожна.

С решение ***ERSTE Bank Hungary*** (C-32/14, EU:C:2015:637), постановено на 1 октомври 2015 г., Съдът уточнява тълкуването на *член 6, параграф 1 и член 7, параграф 1 от Директива 93/13* в рамките на дело, свързано с национално законодателство, което позволява на нотариус, без да е бил упражнен контрол от правораздавателните органи, да извърши отбелязване, че подлежи на изпълнение договор, сключен между продавач или доставчик и потребител, или да откаже да заличи това отбелязване. Спорът в главното производство е относно искане за отмяна на отказа на нотариус да заличи такова отбелязване върху нотариален акт за извършено от унгарски потребител признание на дълг по договор за заем и договор за ипотека между него и банка.

Съдът сочи, че Директива 93/13 не дава отговор на въпроса дали е уместно да се допусне и нотариусът да упражнява правомощия, пряко свързани с правораздавателната функция, когато националната правна уредба го оправомощава да извърши върху нотариален акт за договор отбелязване, според което той подлежи на изпълнение, и впоследствие да го заличи. При липсата обаче в правото на Съюза на хармонизация на националните механизми за принудително изпълнение и на ролята на нотариусите в рамките на тези механизми, по силата на принципа на процесуалната автономия такива правила трябва да се установят във вътрешния правен ред на всяка държава членка, като все пак се спазват принципите на равностойност и ефективност. Предвид принципа на ефективност Съдът приема, че Директива 93/13 изисква от националния съд, сезиран със спор между продавач или доставчик и потребител, позитивна и външна спрямо страните по договора намеса. Все пак при спазването на принципа на ефективност не може да се стига до това съдът изцяло да компенсира пълната процесуална пасивност на съответния потребител. Следователно обстоятелството, че потребителят може да се позове на защитата, предоставена от законовите разпоредби относно неравноправните клаузи, само ако започне производство пред съд, по-специално за оспорване на нотариалния акт, не би могло само по себе си да се счита за противоречащо на принципа на ефективност. Всъщност предпоставка за ефективната съдебна защита, гарантирана от Директивата, е националните съдилища да бъдат сезирани от една от страните по договора.

XIX. ИКОНОМИЧЕСКО И СОЦИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ

В областта на икономическото и социално сближаване, с решение ***Испания/Комисия*** (C-263/13 P, EU:C:2015:415), постановено на 24 юни 2015 г., Съдът уважава жалбата, подадена от Кралство Испания срещу решение на Общия съд[96], с което той отхвърля неговите *жалби за отмяна на Решения C(2009) 9270, C(2009) 10678 и C(2010) 337 на Комисията, с които се намалява предоставената от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) финансова помощ по редица оперативни програми*[97].

96 | Решение на Общия съд от 26 февруари 2013 г. ***Испания/Комисия*** (T-65/10, T-113/10 и T-138/10, EU:T:2013:93).

97 | Решение C(2009) 9270 на Комисията от 30 ноември 2009 г., Решение C(2009) 10678 на Комисията от 23 декември 2009 г. и Решение C(2010) 337 на Комисията от 28 януари 2010 г., с които се намалява финансовата помощ от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), отпусната съответно по оперативна програма „Андалусия“ по цел № 1 (1994—1999), в приложение на Решение C(94) 3456 на Комисията от 9 декември 1994 г., по оперативна програма „Баска област“ по цел № 2 (1997—1999), в приложение на Решение C(1998) 121 на Комисията от 5 февруари 1998 г., и по оперативна програма „Област Валенсия“ по цел № 1 (1994—1999), в приложение на Решение C(1994) 3043/6 на Комисията от 25 ноември 1994 г.

В своето решение Съдът напомня, че съгласно мотивите, обявени в решения Испания/Комисия (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) и Испания/Комисия (C-197/13 P, EU:C:2014:2157), приемането на решение за финансови корекции от Комисията, считано от 2000 г., е обвързано със спазването на законов срок и че продължителността на този срок е различна в зависимост от приложимата правна уредба.

В случая той отбелязва, от една страна, че съгласно член 100, параграф 5 от Регламент № 1083/2006[98] Комисията взема решение относно финансовата корекция в срок от шест месеца от датата на изслушването, а ако не се проведе изслушване, шестмесечният период започва да тече два месеца след датата на изпращане на писмото-покана от Комисията, и от друга страна, че посоченият член се прилага от 1 януари 2007 г., включително и за програмите преди периода 2007—2013 г. Съдът обаче констатира, че спорните решения са приети, без да е спазен законоустановеният срок. При това положение, след като напомня, от една страна, че неприемането на увреждащия акт в срока, определен от законодателя на Съюза, представлява съществено процесуално нарушение, и от друга страна, че в такъв случай той трябва да предприеме необходимите при такова нарушение действия и следователно да отмени така опорочения акт, Съдът постановява, че като е отхвърлил подадените от Кралство Испания жалби, вместо да санкционира съществеността процесуално нарушение, опорочило спорните решения, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото. По-нататък, като се произнася на основание член 61, първа алинея от Статута на Съда, Съдът отменя спорните решения.

Тези решения са отменени на основание, разгледано служебно от Съда, по което той не е поканил страните да изложат становищата си. В това отношение Съдът напомня, че извън особените случаи, като например предвидените от процедурните правилници на юрисдикциите на Съюза, съдът на Съюза не може да основе решението си на правно основание, което е разгледал служебно, дори ако то е абсолютна процесуална предпоставка, без да е поканил предварително страните да изложат становищата си по него. Той приема, че става въпрос за такъв особен случай, така че не следва да се канят страните да представят своите становища по служебно разгледаното основание, а именно наличието на съществено процесуално нарушение. Всъщност Съдът отбелязва, че по делата, по които са постановени посочените по-горе решения Испания/Комисия и които се отнасят до идентични по същество фактически и правни въпроси, Кралство Испания и Комисията вече са имали повод да обсъждат в рамките на състезателно производство въпроса за срока, в който трябва да бъде прието решението за финансови корекции.

XX. ОКОЛНА СРЕДА

В своето решение ***Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*** (C-461/13, EU:C:2015:433) от 1 юли 2015 г. големият състав на Съда се произнася *по задълженията, които член 4, параграф 1, буква а) от Директива 2000/60 за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите*[99] *предвижда във връзка с подобряването и предпазването от влошаване на състоянието на повърхностните води.*

Спорът в главното производство е между германската федерация за околната среда и за опазване на природата и германската държава във връзка с разрешението, дадено от последната по три проекта за увеличаване на дълбочината на река Везер на различни места, така че да стане възможно

98 | Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999 (ОВ L 210, стр. 25; Специално издание на български език, 2007 г., глава 16, том 1, стр. 16).

99 | Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 6, стр. 193).

преминаването на по-големи товарни кораби. Компетентният национален орган счита, че тези проекти имат хидрологични и морфологични последици, които биха променили състоянието на някои водни обекти, без обаче това да води до промяна в класа съгласно приложение V към Директива 2000/60. При тези условия този орган стига до извода, че няма влошаване на екологичния потенциал или на състоянието на съответния воден обект.

В самото начало Съдът отбелязва, че текстът на член 4, параграф 1, буква а), подточка iii) от Директива 2000/60 подкрепя тезата, че за държавите членки тази разпоредба има задължителен характер. Всъщност тя съдържа задължения за подобряване и предпазване от влошаване на състоянието на водните обекти, чиято цел е да се осъществят качествените цели на състоянието на повърхностните води чрез сложен процес, съдържащ няколко детайлно уредени етапа. При това положение разпоредбата не се ограничава да посочи обикновени цели за планиране на управлението, а има обвързващо действие. Ето защо Съдът стига до извода, че държавите членки са длъжни, освен ако бъде предоставено изключение, да откажат разрешение за определен проект, когато той може да предизвика влошаване на състоянието на повърхностен воден обект или когато застрашава постигането на добро състояние на повърхностните води или на добър екологичен потенциал и на добро химично състояние на такива води.

Съдът дава отрицателен отговор на въпроса дали понятието „влошаване на състоянието“ на повърхностен воден обект в член 4, параграф 1, буква а), подточка i) от Директива 2000/60 включва само влошаване на класа по смисъла на приложение V към директивата, тъй като счита, че класовете са само инструмент, който ограничава правото на преценка на държавите членки при определяне на качествените елементи, отразяващи състоянието на даден воден обект. Всъщност, при положение че влошаването на състоянието на воден обект, дори преходно, е разрешено само при строги условия, прагът, отвъд който се констатира нарушение на задължението за предпазване от такова влошаване, трябва да бъде нисък. Така влошаване е налице, когато състоянието на поне един от качествените елементи се влоши с един клас, дори това да не води до влошаване на класирането на повърхностния воден обект като цяло. Ако обаче съответният качествен елемент по смисъла на приложение V вече е в най-ниския клас, всяко влошаване на този елемент представлява „влошаване на състоянието“ на повърхностния воден обект.

В решение ***East Sussex County Council*** (C-71/14, EU:C:2015:656) от 6 октомври 2015 г. Съдът се произнася *по тълкуването на член 5, параграф 2 и член 6 от Директива 2003/4 относно обществения достъп до информация за околната среда*[100]. Спорът в главното производство е между Общинския съвет на Източен Съсекс и служителя по въпросите на достъпа до информация по повод на решение на последния, с което се обявява за незаконосъобразна такса, наложена от този съвет за предоставянето на информация за околната среда. Националната юрисдикция приканва Съда на първо място, да внесе уточнения относно условията, които член 5, параграф 2 от Директива 2003/4 поставя за начисляването на такава такса, а именно, от една страна, всички фактори, въз основа на които се изчислява размерът на таксата, да са свързани с предоставянето на поисканата информация за околната среда, и от друга страна, общият размер на таксата да не надхвърля определен „разумен размер“. На второ място, тази юрисдикция отправя до Съда запитване относно необходимия обхват на съдебния и административен контрол за разумност на тази такса.

Що се отнася до първия въпрос, след като подчертава, че Директива 2003/4 провежда разграничение между, от една страна, „предоставянето“ на информация за околната среда, за което публичните органи могат да събират такса, и от друга страна, „достъпа“ до публичните регистри или списъци и до

100 | Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, стр. 26; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 9, стр. 200).

средствата за проучване на информация за околната среда, който е безплатен, Съдът уточнява, че по принцип само разходите, които не произтичат от създаването и поддържането на посочените регистри, списъци и средства, могат да бъдат отнесени към „предоставянето" на информация за околната среда. Така разходите за поддържането на база данни не могат да бъдат взети предвид при изчисляването на такса за „предоставянето" на информация за околната среда. За сметка на това разноските, които могат да бъдат начислявани въз основа на член 5, параграф 2 от посочената директива, включват по-специално както пощенските и копирните разходи, така и разноските, които могат да се отнесат към отделеното от служителите на съответния публичен орган време за отговор по отделно заявление за информация. Освен това, що се отнася до условието размерът на тази такса да е разумен, Съдът уточнява, че тя не трябва да има възпиращ ефект и че за преценката на този критерий следва да се отчитат икономическото положение на лицето, подало заявлението за достъп до информация, и общият интерес, свързан с опазването на околната среда.

Що се отнася до втория въпрос, Съдът установява, че тъй като Директивата не определя обхвата на изисквания от нея административен и съдебен контрол, той трябва да бъде определен от правото на държавите членки при спазване на принципите на равностойност и ефективност. В случая наличието на ефективен административен и съдебен контрол е неразривно свързано с постигането на целта да се осигури съвместимостта на правото на Съюза с Орхуската конвенция[101]. Освен това, доколкото разглежданото национално право свежда този контрол до въпроса дали взетото от съответния публичен орган решение е било „ирационално, материално незаконосъобразно или издадено при нарушение на процесуалните правила", Съдът отбелязва, че във всеки случай предвидените в член 5, параграф 2 от Директива 2003/4 условия трябва да бъдат предмет на административен и съдебен контрол, който се извършва на базата на обективни критерии и който може да гарантира пълното им спазване. Съдът оставя на националната юрисдикция да провери дали тези изисквания са изпълнени.

XXI. МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

По делото, по което на 28 април 2015 г. е постановено решение ***Комисия/Съвет*** (C-28/12, EU:C:2015:282)[102], Съдът отменя *решението на Съвета и на представителите на държавите — членки на Съюза, заседаващи в рамките на Съвета, относно, от една страна, подписването от името на Съюза на смесени споразумения в сектора на въздушния транспорт, сключени с трети държави, и от друга страна, временното прилагане на тези споразумения от Съюза и от държавите членки*[103]. В жалбата си Комисията поддържа, че това решение не е съобразено с член 13, параграф 2 ДЕС, който се отнася до

101 | Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда е подписана в Орхус на 25 юни 1998 г. и е одобрена от името на Европейската общност с Решение 2005/370/ЕО на Съвета от 17 февруари 2005 г. (ОВ L 124, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 14, стр. 204).

102 | Що се отнася до допустимостта на жалбата, в това решение Съдът приема, че трябва да се разглежда като акт на Съвета, срещу който може да бъде подадена жалба за отмяна, решение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки относно подписването на споразумение за присъединяване на трети държави към международно споразумение, сключено от Съюза, и на допълнително споразумение от името на Съюза, както и относно временното прилагане на тези споразумения от Съюза, от една страна, и от държавите членки, от друга страна, при положение, че Съветът е участвал във вземането на решенията по всички тези въпроси.

103 | Решение 2011/708/ЕС на Съвета и на представителите на държавите — членки на Европейския съюз, заседаващи в рамките на Съвета, от 16 юни 2011 година за подписването от името на Съюза и временното прилагане на Споразумението за въздушен транспорт между Съединените американски щати, от една страна, Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна, Исландия, от трета страна, и Кралство Норвегия, от четвърта страна, и за подписването, от името на Съюза, и временно прилагане на Допълнителното споразумение между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, Исландия, от друга страна, и Кралство Норвегия, от трета страна, за прилагане на Споразумението за въздушен транспорт между Съединените американски щати, от една страна, Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна, Исландия, от трета страна, и Кралство Норвегия, от четвърта страна (ОВ L 283 стр. 1).

принципа на предоставената компетентност, във връзка с член 218, параграфи 2, 5 и 8 ДФЕС, който се отнася до процедурата за сключване на международни споразумения, тъй като нито е прието само от Съвета, нито са приложени предвидените в член 218 ДФЕС процедура и правила за гласуване.

Според Съда тези доводи са основателни. На първо място той отбелязва, че в това решение всъщност са слети два различни акта, а именно акт относно подписването на посочените споразумения от името на Съюза и тяхното временно прилагане от последния, от една страна, и акт относно временното прилагане на тези споразумения от държавите членки, от друга страна, като не е възможно да се установи кой акт отразява волята на Съвета и кой изразява волята на държавите членки. Така с това решение държавите членки са участвали в приемането на първия акт, въпреки че съгласно член 218, параграф 5 ДФЕС такъв акт трябва да се приеме само от Съвета и че не е предвидено в това отношение държавите членки да играят каквато и да било роля. Обратно, Съветът е участвал като институция на Съюза в приемането на втория акт, въпреки че по отношение на такъв акт се прилага най-напред вътрешното право на всяка от държавите членки и след това — международното право.

На второ място, според Съда не е правилно тези два акта, обединени в обжалваното решение, да се приемат в рамките на една процедура, в която се смесват, без да могат да се разграничат едни от други, елементи на процеса за вземане на решения от Съвета и елементи с междуправителствен характер. Всъщност актът относно временното прилагане на съответните споразумения от държавите членки предполага консенсус, тоест единодушие между представителите на тези държави, докато член 218, параграф 8 ДФЕС предвижда, че Съветът действа от името на Съюза с квалифицирано мнозинство.

При тези обстоятелства Съдът постановява, че тъй като противоречи на член 218, параграфи 2, 5 и 8 ДФЕС и следователно на член 13, параграф 2 ДЕС, решението трябва да бъде отменено. Предвид обаче важни съображения, свързани с правната сигурност, той решава да запази правните последици на обжалваното решение до влизането в сила, в разумен срок, считано от датата на постановяване на съдебното решение, на ново решение, взето от Съвета при спазване на член 218, параграфи 5 и 8 ДФЕС.

XXII. ОБЩА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ

По отношение на ограничителните мерки в областта на общата външна политика и политиката на сигурност следва да се отбележат две решения от 21 април 2015 г., ***Anbouba/Съвет*** (C-605/13 P, EU:C:2015:248) и ***Anbouba/Съвет*** (C-630/13 P, EU:C:2015:247), с които в производство по обжалване големият състав на Съда потвърждава две решения на Общия съд[104], в които се отхвърлят подадените от сирийски предприемач жалби за отмяна *на редица засягащи го решения за замразяване на средства*. Причина за прилагането на ограничителни мерки спрямо жалбоподателя е качеството му на председател на основно дружество в хранително-вкусовата промишленост в Сирия и оказаната от него икономическа подкрепа на сирийския режим. В жалбите си пред Съда жалбоподателят твърди, че Общият съд е нарушил правилата, свързани с тежестта на доказване по отношение на ограничителните мерки, като е признал, че за жалбоподателя съществува презумпция за подкрепа на сирийския режим, и като не е изискал от Съвета да представи допълнителни доказателства в подкрепа на включването на жалбоподателя в списъците на лицата, за които се прилагат такива мерки.

104| Решения на Общия съд от 13 септември 2013 г., ***Anbouba/Съвет*** (T-563/11, EU:T:2013:429) и ***Anbouba/Съвет*** (T-592/11, EU:T:2013:427).

Съдът констатира, че нито спорното решение[105], нито основният акт, въз основа на който е прието то[106], установяват презумпция за подкрепа на сирийския режим от страна на ръководителите на основните сирийски предприятия. Съдът отбелязва, че предвид положението в Сирия Съветът удовлетворява възложената му тежест на доказване — що се отнася до основателността на включването на жалбоподателя в списъците на лицата, на които се налагат ограничителни мерки — ако представи пред съда на Съюза съвкупност от достатъчно конкретни, точни и съгласувани улики, които дават възможност да се установи наличието на достатъчна връзка между лице, на което е наложена мярка за замразяване на финансови средства, и режима, срещу който се води борба. В случая, позицията на жалбоподателя в сирийските икономически среди, длъжността му на председател на основно дружество в хранително-вкусовата промишленост в Сирия, важните му функции в друго дружество и в търговско-промишлената камара в град Хомс, както и връзките му с член на семейството на президента Башар ел Асад представляват съвкупност от достатъчно конкретни, точни и съгласувани улики, които дават възможност да се установи, че той е оказвал икономическа подкрепа на сирийския режим. Ето защо, при положение, че Общият съд е проверил основателността на включването на жалбоподателя в тези списъци въз основа на съвкупност от улики относно неговото положение, функции и връзки в контекста на сирийския режим, и заинтересованият не е оспорил тези улики, Съдът стига до извода, че позоваването в обжалваните съдебни решения на презумпция за оказана на посочения режим подкрепа не може да засегне тяхната законосъобразност.

XXIII. ЕВРОПЕЙСКА ПУБЛИЧНА СЛУЖБА

В решение ***Missir Mamachi di Lusignano*** (C-417/14 RX II, EU:C:2015:588), постановено на 10 септември 2015 г., Съдът внася уточнения *по въпроса за компетентността на Съда на публичната служба при искове за отговорност, предявени от членовете на семейството на починало длъжностно лице*. При преразглеждане на решение на Общия съд[107] Съдът се произнася по-конкретно по неговия извод, че Съдът на публичната служба поначало не е компетентен ratione personae да разглежда жалба, подадена от трето лице за да получи обезшетение за негова лична вреда, дори и да се приеме, че подобен спор произтича от служебното правоотношение между длъжностно лице и институцията. Всъщност Общият съд отменя решението на Съда на публичната служба[108], с което последният е счел, че е компетентен да се произнесе по жалбата, с която се иска по-специално Комисията да бъде осъдена да заплати на жалбоподателя и на правоприемниците на неговия син различни суми като обезщетение за имуществените и неимуществените вреди, претърпени в резултат на убийството на сина му, длъжностно лице на Съюза.

В това отношение Съдът приема, че решението на Общия съд засяга единството и съгласуваността на правото на Съюза. Всъщност, според Съда, като е изискал делото, за да се произнесе като първа инстанция, Общият съд е лишил Съда на публичната служба от първичната му компетентност и е въвел правило за компетентност в своя полза. С това е засегната инстанционната структура на Съда на Европейския съюз. По този повод Съдът напомня, че в съдебната система на Съюза е направено ясно разграничение на съответните правомощия на трите негови юрисдикции, поради което компетентността на едната от тях да се произнесе по иск или жалба задължително изключва компетентността на другите две. Така правилата за компетентността на юрисдикциите на Съюза са част от първичното право и заемат централно място в правния ред на Съюза.

105| Решение 2011/273/ОВППС на Съвета от 9 май 2011 година относно ограничителни мерки срещу Сирия (ОВ L 121, стр. 11), изменено с Решение 2011/522/ОВППС на Съвета от 2 септември 2011 година (ОВ L 228, стр. 16)

106| Регламент (ЕС) № 442/2011 на Съвета от 9 май 2011 година относно ограничителни мерки с оглед на положението в Сирия (ОВ L 121, стр. 1), изменен с Регламент (ЕС) № 878/2011 на Съвета от 2 септември 2011 година (ОВ L 228, стр. 1).

107| Решение на Общия съд от 10 юли 2014 г., ***Missir Mamachi di Lusignano/Комисия*** (T-401/11 P, EU:T:2014:625).

108| Решение на Съда на публичната служба от 12 май 2011 г., ***Missir Mamachi di Lusignano/Комисия*** (F-50/09, EU:F:2012:55).

В случая Съдът приема, че Съдът на публичната служба е компетентен ratione personae да разглежда не само жалби, подадени от длъжностните лица, но и жалби, подадени от всяко друго лице, за което се прилага Правилникът за длъжностните лица. В това отношение, противно на констатираното от Общия съд, Съдът постановява, че въпросът дали в случая жалбоподателят и неговите правоприемници имат право да получат плащанията, гарантирани по-специално от член 73, параграф 2, буква а) от Правилника за длъжностните лица, е материално правило, което не е релевантно при определянето на компетентността на Съда на публичната служба.

Що се отнася до компетентността ratione materiae на Съда на публичната служба, Съдът приема, че тъй като естеството на жалбата, която може да бъде подадена при отхвърляне на жалбата по административен ред, не е дефинирано нито в член 270 ДФЕС, нито в член 91 от Правилника за длъжностните лица, компетентен да разгледа спора относно законосъобразността на акт, който нарушава интересите на жалбоподателя, е Съдът на публичната служба, независимо от естеството на жалбата. Така същият съд е компетентен да разгледа подадено от длъжностно лице искане за обезщетение от институцията, в която то работи, когато в основата на спора е служебното правоотношение между това лице и институцията. Според Съда същото се отнася и за искането за обезщетение, подадено от всяко друго лице, за което се прилага Правилникът за длъжностните лица поради наличие на семейна връзка с длъжностно лице, когато в основата на спора е служебното правоотношение между това длъжностно лице и съответната институция.

C | СЪСТАВ НА СЪДА

(Протоколен ред към 31 декември 2015 г.)

Първи ред, от ляво надясно:

M. Wathelet, първи генерален адвокат; T. Von Danwitz и M. Ilešič, председатели на състави; A. Tizzano, заместник-председател на Съда; K. Lenaerts, председател на Съда; R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen и J.L. da Cruz Vilaça, председатели на състави

Втори ред, от ляво надясно:

E. Juhász и A. Rosas, съдии; F. Biltgen, C. Toader, Ал. Арабаджиев, D. Šváby и C. Lycourgos, председатели на състави; J. Kokott, генерален адвокат

Трети ред, от ляво надясно:

M. Safjan, съдия; Y. Bot и E. Sharpston, генерални адвокати; J. Malenovský, A. Borg Barthet и E. Levits, съдии; P. Mengozzi, генерален адвокат; J.-C. Bonichot, съдия

Четвърти ред, от ляво надясно:

N. Wahl, генерален адвокат; C. G. Fernlund, A. Prechal, M. Berger, E. Jarašiūnas, C. Vajda и S. Rodin, съдии.

Пети ред, от ляво надясно:

H. Saugmandsgaard Øe, генерален адвокат; M. Vilaras, съдия; M. Szpunar, генерален адвокат; K. Jürimäe, съдия; M. Campos Sánchez-Bordona, генерален адвокат; E. Regan, съдия; M. Bobek, генерален адвокат; A. Calot Escobar, секретар

1. ПРОМЕНИ В СЪСТАВА НА СЪДА ПРЕЗ 2015 Г.

Тържествено заседание от 7 октомври 2015 г.

На 7 октомври 2015 г. в Съда се проведе тържествено заседание по повод, от една страна, на подновяването на мандатите, и от друга страна, на полагането на клетва и встъпването в длъжност на новите членове на институцията.

С решения от 24 септември 2014 г., 1 април 2015 г. и 16 септември 2015 г. представителите на правителствата на държавите членки подновиха за периода от 7 октомври 2015 г. до 6 октомври 2021 г. мандата на дванадесет съдии в Съда, а именно Lars Bay Larsen, François Biltgen, Marko Ilešič, Endre Juhász, Küllike Jürimäe, Koen Lenaerts, Siniša Rodin, Allan Rosas, Marek Safjan, Rosario Silva de Lapuerta, Daniel Šváby и Camelia Toader.

Поради изтичането на мандата на Aindrias Ó Caoimh и на Vassilios Skouris, за периода от 7 октомври 2015 г. до 6 октомври 2021 г. в качеството на съдии в Съда бяха назначени Eugene Regan и Michail Vilaras.

С Решение 2013/336/ЕС на Съвета[1] от 25 юни 2013 г. броят на генералните адвокати в Съда се увеличи от 9 на 11, считано от 7 октомври 2015 г. С решения от 1 април и 15 юни Michal Bobek и Henrik Saugmandsgaard Øe бяха назначени в качеството на генерални адвокати за периода от 7 октомври 2015 г. до 6 октомври 2021 г.

Освен това назначеният с решение от 16 септември 2015 г.[2] генерален адвокат Manuel Campos Sánchez-Bordona замени Pedro Cruz Villalón.

1 | Решение 2013/336/ЕС на Съвета от 25 юни 2013 година за увеличаване на броя на генералните адвокати в Съда на Европейския съюз (ОВ L 179, стр. 92).

2 | Генералният адвокат, който ще замени N. Jääskinen, ще встъпи в длъжност по-късно. В съответствие с принципа на ротация той ще бъде български гражданин.

2. ПРОТОКОЛЕН РЕД

ОТ 1 ЯНУАРИ 2015 Г. ДО 7 ОКТОМВРИ 2015 Г.

V. SKOURIS, председател
K. LENAERTS, заместник-председател
A. TIZZANO, председател на първи състав
R. SILVA DE LAPUERTA, председател на втори състав
M. ILEŠIČ, председател на трети състав
L. BAY LARSEN, председател на четвърти състав
T. von DANWITZ, председател на пети състав
M. WATHELET, Първи генерален адвокат
A. Ó CAOIMH, председател на осми състав
J.-C. BONICHOT, председател на седми състав
C. VAJDA, председател на десети състав
S. RODIN, председател на шести състав
K. JÜRIMÄE, председател на девети състав
A. ROSAS, съдия
J. KOKOTT, генерален адвокат
E. JUHÁSZ, съдия
A. BORG BARTHET, съдия
J. MALENOVSKÝ, съдия
E. LEVITS, съдия
E. SHARPSTON, генерален адвокат
P. MENGOZZI, генерален адвокат
Y. BOT, генерален адвокат
Ал. АРАБАДЖИЕВ, съдия
C. TOADER, съдия
M. SAFJAN, съдия
D. ŠVÁBY, съдия
M. BERGER, съдия
N. JÄÄSKINEN, генерален адвокат
P. CRUZ VILLALÓN, генерален адвокат
A. PRECHAL, съдия
E. JARAŠIŪNAS, съдия
C.G. FERNLUND, съдия
J. L. da CRUZ VILAÇA, съдия
N. WAHL, генерален адвокат
F. BILTGEN, съдия
M. SZPUNAR, генерален адвокат
C. LYCOURGOS, съдия

A. CALOT ESCOBAR, секретар

ОТ 8 ОКТОМВРИ 2015 Г. ДО 11 ОКТОМВРИ 2015 Г.

K. LENAERTS, председател
A. TIZZANO, заместник-председател
R. SILVA DE LAPUERTA, председател на първи състав
M. ILEŠIČ, председател на втори състав
L. BAY LARSEN, председател на трети състав
T. von DANWITZ, председател на четвърти състав
J. L. da CRUZ VILAÇA, председател на пети състав
A. ROSAS, съдия
J. KOKOTT, генерален адвокат
E. JUHÁSZ, съдия
A. BORG BARTHET, съдия
J. MALENOVSKÝ, съдия
E. LEVITS, съдия
E. SHARPSTON, генерален адвокат
P. MENGOZZI, генерален адвокат
Y. BOT, генерален адвокат
J.-C. BONICHOT, съдия
Ал. АРАБАДЖИЕВ, съдия
C. TOADER, съдия
M. SAFJAN, съдия
D. ŠVÁBY, съдия
M. BERGER, съдия
A. PRECHAL, съдия
E. JARAŠIŪNAS, съдия
C.G. FERNLUND, съдия
M. WATHELET, генерален адвокат
C. VAJDA, съдия
N. WAHL, генерален адвокат
S. RODIN, съдия
F. BILTGEN, съдия
K. JÜRIMÄE, съдия
M. SZPUNAR, генерален адвокат
C. LYCOURGOS, съдия
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, генерален адвокат
M. VILARAS, съдия
E. REGAN, съдия
H. SAUGMANDSGAARD ØE, генерален адвокат
M. BOBEK, генерален адвокат

A. CALOT ESCOBAR, секретар

ОТ 12 ОКТОМВРИ 2015 Г. ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2015 Г.

K. LENAERTS, председател
A. TIZZANO, заместник-председател
R. SILVA DE LAPUERTA, председател на първи състав
M. ILEŠIČ, председател на втори състав
L. BAY LARSEN, председател на трети състав
T. von DANWITZ, председател на четвърти състав
J. L. da CRUZ VILAÇA, председател на пети състав
M. WATHELET, Първи генерален адвокат
Ал. АРАБАДЖИЕВ, председател на шести състав
C. TOADER, председател на седми състав
D. ŠVÁBY, председател на осми състав
F. BILTGEN, председател на десети състав
C. LYCOURGOS, председател на девети състав
A. ROSAS, съдия
J. KOKOTT, генерален адвокат
E. JUHÁSZ, съдия
A. BORG BARTHET, съдия
J. MALENOVSKÝ, съдия
E. LEVITS, съдия
E. SHARPSTON, генерален адвокат
P. MENGOZZI, генерален адвокат
Y. BOT, генерален адвокат
J.-C. BONICHOT, съдия
M. SAFJAN, съдия
M. BERGER, съдия
A. PRECHAL, съдия
E. JARAŠIŪNAS, съдия
C.G. FERNLUND, съдия
C. VAJDA, съдия
N. WAHL, генерален адвокат
S. RODIN, съдия
K. JÜRIMÄE, съдия
M. SZPUNAR, генерален адвокат
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, генерален адвокат
M. VILARAS, съдия
E. REGAN, съдия
H. SAUGMANDSGAARD ØE, генерален адвокат
M. BOBEK, генерален адвокат

A. CALOT ESCOBAR, секретар

3. БИВШИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДА

(по реда на встъпване в длъжност)
Pilotti Massimo, съдия (1952—1958), председател от 1952 г. до 1958 г.
Serrarens Petrus, съдия (1952—1958)
Van Kleffens Adrianus, съдия (1952—1958)
Rueff Jacques, съдия (1952—1959 и 1960—1962)
Riese Otto, съдия (1952—1963)
Lagrange Maurice, генерален адвокат (1952—1964)
Delvaux Louis, съдия (1952—1967)
Hammes Charles Léon, съдия (1952—1967), председател от 1964 г. до 1967 г.
Roemer Karl, генерален адвокат (1953—1973)
Catalano Nicola, съдия (1958—1962)
Rossi Rino, съдия (1958—1964)
Donner Andreas Matthias, съдия (1958—1979), председател от 1958 г. до 1964 г.
Trabucchi Alberto, съдия (1962—1972), впоследствие генерален адвокат (1973—1976)
Lecourt Robert, съдия (1962—1976), председател от 1967 г. до 1976 г.
Strauss Walter, съдия (1963—1970)
Gand Joseph, генерален адвокат (1964—1970)
Monaco Riccardo, съдия (1964—1976)
Mertens de Wilmars Josse J., съдия (1967—1984), председател от 1980 г. до 1984 г.
Pescatore Pierre, съдия (1967—1985)
Dutheillet de Lamothe Alain Louis, генерален адвокат (1970—1972)
Kutscher Hans, съдия (1970—1980), председател от 1976 г. до 1980 г.
Mayras Henri, генерален адвокат (1972—1981)
O'Dalaigh Cearbhall, съдия (1973—1974)
Sørensen Max, съдия (1973—1979)
Reischl Gerhard, генерален адвокат (1973—1981)
Warner Jean-Pierre, генерален адвокат (1973—1981)
Mackenzie Stuart Alexander J., съдия (1973—1988), председател от 1984 г. до 1988 г.
O'Keeffe Aindrias, съдия (1974—1985)
Touffait Adolphe, съдия (1976—1982)
Capotorti Francesco, съдия (1976), впоследствие генерален адвокат (1976—1982)
Bosco Giacinto, съдия (1976—1988)
Koopmans Thymen, съдия (1979—1990)
Due Ole, съдия (1979—1994), председател от 1988 г. до 1994 г.
Everling Ulrich, съдия (1980—1988)
Chloros Alexandros, съдия (1981—1982)
Rozès Simone, генерален адвокат (1981—1984)
Verloren van Themaat Pieter, генерален адвокат (1981—1986)
Slynn Sir Gordon, генерален адвокат (1981—1988), впоследствие съдия (1988—1992)
Grévisse Fernand, съдия (1981—1982 и 1988—1994)
Bahlmann Kai, съдия (1982—1988)
Galmot Yves, съдия (1982—1988)
Mancini G. Federico, генерален адвокат (1982—1988), впоследствие съдия (1988—1999)
Kakouris Constantinos, съдия (1983—1997)
Darmon Marco, генерален адвокат (1984—1994)
Joliet René, съдия (1984—1995)

Lenz Carl Otto, генерален адвокат (1984—1997)
O'Higgins Thomas Francis, съдия (1985—1991)
Schockweiler Fernand, съдия (1985—1996)
Da Cruz Vilaça José Luís, генерален адвокат (1986—1988)
De Carvalho Moitinho de Almeida José Carlos, съдия (1986—2000)
Mischo Jean, генерален адвокат (1986—1991 и 1997—2003)
Rodríguez Iglesias Gil Carlos, съдия (1986—2003), председател от 1994 г. до 2003 г.
Diez de Velasco Manuel, съдия (1988—1994)
Zuleeg Manfred, съдия (1988—1994)
Van Gerven Walter, генерален адвокат (1988—1994)
Tesauro Giuseppe, генерален адвокат (1988—1998)
Jacobs Francis Geoffrey, генерален адвокат (1988—2006)
Kapteyn Paul Joan George, съдия (1990—2000)
Murray John L., съдия (1991—1999)
Gulmann Claus Christian, генерален адвокат (1991—1994), впоследствие съдия (1994—2006)
Edward David Alexander Ogilvy, съдия (1992—2004)
Elmer Michael Bendik, генерален адвокат (1994—1997)
Hirsch Günter, съдия (1994—2000)
Cosmas Georges, генерален адвокат (1994—2000)
La Pergola Antonio Mario, съдия (1994 и 1999—2006), генерален адвокат (1995—1999)
Puissochet Jean-Pierre, съдия (1994—2006)
Léger Philippe, генерален адвокат (1994—2006)
Ragnemalm Hans, съдия (1995—2000)
Fennelly Nial, генерален адвокат (1995—2000)
Sevón Leif, съдия (1995—2002)
Wathelet Melchior, съдия (1995—2003)
Jann Peter, съдия (1995—2009)
Ruiz-Jarabo Colomer Dámaso, генерален адвокат (1995—2009)
Schintgen Romain, съдия (1996—2008)
Ioannou Krateros, съдия (1997—1999)
Alber Siegbert, генерален адвокат (1997—2003)
Saggio Antonio, генерален адвокат (1998—2000)
Skouris Vassilios, съдия (1999—2015), председател от 2003 г. до 2015 г.
O'Kelly Macken Fidelma, съдия (1999—2004)
Von Bahr Stig, съдия (2000—2006)
Colneric Ninon, съдия (2000—2006)
Geelhoed Leendert A., генерален адвокат (2000—2006)
Stix-Hackl Christine, генерален адвокат (2000—2006)
Timmermans Christiaan Willem Anton, съдия (2000—2010)
Da Cunha Rodrigues José Narciso, съдия (2000—2012)
Poiares Pessoa Maduro Luís Miguel, генерален адвокат (2003—2009)
Makarczyk Jerzy, съдия (2004—2009)
Arestis Georges, съдия (2004—2014)
Klučka Ján, съдия (2004—2009)
Kūris Pranas, съдия (2004—2010)
Schiemann Konrad Hermann Theodor, съдия (2004—2012)
Lõhmus Uno, съдия (2004—2013)
Lindh Pernilla, съдия (2006—2011)

Mazák Ján, генерален адвокат (2006—2012)
Trstenjak Verica, генерален адвокат (2006—2012)
Kasel Jean-Jacques, съдия (2008—2013)
Jääskinen Niilo, генерален адвокат (2009—2015)
Cruz Villalón Pedro, генерален адвокат (2009—2015)

ПРЕДСЕДАТЕЛИ

Pilotti Massimo (1952—1958)
Donner Andreas Matthias (1958—1964)
Hammes Charles Léon (1964—1967)
Lecourt Robert (1967—1976)
Kutscher Hans (1976—1980)
Mertens de Wilmars Josse J. (1980—1984)
Mackenzie Stuart Alexander John (1984—1988)
Due Ole (1988—1994)
Rodríguez Iglésias Gil Carlos (1994—2003)
Skouris Vassilios (2003—2015)

СЕКРЕТАРИ

Van Houtte Albert (1953—1982)
Heim Paul (1982—1988)
Giraud Jean-Guy (1988—1994)
Grass Roger (1994—2010)

D | СЪДЕБНА СТАТИСТИКА НА СЪДА

ОБЩА ДЕЙНОСТ НА СЪДА

1. Образувани, приключени и висящи дела (2011—2015)

ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА

2. Видове производства (2011—2015)

3. Област, с която е свързан(а) искът или жалбата (2015)

4. Искове за установяване на неизпълнение на задължения от държава (2011—2015)

ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА

5. Видове производства (2011—2015)

6. Съдебни решения, определения, становища (2015)

7. Съдебен състав (2011—2015)

8. Дела, приключени със съдебно решение, становище или определение с правораздавателен характер (2011—2015)

9. Област, с която е свързан(а) искът или жалбата (2011—2015)

10. Област, с която е свързан(а) искът или жалбата (2015)

11. Съдебни решения по искове за установяване на неизпълнение на задължения от държава: взето решение (2011—2015)

12. Продължителност на производствата (съдебни решения и определения с правораздавателен характер) (2011—2015)

ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ

13. Видове производства (2011—2015)

14. Съдебен състав (2011—2015)

РАЗНИ

15. Бързи производства (2011—2015)

16. Спешни преюдициални производства (2011—2015)

17. Обезпечителни производства (2015)

ОБЩО РАЗВИТИЕ НА СЪДЕБНАТА ДЕЙНОСТ (1952—2015)

18. Образувани дела и съдебни решения

19. Отправени преюдициални запитвания (по държави членки и по години)

20. Отправени преюдициални запитвания (по държави членки и по юрисдикции)

21. Предявени искове за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка

ОБЩА ДЕЙНОСТ НА СЪДА

1. ОБРАЗУВАНИ, ПРИКЛЮЧЕНИ И ВИСЯЩИ ДЕЛА (2011—2015)[1]

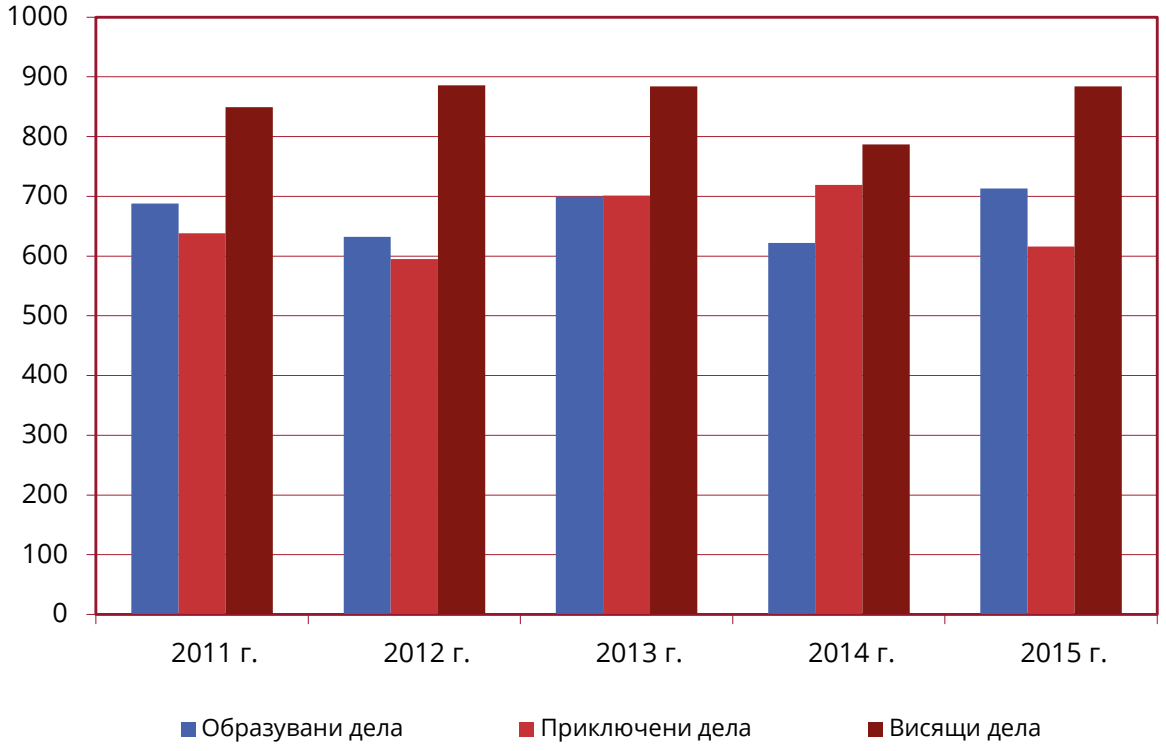

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Образувани дела	688	632	699	622	713
Приключени дела	638	595	701	719	616
Висящи дела	849	886	884	787	884

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — ВИДОВЕ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)[1]

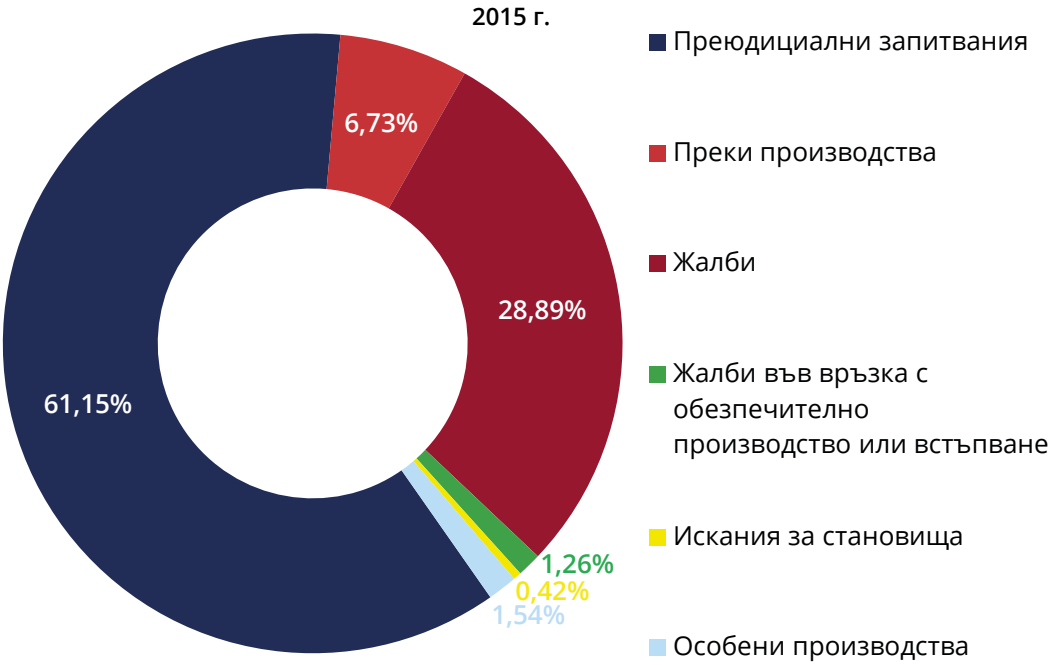

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Преюдициални запитвания	423	404	450	428	436
Преки производства	81	73	72	74	48
Жалби	162	136	161	111	206
Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	13	3	5		9
Искания за становища		1	2	1	3
Особени производства [2]	9	15	9	8	11
Общо	**688**	**632**	**699**	**622**	**713**
Молби за допускане на обезпечение	3		1	3	2

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2 | За „особени производства“ се считат свързаните с: правна помощ, определяне на съдебни разноски, поправяне, отмяна на съдебно решение, постановено в отсъствието на ответника, отмяна на съдебен акт по молба на трето лице, тълкуване, отмяна на влязъл в сила съдебен акт, разглеждане на предложение на първия генерален адвокат за преразглеждане на съдебен акт на Общия съд, налагане на запор и делата, свързани с имунитет.

3. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — ОБЛАСТ, С КОЯТО Е СВЪРЗАН(А) ИСКЪТ ИЛИ ЖАЛБАТА (2015)[1]

	Преюдициални запитвания	Преки производства	Жалби	Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	Искания за становища	Общо	Особени производства
Асоциране на отвъдморски страни и територии	1					1	
Външна дейност на Европейския съюз		3				3	
Гражданство на Съюза		6				6	
Данъчни въпроси	6	43				49	
Достъп до документи			6	1		7	
Държавни помощи		4	21	4		29	
Енергетика	1					1	
Защита на потребителите		39				39	
Земеделие	1	11	5			17	
Икономическа и парична политика	1	1	9			11	
Икономическо, социално и териториално сближаване			3			3	
Индустриална политика		12				12	
Институционално право	6	2	13		3	24	
Интелектуална и индустриална собственост		22	66			88	
Конкуренция		6	32	2		40	
Митнически съюз и обща митническа тарифа		27	2			29	
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство			1			1	
Обща външна политика и политика на сигурност		2	10			12	
Обща политика в областта на рибарството	1					1	
Обществени поръчки		22	2	2		26	
Обществено здраве		2	8			10	
Околна среда	14	29	4			47	
Правен режим на предприятията		1				1	
Принципи на правото на Съюза		12	1			13	
Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	2	50				52	
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничаване на химикали (Регламент REACH)		1	4			5	
Сближаване на законодателствата	2	20				22	
Свобода на установяване		12				12	
Свободно движение на капитали	1	5				6	
Свободно движение на стоки	1	7				8	
Свободно движение на хора	1	14				15	
Свободно предоставяне на услуги	3	21				24	
Социална политика		32				32	
Социално осигуряване на работниците мигранти	1	6				7	
Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси		1				1	
Транспорт	6	19	2			27	
Търговска политика		1	14			15	
Финансови разпоредби (бюджет, финансова рамка, собствени ресурси, борба с измамите, ...)		3	3			6	
ДФЕС	**48**	**436**	**206**	**9**	**3**	**702**	
Привилегии и имунитети							2
Производство							9
Разни							**11**
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**48**	**436**	**206**	**9**	**3**	**702**	**11**

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

4. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — ИСКОВЕ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ОТ ДЪРЖАВА (2011—2015)[1]

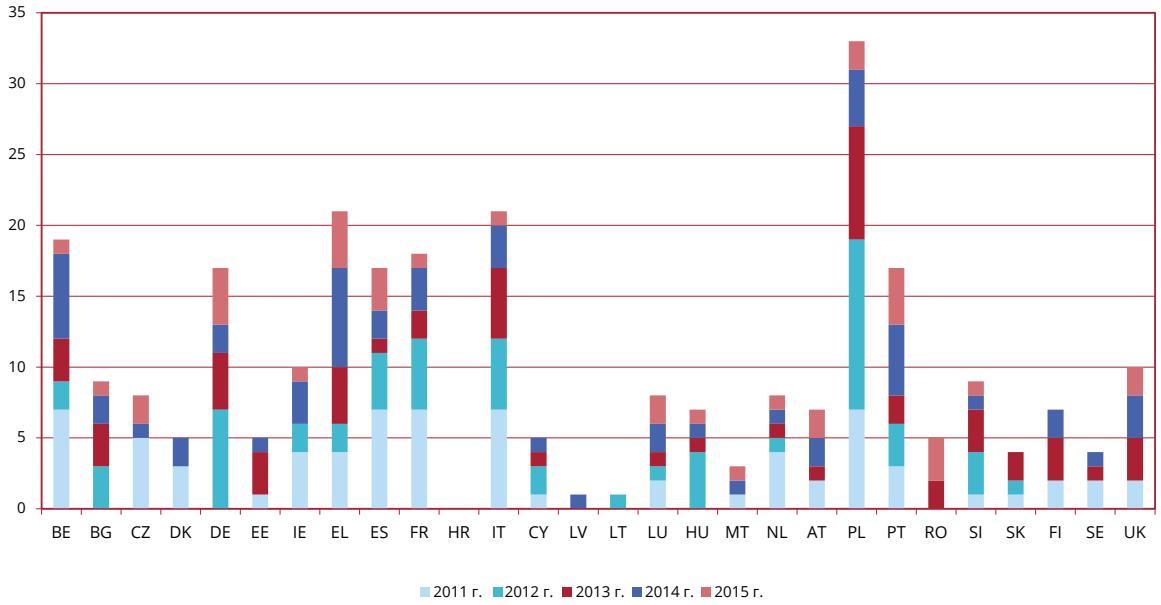

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Белгия	7	2	3	6	1
България		3	3	2	1
Чешка република	5			1	2
Дания	3			2	
Германия		7	4	2	4
Естония	1		3	1	
Ирландия	4	2		3	1
Гърция	4	2	4	7	4
Испания	7	4	1	2	3
Франция	7	5	2	3	1
Хърватия					
Италия	7	5	5	3	1
Кипър	1	2	1	1	
Латвия				1	
Литва		1			
Люксембург	2	1	1	2	2
Унгария		4	1	1	1
Малта	1			1	1
Нидерландия	4	1	1	1	1
Австрия	2		1	2	2
Полша	7	12	8	4	2
Португалия	3	3	2	5	4
Румъния			2		3
Словения	1	3	3	1	1
Словакия	1	1	2		
Финландия	2		3	2	
Швеция	2		1	1	
Обединено кралство	2		3	3	2
Общо	**73**	**58**	**54**	**57**	**37**

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

5. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ВИДОВЕ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)[1]

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Преюдициални запитвания	388	386	413	476	404
Преки производства	117	70	110	76	70
Жалби	117	117	155	157	127
Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	7	12	5	1	7
Искания за становища	1		1	2	1
Особени производства	8	10	17	7	7
Общо	**638**	**595**	**701**	**719**	**616**

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

6. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ, СТАНОВИЩА (2015)[1]

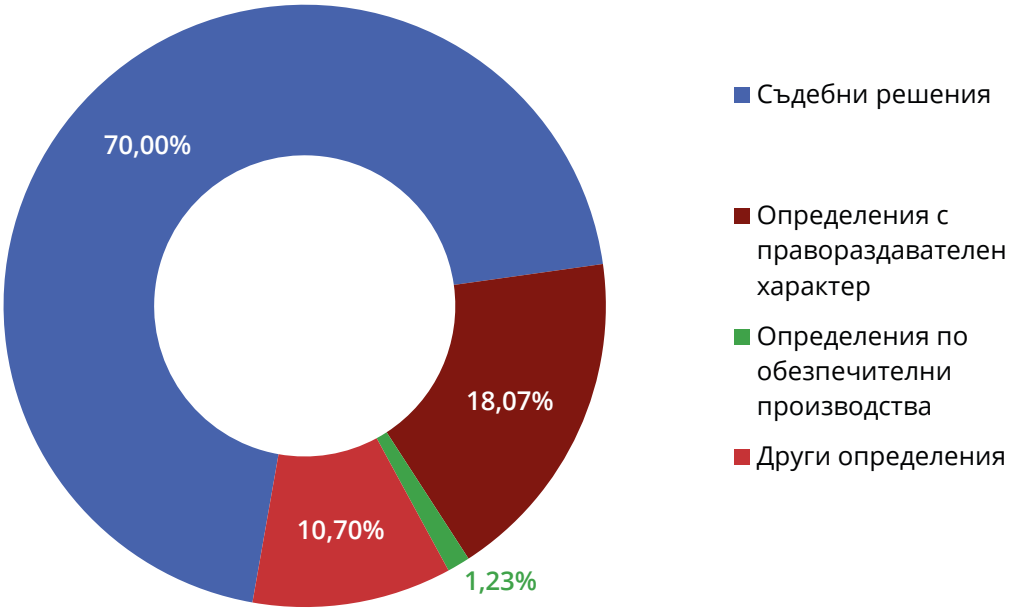

	Съдебни решения	Определения с правораздавателен характер [2]	Определения по обезпечителни производства [3]	Други определения [4]	Искания за становища	Общо
Преюдициални запитвания	296	47		34		377
Преки производства	48			16		64
Жалби	54	51		9		114
Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване			7			7
Искания за становища				1		1
Особени производства	1	5		1		7
Общо	**399**	**103**	**7**	**61**		**570**

1| Посочените (окончателни) данни указват общия брой дела, като е взето предвид съединяването на дела поради връзката помежду им (поредица съединени дела = едно дело).

2| Определения, с които се слага край на производството, различни от определенията за прекратяване поради заличаване на делото от регистъра, поради липса на основание за произнасяне по същество или поради препращане на делото на Общия съд.

3| Определения, постановени по молба на основание членове 278 ДФЕС и 279 ДФЕС (по-рано членове 242 ЕО и 243 ЕО), член 280 ДФЕС (по-рано член 244 ЕО) или съответните разпоредби от ДЕОАЕ, или по жалба срещу определение по обезпечително производство или по молба за встъпване.

4| Определения, с които се слага край на производството поради заличаване на делото от регистъра, поради липса на основание за произнасяне по същество или поради препращане на делото на Общия съд.

7. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — СЪДЕБЕН СЪСТАВ (2011—2015)[1]

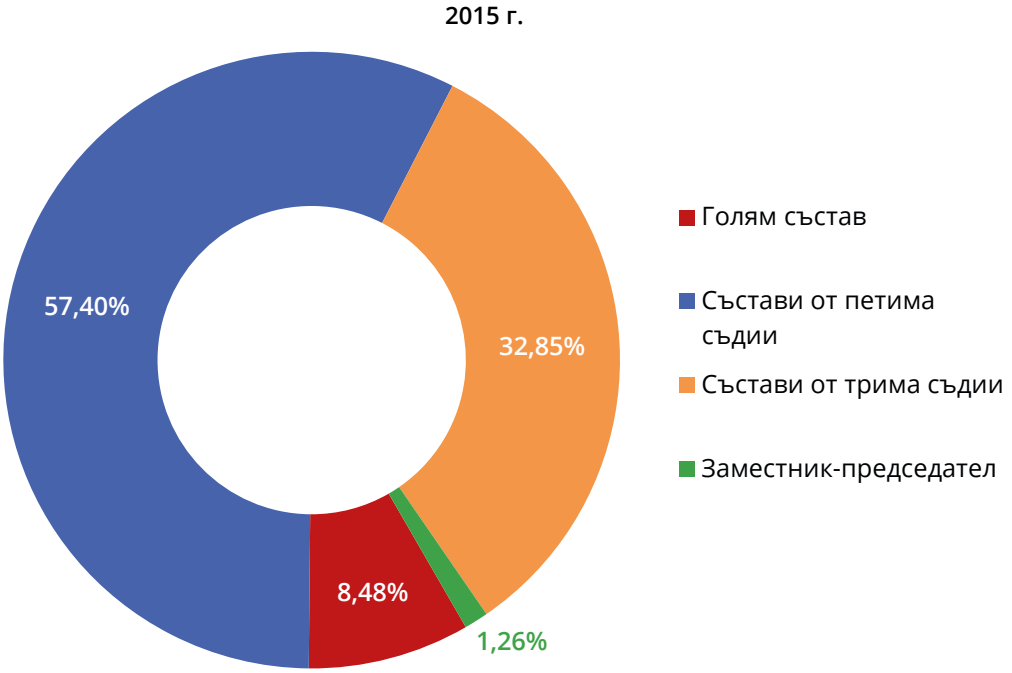

	2011 г.			2012 г.			2013 г.			2014 г.			2015 г.		
	Съдебни решения/ Становища	Определения [2]	Общо	Съдебни решения/ Становища	Определения [2]	Общо	Съдебни решения/ Становища	Определения [2]	Общо	Съдебни решения/ Становища	Определения [2]	Общо	Съдебни решения/ Становища	Определения [2]	Общо
Пленум	1		1	1		1				1		1			
Голям състав	62		62	47		47	52		52	51	3	54	47		47
Състави от петима съдии	290	10	300	275	8	283	348	18	366	320	20	340	298	20	318
Състави от трима съдии	91	86	177	83	97	180	91	106	197	110	118	228	93	89	182
Председател		4	4		12	12									
Заместник-председател								5	5		1	1		7	7
Общо	**444**	**100**	**544**	**406**	**117**	**523**	**491**	**129**	**620**	**482**	**142**	**624**	**438**	**116**	**554**

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2 | Определения, с които се слага край на производството, различни от определенията за прекратяване поради заличаване на делото от регистъра, поради липса на основание за произнасяне по същество или поради препращане на делото на Общия съд.

8. ДЕЛА, ПРИКЛЮЧЕНИ СЪС СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ, СТАНОВИЩЕ ИЛИ ОПРЕДЕЛЕНИЕ С ПРАВОРАЗДАВАТЕЛЕН ХАРАКТЕР (2011—2015)[1, 2]

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Съдебни решения/Становища	444	406	491	482	438
Определения	100	117	129	142	116
Общо	**544**	**523**	**620**	**624**	**554**

1| Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2| Определения, с които се слага край на производството, различни от определенията за прекратяване поради заличаване на делото от регистъра, поради липса на основание за произнасяне по същество или поради препращане на делото на Общия съд.

9. ДЕЛА, ПРИКЛЮЧЕНИ СЪС СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ, СТАНОВИЩЕ ИЛИ ОПРЕДЕЛЕНИЕ С ПРАВОРАЗДАВАТЕЛЕН ХАРАКТЕР — ОБЛАСТ, С КОЯТО Е СВЪРЗАН(А) ИСКЪТ ИЛИ ЖАЛБАТА (2011—2015)[1]

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Достъп до документи	2	5	6	4	3
Външна дейност на Европейския съюз	8	5	4	6	1
Присъединяване на нови държави	1	2			
Земеделие	23	22	33	29	20
Държавни помощи	48	10	34	41	26
Гражданство на Съюза	7	8	12	9	4
Икономическо, социално и териториално сближаване		3	6	8	4
Конкуренция	19	30	42	28	23
Финансови разпоредби (бюджет, финансова рамка, собствени ресурси, борба с измамите, ...) 2	4	3	2	5	1
Правен режим на предприятията	8	1	4	3	1
Институционално право	20	27	31	18	27
Образование, професионално обучение, младеж и спорт		1		1	1
Заетост					1
Енергетика	2		1	3	2
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничаване на химикали (Регламент REACH)	1			5	1
Околна среда 3	35	27	35	30	27
Околна среда и потребители [3]	25	1			
Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	24	37	46	51	49
Данъчни въпроси	49	64	74	52	55
Свобода на установяване	21	6	13	9	17
Свободно движение на капитали	14	21	8	6	8
Свободно движение на стоки	8	7	1	10	9
Свободно движение на хора	9	18	15	20	13
Свободно предоставяне на услуги	27	29	16	11	17
Обществени поръчки	7	12	12	13	14

1| Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2| Рубриките „Бюджет на Общностите“ и „Собствени ресурси на Общностите“ са прегрупирани в рубриката „Финансови разпоредби“ за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

3| Рубриката „Околна среда и потребители“ е разделена на две отделни рубрики за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

4| Рубриките „Обща митническа тарифа“ и „Митнически съюз“ са прегрупирани в една-единствена рубрика за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

Търговска политика	2	8	6	7	4
Обща политика в областта на рибарството	1			5	3
Икономическа и парична политика		3		1	3
Обща външна политика и политика на сигурност	3	9	12	3	6
Индустриална политика	9	8	15	3	9
Социална политика	36	28	27	51	30
Принципи на правото на Съюза	15	7	17	23	12
Интелектуална и индустриална собственост	47	46	43	69	51
Защита на потребителите [3]	4	9	19	20	29
Сближаване на законодателствата	15	12	24	25	24
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство		1	1		1
Собствени ресурси на Общностите [2]	2				
Обществено здраве	3	1	2	3	5
Социално осигуряване на работниците мигранти	8	8	12	6	14
Обща митническа тарифа [4]	2				
Туризъм		1			
Транспорт	7	14	17	18	9
Митнически съюз и обща митническа тарифа [4]	19	19	11	21	20
Договор за ЕО/ДФЕС	535	513	601	617	544
Договор за ЕС	1				
Договор за ВС	1				
Договор за АЕ					1
Привилегии и имунитети	2	3			2
Производство	5	7	14	6	4
Правилник за длъжностните лица			5	1	3
Разни	7	10	19	7	9
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**544**	**523**	**620**	**624**	**554**

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2 | Рубриките „Бюджет на Общностите“ и „Собствени ресурси на Общностите“ са прегрупирани в рубриката „Финансови разпоредби“ за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

3 | Рубриката „Околна среда и потребители“ е разделена на две отделни рубрики за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

4 | Рубриките „Обща митническа тарифа“ и „Митнически съюз“ са прегрупирани в една-единствена рубрика за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

10. ДЕЛА, ПРИКЛЮЧЕНИ СЪС СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ, СТАНОВИЩЕ ИЛИ ОПРЕДЕЛЕНИЕ С ПРАВОРАЗДАВАТЕЛЕН ХАРАКТЕР — ОБЛАСТ, С КОЯТО Е СВЪРЗАН(А) ИСКЪТ ИЛИ ЖАЛБАТА (2015)[1]

	Съдебни решения/ Становища	Определения [2]	Общо
Достъп до документи	3		3
Външна дейност на Европейския съюз	1		1
Земеделие	16	4	20
Държавни помощи	16	10	26
Гражданство на Съюза	3	1	4
Икономическо, социално и териториално сближаване	4		4
Конкуренция	15	8	23
Финансови разпоредби (бюджет, финансова рамка, собствени ресурси, борба с измамите, ...) 3	1		1
Правен режим на предприятията	1		1
Институционално право	21	6	27
Образование, професионално обучение, младеж и спорт	1		1
Заетост		1	1
Енергетика	2		2
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничаване на химикали (Регламент REACH)	1		1
Околна среда [4]	24	3	27
Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	46	3	49
Данъчни въпроси	48	7	55
Свобода на установяване	12	5	17
Свободно движение на капитали	8		8
Свободно движение на стоки	6	3	9
Свободно движение на хора	13		13
Свободно предоставяне на услуги	14	3	17
Обществени поръчки	12	2	14
Търговска политика	4		4

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2 | Определения, с които се слага край на производството, различни от определенията за прекратяване поради заличаване на делото от регистъра, поради липса на основание за произнасяне по същество или поради препращане на делото на Общия съд.

3 | Рубриките „Бюджет на Общностите“ и „Собствени ресурси на Общностите“ са прегрупирани в рубриката „Финансови разпоредби“ за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

4 | Рубриката „Околна среда и потребители“ е разделена на две отделни рубрики за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

5 | Рубриките „Обща митническа тарифа“ и „Митнически съюз“ са прегрупирани в една-единствена рубрика за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

Обща политика в областта на рибарството	2	1	3
Икономическа и парична политика	2	1	3
Обща външна политика и политика на сигурност	5	1	6
Индустриална политика	9		9
Социална политика	27	3	30
Принципи на правото на Съюза	4	8	12
Интелектуална и индустриална собственост	21	30	51
Защита на потребителите [4]	24	5	29
Сближаване на законодателствата	23	1	24
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство	1		1
Обществено здраве	5		5
Социално осигуряване на работниците мигранти	11	3	14
Транспорт	9		9
Митнически съюз и обща митническа тарифа [5]	18	2	20
Договор за ЕО/ДФЕС	**433**	**111**	**544**
Договор за АЕ	**1**		**1**
Привилегии и имунитети	1	1	2
Производство		4	4
Правилник за длъжностните лица	3		3
Разни	**4**	**5**	**9**
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**438**	**116**	**554**

1| Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

2| Определения, с които се слага край на производството, различни от определенията за прекратяване поради заличаване на делото от регистъра, поради липса на основание за произнасяне по същество или поради препращане на делото на Общия съд.

3| Рубриките „Бюджет на Общностите“ и „Собствени ресурси на Общностите“ са прегрупирани в рубриката „Финансови разпоредби“ за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

4| Рубриката „Околна среда и потребители“ е разделена на две отделни рубрики за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

5| Рубриките „Обща митническа тарифа“ и „Митнически съюз“ са прегрупирани в една-единствена рубрика за делата, образувани след 1 декември 2009 г.

11. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ ПО ИСКОВЕ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ОТ ДЪРЖАВА: ВЗЕТО РЕШЕНИЕ (2011—2015)1

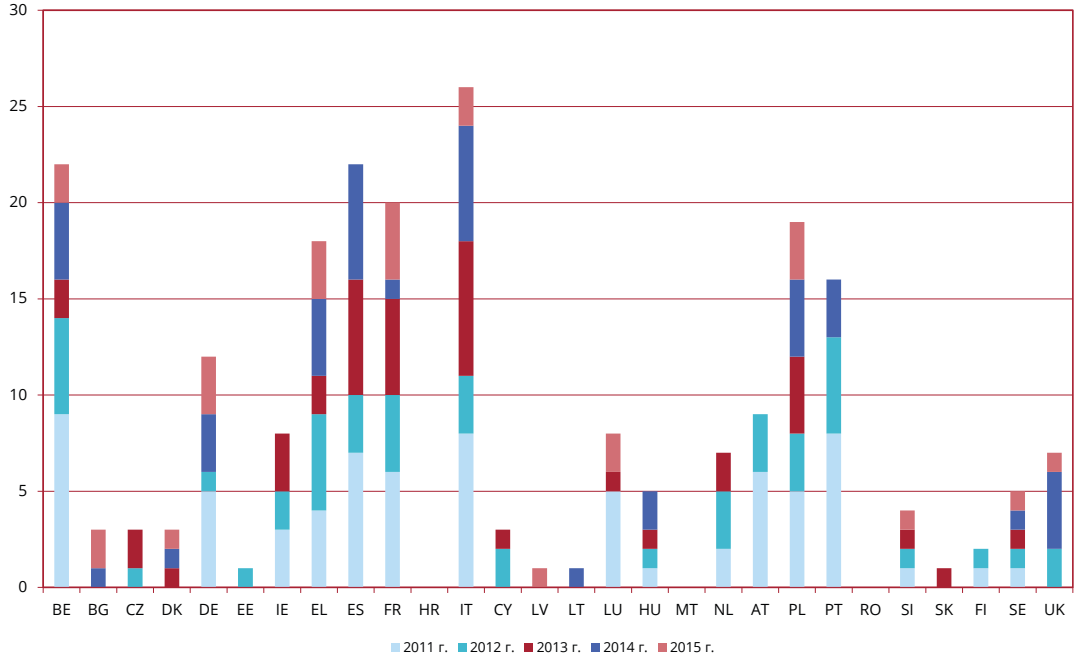

	2011 г.		2012 г.		2013 г.		2014 г.		2015 г.	
	Уважава	Отхвърля	Уважава	Отхвърля	Уважава	Отхвърля	Уважава	Отхвърля	Уважава	Отхвърля
Белгия	9	1	5	1	2	1	4		2	
България							1	1	2	
Чешка република			1		2	2				
Дания					1	1	1		1	
Германия	5		1	2		2	3	1	3	
Естония			1							
Ирландия	3		2		3	1				1
Гърция	4		5		2	1	4		3	
Испания	7	1	3		6		6			
Франция	6		4		5	3	1		4	
Хърватия										
Италия	8	1	3		7	1	6		2	
Кипър		1	2		1					
Латвия									1	
Литва							1			
Люксембург	5				1	1			2	
Унгария	1	1	1		1		2			
Малта		1								
Нидерландия	2		3	1	2	2		1		
Австрия	6		3			1				
Полша	5		3		4	2	4		3	1
Португалия	8	1	5			1	3			
Румъния		1								
Словения	1		1		1				1	
Словакия		1		1	1					2
Финландия	1		1			2				
Швеция	1		1		1	1	1		1	
Обединено кралство			2			1	4		1	1
Общо	72	9	47	5	40	23	41	3	26	5

1 | Посочените (окончателни) данни указват общия брой дела, като е взето предвид съединяването на дела поради връзката помежду им (поредица съединени дела = едно дело).

12. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОИЗВОДСТВАТА (2011—2015), В МЕСЕЦИ С ДЕСЕТИЧНО ЧИСЛО[1]

(СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ С ПРАВОРАЗДАВАТЕЛЕН ХАРАКТЕР)

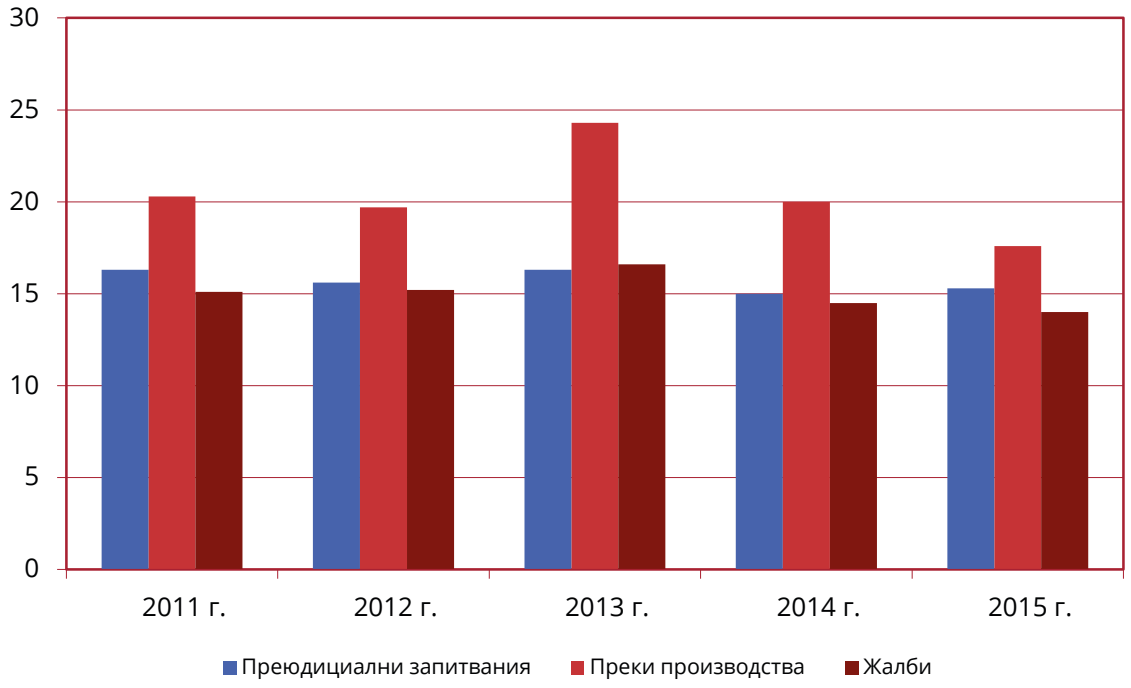

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Преюдициални запитвания	16,3	15,6	16,3	15,0	15,3
Спешни преюдициални производства	2,5	1,9	2,2	2,2	1,9
Преки производства	20,3	19,7	24,3	20,0	17,6
Жалби	15,1	15,2	16,6	14,5	14,0

1| При изчисляване на продължителността на производствата не са взети предвид: делата, по които е постановено междинно решение или по които са постановени мерки за събиране на доказателства; становищата; особените производства (а именно във връзка с: правна помощ, определяне на съдебни разноски, поправяне, отмяна на съдебно решение, постановено в отсъствието на ответника, отмяна на съдебен акт по молба на трето лице, тълкуване, отмяна на влязъл в сила съдебен акт, разглеждане на предложение на първия генерален адвокат за преразглеждане на съдебен акт на Общия съд, налагане на запор и делата, свързани с имунитет); делата, приключили с определение за заличаване на делото от регистъра, с определение, с което се установява липса на основание за произнасяне по същество или с определение за препращане на делото на Общия съд; обезпечителните производства, както и жалбите във връзка с обезпечително производство или встъпване.

13. ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ — ВИДОВЕ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)[1]

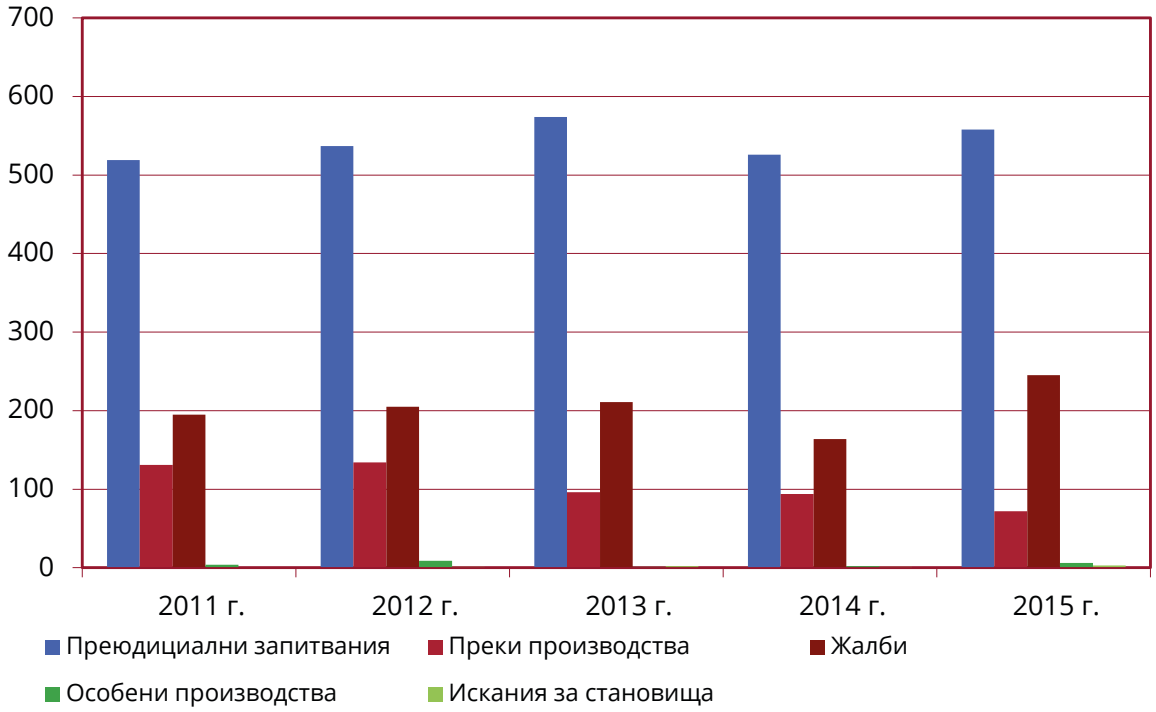

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Преюдициални запитвания	519	537	574	526	558
Преки производства	131	134	96	94	72
Жалби	195	205	211	164	245
Особени производства	4	9	1	2	6
Искания за становища		1	2	1	3
Общо	**849**	**886**	**884**	**787**	**884**

1 | Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

14. ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ — СЪДЕБЕН СЪСТАВ (2011—2015)[1]

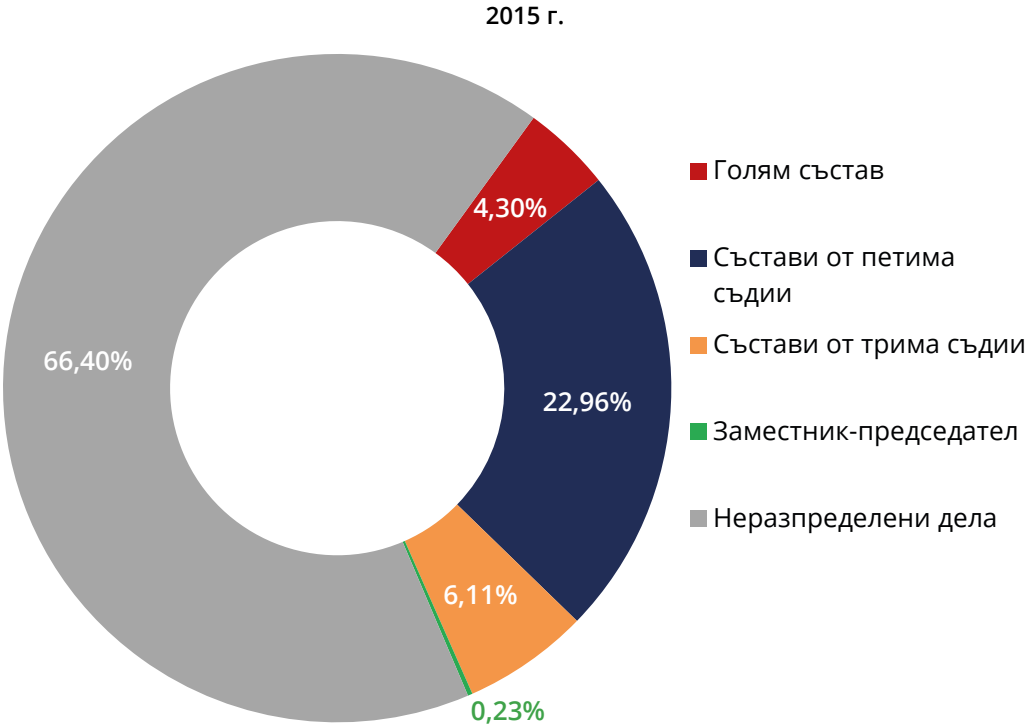

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Голям състав	42	44	37	33	38
Състави от петима съдии	157	239	190	176	203
Състави от трима съдии	23	42	51	44	54
Председател	10				
Заместник-председател		1	1		2
Неразпределени дела	617	560	605	534	587
Общо	**849**	**886**	**884**	**787**	**884**

1| Посочените (неокончателни) данни указват общия брой дела, независимо от съединяването на дела поради връзката помежду им (един номер на дело = едно дело).

15. РАЗНИ — БЪРЗИ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)[1]

	2011 г.		2012 г.		2013 г.		2014 г.		2015 г.	
	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне
Преки производства			1			1				
Преюдициални запитвания	2	7	1	5		16	2	10	1	14
Жалби		5		1						
Общо	**2**	**12**	**2**	**6**		**17**	**2**	**10**	**1**	**14**

1 | Дела, по които през съответната година с решение на председателя или с определение е уважено или отхвърлено искане за разглеждане по реда на бързото производство.

16. РАЗНИ — СПЕШНИ ПРЕЮДИЦИАЛНИ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)[1]

	2011 г.		2012 г.		2013 г.		2014 г.		2015 г.	
	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне	Уважаване	Отхвърляне
Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	2	5	4	1	2	3	4	1	5	5
Сближаване на законодателствата								1		
Общо	**2**	**5**	**4**	**1**	**2**	**3**	**4**	**2**	**5**	**5**

1 | Дела, по които през съответната година с решение на председателя е уважено или отхвърлено искане за разглеждане по реда на спешното производство.

17. РАЗНИ — ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ ПРОИЗВОДСТВА (2015)[1]

	Образувани обезпечителни производства	Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	Взето решение	
			Отхвърляне	Уважаване
Достъп до документи		1		
Държавни помощи		4	4	
Конкуренция	2	2	1	
Обществени поръчки		2	2	
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**2**	**9**	**7**	

1 | Посочените (окончателни) данни указват общия брой дела, като е взето предвид съединяването на дела поради връзката помежду им (поредица съединени дела = едно дело).

18. ОБЩО РАЗВИТИЕ НА СЪДЕБНАТА ДЕЙНОСТ (1952—2014) — ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА И СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ

Години	Образувани дела [1]							Съдебни решения/ Становища [2]
	Преюдициални запитвания	Преки производства	Жалби	Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	Искания за становище	Общо	Молби за допускане на обезпечение	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1218				1324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174

>>>

1| Неокончателни данни; не се включват особените производства.

2| Окончателни данни.

Години	Образувани дела [1]							Съдебни решения/ Становища [2]
	Преюдициални запитвания	Преки производства	Жалби	Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	Искания за становище	Общо	Молби за допускане на обезпечение	
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
2014	428	74	111		1	614	3	416
2015	436	48	206	9	3	702	2	399
Общо	**9146**	**8949**	**1895**	**115**	**26**	**20131**	**361**	**10612**

1| Неокончателни данни; не се включват особените производства.

2| Окончателни данни.

19. ОБЩО РАЗВИТИЕ НА СЪДЕБНАТА ДЕЙНОСТ (1952—2015) — ОТПРАВЕНИ ПРЕЮДИЦИАЛНИ ЗАПИТВАНИЯ (ПО ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ И ПО ГОДИНИ)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Други[1]	Общо
1961																			1											1
1962																			5											5
1963																1			5											6
1964												2							4											6
1965					4					2									1											7
1966																			1											1
1967	5				11					3						1			3											23
1968	1				4					1		1							2											9
1969	4				11					1						1														17
1970	4				21					2		2							3											32
1971	1				18					6		5				1			6											37
1972	5				20					1		4							10											40
1973	8				37					4		5				1			6											61
1974	5				15					6		5							7								1			39
1975	7			1	26					15		14				1			4								1			69
1976	11				28		1			8		12							14								1			75
1977	16			1	30		2			14		7							9								5			84
1978	7			3	46		1			12		11							38								5			123
1979	13			1	33		2			18		19				1			11								8			106
1980	14			2	24		3			14		19							17								6			99
1981	12			1	41					17		11				4			17								5			108
1982	10			1	36					39		18							21								4			129
1983	9			4	36		2			15		7							19								6			98
1984	13			2	38		1			34		10							22								9			129
1985	13				40		2			45		11				6			14								8			139
1986	13			4	18		4	2	1	19		5				1			16								8			91

1| Дело C-265/00, ***Campina Melkunie (Cour de justice Benelux / Benelux Gerechtshof).***
Дело C-196/09, ***Miles*** и др. (Съвет по жалбите на европейските училища).
Дело C-169/15, ***Montis Design (Cour de justice Benelux / Benelux Gerechtshof).***

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Други[1]	Общо
1987	15			5	32		2	17	1	36		5				3			19									9		144
1988	30			4	34				1	38		28				2			26									16		179
1989	13			2	47		1	2	2	28		10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21		25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		2	3	5	29		36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62			1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		1	5	7	22		24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44		2		13	36		46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66			4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		2	3	5	12		50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59			7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		2	11	10	17		18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		1	14	17	24		34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26		43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12		39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28		29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33		49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31		44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15		65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
2013	26	10	7	6	97	3	4	5	26	24		62	3	5	10		20		46	19	11	14	17	1	4	4	12	14		450
2014	23	13	6	10	87		5	4	41	20	1	52	2	7	6		23		30	18	14	8	28	4	3	8	3	12		428
2015	32	5	8	7	79	2	8	2	36	25	5	47		9	8	7	14		40	23	15	8	18	5	5	4	7	16	1	436
Общо	**794**	**83**	**48**	**172**	**2216**	**17**	**85**	**172**	**390**	**931**	**6**	**1326**	**7**	**46**	**37**	**90**	**121**	**2**	**949**	**470**	**89**	**132**	**109**	**14**	**32**	**95**	**121**	**589**	**3**	**9146**

1| Дело C-265/00, ***Campina Melkunie (Cour de justice Benelux / Benelux Gerechtshof).***
Дело C-196/09, ***Miles*** и др. (Съвет по жалбите на европейските училища).
Дело C-169/15, ***Montis Design (Cour de justice Benelux / Benelux Gerechtshof).***

20. ОБЩО РАЗВИТИЕ НА СЪДЕБНАТА ДЕЙНОСТ (1952—2015) — ОТПРАВЕНИ ПРЕЮДИЦИАЛНИ ЗАПИТВАНИЯ (ПО ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ И ПО ЮРИСДИКЦИИ)

			Общо
Белгия	Cour constitutionnelle	32	
	Cour de cassation	93	
	Conseil d'État	76	
	Други юрисдикции	593	794
България	Върховен касационен съд	2	
	Върховен административен съд	14	
	Други юрисдикции	67	83
Чешка република	Ústavní soud		
	Nejvyšší soud	5	
	Nejvyšší správní soud	24	
	Други юрисдикции	19	48
Дания	Højesteret	35	
	Други юрисдикции	137	172
Германия	Bundesverfassungsgericht	1	
	Bundesgerichtshof	202	
	Bundesverwaltungsgericht	117	
	Bundesfinanzhof	307	
	Bundesarbeitsgericht	32	
	Bundessozialgericht	76	
	Други юрисдикции	1481	2216
Естония	Riigikohus	6	
	Други юрисдикции	11	17
Ирландия	Supreme Court	28	
	High Court	27	
	Други юрисдикции	30	85
Гърция	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	56	
	Други юрисдикции	106	172
Испания	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	61	
	Други юрисдикции	328	390
Франция	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	118	
	Conseil d'État	99	
	Други юрисдикции	713	931

Хърватия	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		
	Други юрисдикции	6	6
Италия	Corte Costituzionale	2	
	Corte suprema di Cassazione	132	
	Consiglio di Stato	126	
	Други юрисдикции	1066	1326
Кипър	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Други юрисдикции	3	7
Латвия	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa		
	Други юрисдикции	25	46
Литва	Konstitucinis Teismas	1	
	Aukščiausiasis Teismas	14	
	Vyriausiasis administracinis Teismas	11	
	Други юрисдикции	11	37
Люксембург	Cour constitutionnelle	1	
	Cour de cassation	27	
	Cour administrative	27	
	Други юрисдикции	35	90
Унгария	Kúria	20	
	Fővárosi Ítélőtábla	6	
	Szegedi Ítélötábla	2	
	Други юрисдикции	93	121
Малта	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l-Appel		
	Други юрисдикции	2	2
Нидерландия	Hoge Raad	271	
	Raad van State	107	
	Centrale Raad van Beroep	62	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	154	
	Tariefcommissie	35	
	Други юрисдикции	320	949

Австрия	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	109	
	Verwaltungsgerichtshof	90	
	Други юрисдикции	266	470
Полша	Trybunał Konstytucyjny	1	
	Sąd Najwyższy	13	
	Naczelny Sąd Administracyjny	32	
	Други юрисдикции	43	89
Португалия	Supremo Tribunal de Justiça	4	
	Supremo Tribunal Administrativo	55	
	Други юрисдикции	73	132
Румъния	Înalta Curte de Casație și Justiție	9	
	Curtea de Apel	55	
	Други юрисдикции	45	109
Словения	Ustavno sodišče	1	
	Vrhovno sodišče	8	
	Други юрисдикции	5	14
Словакия	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	10	
	Други юрисдикции	22	32
Финландия	Korkein oikeus	17	
	Korkein hallinto-oikeus	47	
	Työtuomioistuin	3	
	Други юрисдикции	28	95
Швеция	Högsta Domstolen	19	
	Högsta förvaltningsdomstolen	7	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	4	
	Други юрисдикции	86	121
Обединено кралство	House of Lords	40	
	Supreme Court	7	
	Court of Appeal	81	
	Други юрисдикции	461	589
Други	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof[1]	2	
	Съвет по жалбите на европейските училища[2]	1	3
Общо			**9146**

1| Дело C-265/00, ***Campina Melkunie.***
Дело C-169/15, ***Montis Design.***

2| Дело C-196/09, ***Miles и др.***

21. ОБЩО РАЗВИТИЕ НА СЪДЕБНАТА ДЕЙНОСТ (1952—2015) — ПРЕДЯВЕНИ ИСКОВЕ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ОТ ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

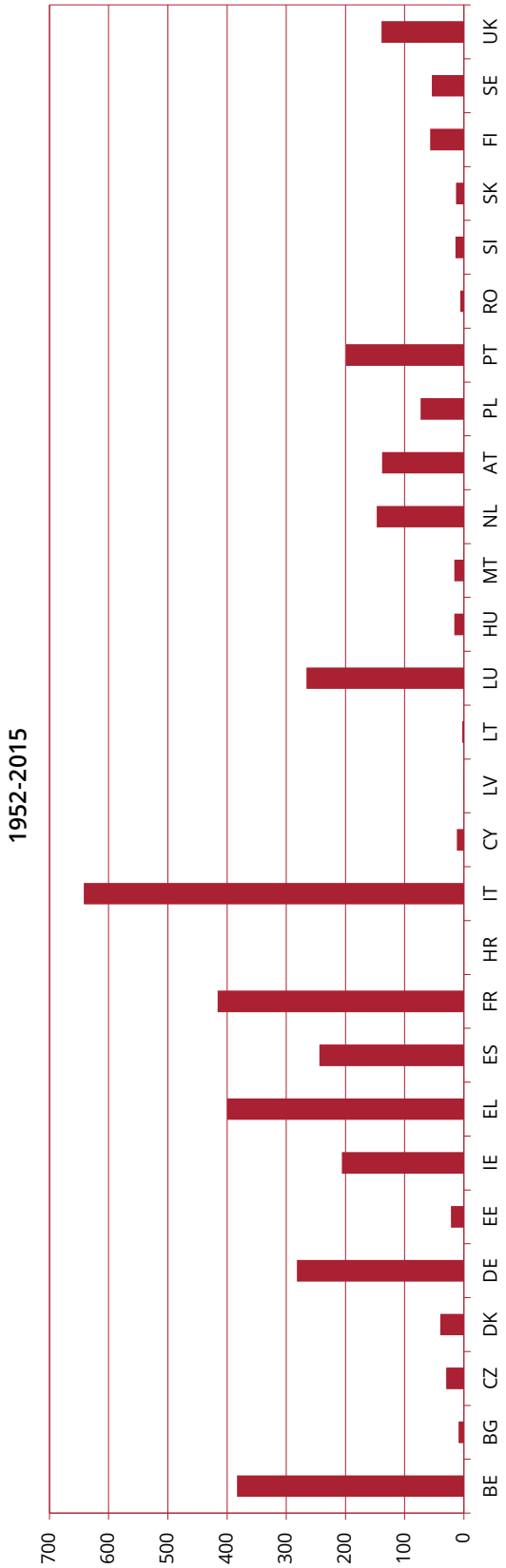

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Общо
383	9	30	40	282	22	206	400	244	416		642	12	1	3	266	16	16	147	138	73	199	6	14	13	57	54	139	**3828**

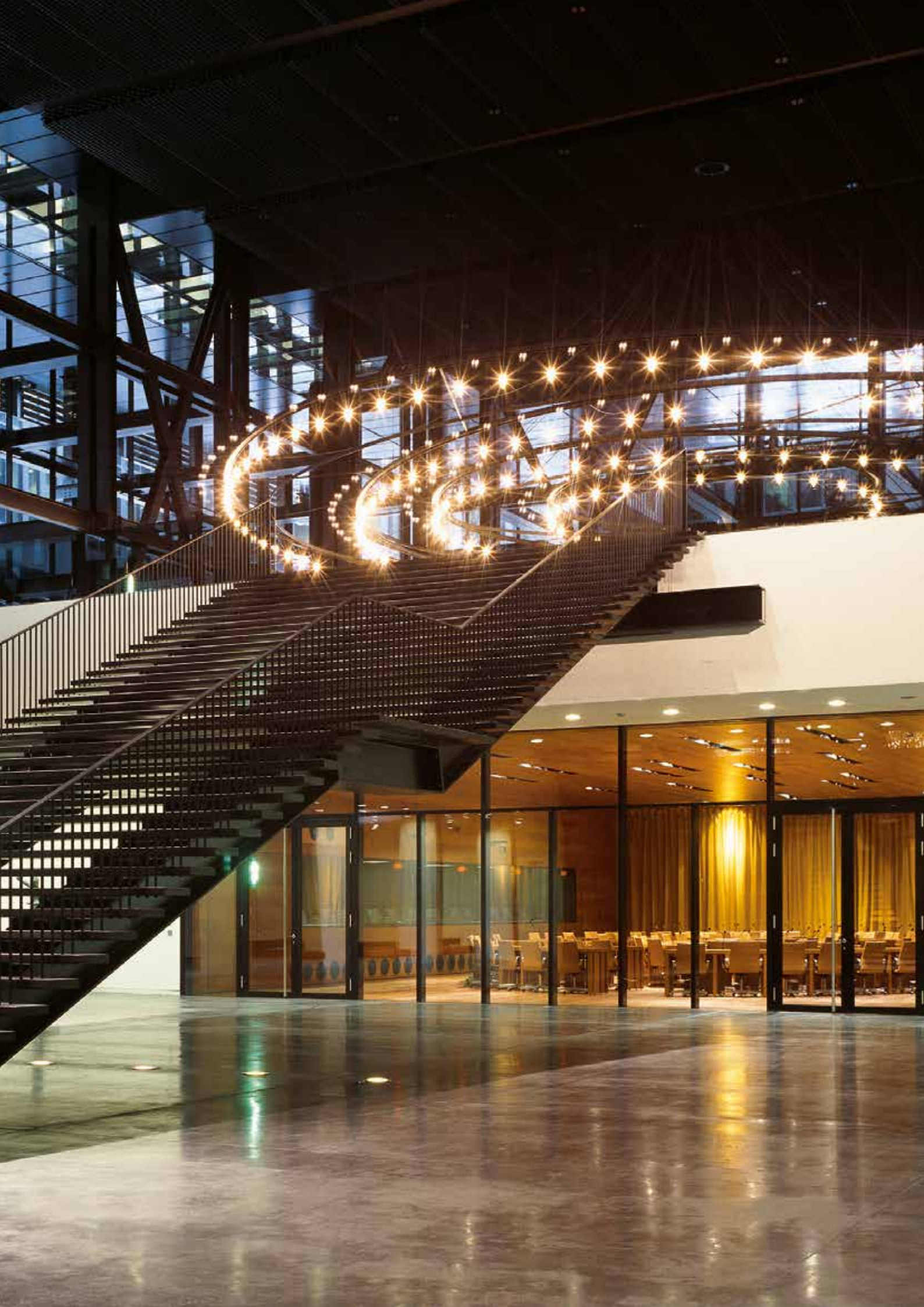

ГЛАВА II

ОБЩ СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

A | ДЕЙНОСТ НА ОБЩИЯ СЪД ПРЕЗ 2015 Г.

От председателя **Marc JAEGER**

Макар по самата си същност предвижданията да са нещо несигурно, без излишен риск можем да допуснем, че има голяма вероятност 2015 г. да остане в историята на Общия съд като особено важна година. За това допринесоха три значителни събития.

На първо място, възползвайки се от постигнатото по пътя на реформите, осъществявани от няколко години насам, и от безрезервната отдаденост на жизнените сили, с които разполага, институцията достигна изключително ниво на производителност без увеличаване на средствата. Малцина биха предрекли преди пет години, че през 2015 г. Общият съд ще приключи 987 дела — увеличение с почти 90 % спрямо 2010 г. на броя приключени дела (527 приключени дела) и подобрение с над 20 % на предходния бележит исторически резултат от 2014 г. (814 приключени дела).

Броят на образуваните дела от своя страна потвърждава общата тенденция на увеличение, която се наблюдава от създаването на съда. През 2015 г. са образувани 831 дела — натовареност в правораздавателната дейност, близка до рекордната стойност, отбелязана през 2014 г. (912 дела). Средният брой образувани годишно дела между 2013 г. и 2015 г. е с 40 % по-висок от средния брой образувани между 2008 г. и 2010 г. дела.

Увеличаването на производителността обаче бе толкова рязко, че съдът в значителна степен успя да намали броя на висящите дела (от 1 423 през 2014 г. на 1 267 през 2015 г., тоест спад от над 10 %). Накрая, сред основните показатели за дейността на съда следва да се подчертае и продължаващата тенденция, оформила се след 2013 г., на значително намаляване на средната продължителност на производствата (от 23,4 месеца през 2014 г. на 20,6 месеца през 2015 г., тоест спад с над 10 %).

На второ място, новият процедурен правилник на Общия съд влезе в сила на 1 юли 2015 г. и замени първоначалния процедурен правилник, приет на 2 май 1991 г. и претърпял редица изменения. Този нов инструмент изяснява и опростява някои процесуални механизми и изцяло преустройва тяхното представяне. Той въвежда и нови разпоредби, насочени към по-ефикасния ход на производствата съобразно изискванията на модерното правораздаване в срок и при зачитане на процесуалните права на страните по делото.

На последно място, 2015 г. ще остане като годината на приемане на реформата в устройството на Общия съд. Регламент (ЕС, Евратом) 2015/2422 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 година за изменение на Протокол № 3 относно статута на Съда на Европейския съюз1 предвижда в рамките на три етапа увеличаване, до неговото удвояване през септември 2019 г., на броя на съдиите в Общия съд. Освен това към Общия съд се прехвърлят както компетентността за разглеждане като първа инстанция на спорове между Европейския съюз и неговите служители, така и постовете на седемте съдии в Съда на публичната служба на Европейския съюз. Прехвърлянето ще се осъществи въз основа на последващо законодателно искане на Съда2.

Въвеждането на тази реформа с непознати до момента мащаби изисква през 2016 г. да се проведе задълбочен анализ на устройството, организацията и функционирането на съда, който да положи нови основи за първоинстанционното административно правораздаване на Европейския съюз. В

1 | ОВ L 341, стр. 14.

2 | В съответствие със съображение 9 от регламента.

условията на увеличаване, диверсификация и нарастваща сложност на делата това ще позволи на съда да задълбочи постоянното търсене на ефективност, последователност и качество при изпълнение на поверената му основна мисия: да осигури контрола за законосъобразност на актовете на Европейския съюз, който е предпоставка за правото на ефективна съдебна защита на страните в процеса и проявление на принципа на правовия Съюз.

I. СПОРОВЕ ЗА ЗАКОНОСЪОБРАЗНОСТ

ДОПУСТИМОСТ НА ЖАЛБИТЕ, ПОДАДЕНИ НА ОСНОВАНИЕ ЧЛЕН 263 ДФЕС

1. ПОНЯТИЕ ЗА АКТ, ПОДЛЕЖАЩ НА ОБЖАЛВАНЕ

По делото, по което е постановено решение от 29 април 2015 г., ***Total и Elf Aquitaine/Комисия*** (T-470/11, Сб., обжалвано, EU:T:2015:241), Общият съд припомня, че единствено мерките, произвеждащи задължително правно действие, което може да засегне интересите на жалбоподателя, като измени съществено правното му положение, представляват актове, които могат да бъдат предмет на жалба за отмяна по смисъла на член 263 ДФЕС. В това отношение се уточнява, че писмата на Европейската комисия — с които от дружествата майки се иска да платят глоби, наложени им солидарно с тяхно дъщерно дружество за нарушение на правилата на конкуренцията, след като размерът на глобите е намален по отношение на първоначално платилото ги дъщерно дружество и частично му е възстановен — произвеждат задължително правно действие, тъй като в тях се определя окончателната позиция на Комисията и подлежат на принудително изпълнение.

Освен това, като обръща внимание на въпроса дали е било възможно обжалваните писма да засегнат интересите на жалбоподателите, като изменят съществено правното им положение по смисъла на член 263 ДФЕС, Общият съд приема, че това не е така, що се отнася до главницата, поискана от жалбоподателите със същите писма, тъй като с последните тази сума не е била изменена. Поради това жалбата следва да се отхвърли като недопустима в частта, в която се иска отмяна на обжалваните писма по отношение на посочената сума. Доколкото обаче с тези писма се изисква и да се заплатят лихви за забава, Общият съд приема, че те изменят правното положение на дружествата майки, които преди това не са дължали такива лихви, тъй като дъщерното им дружество е заплатило без забава солидарно дължимата първоначална глоба. При това положение жалбата трябва да се приеме за допустима в частта, в която се оспорват поисканите от жалбоподателите с обжалваните писма лихви за забава.

В решението от 4 март 2015 г., ***Обединено кралство/ЕЦБ*** (T-496/11, Сб., EU:T:2015:133)[3] Общият съд се произнася по допустимостта на жалба за отмяна на Рамката за надзор на Евросистемата, публикувана от Европейската централна банка (ЕЦБ).

В това отношение Общият съд най-напред отбелязва, че способността на акт да поражда правни последици и следователно да бъде предмет на жалба за отмяна на основание член 263 ДФЕС, предполага разглеждане на неговото съдържание и на контекста, в който той се вписва, неговата същност, както и намерението на неговия автор. Що се отнася до съдържанието и контекста, в който се вписва обжалваният акт, Общият съд подчертава, че разглеждането им позволява да се прецени начинът, по който заинтересованите лица разумно са можели да го възприемат. Ако посоченият акт се схваща само като предложение да се следва дадено поведение, би трябвало да се направи изводът, че той не поражда правни последици, които да могат да доведат до допустимостта на подадена срещу него жалба за отмяна. Обратно, от разглеждането им може да следва, че заинтересованите лица схващат обжалвания акт като такъв, който те са длъжни да спазват, въпреки избраната от неговия автор форма или наименование. За да се прецени възприемането от заинтересованите лица на съдържанието на обжалвания акт и на контекста, в който той се вписва, първо, според Общия съд, следва да се провери дали посоченият акт е бил оповестен извън вътрешната сфера на издалата го институция. Второ, от

3| Вж. по това решение и изложението по-долу в раздела „Рамка за надзор на Евросистемата — компетентност на ЕЦБ“.

гледна точка на заинтересованите лица е релевантна и редакцията на акта. Трето, възприемането на съдържанието на обжалвания акт и на контекста, в който той се вписва, може да е различно в зависимост от естеството на лицата, заинтересовани от него.

Общият съд отбелязва, че в конкретния случай Рамката за надзор на Евросистемата е била оповестена извън вътрешната сфера на ЕЦБ с публикуването ѝ на интернет страницата на банката. Рамката за надзор съвсем не се явява обикновено предложение с изрично указателен характер, а представлява описание на ролята на Евросистемата, което би могло да доведе страните до извода, че в нея се описват правомощията, действително предоставени от Договорите на ЕЦБ и на националните централни банки на държавите членки от еврозоната. Освен това спорният текст от Рамката за надзор на Евросистемата относно местонахождението на централните контрагенти, натоварени с клиринга по сделки с ценни книжа, е съвсем конкретен, което улеснява неговото прилагане. Накрая, относно начина на възприемане на Рамката за надзор на Евросистемата от регулаторните органи на държавите членки от еврозоната, Общият съд посочва, че твърдението на ЕЦБ, свързано с наличието на правомощие на Евросистемата да следи и евентуално да регламентира системите за клиринг на ценни книжа, към които спадат централните контрагенти, почива на няколко правни основания. Той приема, че подобни доводи не са до такава степен лишени от основание, че да може веднага да се изключи, че регулаторните органи на държавите членки от еврозоната са направили извода, че Евросистемата е компетентна да регламентира дейността на системите за клиринг и сетълмент на ценни книжа и че следователно те са длъжни да следят за спазването на изискването за местонахождение, посочено в Рамката за надзор на Евросистемата.

Предвид всички тези обстоятелства Общият съд приема, че Рамката за надзор на Евросистемата поражда правни последици и при това положение представлява акт, който може да бъде предмет на жалба за отмяна по член 263 ДФЕС.

2. ПОНЯТИЕ ЗА ПРЯКО ЗАСЯГАНЕ

В решение от 7 юли 2015 г., ***Federcoopesca и др./Комисия*** (T-312/14, Сб., EU:T:2015:472) Общият съд уточнява, че третата част на член 263, четвърта алинея ДФЕС трябва да се прилага — предвид целта на тази разпоредба и факта, че авторите на Договора за функционирането на ЕС са добавили към условието за пряко засягане и допълнително условие, свързано с липсата на мерки за изпълнение — само за обжалването на актове, променящи сами по себе си, т.е. независимо от всяка мярка за изпълнение, правното положение на жалбоподателя. Затова, когато обжалваният акт сам по себе си не променя правното положение на жалбоподателя, тази констатация е достатъчна, за да се направи извод за неприложимост на третата част на член 263, четвърта алинея ДФЕС, при това без да е необходимо в този случай да се проверява дали този акт съдържа мерки за изпълнение по отношение на жалбоподателя.

По същата проблематика Общият съд приема в решение от 15 юли 2015 г., ***CSF/Комисия*** (T-337/13, Сб., EU:T:2015:502), че решение, с което Комисията приема за обоснована на основание член 11, параграф 3 от Директива 2006/42/ЕО[4] мярка за забрана за пускане на пазара или за изтегляне от пазара, приета от държава членка, засяга пряко производителя на стоката, за която се отнася тази мярка, и поради това той може да поиска отмяната ѝ от съда на Европейския съюз.

Според Общия съд това решение поражда пряко последици за правното положение на посочения производител, различни от тези, произтичащи от разглежданите национални мерки. Всъщност предвид текста на член 11 от Директива 2006/42/ЕО, нейната цел и общата ѝ структура посоченото решение

4| Директива 2006/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 година относно машините и за изменение на Директива 95/16/ЕО (преработен текст) (ОВ L 157, стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 53, стр. 120 и поправка в ОВ L 119, 2011 г., стр. 77).

предполага задължение за всяка държава членка, различна от държавата членка, приела обявената от Комисията за обоснована мярка, да предприеме, доколкото е необходимо, мерките, които се изискват за гарантирането на правилното и еднакво прилагане на същата директива. Поради това решението на Комисията има за пряка последица започването на национални процедури за оспорване на правото, което съответният производител е имал до момента да предлага на пазара в целия Съюз стоки, които на свой ред са се ползвали от презумпцията за съответствие, предвидена в член 7 от Директива 2006/42.

3. ПРОЦЕСУАЛНА ЛЕГИТИМАЦИЯ ЗА ОБЖАЛВАНЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕ

В решение от 10 декември 2015 г., ***Front Polisario/Съвет*** (T-512/12, Сб., EU:T:2015:953) Общият съд се произнася относно процесуалната легитимация на Front populaire pour la libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro (Front Polisario) в производство по жалба за отмяна на решението на Съвета на Европейския съюз за одобряване на сключването на споразумение между Съюза и Кралство Мароко[5]. Посоченото споразумение се прилага по-специално за територията на Западна Сахара, част от която е претендирана от жалбоподателя.

Общият съд установява, че разпоредбите на одобреното с обжалваното решение споразумение пораждат последици за правното положение на цялата територия, на която се прилага споразумението и следователно на територията на Западна Сахара, контролирана от Кралство Мароко. Тези последици засягат пряко не само тази държава, но и жалбоподателя, доколкото окончателният международен статут на тази територия все още не е определен и това трябва да стане в рамките на процедура на преговори под егидата на Организацията на обединените нации (ООН) между Кралство Мароко и, именно, Front Polisario. По същата причина Front Polisario трябва да се смята за лично засегнат от обжалваното решение. Според Общия съд тези обстоятелства представляват фактическо положение, което разграничава жалбоподателя от всички останали лица и му придава особено качество. Всъщност Front Polisario е единственият друг партньор — участник в преговорите под егидата на ООН, които се водят между него и Кралство Мароко с оглед на определянето на окончателния международен статут на Западна Сахара.

Ето защо Общият съд заключава, че Front Polisario е пряко и лично засегнат от обжалваното решение.

4. ПРОЦЕСУАЛНА ДЕЕСПОСОБНОСТ

В решение ***Front Polisario/Conseil***[6]**,** посочено по-горе (EU:T:2015:953)**,** Общият съд приема, че в някои особени случаи образувание, което няма правосубектност съгласно правото на държава членка или на трета държава, все пак може да се счита за „юридическо лице“ по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС и да бъде допуснато да подаде жалба за отмяна на основание на тази разпоредба. Такъв по-специално е случаят, когато в актовете или действията си Съюзът и неговите институции разглеждат въпросното образувание като отделен субект, който може да притежава присъщи за него права или да бъде подчинен на задължения или ограничения.

5| Решение 2012/497/ЕС на Съвета от 8 март 2012 година за сключване на Споразумение под формата на размяна на писма между Европейския съюз и Кралство Мароко за реципрочни мерки за либерализация по отношение на селскостопански продукти, преработени селскостопански продукти, риба и рибни продукти, за замяна на протоколи № 1, № 2 и № 3 и приложенията към тях и за изменение на Евро-средиземноморското споразумение за асоциране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна (ОВ L 241, стр. 2).

6| Вж. по-нататък и изложението, посветено на това решение в раздела „Външни отношения“.

В случая Общият съд най-напред установява, че Front Polisario е една от страните в спора за съдбата на територията на Западна Сахара и че в качеството си на страна по него, той е поименно споменат в свързани с този спор текстове, в това число в няколко резолюции на Европейския парламент. По-нататък Общият съд отбелязва, че понастоящем за Front Polisario е невъзможно да се регистрира формално като юридическо лице съгласно правото на Западна Сахара, тъй като такова право все още не съществува. Макар да е вярно, че Кралство Мароко de facto управлява практически цялата територия на Западна Сахара, става въпрос за фактическо положение, на което Front Polisario се противопоставя и което е именно в основата на спора между него и тази държава. Действително би било възможно Front Polisario да се регистрира като юридическо лице по правото на трета държава, но от него не може да се изисква да направи това. Накрая Общият съд припомня, че Съветът и Комисията сами признават, че международният статут и правното положение на Западна Сахара се характеризират с определени особености, и считат, че окончателният статут на тази територия и следователно приложимото за нея право трябва да бъдат определени в рамките на мирен процес под егидата на ООН. ООН обаче счита именно Front Polisario за съществен участник в такъв процес.

Предвид тези обстоятелства Общият съд приема, че Front Polisario трябва да се счита за „юридическо лице" по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС.

5. ПОНЯТИЕ ЗА АДРЕСАТ НА АКТ

В определение от 13 март 2015 г., ***European Coalition to End Animal Experiments/ECHA*** (T-673/13, Сб., EU:T:2015:167) Общият съд се произнася по въпроса дали в качеството си на страна, встъпила в производството пред апелативния съвет на Европейската агенция по химикалите (ECHA), жалбоподателят може да се счита за адресат на решението, прието в рамките на тази процедура.

В това отношение Общият съд отбелязва, че в производство по жалба за отмяна на основание член 263 ДФЕС жалбоподателят може да се счита за адресат на обжалваното решение само, от една страна, при формалното условие той да е изрично посочен в него като адресат или, от друга страна, при материалното условие от разпоредбите на посоченото решение да следва, че той е идентифициран в него като адресат, поради факта че това решение цели, изразявайки волята на автора си, да поради задължителни правни последици, които да могат да засегнат неговите интереси, променяйки съществено правното му положение.

ПРАВИЛА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА, ПРИЛОЖИМИ ЗА ПРЕДПРИЯТИЯТА

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

В съдебната практика през 2015 г. са разгледани по-специално механизмът за прекратяване на производството, предвиден в член 13, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003[7], зачитането на правото на защита, както и оповестяването на информация, получена при прилагането на правилата на конкуренцията и евентуалното ѝ използване в рамките на искове за обезщетение.

7 | Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове [101 ДФЕС] и [102 ДФЕС] (ОВ L 1, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167).

а) ЖАЛБИ — МЕХАНИЗЪМ ПО ЧЛЕН 13, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ № 1/2003

По делото, по което е постановено решение от 21 януари 2015 г., ***easyJet Airline/Комисия*** (T-355/13, Сб., EU:T:2015:36), пред Общия съд е обжалвано решението, с което Комисията е отхвърлила подадената от жалбоподателя жалба срещу оператор на летище относно твърдяно антиконкурентно поведение на пазара на летищни услуги. Това решение е прието на основание член 13, параграф 2 от Регламент № 1/2003 с мотива, че случаят вече е бил разгледан от орган по конкуренцията на държава членка. В подкрепа на жалбата си жалбоподателят твърди по-специално, че Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото, като е приела, че националният орган по конкуренцията е разгледал неговата жалба по смисъла на член 13, параграф 2 от Регламент № 1/2003, въпреки че в действителност жалбата е била отхвърлена поради съображения за приоритетност.

Що се отнася до съдебния контрол върху решение на Комисията, което се основава на член 13, параграф 2 от Регламент № 1/2003, Общият съд отбелязва, че този контрол има за цел да провери, че обжалваното решение не се основава на неточни фактически констатации и че Комисията не е допуснала грешка при прилагане на правото или явна грешка в преценката, или не е злоупотребила с власт, като е приела, че орган по конкуренцията на държава членка вече е разгледал жалбата. Той посочва, че от друга страна контролът върху решенията на органите по конкуренцията на държавите членки е само в прерогативите на националните юрисдикции, които имат основна роля при прилагането на правилата на конкуренцията на Съюза.

Освен това според Общия съд изразът „жалба [...], по която вече е работил друг орган по конкуренцията“, съдържащ се в член 13, параграф 2 от Регламент № 1/2003, има широк обхват, доколкото може да се отнася до всички разгледани от друг орган по конкуренцията жалби, независимо от техния изход. Това буквално тълкуване съответства на общата структура на този регламент, от която следва, че от значение е не изходът от разглеждането на жалбата от този орган по конкуренцията, а обстоятелството, че тя е била разгледана от него. Поради това, за да отхвърли дадена жалба, Комисията може да се позове с основание на мотив, който е изведен от факта, че орган по конкуренцията на държава членка вече е отхвърлил същата жалба по съображения за приоритетност.

При това положение, ако се приеме за доказано, обстоятелството, че съответният национален орган по конкуренцията не е прекратил производството по разглеждане на жалба, с която е бил сезиран, чрез приемането на решение по смисъла на член 5 от този регламент и че се е позовал на съображения за приоритетност, не е пречка Комисията да констатира в изпълнение на член 13, параграф 2 от този регламент, че жалбата е била разгледана от орган по конкуренцията на държава членка, и на това основание да я отхвърли.

б) ПРАВО НА ЗАЩИТА

– ПРАВО НА ИЗСЛУШВАНЕ

По повод на решение от 15 юли 2015 г., ***Akzo Nobel и Akcros Chemicals/Комисия*** (T-485/11, Сб. (Откъси), EU:T:2015:517) Общият съд подчертава, че спазването на правото на защита изисква по-конкретно на предприятието, обект на разследване, да е била дадена възможност в хода на административното производство да изложи ефективно своята гледна точка относно истинността и релевантността на твърдените факти, както и относно документите, приети от Комисията в подкрепа на твърдението ѝ за

наличие на нарушение на Договора за функционирането на ЕС. В това отношение срокът от четири работни дни, даден на предприятието, което е обект на разследване, за да представи становището си, не може, според Общия съд, да се счита за съвместим със спазването на правото на защита.

При това положение обжалваното решение следва да се отмени, доколкото жалбоподателите са доказали надлежно, че ако това процесуално нарушение не е било допуснато, т.е. ако те са разполагали с достатъчен срок, за да представят своето становище, въпреки че съдържанието на обжалваното решение нямаше да бъде различно, те щяха да могат да осигурят по-добре своята защита. В това отношение Общият съд уточнява, че следва да се направи преценка към момента на административната процедура, приключила с приемането на обжалваното решение, т.е. преди датата на неговото приемане.

– ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА МОТИВИРАНЕ

Сред тринадесетте решения, постановени в един и същ ден в рамките на поредица производства, образувани по жалби срещу решение, с което Комисията е наложила глоби на няколко авиокомпании за участието им в картел на пазара на въздушния превоз на товари[8], решението от 16 декември 2015 г., ***Martinair Holland/Комисия*** (T-67/11, Сб., EU:T:2015:984) дава повод на Общия съд да внесе важни уточнения в обхвата на задължението за мотивиране.

Общият съд припомня, че за да мотивира решение, прието за осигуряване прилагането на правилата на конкуренцията на Съюза, по силата на член 296 ДФЕС Комисията е длъжна да изложи поне фактите и съображенията, които са от съществено значение в общата структура на нейното решение, за да позволи по този начин на компетентната юрисдикция и на заинтересованите лица да се запознаят с условията, при които е приложила правото на Съюза. Освен това мотивите трябва да бъдат логични, и по-конкретно да не съдържат вътрешни противоречия, затрудняващи разбирането на причините, които са в основата на този акт. Общият съд подчертава в този контекст, че принципът на ефективна съдебна защита предполага разпоредителната част на прието от Комисията решение, с което се установява нарушение на правилата на конкуренцията, да бъде особено ясна и точна и предприятията, за които е прието, че са виновни и са санкционирани във връзка с нарушението, да бъдат в състояние да разберат и да оспорят възлагането на отговорността и налагането на санкциите, изложени в разпоредителната част.

Освен това Общият съд отбелязва, че когато в мотивите на решение на Комисията, с което се установява нарушение, се описва едно-единствено единно и продължено нарушение, в което са участвали всички инкриминирани предприятия, докато в разпоредителната му част, състояща се от няколко члена, се установяват няколко отделни единни и продължени нарушения или едно-единствено единно и продължено нарушение, отговорността за които се възлага само на предприятията, участвали пряко в посочените в тези членове действия, е налице противоречие между мотивите и разпоредителната част на решението. В това отношение Общият съд отбелязва, че само наличието на подобно противоречие не е достатъчно, за да се приеме, че посоченото решение е опорочено от нарушение на задължението за мотивиране, доколкото, първо, решението като цяло позволява на заинтересованите лица да установят и да посочат тази непоследователност, второ, текстът на разпоредителната част е достатъчно ясен и точен, за да им позволи да разберат точното значение на решението, и трето, доказателствата,

8| Решения от 16 декември 2015 г., ***Air Canada/Комисия*** (T-9/11, EU:T:2015:994), ***Koninklijke Luchtvaart Maatschappij/Комисия*** (T-28/11, EU:T:2015:995), ***Japan Airlines/Комисия*** (T-36/11, EU:T:2015:992), ***Cathay Pacific Airways/Комисия*** (T-38/11, EU:T:2015:985), ***Cargolux Airlines/Комисия*** (T-39/11, EU:T:2015:991), ***Latam Airlines Group и Lan Cargo/Комисия*** (T-40/11, EU:T:2015:986), ***Singapore Airlines и Singapore Airlines Cargo PTE/Комисия*** (T-43/11, EU:T:2015:989), ***Deutsche Lufthansa и др./Комисия*** (T-46/11, EU:T:2015:987), ***British Airways/Комисия*** (T-48/11, EU:T:2015:988), ***SAS Cargo Group и др./Комисия*** (T-56/11, EU:T:2015:990), ***Air France-KLM/Комисия*** (T-62/11, EU:T:2015:996), ***Air France/Комисия*** (T-63/11, EU:T:2015:993) и ***Martinair Holland/Комисия*** (T-67/11, Сб., EU:T:2015:984).

възприети за установяване на участието на инкриминираните предприятия в нарушенията, които им се приписват в разпоредителната част, са ясно посочени и изследвани в мотивите. За сметка на това, ако вътрешните противоречия в решението на Комисията могат да засегнат правото на защита на санкционираните предприятия и възпрепятстват Общия съд да упражни своя контрол, решението е опорочено от нарушение на задължението за мотивиране, което обосновава отмяната му. Такъв е по-специално случаят, когато решението не позволява, от една страна, да се прецени дали изложените в мотивите доказателства са достатъчни, нито, от друга страна, да се разбере логиката, по която Комисията е стигнала до извода, че адресатите на решението носят отговорност.

Освен това, според Общия съд, когато национални съдилища се произнасят по споразумения, решения или практики по член 101 ДФЕС, които вече са предмет на решение на Комисията, те не могат да вземат решения, които са в противоречие с решението, прието от Комисията. От това следва, че националните юрисдикции са обвързани от приетото от Комисията решение, доколкото то не е отменено или обявено за невалидно, което налага разпоредителната му част да може да бъде разбрана еднозначно. По-конкретно националните юрисдикции трябва да бъдат в състояние да разберат от ясното съдържание на разпоредителната част на решение, установяващо наличието на нарушение на правилата на конкуренцията на Съюза, обхвата на това нарушение, както и да установят кои са виновните за него лица, за да могат да направят необходимите изводи във връзка с исковете за обезщетение за претърпените от нарушението вреди, предявени от увредените от същото нарушение лица. От тази гледна точка текстът на разпоредителната част на подобно решение се оказва определящ, тъй като той може да установи взаимни права и задължения между посочените лица.

в) ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ИСКОВЕ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ВРЕДИ

– ИНФОРМАЦИЯ, СЪОБЩЕНА В РАМКИТЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ГЛОБИ ИЛИ НАМАЛЯВАНЕ НА ТЕХНИЯ РАЗМЕР

По делото, по което е постановено решение от 15 юли 2015 г., ***AGC Glass Europe и др./Комисия*** (T-465/12, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:505), Общият съд разглежда законосъобразността на решението на Комисията, с което се отхвърля искането за поверително третиране, подадено от няколко производители на автомобилно стъкло. Посоченото искане се отнася до някои сведения, съдържащи се в решението на Комисията, с което тя предварително е установила, че тези предприятия са нарушили член 101 ДФЕС и член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство ЕИП[9]. В подкрепа на жалбата си жалбоподателите посочват по-специално, че Известията относно сътрудничеството от 2002 г.[10] и от 2006 г.[11] съдържат разпоредби, които пораждат у всяко предприятие, към което се прилагат тези известия, оправдани правни очаквания, че доколкото е възможно, доброволно предоставената информация ще остане поверителна, включително при публикуване на решението на Комисията.

По този въпрос Общият съд отбелязва, че по-специално от точки 3—7 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., както и от точки 3—5 от Известието относно сътрудничеството от 2006 г.

9 | Споразумение за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 53, стр. 4).

10 | Известие на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, 2002 г., стр. 3).

11 | Известие на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 298, 2006 г., стр. 17; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 3).

следва, че единствената цел на тези известия е да определят условията, при които дадено предприятие може да бъде освободено от глоба или да се намали нейният размер. Тези известия не предвиждат никакво друго предимство, което дадено предприятие да може да поиска в замяна на оказаното от него сътрудничество. Това тълкуване изрично се потвърждава в точка 31 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и в точка 39 от Известието относно сътрудничеството от 2006 г. Съгласно идентичната формулировка на тези точки фактът, че искането за освобождаване от глоба или за намаляване на нейния размер е уважено, не може да защити предприятието от гражданскоправните последици от участието му в нарушение на член 101 ДФЕС.

Освен това точка 6 от Известието относно сътрудничеството от 2006 г., съгласно която „[п]отенциалните заявители за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер могат да се разубедят да сътрудничат на Комисията [...], ако това би влошило позициите им при един граждански процес в сравнение с дружествата, които не сътрудничат", означава, че дадено предприятие не може да бъде поставено в по-неблагоприятно положение в рамките на евентуален граждански процес срещу него единствено поради факта, че то доброволно е направило пред Комисията писмено изявление в рамките на производство за освобождаване от глоба или за намаляване на нейния размер, което може да бъде предмет на решение, с което се разпорежда предаването на документи. Именно с оглед на желанието да се защитят по-специално изявленията, направени в рамките на производство за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, в точки 31—35 от Известието относно сътрудничеството от 2006 г. Комисията е приела специални правила относно условията и реда за формулиране на тези изявления, достъпа до тях и използването им. Тези правила обаче се отнасят единствено до документите и изявленията в писмена форма или записаните изявления, получени съгласно Известието относно сътрудничеството от 2002 г. или от 2006 г., чието разкриване според Комисията по принцип може да засегне защитата на целите на дейностите по инспектиране и разследване по смисъла на член 4 от Регламент (ЕО) № 1049/2001[12]. Следователно тези правила нямат нито за цел, нито за последица да попречат на Комисията да публикува, в решението си за приключване на административното производство, информацията относно описанието на нарушението, предоставена на Комисията в рамките на програмата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, и не пораждат оправдани правни очаквания в това отношение.

Общият съд заключава, че поради това такова публикуване, което е направено в съответствие с член 30 от Регламент № 1/2003 при спазване на професионалната тайна, не осуетява оправданите правни очаквания, на които могат да се позоват жалбоподателите по силата на известията относно сътрудничеството от 2002 г. и от 2006 г., които очаквания се отнасят до изчисляването на размера на глобата и третирането на специално посочените документи и изявления.

– ОБХВАТ НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО ЗА ПУБЛИКУВАНЕ

В основата на решение от 15 юли 2015 г., ***Pilkington Group/Комисия*** (T-462/12, Сб., EU:T:2015:508) е друго решение на Комисията, с което се отхвърля искане за поверително третиране. Както по дело AGC Glass Europe, производител на автомобилно стъкло, за когото се отнася решението на Комисията, с което се установява наличието на картел в този сектор, се противопоставя на публикуването на някои сведения, съдържащи се в последното решение. Този производител оспорва отхвърлянето на искането му за поверителност, като твърди, че това отхвърляне отразява промяна в политиката на Комисията във връзка с публикуването на поверителни сведения спрямо следваната в миналото практика в конкретни

12| Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, стр. 43; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 3, стр. 76).

сходни случаи. По този начин Комисията нарушила принципите на равно третиране и на защита на оправданите правни очаквания.

В това отношение Общият съд отбелязва, че Комисията има право в рамките на правомощията си в областта на прилагането на конкурентното право на Съюза да публикува при спазване на правилата, уреждащи защитата на професионалната тайна, по-пълен вариант на решенията си, отколкото изисквания по член 30 от Регламент № 1/2003 минимум. Така, както при общото равнище на глобите, Комисията има право да адаптира своя подход по отношение на публикуването на решенията си спрямо нуждите на провежданата от нея политика в областта на конкуренцията. Всъщност мисията по надзор, която член 101, параграф 1 ДФЕС и член 102 ДФЕС възлагат на Комисията, включва не само задачата за разследване и санкциониране на отделните нарушения, но и задължение за следване на обща политика, насочена към прилагане в областта на конкуренцията на установените в Договора за функционирането на ЕС принципи и към направляване на поведението на предприятията в тази насока.

Следователно, дори да се приеме, че обжалваното решение извежда наяве промяна в подхода на Комисията по въпроса до каква степен е подробен публикуваният вариант на решение, с което се установява наличието на картел в сектора на автомобилното стъкло в сравнение с предходни дела, според Общия съд само този факт не може да засегне законосъобразността на обжалваното решение.

2. ПРИНОС В ОБЛАСТТА НА ЧЛЕН 101 ДФЕС

а) ОТГОВОРНОСТ — ДОГОВОР ЗА ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

В решение от 15 юли 2015 г., ***voestalpine и voestalpine Wire Rod Austria/Комисия*** (T-418/10, Сб., EU:T:2015:516) Общият съд, сезиран с жалба от предприятие, оспорващо участието си, посредством своя представител в Италия, в регионалната част на картел, включващ 18 предприятия — доставчици на стомана за предварително напрягане[13], уточнява критериите, позволяващи да се прецени дали с оглед на търсенето на отговорност за антиконкурентно поведение на едно от две дружества с отделна правосубектност може да се приеме, че те образуват един и същ стопански субект с единно пазарно поведение.

В това отношение след като припомня, че за целите на прилагането на правилата на конкуренцията понятието за предприятие трябва да се разбира като обозначаващо една стопанска единица, която може да се състои от няколко дружества с отделна правосубектност, Общият съд посочва, че що се отнася до дружествата, поддържащи вертикални отношения, като тези, които съществуват между принципала и неговия представител или посредник, два елемента са възприети като ключови референтни параметри, за да се определи наличието на една стопанска единица: от една страна, поемането или непоемането на стопански риск от посредника, и от друга страна, изключителният или неизключителният характер на услугите, предоставяни от посредника.

В този контекст Общият съд уточнява, че що се отнася до поемането на стопанския риск, е необходимо да се знае до каква степен представителят понася финансовите рискове, свързани с продажбата или с изпълнението на договорите, сключени с трети лица, по отношение на дейностите, за които е бил определен от принципала. Освен това той отбелязва, че относно изключителния характер на услугите, предоставяни от посредника, в случай, че посредникът представлява не един, а двама принципали, за да се прецени дали съществува стопанска единица, е необходимо да се знае дали този представител

13 | По другите аспекти на този картел относно правилата за изчисляване на размера на глобата вж. по-нататък изложението в раздел „в) Изчисляване на размера на глобата“.

е в състояние, що се отнася до дейностите, които са му били възложени от някой от тези принципали, да действа като независим търговец, свободен да определя собствената си търговска стратегия. Ако представителят не е в състояние да действа като такъв, осъществяваните функции за сметка на съответния принципал са неразделна част от дейностите на последния.

б) ПОГАСИТЕЛНА ДАВНОСТ

– ПРЕКЪСВАЩО ДЕЙСТВИЕ — РЕШЕНИЕ, С КОЕТО ПРЕДОСТАВЯ УСЛОВНО ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ГЛОБА

По повод на решение от 6 октомври 2015 г., ***Corporación Empresarial de Materiales de Construcción/ Комисия*** (T-250/12, Сб., EU:T:2015:749) Общият съд също внася уточнения по въпроса дали решение да се предостави съгласно точка 15 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. условно освобождаване от глоба трябва да се квалифицира като действие, което прекъсва погасителната давност по смисъла на член 25, параграф 3 от Регламент № 1/2003.

По този въпрос Общият съд приема, че решението за предоставяне на условно освобождаване на подалия заявление за освобождаване от глоба, доколкото му предоставя особен процесуален статут, играе основна роля, тъй като позволява на Комисията да разследва и преследва предполагаемото нарушение на правилата на конкуренцията. Всъщност, най-напред, програмата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер допринася непосредствено за пълна ефективност на преследването на нарушения на правилата на конкуренцията, по-нататък, решението да се предостави условно освобождаване на подалия заявление за освобождаване от глоба позволява да се установи, че заявлението му отговаря на изискуемите условия, за да може в края на административното производство да се ползва от окончателно освобождаване от глоба и, накрая, този процесуален статут задължава заинтересования, за да може да се ползва от окончателно освобождаване от глоба, да спазва, до приемането от страна на Комисията на окончателно решение, поведение, което отговаря на условията, посочени в точка 11, букви а)—в) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

От това Общият съд заключава, че решението за предоставяне на условно освобождаване е процесуално действие, насочено към проучване или провеждане на производство във връзка с нарушение по смисъла на член 25, параграф 3, първо изречение от Регламент № 1/2003, поради което може да бъде квалифицирано като действие, което прекъсва погасителната давност и поражда последици erga omnes спрямо всички предприятия, участвали в разглежданото нарушение.

– ОТГОВОРНОСТ — ОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА И ДРУЖЕСТВОТО МАЙКА

По делото, по което е постановено решението от 15 юли 2015 г., ***Akzo Nobel и др./Комисия*** (T-47/10, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:506), Общият съд е сезиран с жалба срещу решение, с което Комисията е установила участието на жалбоподателите в картел на европейския пазар на топлинни стабилизатори. В подкрепа на жалбата си жалбоподателите, дружество майка и неговите дъщерни дружества, упражняващи дейност на този пазар, се позовават по-специално на нарушение на член 25, параграф 1, буква б) от Регламент № 1/2003, като твърдят, че правото на Комисията да предприема действия срещу посочените дъщерни дружества, е било погасено по давност, а с това и правото да им наложи глоба солидарно с тяхното дружество майка.

Общият съд приема, че тъй като самите дъщерни дружества на дружество са участвали пряко в нарушения на член 101, параграф 1 ДФЕС, те могат надлежно да се позоват на изтичането спрямо тях на давностния срок, предвиден в член 25, параграф 1, буква б) от Регламент № 1/2003, при положение че първите действия, предприети от Комисията с цел проучване или производство във връзка с тези нарушения по смисъла на член 25, параграф 3 от посочения регламент, са били извършени, след като за тези дъщерни дружества е изтекъл посоченият срок. Общият съд припомня обаче, че изтеклата давност, предвидена в член 25 от Регламент № 1/2003, не води до заличаване на съществуващо нарушение, нито възпрепятства Комисията да констатира с решение отговорността за такова нарушение, а само до отпадане на производствата за налагане на санкции за тези, които се ползват от тази давност.

Освен това от буквалното, телеологичното и систематичното тълкуване на член 25 от Регламент № 1/2003 е видно, че изтеклата давност съгласно член 25, параграф 1 от този регламент ползва и на нея може да се позове отделно всеки от правните субекти, когато са изложени на разследване от Комисията. Той отбелязва, че по този начин само фактът, че в полза на дъщерните дружества на дружеството майка е изтекъл давностният срок, не може да постави под въпрос отговорността на дружеството майка, нито да възпрепятства разследване по отношение на последното. Според Общия съд тази преценка не е в противоречие с използваното в член 25, параграфи 3 и 4 от Регламент № 1/2003 понятие за предприятие по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС, чиято цел е само да дефинира действията, които прекъсват давностния срок, както и обхвата на техните последици по отношение на всички предприятия или сдружения на предприятия, които са участвали в нарушението, с други думи, включително по отношение на юридическите лица, които ги съставляват.

в) ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА ГЛОБАТА

– ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СТОЙНОСТТА НА ПРОДАЖБИТЕ

В решение от 9 септември 2015 г., ***Panasonic и MT Picture Display /Комисия*** (T-82/13, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:612) Общият съд се произнася по критериите, приложими за определянето на стойността на продажбите на предприятие за целите на определянето на размера на приложимата глоба. Общият съд отбелязва, че в случая в отговор на искане на Комисията за предоставяне на информация жалбоподателите са предложили алтернативен метод на изчисляване на стойността на преките продажби в ЕИП посредством преработените изделия, който се изразява в отчитане на среднопретеглената стойност на цветните катодни тръби, отнесени към посочените продажби, в зависимост от техните действителни размери и от съответния период. Общият съд обаче посочва, че съгласно точка 15 от Насоките от 2006 г. относно изчисляването на глобите[14] при определяне на стойността на продажбите на предприятието Комисията е длъжна да използва най-добрите налични данни за това предприятие. Тъй като Комисията е разполагала с данни, отразяващи по-точно стойността на преките продажби в ЕИП посредством преработени изделия, Общият съд констатира, че при изчисляването на основния размер на глобите, наложени на жалбоподателите, тя се е отклонила от Насоките, без да посочи причина за това.

Общият съд приема, че поради това в рамките на упражняване на правомощието си за пълен съдебен контрол трябва за целите на определянето на размера на наложените на жалбоподателите глоби да се вземат предвид цифровите данни, които те са предоставили в хода на административното производство. Той счита за справедливо с оглед на обстоятелствата по делото размерът на глобите, които следва

14 | Насоки относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ C 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264).

да се наложат на жалбоподателите, да се определи въз основа на данните за стойността на преките продажби, представени от тях в отговор на искането на Комисията за предоставяне на сведения.

– ИНДИВИДУАЛИЗИРАНЕ НА САНКЦИЯТА

През 2015 г. поредица от жалби срещу решения, с които Комисията е санкционирала 18 предприятия — доставчици на стомана за предварително напрягане, за участието им в картел в този сектор, по-специално дава възможност на Общия съд да внесе полезни уточнения относно правилата за изчисляване на размера на глобата.

Така в решения от 15 юли 2015 г., ***SLM и Ori Martin/Комисия*** (T-389/10 и T-419/10, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:513), ***Fapricela/Комисия*** (T-398/10, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:498), *voestalpine и voestalpine Wire Rod Austria/Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:516), и ***Trafilerie Meridionali/Комисия*** (T-422/10, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:512), Общият съд припомня, че в хипотеза като тази в конкретния случай, в който разглежданият картел се състои от няколко части и е квалифициран от Комисията като едно-единствено, комплексно и продължено нарушение, от принципа на индивидуализиране на наказанията следва, че санкцията трябва да отчита положението на всеки нарушител по отношение на нарушението.

В решения *voestalpine и voestalpine Wire Rod Austria/Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:512), и *SLM и Ori Martin/Комисия,* посочено по-горе (EU:T:2015:513), Общият съд отбелязва, че когато е налице едно-единствено нарушение, по смисъла на комплексно нарушение, което обединява съвкупност от споразумения и съгласувани практики на отделни пазари, в които извършват дейност не всички нарушители или те могат да знаят само отчасти за общия план, санкциите трябва да бъдат индивидуализирани в смисъл, че трябва да са съобразени с поведението и с присъщите на съответните предприятия характерни особености. Общият съд уточнява, че в този смисъл нарушител, който не носи отговорност за някои части от едно-единствено нарушение, не може да е имал роля при изпълнението на посочените части. В това отношение в решение *Trafilerie Meridionali/Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:512), Общият съд отбелязва, че предприятие, чиято отговорност е установена по отношение на редица части от даден картел, допринася повече за ефикасността и тежестта на този картел от нарушител, който участва само в една част на същия. Следователно първото предприятие извършва по-тежко нарушение от второто. Общият съд подчертава, че във всеки случай на предприятието така или иначе не може да бъде наложена глоба, чийто размер е изчислен в зависимост от участие в тайно споразумение, за което то не носи отговорност.

Освен това в решения *voestalpine и voestalpine Wire Rod Austria /Комисия,* посочено по-горе (EU:T:2015:512), и *SLM и Ori Martin/Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:513), Общият съд посочва, че на практика индивидуализирането на наказанието с оглед на нарушението може да се извърши на различни етапи от определянето на размера на глобата. Така Комисията може да признае спецификата на участието на дадено предприятие в нарушението, първо, на етапа на преценката на неговата обективна тежест, второ, на етапа на преценката на смекчаващите обстоятелства и, трето, на етапа, следващ този на преценката на обективната тежест на нарушението или на смекчаващите обстоятелства. В това отношение точка 36 от Насоките от 2006 г. относно изчисляването на глобите посочва, че Комисията може в някои случаи да наложи символична глоба и че също така може, както е посочено в точка 37 от тези насоки, да се отклони от представената обща методология за определяне на глобите предвид по-специално на особеностите на даден случай.

– СПОСОБНОСТ ЗА ПЛАЩАНЕ — СЪДЕБЕН КОНТРОЛ

Все така в рамките на поредицата от жалби в сектора на стоманата за предварително напрягане, по повод на решения *Fapricela/Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:498), *Trafilerie Meridionali/Комисия,* посочено по-горе (EU:T:2015:512), и на решение от 15 юли 2015 г., ***Westfälische Drahtindustrie и др./Комисия*** (T-393/10, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:515) Общият съд отбелязва, че намаляване на глобата на основание на точка 35, отнасяща се до способността за плащане, от Насоките от 2006 г. относно изчисляването на глобите може да се предостави само в изключителни случаи и при условията, които са определени в тези насоки. В този смисъл, от една страна, трябва да бъде доказано, че наложената глоба „необратимо би застрашил[а] икономическата жизнеспособност на съответното предприятие и би довел[а] до това неговите активи да загубят цялата си стойност". От друга страна, трябва да се докаже и наличието на „[особен] социален и икономически контекст". Тези две съвкупности от условия са изведени от съда на Съюза преди приемането на точка 35 от Насоките от 2006 г. относно изчисляването на глобите, така че прилагането на тази точка към съответните предприятия представлява конкретно изражение на принципа на пропорционалност в областта на санкциите за нарушенията на правото в областта на конкуренцията. Според Общия съд, щом като прилагането на точка 35 от Насоките от 2006 г. относно изчисляването на глобите съставлява последният елемент, взет предвид при определяне на размера на глобите, наложени за нарушаване на приложимите към предприятията правила за конкуренция, преценката на способността за плащане на санкционираните предприятия попада в обхвата на правомощието за пълен съдебен контрол, което е предвидено в член 261 ДФЕС и в член 31 от Регламент № 1/2003.

Общият съд счита, че освен това липсата на служебен контрол върху спорното решение не е нарушение на принципа на ефективна съдебна защита. За спазването на този принцип не е необходимо Общият съд, който, разбира се, трябва да отговори на повдигнатите правни основания и да упражни контрол както от правна, така и от фактическа страна, да бъде задължен да извърши служебно ново пълно разследване на преписката. По-нататък Общият съд приема, че с изключение на абсолютните основания за отмяна, които трябва да разгледа и при необходимост да изтъкне служебно, съдът на Съюза трябва да осъществява контрол въз основа на доказателствата, представени от жалбоподателя в подкрепа на изложените основания, и не може да се основава на свободата на преценка, с която разполага Комисията във връзка с оценката на тези доказателства, за да откаже да осъществи задълбочен контрол както от правна, така и от фактическа страна.

Накрая, Общият съд подчертава, че при упражняване на повереното му правомощие за пълен съдебен контрол съдът на Съюза трябва по принцип и след разглеждане на доказателствата, представени му от страните, да вземе предвид правното и фактическото положение, което съществува към датата, на която постановява своето решение, когато счита, че е обосновано да упражни това правомощие.

– НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА ГЛОБАТА ПОРАДИ ПРЕКОМЕРНАТА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ПРОИЗВОДСТВО — СЪДЕБЕН КОНТРОЛ

В решение *Akzo Nobel и др./Комисия,* посочено по-горе (EU:T:2015:506) , Общият съд обсъжда от гледна точка специално на принципа на равно третиране решение, с което Комисията е предоставила намаляване на размера на глобите, наложени на участващи в картел предприятия, с изключение на тези, сред които и жалбоподателите, които са обжалвали по съдебен ред решения, приети по отношение на тях в хода на административното производство.

Според Общия съд тезата, че тази разлика в третирането би могла да намери основание в разглежданите различни положения, доколкото за разлика от другите предприятия, жалбоподателите са подали жалби по съдебен ред, трябва да се счита за несъвместима с принципа на ефективна съдебна защита. При това положение, като е предоставила на всички предприятия, участвали в разглежданите нарушения, намаление на размера на наложените глоби поради прекомерната продължителност на административното производство, но не и на жалбоподателите, Комисията е опорочила решението си за установяване на нарушения на правилата на конкуренцията и за налагане на глоби, като е допуснала необосновано неравно третиране.

г) СПОРАЗУМЕНИЕ — „ХИБРИДНА“ ПРОЦЕДУРА

– ГЛОБИ — РАВНО ТРЕТИРАНЕ

Решение от 20 май 2015 г., ***Timab Industries и CFPR/Комисия*** (T-456/10, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:296) относно картел на европейския пазар на фосфати за храни за животни дава възможност на Общия съд да уточни обхвата на принципа на равно третиране в рамките на прилагането на процедурата за постигане на споразумение в областта на картелите, въведена с Регламент (ЕО) № 622/2008[15]. По повод на това решение Общият съд се произнася за първи път относно тази процедура.

В това отношение Общият съд отбелязва, че когато процедурата за постигане на споразумение не включва всички участници в нарушението, например, както в разглеждания случай, когато едно предприятие се оттегля от посочената процедура, Комисията трябва да приеме две отделни решения. От една страна, в резултат на опростена процедура (процедурата за постигане на споразумение) Комисията приема решение с адресати участниците в нарушението, които са решили да постигнат споразумение, което решение отразява ангажимента за всеки от участниците. От друга страна, в резултат на обикновено производство тя приема решение с адресати участниците в нарушението, които са решили да не постигнат споразумение. Общият съд обаче уточнява, че дори в подобно двойствено положение, включващо приемането на две решения с различни адресати в резултат на две отделни производства, става въпрос за участници в един и същ картел, така че принципът на равно третиране трябва да бъде спазен. Той припомня, че този принцип изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране е обективно обосновано.

Според Общия съд от това следва, че ако процедурата за постигане на споразумение е административна процедура, която е алтернативна на обикновеното административно производство, различна е от него и притежава определени особености като ранно изложение на възраженията и съобщаване на вероятния диапазон на глоби, Насоките от 2006 г. относно изчисляването на глобите остават напълно приложими във връзка с нея. Това означава, че при определяне на размера на глобата не може да има дискриминация между страните, които са участвали в същия картел, по отношение на факторите и методите за изчисляване, които не са повлияни от присъщите на процедурата за постигане на споразумение особености, каквито са прилагането на намаляването с 10 % за постигане на споразумение.

15| Регламент (ЕО) № 622/2008 на Комисията от 30 юни 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 773/2004 относно провеждането на процедури за постигане на споразумение при дела за картели (ОВ L 171, стр. 3).

– ДИАПАЗОН НА ГЛОБИ — ОБВЪРЗВАЩА СТОЙНОСТ

В решение *Timab Industries и CFPR/Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:296), Общият съд се произнася и относно последиците от съобщаването на диапазон на глоби в рамките на процедурата за постигане на споразумение за предприятие, което се е оттеглило от тази процедура.

Общият съд най-напред подчертава, че диапазонът на глобите е инструмент, единствено и специфично обвързан с процедурата за постигане на споразумение. В този контекст член 10а, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 773/2004[16] позволява изрично на службите на Комисията да информират участниците в разговорите за постигане на споразумение относно приблизителната оценка на размера на глобата, която ще им бъде наложена в съответствие с указанията, предвидени в Насоките от 2006 г. относно изчисляването на глобите, както и с разпоредбите на Известието относно процедурата за постигане на споразумение[17] и с Известието относно сътрудничеството от 2002 г., когато са приложими Според Общия съд, ако предприятието не подаде заявление за постигане на споразумение и така се оттегли от процедурата за постигане на споразумение, производството, което води до постановяване на окончателното решение, се урежда от общите разпоредби на Регламент № 773/2004, вместо от тези, които уреждат процедурата за постигане на споразумение. От това следва, че диапазонът на глобите, съобщен в хода на процедурата за постигане на споразумение, става ирелевантен, тъй като е инструмент, присъщ на тази процедура. Ето защо при тези условия би било нелогично и дори неуместно Комисията да е длъжна да приложи или да се позове в изложението на възраженията на диапазон на глобите, който принадлежи към друга процедура, която вече е прекратена. Всъщност според Общия съд да се посочи още в изложението на възраженията диапазон на глоби, би противоречало на напълно подготвителния характер на подобен акт и би лишило Комисията от възможността да наложи глоба, съобразена с новите обстоятелства, които са налице към момента на приемане на решението ѝ, при положение че тя трябва да вземе предвид новите доводи или доказателствата, доведени до знанието ѝ в хода на обикновеното административно производство, които могат да се отразят върху определянето на размера на глобата, която трябва да бъде наложена.

3. ПРИНОС В ОБЛАСТТА НА КОНЦЕНТРАЦИИТЕ

По делото, по което е постановено решението от 13 май 2015 г., ***Niki Luftfahrt/Комисия*** (T-162/10, Сб., EU:T:2015:283), Общият съд е сезиран с жалба за отмяна на решението, с което Комисията е одобрила при спазване на предложените ангажименти концентрация в сектора на редовния въздушен превоз, насочена към придобиване от Deutsche Lufthansa AG на изключителния контрол над Austrian Airlines.

Най-напред Общият съд припомня, че определянето на съответния пазар в областта на концентрациите не отговаря непременно на определянето на съответния пазар в областта на държавните помощи, тъй като двете процедури се различават както по предмета, така и по правното им основание, а именно член 108, параграф 2, първа алинея ДФЕС в единия случай и член 8, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 139/2004[18] в другия случай. В рамките на контрола върху концентрациите Комисията трябва да се увери, в съответствие с член 2, параграфи 2 и 3 от Регламент № 139/2004, че концентрацията не възпрепятства съществено ефективната конкуренция в рамките на общия пазар или на значителна

16| Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията от 7 април 2004 година относно водените от Комисията производства съгласно членове [101 ДФЕС] и [102 ДФЕС] (ОВ L 123, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 242).

17| Известие на Комисията относно воденето на производства за постигане на споразумение с оглед приемане на решения съгласно член 7 и член 23 от Регламент (ЕО) № 1/2003 при дела за картели (ОВ C 167, 2008 г., стр. 1).

18| Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 година относно контрола върху концентрациите между предприятия (ОВ L 24, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 201).

част от него. Следователно центърът на преценката е ефектът на концентрацията върху ограниченията на конкуренцията. Това е причината, поради която ангажиментите, предложени от участниците, извършващи нотификацията, целят да отстранят проблемите във връзка с конкуренцията, създадени от концентрацията на пазарите, на които преди концентрацията са се конкурирали посочените участници. Освен това Общият съд отбелязва, че в рамките на прегледа за съвместимост на концентрацията с вътрешния пазар Комисията е длъжна да прецени конкурентните последици от концентрацията върху пазарите, на които съществува припокриване между дейностите на участници в тази концентрация. От това следва, че дори един от участниците да се намира вече в монополно положение на съответния пазар, преди концентрацията, това положение се изплъзва по дефиниция от анализа на конкурентните последици от концентрацията. За сметка на това Общият съд уточнява, че това не важи, в случай че монополното или господстващото положение произтича от концентрацията или е засилено от нея. В такъв случай Комисията не може, при липса на ангажименти от участниците, които да могат да отстранят последиците от господстващото положение върху конкуренцията, да обяви концентрацията за съвместима с общия пазар.

Освен това, произнасяйки се по изтъкнатото от жалбоподателя основание за наличие на явна грешка в преценката при определянето на съответния географски пазар, Общият съд подчертава, че на първо място, ако Комисията е определила този пазар по така наречения подход „O & D“, съгласно който всяка комбинация между начална и крайна точка образува отделен пазар, този подход е в съответствие с очертаните от съдебната практика насоки. На второ място, що се отнася до твърдението на жалбоподателя за липсата на анализ на последиците на концентрацията върху конкуренцията на съответния географски пазар, определен чрез „глобален подход“, Общият съд посочва, че когато срещу Комисията се отправя упрек, че не е взела предвид евентуален проблем във връзка с конкуренцията върху останалите пазари, освен тези, които са предмет на конкурентния анализ, жалбоподателят следва да представи сериозни индиции в подкрепа на убедителното доказване на наличието на проблем във връзка с конкуренцията, който е трябвало, поради влиянието му, да бъде разгледан от Комисията. Тъй като жалбоподателят не е успял да дефинира достатъчно точно съответния географски пазар, на чието съществуване се позовава, Общият съд приема, че му е невъзможно да прецени дали е имало смисъл Комисията да разглежда потенциалните конкурентни последици от концентрацията върху този пазар.

По делото, по което е постановено решение от 9 март 2015 г., ***Deutsche Börse/Комисия*** (T-175/12, EU:T:2015:148), Общият съд е сезиран с жалба срещу решението на Комисията, с което се обявява за несъвместима с вътрешния пазар планираната концентрация между Deutsche Börse AG и NYSE Euronext Inc. Това решение се основава на констатацията, че тази концентрация вероятно ще доведе до възпрепятстване в значителна степен на ефективната конкуренция, като създаде господстващо положение или почти монополно положение. Според Комисията концентрацията би довела до възникване на една-единствена вертикална структура, осъществяваща търговията с деривати и клиринга на деривати по повече от 90 % от световните договори за европейски борсово търгувани деривати.

Общият съд отхвърля доводите на Deutsche Börse във връзка с повишаването на ефективността, което би могло да се получи в резултат на концентрацията, и във връзка с ангажиментите, поети от дружествата, планиращи да участват в нея, за да компенсират съществените ограничения на ефективната конкуренция. В това отношение той отбелязва, че както е видно от точка 87 от Насоките от 2004 г. относно оценката на хоризонталните сливания[19], участниците в концентрацията следва да съобщят своевременно цялата необходима информация, за да докажат, че твърдяното повишаване на ефективността е характерно за концентрацията и има вероятност да се осъществи. Те следва също да

19 | Насоки относно оценката на хоризонталните сливания съгласно Регламента на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия (ОВ C 31, 2004 г., стр. 5; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 56).

докажат, че повишаването на ефективността може да неутрализира неблагоприятните последици по отношение на конкуренцията, които може да породи в противен случай концентрацията, и по такъв начин да е от полза за потребителите. Всъщност въпросът за доказването на антиконкурентните последици, което е в тежест на Комисията, е различен от този за доказването на факта, че повишаването на ефективността е от полза за потребителите, че то е характерно за концентрацията и че е проверяемо, което доказване е в тежест на тези участници. Следователно участниците в концентрацията носят тежестта на доказване, че твърдяното повишаване на ефективността е проверяемо. Това разпределяне на тежестта на доказване може да се счита за обективно обосновано, при положение че, първо, посочените участници притежават релевантната информация в това отношение и че, второ, целта на довода за повишаването на ефективността е да се неутрализират изводите на Комисията, че планираната концентрация вероятно ще възпрепятства в значителна степен ефективната конкуренция, като създаде господстващо положение.

Освен това Общият съд уточнява, че както надлежно следва от точка 86 от Насоките от 2004 г. относно оценката на хоризонталните сливания, повишаването на ефективността трябва да е „удостоверима“, за да може Комисията да се увери в разумна степен, че „има вероятност“ за материализиране на това повишаване и че то е достатъчно значимо, за да неутрализира потенциалните вредоносни последици от концентрацията по отношение на потребителите. Условието относно удостоверимостта на повишаването на ефективността обаче не изисква страната, отправила уведомление за концентрацията, да представи данни, които да могат да бъдат проверени по независим начин от трето лице, или на документи отпреди концентрацията, въз основа на които да се оцени обективно и независимо обхватът на повишаването на ефективността, предизвикано от придобиването. В този контекст обстоятелството, че даден клиент очаква да реализира нетни икономии за година и половина или две години, не позволява да се постави под съмнение отхвърлянето от Комисията на евентуални положителни последици за клиентите, доколкото Насоките от 2004 г. относно оценката на хоризонталните сливания с основание предвиждат, че по принцип колкото по-късно се прояви ефективността, толкова по-малка е вероятността Комисията да бъде в състояние да оцени действителните предимства, които ще възникнат.

ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. СЕЛЕКТИВНОСТ

В решение от 17 декември 2015 г., ***Испания и др./Комисия*** (T-515/13 и T-719/13, Сб., EU:T:2015:1004) Общият съд внася уточнения относно понятието за селективност, която е определящ критерий за квалифицирането на мярка като държавна помощ.

Обжалвано е решението на Комисията, с което се обявяват за частично несъвместими с вътрешния пазар някои данъчни мерки, съставляващи испанската система „лизинг срещу данък“ (наричана по-нататък „STL“). STL се прилага по отношение на сделки, които включват построяването на морски плавателни съдове и придобиването им от корабоплавателни предприятия. Тя се основава на схема за данъчно планиране, при която в рамките на продажбата на плавателния съд се включват лизингово дружество и обединение по икономически интерес (наричано по-нататък „ОИИ“), създадено от банката, която организира посочената схема. Банката продава на инвеститори дялово участие в ОИИ и организира сложна мрежа от договори между различните страни.

Целта на схемата е получаването на данъчни облекчения за инвеститорите и прехвърлянето на част от тези облекчения към корабоплавателното предприятие под формата на отстъпка от цената на плавателния съд, а останалата част от облекченията се запазват от инвеститорите и представляват възвръщаемост на тяхната инвестиция.

Общият съд приема, че е неправилен изводът на Комисията за наличието на селективно икономическо предимство и оттук на държавна помощ в полза на ОИИ и на инвеститорите.

Що се отнася по-конкретно до инвеститорите, Общият съд счита, че икономическото предимство, от което те са се ползвали, не е селективно. Всъщност въпреки наличието на система за одобрение, разглежданите предимства остават отворени при едни и същи условия за всеки инвеститор, който реши да участва в операциите, свързани със STL, чрез придобиването на дялово участие в създадените от банките ОИИ. Следователно тези предимства имат общ характер по отношение на инвеститорите, които извършват дейност във всички сектори на икономиката.

В решението от 25 март 2015 г., ***Белгия/Комисия*** (T-538/11, Сб., обжалвано, EU:T:2015:188) Общият съд разглежда решение на Комисията относно финансирането от Кралство Белгия на задължителните тестове за диагностика на спонгиформната енцефалопатия по говедата (СЕГ).

В този контекст Общият съд приема, че Комисията правилно е счела, че спорната мярка е селективна. Всъщност Комисията е установила, че чрез разглежданата мярка Кралство Белгия е предоставило предимство на операторите в говедовъдството, изразяващо се в обстоятелството, че някои от проверките, които те са задължени да осъществяват, преди да пуснат на пазара своите продукти или да търгуват с тях, са безплатни, докато предприятията от други сектори, които също трябва да извършват задължителен контрол, преди да пуснат на пазара своите продукти или да търгуват с тях, не се ползват от аналогично предимство. По-конкретно Общият съд отхвърля довода на Кралство Белгия, че избирателният характер на разглежданата мярка може да бъде преценен само по отношение на предприятията, които произвеждат, търгуват или преработват продукти, подложени на задължителни тестове за диагностика на СЕГ, тъй като останалите предприятия не се намират в сходно фактическо и правно положение. Всъщност селективният характер на мярката се преценява спрямо всички предприятия, а не спрямо тези, които получават едно и също предимство в рамките на група предприятия.

2. НАМЕСА, ОБЛЕКЧАВАЩА ТЕЖЕСТИТЕ, КОИТО ОБИКНОВЕНО ПОНАСЯТ ПРЕДПРИЯТИЯТА

По делата, по които са постановени решения от 26 февруари 2015 г., ***Франция/Комисия*** (T-135/12, EU:T:2015:116) и ***Orange/Комисия*** (T-385/12, обжалвано, EU:T:2015:117), Общият съд разглежда законосъобразността на решението, с което Комисията е обявила за съвместима с вътрешния пазар при определени условия помощта, предоставена от Френската република на дружеството France Télécom посредством реформата на финансирането на пенсиите на държавните служители, работещи за това дружество. Жалбоподателите оспорват по-специално квалифицирането на спорната реформа като държавна помощ.

В това отношение Общият съд отбелязва, че една мярка не може да се квалифицира като държавна помощ, когато тя се свежда до предотвратяване на натоварването на бюджета на получателя ѝ с разход, който не би съществувал при обичайни условия по смисъла на решение от 23 март 2006 г., *Enirisorse*[20]. Общият съд обаче установява, че при обстоятелствата по това дело спорната мярка се вписва в рамките на напълно специфичнен и дерогационнен режим. Освен това Общият съд посочва, че впоследствие в съдебната практика е уточнено, че дадена мярка не може да не бъде квалифицирана като държавна помощ, когато по отношение на нейния получател се прилага отделна специфична тежест, която няма връзка със съответната помощ.

20| C-237/04, Сб.EU:C:2006:197, и по-конкретно т. 43—49.

Общият съд подчертава, че в случая пенсионната система за държавните служители произтича от отделен правен режим, който е ясно обособен от частноправния режим, приложим за работниците и служителите, каквито са работниците и служителите в конкурентните на France Télécom предприятия. Следователно не е възможно да се направи извод, че целта на спорната мярка е била да се предотврати възлагането в тежест на France Télécom на разход, с който при обичайни условия неговият бюджет не би трябвало да бъде натоварен по смисъла на решението *Enirisorse*, посочено по-горе (EU:C:2006:197).

Освен това, като насочва вниманието си към довода, че спорната мярка би освободила France Télécom от наложен по закон структурен недостатък, Общият съд посочва, че дори да се приеме, че този недостатък е доказан, твърденият компенсационен характер на предоставените предимства не позволява да се избегне квалифицирането им като помощи по смисъла на член 107 ДФЕС. Всъщност само доколкото дадена държавна намеса трябва да се счита за компенсация, представляваща насрещна на извършените престации от предприятия, натоварени с услуга от общ икономически интерес, в изпълнение на задължения за предоставяне на обществена услуга съгласно критериите, установени в решение от 24 юли 2003 г., *Altmark Trans u Regierungspräsidium Magdeburg*[21], тази държавна намеса не попада в приложното поле на член 107, параграф 1 ДФЕС. Конкретният случай обаче не е такъв.

Въпросът за държавната намеса за облекчаване на разходи, които обикновено са в тежест на бюджета на предприятието, е в основата и на делото, по което е постановено решение от 25 март 2015 г., ***Белгия/Комисия*** (T-538/11, Сб., обжалвано, EU:T:2015:188). В това решение Общият съд потвърждава анализа на Комисията, че като е финансирало задължителните тестове за диагностика на спонгиформната енцефалопатия по говедата (СЕГ), Кралство Белгия е предоставило предимство на операторите в говедовъдството, тъй като ги е освободило от разход, който обикновено е в тежест на техния бюджет.

В това отношение Общият съд припомня, че понятието за разход, който обикновено е в тежест на бюджета на дадено предприятие, включва по-специално допълнителните разходи, които предприятието трябва да поеме с оглед на приложимите спрямо дадена икономическа дейност законови, административни или договорни задължения. По този начин Комисията не е допуснала грешка, като е приела, че разходите за проверките, отнасящи се до производството или търговията на продуктите, станали задължителни по силата на законова или подзаконова разпоредба, каквито са задължителните тестове за диагностика на СЕГ, са представлявали разход, който обикновено е в тежест на бюджета на дадено предприятие. Дори да се приеме, че поемането на разходите за тестовете за диагностика на СЕГ не се обосновава с принципа „замърсителят плаща“, това обстоятелство не може да опровергае направения извод.

3. КРИТЕРИЙ ЗА ЧАСТНИЯ ИНВЕСТИТОР В УСЛОВИЯТА НА ПАЗАРНА ИКОНОМИКА

В три решения през 2015 г. Общият съд внася полезни уточнения относно прилагането на критерия за частния инвеститор.

Първо, по делото, по което е постановено решение от 15 януари 2015 г., ***Франция/Комисия*** (T-1/12, Сб., EU:T:2015:17), Общият съд се произнася по решението, с което Комисията е обявила за несъвместима с вътрешния пазар помощта за оздравяване и помощта за преструктуриране (изразяващи се в рекапитализация и два кредита) на SeaFrance, предвидена и предоставена от Френската република.

Общият съд припомня, че когато Комисията прилага критерия за частния инвеститор, тя е длъжна винаги да разглежда всички релевантни фактори на спорната операция и нейния контекст. В

21 | C-280/00, Сб., наричано по-нататък „решение Altmark“, EU:C:2003:415.

случай, че критерият за частния инвеститор се прилага спрямо няколко последователни намеси на държавата, Комисията трябва да провери дали между тези намеси съществуват толкова тесни връзки, че да е невъзможно те да бъдат отделени една от друга. Разглеждането на въпроса дали няколко последователни намеси на държавата могат да бъдат отделени една от друга, трябва да се извърши с оглед по-конкретно на хронологичната последователност на тези намеси, тяхната цел и положението на предприятието бенефициер към момента на тези намеси. С оглед на тези принципи Общият съд заключава, че Комисията правилно е приела, че различните разглеждани мерки са така тясно свързани, че е невъзможно те да бъдат отделени една от друга с оглед на критерия за частния инвеститор.

Всъщност кредитите не могат обосновано да бъдат отделени от рекапитализацията на SeaFrance и от откриването на кредитната линия в негова полза във връзка с помощ за оздравяване и следователно може да се приеме, че те представляват автономна инвестиция с оглед на критерия за частния инвеститор.

Второ, прилагането на критерия за частния инвеститор към последователни държавни намеси е в основата и на разисканията по делата, по което е постановено решение от 2 юли 2015 г., ***France и Orange/Комисия*** (T-425/04 RENV и T-444/04 RENV, Сб., обжалвано, EU:T:2015:450). След връщане на тези дела от Съда[22] Общият съд разглежда отново решението на Комисията, с което като държавна помощ се квалифицират, от една страна, публикувано от Френската република през септември 2002 г. съобщение за проект за заем от акционер в полза на предприятие, в което тя е мажоритарен акционер и, от друга страна, последвалата го скоро оферта за заем от акционер, състояща се в откриване на кредитна линия в полза на това предприятие.

Общият съд приема в решението си, че Комисията неправилно е квалифицирала като държавна помощ офертата за заем, отправена до France Télécom, поради което отменя решението на Комисията.

На първо място, Общият съд приема, че Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото, като е приложила критерия за разумния частен инвеститор с предимство и главно във връзка с по-ранни изявления, направени през юли 2002 г. Всъщност съобщението от декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно, са квалифицирани като държавна помощ от Комисията, което предполага, че критерият за разумния частен инвеститор трябва да се приложи към тези две мерки и само към тях. Прилагането на критерия от Комисията е още по-неправилно, като се има предвид, че тя не е разполагала с достатъчно доказателства, за да да прецени дали направените след юли 2002 г. изявления сами по себе си могат да ангажират държавни ресурси и следователно да съставляват държавна помощ.

На второ място, Общият съд припомня, че Комисията е длъжна да анализира критерия за разумния частен инвеститор, като вземе предвид контекста по времето, когато разглежданите мерки са приети от Френската република, а именно през декември 2002 г., а не контекста на положението отпреди месец юли 2002 г., както е направила. Несъмнено е възможно разглеждане на събития и обективни обстоятелства от миналото, но не може да се допусне тези предходни събития и обстоятелства да определят сами по себе си и в решаваща степен релевантната референтна рамка за прилагането на критерия за разумния частен инвеститор.

На трето място, по довода на Комисията, че офертата за заем от акционер представлява само материален израз на по-ранните изявления на Френската република, така че с поведението си последната не е зачела критерия за разумния частен инвеститор, Общият съд подчертава, че направените след месец юли 2002 г. изявления не съдържат сами по себе си предварителна информация за някаква специфична

22| Решение от 19 март 2013 г., ***Bouygues и Bouygues Télécom/Комисия и др.*** и ***Комисия/Франция и др.*** (C-399/10 P и C-410/10 P, Сб., EU:C:2013:175), постановено по жалби за отмяна на решение от 21 май 2010 г., ***Франция и др./Комисия*** (T-425/04, T-444/04, T-450/04 и T-456/04, Сб., EU:T:2010:216).

финансова подкрепа, подобна на тази, която в крайна сметка се конкретизира през декември 2002 г. Всъщност тези изявления имат открит, неточен и условен характер, що се отнася до естеството, обхвата и условията на евентуалната бъдеща намеса на Френската република.

Трето, в решение от 25 юни 2015 г., ***SACE и Sace BT/Комисия*** (T-305/13, Сб., обжалвано, EU:T:2015:435) Общият съд се произнася по законосъобразността на решението, с което Комисията квалифицира като незаконни държавни помощи презастрахователното покритие, предоставено от италианско публично предприятие на дъщерното му дружество, и капиталовите вноски на посоченото предприятие за покриване на загубите на дъщерното дружество.

След като заключава, че Италианската република носи отговорност за спорните мерки, Общият съд разглежда въпроса за наличието на предимство с оглед на критерия за частния инвеститор и взаимните задължения на Комисията и държавите членки при прилагането му.

В това отношение Общият съд припомня, че когато е видно, че критерият за частния инвеститор би могъл да бъде приложен, Комисията следва да поиска от съответната държава членка да ѝ предостави всички относими данни, които биха ѝ позволили да провери дали условията за приложимост и за прилагане на този критерий са изпълнени. В този контекст държавата членка следва да съобщи на Комисията обективните и проверими данни, от които става ясно, че нейното решение е основано на предварителни икономически преценки, сравними с тези, които при конкретните обстоятелства разумен частен оператор, намиращ се в положение, което е възможно най-близко до това на тази държава, би направил, преди да приеме разглежданата мярка, с цел да определи бъдещата ѝ рентабилност. Общият съд обаче отбелязва, че елементите на предварителната икономическа оценка, изисквани от държавата членка, трябва да бъдат преценени in concreto и да бъдат съобразени в зависимост от естеството и сложността на разглежданата сделка, стойността на активите, съответните стоки или услуги и конкретните обстоятелства.

В конкретния случай, що се отнася до презастрахователното покритие, изразяващо се в търговска сделка, Общият съд приема, че оценката на рентабилността му е могла да бъде направена въз основа на относително ограничен анализ, от една страна, на поетите рискове, и от друга страна, на подходящия характер на размера на таксата за презастраховане с оглед на обхвата на риска. При тези условия, с оглед на стойността на сделката, който безспорно е значим, но все пак относително ограничен, Общият съд заключава, че единствено обстоятелството, че дружеството майка не е представило доказателството, че е извършило ex ante икономическа оценка на размера на премията, отразяващ нивото на поетия риск, за да определи рентабилността на презастраховането на неговото дъщерно дружество, не е достатъчно, за да се приеме, че то не е действало като поставен в сходно положение частен презастраховател. Общият съд обаче заключава, че с оглед на данните, с които е разполагала към момента на приемането на обжалваното решение, Комисията правилно е могла да счита, че презастрахователното покритие е било прието при преференциални ценови условия в сравнение с тези, които би поискал частен презастраховател.

От друга страна, що се отнася до капиталовите вноски за покриване на загубите на дъщерното дружество Общият съд счита, че в контекста на икономическа криза преценката на необходимите елементи на предварителната оценка трябва да се извърши, като се отчита евентуално невъзможността да се предвидят надеждно и подробно развитието на икономическото положение и резултатите на различните оператори. Също така е вярно, според Общия съд, че невъзможността да се направят подробни и пълни предвиждания, не може да освободи публичния инвеститор от подходящо предварително оценяване на рентабилността на неговата инвестиция, сравнимо с това, което би направил намиращ се в сходно положение частен инвеститор. Общият съд заключава, че в случая Комисията правилно е приела, че при липсата на предварителна адекватна икономическа оценка на тяхната икономическа рентабилност двете разглеждани капиталови вноски не са били съобразени с критерия за частния инвеститор.

4. УСЛУГИ ОТ ОБЩ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНТЕРЕС

В областта на услугите от общ икономически интерес тази година особено внимание заслужават две тясно свързани решения, доколкото и двете се отнасят до едни и същи мерки, приети от Кралство Дания в полза на дружеството за разпространение на радио- и телевизионни програми TV2.

На първо място, в решение от 24 септември 2015 г., ***TV2/Danmark/Комисия*** (T-674/11, Сб., обжалвано, EU:T:2015:684) Общият съд се произнася по-специално по реда за прилагане на условията, на които трябва да отговаря компенсация, платена за изпълнение на задължения за предоставяне на обществена услуга, за да може да избегне квалификацията „държавна помощ", които условия са изведени в решение *Altmark* (EU:C:2003:415)[23].

Най-напред Общият съд прави пояснение относно второто условие, изведено в решение *Altmark* (EU:C:2003:415), в съответствие с което параметрите, въз основа на които е изчислена компенсацията, платена за изпълнение на задължения за предоставяне на обществена услуга, трябва да бъдат предварително установени по обективен и прозрачен начин. Той уточнява, че това условие поставя три изисквания, на които трябва да отговарят параметрите за изчисляване на компенсацията, за да се гарантира, че това изчисляване е надеждно и може да бъде проверено от Комисията: параметрите за изчисляване на компенсацията трябва бъдат определени предварително, с прозрачна процедура и да са обективни по естеството си.

За сметка на това, противно на твърдението на Комисията, второто условие, изведено в решение *Altmark* (EU:C:2003:415), не изисква параметрите за изчисляване на компенсацията да бъдат замислени по такъв начин, че да се контролира или да се влияе върху размера на разходите, направени от получателя на тази компенсация, и така да се гарантира ефективността на управлението на обществената услуга. С тълкуването си на изведеното в решение *Altmark* (EU:C:2003:415) второ условие Комисията изглежда счита, че параметрите за изчисляване на компенсацията трябва да гарантират ефективността на управлението на обществената услуга. Подобно тълкуване обаче е несъвместимо с формулировката на изведеното в решение *Altmark* (EU:C:2003:415) второ условие и води до смесване на това условие и четвъртото условие съгласно същото съдебно решение.

По-нататък Общият съд уточнява условията за прилагане на четвъртото условие, изведено в решение *Altmark* (EU:C:2003:415), което изисква държавата членка, на първо място, да намери функциониращо при нормални пазарни условия референтно предприятие, различно от получателя, за да докаже, на второ място, въз основа на анализ на разходите на референтното предприятие, че получателят е „добре управлявано и подходящо оборудвано" предприятие по смисъла на това условие. Следователно, въпреки трудностите, свързани с прилагането на това условие, то изисква държавата членка да намери референтно предприятие, различно от получателя. Следователно, за да е изпълнено това условие, не е достатъчно държавата членка да посочи, че предвид спецификите на задачата за предоставяне на обществена услуга, на пазара не е възможно да се открие сравнимо с получателя на компенсацията предприятие и да се използва впоследствие това предприятие като доказателство, че самият получател е „добре управлявано и подходящо оборудвано" предприятие по смисъла на това условие.

Освен това Общият съд уточнява, че що се отнася до тежестта на доказване, държавата членка следва да докаже, че е изпълнено изведеното в решение *Altmark* (EU:C:2003:415) четвърто условие.

Накрая по повод на решение *TV2/Danmark/Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:684), Общият съд уточнява и своята практика относно условието за наличие на прехвърляне на държавни ресурси. В

23| Вж. по-горе бележка под линия 21

това отношение Общият съд напомня, че съгласно съдебната практика предоставено чрез държавни ресурси е предимството, което, след предоставянето му има отрицателно отражение върху ресурсите на държавата. Държавните ресурси могат да се състоят и от ресурси, които произхождат от трети лица, но които доброволно са били поставени на разположение на държавата от техните собственици или които са били изоставени от собствениците им и тяхното управление е било поето от държавата при упражняване на нейните суверенни правомощия.

За сметка на това не може да се счита, че посочените ресурси се намират под публичен контрол и следователно представляват държавни ресурси само поради факта, че посредством законова мярка държавата е предписала на трето лице да използва с конкретна цел собствените си средства. В случая Общият съд приема, че намесата на Кралство Дания се изразява по-специално в определянето на максималната част от приходите от реклама, с която може да разполага получателят, които приходи се получават от фонд, натоварен с последващото прехвърляне на тази част на получателя. Общият съд приема, че това правомощие на съответната държава не е достатъчно, за да се направи извод, че тази част от посочените приходи представлява държавен ресурс.

На второ място, в решение от 24 септември 2015 г., ***Viasat Broadcasting UK/Комисия*** (T-125/12, Сб., обжалвано, EU:T:2015:687) Общият съд се произнася по-специално по въпроса за отношението между четирите условия, изведени в решение *Altmark* (EU:C:2003:415), от една страна, и условията, при които държавна помощ, предоставена на предприятие, натоварено с управлението на услуги от общ икономически интерес, може да бъде счетена за съвместима с вътрешния пазар от гледна точка на член 106, параграф 2 ДФЕС, от друга страна.

Общият съд подчертава най-напред, че макар да е налице известно сходство между условията за квалифициране на дадена мярка като съвместима с вътрешния пазар помощ и изведените в решение *Altmark* (EU:C:2003:415) условия, когато се прилага член 106, параграф 2 ДФЕС, трябва да се отговори на напълно различен въпрос относно съвместимостта на разглежданата помощ с вътрешния пазар, който предполага, че вече е даден утвърдителен отговор на засегнатия от решение *Altmark* (EU:C:2003:415) въпрос. Общият съд отбелязва, че в това отношение, макар посоченото решение да поставя четири самостоятелни условия, те не са напълно независими едно от друго. Що се отнася до последните три условия, между тях съществува вътрешна съгласуваност и в този смисъл известна взаимозависимост. Всъщност второто условие относно установяването на обективни и прозрачни параметри за изчисляване на компенсацията е необходима предпоставка, за да се отговори на въпроса дали тази компенсация превишава необходимото за покриване изцяло или отчасти на разходите, направени при изпълнението на задълженията за обществена услуга, каквото е изискването на третото условие. Така, за да се провери дали е изпълнено третото условие, изведено в решение *Altmark* (EU:C:2003:415), трябва да се използват обективни и прозрачни параметри, каквото е изискването на второто условие. Относно изведеното в решение *Altmark* (EU:C:2003:415) четвърто условие, то допълва второто, доколкото изисква обективните и прозрачни параметри по второто условие да се основават на примера на добре управлявано и подходящо оборудвано средно предприятие, за да изпълнят необходимите изисквания за обществена услуга.

Освен това Общият съд посочва, че трябва да се има предвид и целта на теста, част от който е анализът за спазването на четирите условия, изведени в решение *Altmark* (EU:C:2003:415), а именно да се избегне възможността компенсацията да включва икономическо предимство, което може да постави в по-благоприятно положение предприятието получател спрямо неговите конкурентни предприятия. В този контекст Общият съд отбелязва, че що се отнася до прилагането на член 106, параграф 2 ДФЕС, изведеното в решение *Altmark* (EU:C:2003:415) трето условие в голяма степен съвпада с критерия за пропорционалност, възприет от съдебната практика в рамките на прилагането на тази разпоредба. Той уточнява обаче, че макар в двата случая да се прилага по същество един и същ критерий, във всеки

от случаите контекстът и целта на неговото прилагане са различни. Всъщност разходите за услуга от общ икономически интерес, които трябва да се имат предвид при прилагането на член 106, параграф 2 ДФЕС, са реалните разходи за тази услуга, такива каквито са, а не такива каквито са могли или е трябвало да бъдат. Критерият за пропорционалност се взема предвид, за да се оценят реалните разходи за услуга от общ икономически интерес, ако при липсата на доказателства, които позволяват на Комисията да изчисли с точност тези разходи, тя трябва да им направи оценка. Ето защо евентуалното неспазване на второто и четвъртото условие, изведени в решение *Altmark* (EU:C:2003:415), е без значение при преценката на пропорционалността на помощта в рамките на прилагане на член 106, параграф 2 ДФЕС. Да се допусне обратното всъщност би довело в крайна сметка до необходимостта услугите от общ икономически интерес винаги да се предоставят при нормални пазарни условия. Ако бъде признато едно такова изискване обаче, би имало риск прилагането на правилата на конкуренцията на Съюза да препятства юридическото или фактическо изпълнение на специфичната задача, възложена на предприятията, натоварени с управлението на услуги от общ икономически интерес — нещо, което член 106, параграф 2 ДФЕС цели именно да предотврати.

5. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПОМОЩИТЕ

По делото, по което е постановено решение от 5 февруари 2015 г., ***Aer Lingus/Комисия*** (T-473/12, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:78), Общият съд е сезиран с жалба за отмяна на решението на Комисията, с което тя е приела, че наложеният от Ирландия данък върху въздушните пътувания на кратки разстояния в намален размер представлява несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ и е разпоредила възстановяването на тази помощ от получателите, като е уточнила, че размерът на помощта съответства на разликата между намалената ставка на посочения данък (две евро) и приложимата стандартна ставка (десет евро), тоест осем евро. Жалбоподателят поддържа по-специално, че като не е отчела прехвърлянето на тежестта на спорния данък върху пътниците при квалифицирането на мярката като помощ и определянето на размера на предимството, Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото и явна грешка в преценката.

В това отношение Общият съд припомня, че задължението на държавата да отмени помощта, счетена от Комисията за несъвместима с вътрешния пазар, има за цел да възстанови съществувалото преди това положение и че тази цел се постига, щом получателите върнат сумата, изплатена като неправомерна помощ. Макар нито една разпоредба от правото на Съюза да не изисква от Комисията да определя точния размер на подлежащата на връщане помощ, когато разпореди възстановяването на определена сума, тя трябва, от една страна, да индивидуализира с точност получателите на помощта и, от друга страна, да определи толкова прецизно, колкото позволяват обстоятелствата по делото, стойността на помощта, получена от предприятието.

Следователно в случай като настоящия, в който тежестта на разглеждания данък е трябвало да бъде прехвърлена на пътниците, Комисията не може да презумира, че във всички случаи действително полученото и запазено от авиокомпаниите предимство възлиза на осем евро на пътник. Поради това по отношение на авиокомпании като жалбоподателя, които са заплатили по-ниската ставка на спорния данък в размер на две евро, Комисията е трябвало да определи в каква степен те действително са прехвърлили на пътниците си финансовите ползи, произтичащи от прилагането на намалената ставка на посочения данък, за да може да определи с точност размера на предимството, от което те действително са се възползвали, освен ако не реши да възложи тази задача на националните органи, предоставяйки им необходимите в това отношение указания.

Общият съд подчертава, че във всички случаи възстановяването на сума от осем евро на пътник би могло да доведе до допълнително нарушаване на конкуренцията, тъй като би могло да се стигне до

възстановяване от авиокомпаниите на по-голяма сума, отколкото предимството, от което те действително са се възползвали. Освен това обстоятелството, че в случая клиентите на облаганите с разглеждания данък авиокомпании не са предприятия по смисъла на правото на Съюза, поради което по отношение на тях не може да бъде възстановена никаква помощ, не може да постави под въпрос задължението на Комисията да индивидуализира с точност получателите на дадена помощ, тоест предприятията, които действително са я ползвали, и да ограничи възстановяването на помощта до финансовите предимства, които действително произтичат от предоставянето на помощта на тяхно разположение.

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

1. МАРКА НА ОБЩНОСТТА

а) АБСОЛЮТНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКАЗ

През 2015 г. практиката на Общия съд внася уточнения по няколко от абсолютните основания за отказ на регистрация, предвидени в член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 207/2009[24].

По делото, по което е постановено решение от 15 януари 2015 г., ***MEM/СХВП (MONACO)*** (T-197/13, Сб., EU:T:2015:16), Общият съд се е произнесъл по жалба срещу решението, с което четвърти апелативен състав на Службата за хармонизация във вътрешния пазар (марки, дизайни и модели) (СХВП) е отказал защитата на словната марка „MONACO“ в Съюза за някои стоки и услуги[25] поради описателния характер и липсата на отличителен характер на разглежданата марка.

В това отношение Общият съд отбелязва, че думата „monaco“ съответства на наименованието на световноизвестно княжество, най-малкото поради известността на неговото княжеско семейство, поради организирането на автомобилно състезание за Голямата награда от Формула 1 и на цирков фестивал. Известността на Княжество Монако е още по-голяма сред гражданите на Съюза по-специално поради границите му с държава членка — Френската република, близостта му до друга държава членка — Италианската република, и употребата на същата парична единица като използваната от 19 от 28-те държави членки — еврото. Думата „monaco“ би породила представата за географската територия със същото наименование, независимо от езиковата принадлежност на съответните потребители. В този контекст Общият съд отбелязва освен това, че апелативният състав правилно е определил съответните потребители, а именно гражданите на Съюза, и е приел, че в зависимост от съответните стоки и услуги те проявяват средна или висока степен на внимание.

Според Общия съд СХВП правилно е приела и че думата „monaco“ може да служи в търговската дейност за означение на произхода или на географското местоназначение на стоките, или на мястото на предоставяне на услуги, така че посочената марка има описателен характер за съответните стоки и услуги. При това положение, доколкото марка, която описва характерните особености на стоки или услуги, поради това обстоятелство задължително е лишена от отличителен характер за същите тези стоки или услуги, Общият съд стига до извода за липсата на отличителен характер на марката „MONACO“.

24 | Регламент (ЕО) № 207/2009 на Съвета от 26 февруари 2009 година относно марката на Общността (ОВ L 78, стр. 1).

25 | Става въпрос за следните стоки и услуги: магнитни носители за записване, стоки от хартия и картон, които не са включени в други класове, печатни произведения, фотографии, транспорт, организиране на екскурзии, развлечение, спортна дейност и временен подслон.

В решение от 14 юли 2015 г., ***Genossenschaftskellerei Rosswag-Mühlhausen/СХВП (Lembergerland)*** (T-55/14, Сб., EU:T:2015:486) Общият съд разглежда основателността на жалба срещу решението на първи апелативен състав на СХВП, потвърждаващо отказа за регистрация на словния знак „Lembergerland" като марка на Общността с мотива, че абсолютното основание за отказ по член 7, параграф 1, буква й) от Регламент № 207/2009 е пречка за това.

Общият съд припомня, че в съответствие с тази разпоредба се отказва регистрация на марките за вина, които включват или които са съставени от географски указания, предназначени да идентифицират вината, когато тези вина нямат този произход, и че що се отнася до вината, източник на защитата на географските указания са регламентите на Съюза, по-специално за общата организация на пазара на вино, както и сключените между Съюза и трети държави двустранни конвенции за търговията с вина. Освен това той отбелязва, че съгласно член 8, буква б), подточка ii) от Споразумението между Общността и Република Южна Африка[26], по отношение на вината с произход Южна Африка в Съюза са защитени географските означения, посочени в приложение II, в което изрично се упоменава наименованието „Lemberg". Според Общия съд обстоятелството, че това означение препраща към лозарско стопанство, а не към регион, община или район, не може да постави под съмнение факта, че то е изрично защитено като географско означение по силата на посоченото споразумение. Всъщност, що се отнася до понятието за географско означение Споразумението между Общността и Република Южна Африка препраща към член 22, параграф 1 от Споразумението за ТРИПС[27], по силата на който под географски означения се разбират „означения, определящи дадена стока като произхождаща от територията на страна членка или от регион или местност на тази територия, когато дадено качество, известност или друга характеристика на стоката се явява като съществен атрибут на географския ѝ произход". Няма никакво основание обаче да се приеме, че „местност" по смисъла на тази разпоредба не може да представлява лозарско стопанство или че такава „местност" следва да се ограничи до дадена територия в зависимост от размера ѝ или от официалното ѝ административно деление.

Освен това Общият съд уточнява, че основанието за отказ по член 7, параграф 1, буква й) от Регламент № 207/2009 се прилага, ако заявената марка включва или е съставена от географско указание или от елементи, които позволяват да се определи със сигурност съответното географско указание. В случая заявената марка „Lembergerland" е съставна дума, съдържаща по-специално защитеното географско означение „Lemberg", ясно разпознаваемо в тази марка. Така Общият съд заключава, че не следва да се приема доводът, че тази марка не съответства на географското означение „Lemberg", а представлява измислена нова дума, от която само седем букви се съдържат в географското означение „Lemberg". Той не приема и довода, че заявената марка Lembergerland не може да доведе до объркване с географското означение „Lemberg", тъй като има различно от неговото значение. Общият съд посочва, че всъщност регистрацията на марка трябва да бъде отказана, ако тя съдържа или е съставена от географско указание, независимо от това дали заявената марка може да заблуди потребителя по отношение на произхода на виното, за което се отнася.

По делото, по което е постановено решение от 7 октомври 2015 г., ***Кипър/СХВП (ΧΑΛΛΟΥΜΙ и HALLOUMI)*** (T-292/14 и T-293/14, Сб., EU:T:2015:752), Общият съд е сезиран с две жалби за отмяна на решения, с които четвърти апелативен състав на СХВП е потвърдил отхвърлянето на заявките за регистрация на словния знак „ΧΑΛΛΟΥΜΙ" и на словния знак „HALLOUMI" като марки на Общността за сирене, мляко и млечни продукти.

26| Споразумение между Европейската общност и Република Южна Африка относно търговията с вина (ОВ L 28, 2002 г., стр. 4; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 26, стр. 58).

27| Споразумение за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (ОВ L 336, стр. 214; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 201 стр. 228), съдържащо се в приложение 1 В към Споразумението за създаване на Световната търговска организация (СТО) (ОВ L 336, стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 10, стр. 5).

Общият съд подчертава, че за да попадне в приложното поле на забраната за регистрация, прогласена в член 7, параграф 1, буква в) от Регламент № 207/2009, знакът трябва да има достатъчно пряка и конкретна връзка с разглежданите стоки или услуги, която да даде възможност на съответните потребители да получат незабавно и без други разсъждения описание на разглежданите стоки или услуги или на някоя от техните характерни особености. Така Общият съд приема, че в случая апелативният състав правилно е счел, че от гледна точка на кипърските потребители думите „HALLOUMI" и „ΧΑΛΛΟΥΜΙ", изписани с главни букви, обозначават специфично за Кипър сирене и следователно описват пряко вида и географския произход на сиренето, млякото и визираните млечни продукти. Всъщност въпросните думи посочват конкретен вид сирене, изнасяно от Кипър, което се произвежда по определен начин и има специфичен вкус, структура и кулинарни качества. Следователно апелативният състав не е допуснал грешка в преценката, като е приел, че поне от гледна точка на кипърските потребители не е допустима регистрацията на заявените марки поради описателното им значение за стоките, за които тя е поискана.

Освен това по оплакването, че Регламент № 207/2009 не изключва сертификатните марки, Общият съд уточнява, че този регламент не предвижда защитата на тези марки, а само защитата на индивидуалните или колективни марки на Общността. Общият съд отбелязва, че в това отношение апелативният състав е уточнил, че за да може да се регистрират сертификатни марки, те трябва да се заявяват като индивидуални марки и не трябва да попадат под някое от абсолютните основания за отказ, предвидени в посочения регламент.

Накрая Общият съд отбелязва, че понятието „обществен интерес", което е определящо за член 7, параграф 1, буква в) от Регламент № 207/2009, изисква знаците или означенията, които могат да служат в търговията за означаване на характерни особености на стоките или услугите, за които е заявена регистрация, да могат да бъдат свободно използвани от всички. Посочената разпоредба не допуска тези знаци или означения да бъдат запазени само за едно предприятие поради регистрацията им като марка и едно предприятие да монополизира използването на описателната дума във вреда на другите предприятия, включително негови конкуренти, за които по този начин обхватът на речника, който ще могат да използват, за да опишат собствените си стоки, би се оказал ограничен. Всъщност общият или публичният интерес да се оставят описателните марки на разположение за използване от трети лица, е предварително установен и се презумира. От това следва, че когато заявената марка е описателна, е достатъчно апелативният състав да констатира посочения описателен характер, при това без да е необходимо да разглежда въпроса дали независимо от описателния характер на заявената марка, действително е налице публичен интерес тя да се остави на разположение за използване от трети лица. От друга страна, Общият съд припомня, че прилагането на член 7, параграф 1, буква в) от Регламент № 207/2009 не зависи от съществуването на конкретно, настоящо и сериозно задължение за запазване на възможността за ползване от трети лица.

б) ОТНОСИТЕЛНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКАЗ

Във връзка с относителните основания за отказа на регистрация, предвидени в член 8 от Регламент № 207/2009, тази година особено внимание заслужават пет решения.

На първо място, по делото, приключило с решение от 12 февруари 2015 г., ***Compagnie des montres Longines, Francillon/СХВП — Cheng (B)*** (T-505/12, Сб., EU:T:2015:95), Общият съд разглежда законосъобразността на решението, с което пети апелативен състав на СХВП е отказал да уважи възражението срещу заявка за регистрация като марка на Общността за оптични слънчеви очила, дрехи и обувки на фигуративен знак, състоящ се от главната буква „B", поставена в средата на чифт крила. Възражението се основава на по-ранна международна фигуративна марка, състояща се от „пясъчен часовник с крила", с действие по-специално в някои държави — членки на Съюза, и посочваща часовници, различни часовникарски стоки, хронометри, както и бижута и ювелирни изделия. Възражението е отхвърлено поради това по-специално, че липсва каквото и да било сходство между двата типа посочени стоки.

В тази връзка Общият съд констатира, че макар разглежданите стоки да принадлежат към близки пазарни сегменти, те се различават по естеството, предназначението и употребата им, поради което нито се конкурират, нито са взаимнозаменяеми. Във връзка с евентуалната естетическа взаимна допълняемост на стоките Общият съд напомня, че търсенето на определена естетична хармония представлява прекалено общ фактор, за да може сам по себе си да обоснове взаимното допълване на стоки. При това положение той най-напред разглежда въпроса дали стоките, посочени от по-ранната марка, са били необходими или от значение за употребата на стоките, посочени от заявената марка, и обратно, а на второ място, дали потребителите приемат за нормално пускането на тези стоки в продажба да се извършва под една и съща марка. Тъй като нито едното, нито другото е било доказано, Общият съд приема, че разглежданите стоки не са сходни. При това положение той счита, че апелативният състав не е допуснал грешка, като е изключил всяка вероятност от объркване само въз основа на сравнението на посочените стоки.

Общият съд също така постановява, че апелативният състав е констатирал отново основателно, че по-ранната марка, състояща се единствено от графичен елемент, „пясъчен часовник с криле", не е била марка с репутация, независимо от обстоятелството, че комбинирана марка, състояща се от същия елемент и от думата „longines", е била използвана редовно на съответния пазар. Общият съд се основава по-специално на обстоятелството, че в така използваната комбинирана марка словният елемент „longines" има първостепенно значение в цялостното впечатление, поради което остава в съзнанието на потребителите. Във връзка с графичния елемент — „пясъчен часовник с крила" — Общият съд приема, че не е било доказано, че той сам по себе си е запомнящ се, независимо дали поради използването му в рамките на комбинираната марка или както е регистриран.

На второ място, в решение от 5 май 2015 г., ***Spa Monopole/СХВП — Orly International (SPARITUAL)*** (T-131/12, Сб., EU:T:2015:257) е разгледана заявка за регистрация като марка на Общността на словния знак „SPARITUAL" за стоки от клас 3 по смисъла на ревизираната и изменена Ницска спогодба относно международната класификация на стоките и услугите за регистрация на марки от 15 юни 1957 г. Срещу тази заявка е подадено възражение, което се основава по-специално на наличието на словната марка „SPA" и на фигуративната марка „SPA" с изображение на Пиеро за стоки от клас 32 по смисъла на споменатата спогодба. Първи апелативен състав на СХВП е отказал да уважи възражението поради това по-специално, че липсват доказателства относно репутацията на словната марка „SPA", посочваща стоки от клас 32, като по-конкретно е отбелязал, че от репутацията на посочената фигуративна марка не може да се направи извод за репутацията на словната марка „SPA" за тези стоки.

Сезиран с жалба срещу това решение, Общият съд напомня, най-напред, че марката може да придобие отличителен характер чрез използването ѝ като част от друга регистрирана марка, при условие че съответните потребители продължават да възприемат разглежданите стоки като произхождащи от определено предприятие. В това отношение той уточнява, че за да докаже особения отличителен характер и репутацията на регистрирана марка, притежателят ѝ може да се позове на доказателства за използването ѝ под различна форма, като част от друга регистрирана марка с репутация, стига съответните потребители да продължат да възприемат съответните стоки като произхождащи от същото предприятие.

Освен това Общият съд счита, че апелативният състав е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че репутацията на фигуративната марка „SPA" с изображение на Пиеро не може да се разпростре върху словната марка „SPA" за стоки от клас 32. Всъщност от съдебната практика следва, че приетото от Съда разрешение в точка 86 от решение от 13 септември 2007 г., *Il Ponte Finanziaria/СХВП*[28], съгласно което член 10, параграф 2, буква а) от Директива 89/104/ЕИО[29] и по аналогия член 15, параграф 2,

28 | C-234/06 P, Сб., EU:C:2007:514.

29 | Първа директива 89/104/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (ОВ L 40, 1989 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 92).

буква а) от Регламент № 207/2009 не допускат защитата, с която регистрирана марка се ползва, да се разпростре чрез доказване на нейното използване върху друга регистрирана марка, чието използване не е било доказано, с мотива че последната била леко променен вариант на първата, следва да се разбира в специфичния контекст на твърдяното съществуване на „семейство" или „поредица" от марки. В настоящия случай обаче жалбоподателят не е целял да установи използването на марки от едно и също семейство „SPA", а по същество да докаже репутацията на словната марка „SPA" за стоки от клас 32, доколкото използването ѝ във фигуративната марка „SPA" с изображение на Пиеро, посочваща същия клас стоки, не засягало отличителния ѝ характер, а тъкмо напротив, в рамките на въпросната фигуративна марка посочената по-ранна словна марка запазвала видимост и била лесно разпознаваема.

При това положение Общият съд стига до извода, че използването на доказателства относно фигуративната марка „SPA" с изображение на Пиеро, част от която е словната марка SPA, за да се установи репутацията на последната, е допустимо, стига да се докаже, че разграничителните фактори между словната марка и фигуративната марка, използвана на пазара, не пречат на съответните потребители да продължат да възприемат разглежданите стоки като произхождащи от определено предприятие.

На трето място, по делото, приключило с решение от 10 юни 2015 г., ***AgriCapital/СХВП — agri.capital (AGRI. CAPITAL)*** (T-514/13, Сб., обжалвано, EU:T:2015:372), Общият съд има възможност да прецени сходството между, от една страна, финансови услуги, обхванати от по-ранните марки, и от друга страна, услуги в областта на недвижимите имоти, както и строителнопредприемачески услуги, посочени от заявената марка.

В това отношение Общият съд отбелязва, че финансовите услуги нямат същото естество, същото предназначение или същата употреба като услугите в областта на недвижимите имоти. Всъщност, докато финансовите услуги се предоставят от финансови институции с цел управление на финансовите средства на техните клиенти и се изразяват по-специално в съхраняване на депозираните средства, в прехвърляне на средства, в предоставяне на заеми или в извършване на различни операции от финансово естеството, то услугите в областта на недвижимите имоти се изразяват в извършване на услуги, свързани с недвижим имот, а именно наем, покупка, продажба или управление на определен имот. Освен това, що се отнася до възможността съответните услуги да се окажат в същите канали за разпространение, което би установило тяхната взаимна допълняемост, Общият съд констатира, че услугите в областта на недвижимите имоти по принцип не се предоставят на същите места като финансовите услуги.

Във връзка със сравнението на финансовите услуги със строителнопредприемаческите услуги, Общият съд отбелязва, че с търсеното финансиране строителният предприемач цели единствено да може първоначално да поеме разходите по покупката на сградите, които трябва да се обновят, или на терените, които трябва да се устроят, преди впоследствие да успее да си възстанови тези разходи от клиентите, на които ще продаде довършения недвижим имот съгласно проект за изграждане или обновяване. Макар да е обичайна практика в рамките на маркетинга по проектите, свързани с недвижими имоти, строителните предприемачи да предлагат на клиентите си съвети по повод финансирането на тяхната покупка, тези съвети също не могат да се разглеждат като финансови съвети, каквито са обхванатите от по-ранните марки. Тези съвети всъщност могат да се приравнят на съветите, които всеки продавач на стока с по-висока цена — като плавателен съд, търговско предприятие или произведение на изкуството — може да даде на своите клиенти относно финансовия интерес, който те могат да имат от придобиването на въпросната стока. При все това продавачът, който дава такива съвети, не предоставя финансова услуга.

Общият съд освен това приема, че не е възможно да се констатира и наличие на достатъчно тясна връзка на взаимна допълняемост между финансовите и строителнопредприемаческите услуги. Всъщност, дори, предвид значителния размер на сумите, с които по принцип са свързани сделките с недвижими имоти,

финансовите услуги да са важни за средния потребител с оглед използването на услугите на строителен предприемач, това не променя факта, че в пазарната икономика голяма част от дейностите се нуждаят от финансиране или от инвестиции, поради което финансовите услуги по естеството си могат да бъдат асоциирани с по-голямата част от тези дейности, а не само със строителнопредприемаческите дейности.

С оглед на изложените съображения Общият съд стига до извода, че услугите, посочени от по-ранните марки, и услугите, посочени от заявената марка, не са сходни. Той уточнява, че липсата на сходство между услугите не може за целите на преценката на вероятността от объркване да се компенсира със сходството между конфликтните марки, дори степента му да е висока.

На четвърто място, с решение от 30 септември 2015 г., ***Tilda Riceland Private/СХВП — Siam Grains (BASmALI)*** (T-136/14, Сб., EU:T:2015:734) Общият съд се произнася относно законосъобразността на решението, с което четвърти апелативен състав на СХВП е отказал да уважи възражението срещу заявката за регистрация на фигуративната марка на Общността „BASmALI" за ориз. Възражението се основава на по-ранната нерегистрирана марка или на по-ранния знак „BASMATI", използван в процеса на търговия във връзка с ориза. Апелативният състав е приел, че жалбоподателят не е доказал използването на наименованието „basmati" като отличителен знак в процеса на търговия. Според него отличителният характер на разглеждания знак трябвало да се извежда от функцията му да идентифицира търговския произход на стоките. Жалбоподателят оспорва това съображение пред Общия съд, като се позовава на нарушение на член 8, параграф 4 от Регламент № 207/2009.

Сезиран по делото, Общият съд подчертава, че макар наистина, както е отбелязал апелативният състав, в рамките на член 8, параграф 4 от Регламент № 207/2009 разглежданият знак трябва да бъде използван като отличителен елемент, в смисъл че следва да служи за идентифициране на упражняваната от неговия притежател икономическа дейност, това не означава, че в рамките на посочената разпоредба единствената функция на използването на знака трябва да е идентифицирането на търговския произход на разглежданите стоки или услуги. Като е приел това, апелативният състав е поставил условие, което не е предвидено в член 8, параграф 4 от Регламент № 207/2009.

Действително, подчертава Общият съд, тази разпоредба се отнася до нерегистрираните марки и всеки „друг знак", използван в процеса на търговия. В тази рамка и доколкото не е установено друго, функцията на използването на знака може да се изразява, в зависимост от неговото естество, не само в идентифицирането на търговския произход на стоката от страна на съответните потребители, но и по-специално в идентифицирането на географския ѝ произход и на присъщите ѝ конкретни качества или на характеристиките, на които се основава нейната репутация. Ето защо разглежданият знак може да се квалифицира като отличителен елемент с оглед на естеството си, когато служи за идентифициране на стоките или услугите на едно предприятие по отношение на тези на друго предприятие, както и, по-специално, когато служи за идентифициране на определени стоки или услуги по отношение на други сходни стоки или услуги. Тъй като приетият от апелативния състав подход в случая води до изключване от приложното поле на член 8, параграф 4 от Регламент № 207/2009 на знаците, използвани от няколко оператори или използвани заедно с марки, въпреки че такова изключване не е предвидено в посочената разпоредба, Общият съд отменя обжалваното решение.

На пето място, в решение от 2 октомври 2015 г., ***The Tea Board/СХВП — Delta Lingerie (Darjeeling)*** (T-624/13, Сб., обжалвано, EU:T:2015:743) Общият съд припомня, че колективна марка на Общността, както всяка друга марка на Общността, се ползва от защита срещу всяко посегателство, до което би довела регистрацията на марка на Общността, съдържаща вероятност от объркване.

В това отношение Общият съд посочва, че макар член 66, параграф 2 от Регламент № 207/2009 да въвежда изключение от член 7, параграф 1, буква в) от същия регламент, като облекчава условията за регистрация и допуска от това да се ползват марки, които описват произхода на стоките, за които

се отнасят, според член 66, параграф 3 от този регламент, освен ако изрично не е предвидено друго, неговите разпоредби се прилагат за всички колективни марки на Общността, включително тези, регистрирани по силата на член 66, параграф 2 от него. Според Общия съд функцията на колективните марки на Общността, попадащи в приложното поле на член 66, параграф 2 от Регламент № 207/2009, е да отличава стоките или услугите, за които се отнасят тези марки, според структурата, която ги притежава, а не според техния географски произход. В този смисъл, когато в производство по възражение конфликтните знаци са, от една страна, колективни марки, и от друга страна, индивидуални марки, сравнението на стоките и услугите, за които се отнасят, трябва да се направи въз основа на същите критерии, които се прилагат, когато се преценява сходството или идентичността на стоките и услугите, за които се отнасят две индивидуални марки. В този контекст, дори да се приеме, че произходът на стоките и услугите, за които се отнасят конфликтните знаци, може да бъде един от факторите, които трябва да се вземат предвид при цялостната преценка за наличието на вероятност от объркване по смисъла на 8, параграф 1, буква б) от Регламент № 207/2009, тази разпоредба не е приложима, когато едно от посочените в нея кумулативни условия не е налице.

Освен това Общият съд отново се спира на понятието за репутация на марката. Като отбелязва, че член 8, параграф 5 от Регламент № 207/2009 не дефинира понятието за репутация, от една страна той отбелязва, че при преценката на репутацията на по-ранна марка следва да се вземат предвид всички релевантни факти, и по-специално пазарният дял на марката, интензитетът, географският обхват и продължителността на използването ѝ, както и размерът на инвестициите, направени от предприятието за нейното популяризиране. От друга страна, той също подчертава, че всяка преценка по повод на колективна марка на Общността, по отношение на която се прилага член 66, параграф 2 от Регламент № 207/2009, включително преценката на нейната репутация по смисъла на член 8, параграф 5 от него, трябва да се прави въз основа на същите критерии, които се прилагат за индивидуалните марки.

в) ПРОЦЕСУАЛНИ ВЪПРОСИ

В решение от 13 февруари 2015 г., ***Husky CZ/СХВП — Husky of Tostock (HUSKY)*** (T-287/13, Сб., EU:T:2015:99) Общият съд се произнася по тълкуването на правило 71, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2868/95[30].

Общият съд подчертава, че текстът на това правило на английски се различава от текстовете на тази разпоредба на немски, испански, френски, и италиански език. В това отношение необходимостта от еднакво прилагане, а следователно и от еднакво тълкуване на акт на Съюза изключва възможността той да се разглежда отделно в текста на един от езиците, а напротив, изисква да се тълкува в зависимост както от действителната воля на неговия автор, така и от преследваната от този автор цел, с оглед по-специално на текстовете на всички останали официални езици. Освен това от текста на разпоредбите на Регламент № 2868/95 не следва, че правило 71, параграф 2 трябва да се прилага и тълкува по друг начин, освен във връзка с параграф 1 от това правило. Следователно трябва да се приеме, че с този параграф се позволява на СХВП да обвързва продължаването на даден срок със съгласието на другите страни, когато има две или повече страни в производството, а не, че обуславя продължаването на срока от съгласието на тези страни. Според Общия съд поставянето на продължаването на сроковете в зависимост само от съгласието на страните би могло да доведе до лишаване на страната, поискала продължаването, от възможността да се защити. То би могло да влезе в противоречие и с правилното протичане на процедурата, както и с преследваната от правило 71 цел, което допуска продължаване на сроковете, когато това е оправдано според обстоятелствата. В този смисъл Общият съд заключава, че в случая апелативният състав не е допуснал грешка, като е приел, че правило 71, параграф 2 от Регламент

30 | Регламент (ЕО) № 2868/95 на Комисията от 13 декември 1995 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 40/94 (ОВ L 303, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 189).

№ 2868/95 трябва да се тълкува в смисъл, че когато дадена страна в производство inter partes иска продължаване на срок, СХВП може, без да бъде задължена, да поиска съгласието на другата страна, и че тази разпоредба трябва да се разглежда във връзка с параграф 1 от същото правило, в резултат от което СХВП взема под внимание обстоятелствата, свързани с искането за продължаване на срока, по-специално когато решава да не поиска съгласието на другата страна.

Освен това Общият съд уточнява, че правило 22, параграф 6 от Регламент № 2868/95 допълва и уточнява разпоредбите на правило 22, параграфи 2—4 от този регламент, които са приложими mutatis mutandis към производствата по отмяна по силата на правило 40, параграф 5 от същия регламент. При тези обстоятелства правило 22, параграф 6 е приложимо към производството по отмяна по реда на член 51, параграф 1, буква а) от Регламент № 207/2009. От това следва, че в рамките на това производство СХВП има възможност да поиска от страната, която е представила непреведени на езика на производството документи, да ги преведе.

По делото, приключило с решение от 25 март 2015 г., ***Apple and Pear Australia и Star Fruits Diffusion/ СХВП — Carolus C. (English pink)*** (T-378/13, Сб., обжалвано, EU:T:2015:186), Общият съд се произнася по въпроса дали решението на национална юрисдикция в производство по установяване на нарушение представлява относим факт, чието евентуално отражение върху разрешаването на спора трябва да се преценява от апелативния състав. В това отношение Общият съд отбелязва най-напред, че член 95 от Регламент № 207/2009 предвижда, че държавите членки определят на тяхната територия националните юрисдикции, които изпълняват функцията на „съд за марките на Общността". В това отношение член 96 от този регламент сочи, че съдилищата за марките на Общността са компетентни по-конкретно за исковете за установяване на нарушение и за насрещни искове за отмяна или за обявяване на недействителност на марката на Общността. Белгийският законодател е посочил Tribunal de commerce de Bruxelles (Белгия) като първоинстанционен съд за марките на Общността. Неговото решение съставлява на пръв поглед факт, който е относим за разрешаването на конкретния спор. Всъщност апелативният състав не е можел да не признае наличието на съществени общи точки между фактите, които са предмет на производството, образувано по иска за установяване на нарушение, и тези, които са предмет на производството, образувано по възражението срещу регистрацията на заявената марка. Общият съд подчертава също, че това решение е постановено от създаден в приложение на Регламент № 207/2009 съд за марките на Общността, който в това си качество действа в рамките на автономна система, каквато е режимът на правото на марките на Съюза, тъй като има задачата да защитава на цялата територия на Съюза марките на Общността, спрямо които е извършено нарушение или има заплаха за нарушение, като по този начин той преследва специфичните за посочената система цели. С оглед на всички тези обстоятелства Общият съд приема, че в конкретния случай разглежданото решение е, prima facie, относим факт, чието евентуално отражение върху разрешаването на отнесения до него спор апелативният състав е трябвало да прецени. Като се е въздържал да направи това, апелативният състав не е преценил с цялата необходима грижа представените му относими факти.

Решение от 25 юни 2015 г., ***Copernicus Trademarks/СХВП — Maquet (LUCEA LED)*** (T-186/12, Сб., EU:T:2015:436) позволява на Общия съд да уточни, че член 76, параграф 1 от Регламент № 207/2009, съгласно който при производство по повод относителни основания за отказ на регистрация проверката на СХВП се ограничава до разглеждане на фактите, доказателствата и аргументите, и исканията, представени от страните, не е пречка СХВП да разгледа служебно предходността на марката, на която се основава възражението.

Освен това според Общия съд вписването в регистъра на дата на приоритет от проверителя не е пречка в рамките на производство по възражение СХВП да разгледа въпроса дали са изпълнени условията относно претенцията за приоритет. В тази връзка той отбелязва, че съдебната практика, съгласно която заявителят на марка, който иска да оспори действителността на марката на Общността, на която се основава възражението, е длъжен да го направи в рамките на производство за обявяване на недействителност,

не е приложима към оспорването на основателността на претенция за приоритет на такава марка. Всъщност най-напред вписването в регистъра на дадена дата на приоритет относно марка на Общността не може или поне не би следвало да бъде оспорено в рамките на производство по обявяване на недействителност. В допълнение, не съществува друго специфично производство, позволяващо на трето лице да оспори вписаната в регистъра дата на приоритет за марка на Общността, което да може да се сравни с производството по обявяване на недействителност, една от особеностите на което е, че не може да се образува служебно от СХВП.

В решение от 30 юни 2015 г., ***La Rioja Alta/СХВП — Aldi Einkauf (VIÑA ALBERDI)*** (T-489/13, Сб. (Откъси), EU:T:2015:446) Общият съд отбелязва, че сред релевантни фактори, позволяващи да се прецени наличието на вероятност от объркване, може евентуално да бъде взето предвид едновременното съществуване на две марки на пазара, доколкото съдебната практика допуска, че заедно с други фактори това едновременно съществуване може да допринесе за намаляване на вероятността от объркване на тези марки в съзнанието на съответните потребители.

В този контекст Общият съд подчертава, че макар действително притежателят на оспорената марка да трябва да докаже в хода на производството пред СХВП, отнасящо се до относителни основания за отказ, че посоченото едновременно съществуване се извежда от липса на вероятност от объркване в съзнанието на съответните потребители между марката, на която се позовава, и по-ранната марка, на която се основава искането за обявяване на недействителност, той може да се позове на съвкупност от улики в този смисъл. В това отношение особено релевантни са факторите, които показват, че съответните потребители са познавали всяка една от разглежданите марки преди датата на подаване на заявката за регистрация на оспорената марка. Освен това, доколкото съгласно съдебната практика едновременното съществуване на две марки трябва да е достатъчно продължително, за да може да въздейства на възприемането от страна на съответните потребители, продължителността на едновременното съществуване също представлява основен фактор.

Решение от 15 юли 2015 г., ***Australian Gold/СХВП — Effect Management & Holding (HOT)*** (T-611/13, Сб., EU:T:2015:492) дава възможност на Общия съд да напомни, че годността на един знак да бъде регистриран като марка на Общността трябва да се преценява само въз основа на релевантната правна уредба.

В този смисъл, уточнява Общият съд, СХВП и, според случая, съдът на Съюза не са обвързани, независимо че могат да ги вземат предвид, от решенията, постановени в държавите членки, и то дори когато тези решения са били постановени в приложение на национално законодателство, хармонизирано по силата на Директива 2008/95/ЕО[31]. Разпоредбите на Регламент (ЕО) № 44/2001[32] и на член 109 от Регламент № 207/2009 съвсем не оборват тази констатация. Всъщност, както се вижда по-специално от съображение 15 от Регламент № 44/2001, този регламент цели единствено да се осуети постановяването в две държави членки на противоречащи си съдебни решения и не се прилага за СХВП. Освен това с член 109 от Регламент № 207/2009 се цели да се осуети постановяването от националните съдилища на противоречащи си съдебни решения по искове за нарушени права на интелектуална собственост, единият от които предявен на основание на марка на Общността, а другият — на основание на национална марка. В този смисъл той се отнася само до последиците, а не до условията за защита на марките. Посочената по-горе констатация не се оборва и от член 7, параграф 2 от Регламент № 207/2009, съгласно който абсолютните основания за отказ по параграф 1 са приложими, независимо че съществуват само в една част на Съюза. Всъщност постановеният на национално равнище отказ за регистрация се

31 | Директива 2008/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (ОВ L 299, стр. 25).

32 | Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74).

основава на национални разпоредби, приложени в национална процедура и национален контекст, и поради това не е равнозначен на признанието, че в дадена държава съществува абсолютно основание за отказ по смисъла на Регламент № 207/2009.

Следователно наистина е желателно СХВП да взема предвид решенията, които националните органи са приели относно марки, идентични на тези, за които тя трябва да се произнесе, и обратно, но СХВП не е длъжна да взема предвид тези решения, включително относно идентични марки, а дори да ги вземе предвид, не е обвързана от тях.

Накрая, решение от 18 ноември 2015 г., ***Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto/СХВП — Bruichladdich Distillery (PORT CHARLOTTE)*** (T-659/14, Сб., EU:T:2015:863) позволява на Общия съд да уточни обхвата на защитата, предоставена с Регламент (ЕО) № 491/2009[33].

В това отношение Общият съд отбелязва, че наименованията на вино, които са защитени в съответствие по-конкретно с членове 51 и 54 от Регламент (ЕО) № 1493/1999[34], се ползват автоматично със закрила по посочения регламент и че Комисията ги вписва в регистъра, предвиден в член 118н от Регламент" № 491/2009, тоест в базата данни E-Bacchus. Според Общия съд от автоматичния характер на закрилата на наименования на вина, които вече са защитени по силата на Регламент № 1493/1999, следва, че не се изисква тези наименования на вина да са вписани в базата данни E-Bacchus, за да се ползват от закрила в Съюза. Тази „автоматична" закрила, макар да се основава пряко на релевантното национално законодателство, не предполага непременно задължение за СХВП по силата на Регламент № 491/2009 да спазва разпоредбите на това законодателство или предвидените в него условия за закрила. Въз основа на това Общият съд прави извод, че по отношение на приложното поле на Регламент № 491/2009 неговите разпоредби въвеждат еднообразна и изключителна уредба както за разрешенията, така и за границите, и дори за забраната за търговска употреба на защитените наименования за произход и на защитените по правото на Съюза географски указания по такъв начин, че в дадения контекст апелативният състав не е могъл да приложи специфичните разпоредби за условията за защита по националното право, на които се основава вписването на наименованията за произход „porto" или „port" в базата данни E-Bacchus.

Що се отнася обаче до твърдението за изчерпателния характер на защитата по член 118м, параграфи 1 и 2 от Регламент № 491/2009, Общият съд отбелязва, че нито от разпоредбите на този регламент, нито от тези на Регламент № 207/2009 следва, че защитата по Регламент № 491/2009 трябва да се разбира като изчерпателна. Обратно, основанията за недействителност могат да се извеждат алтернативно или кумулативно от по-ранно право съгласно законодателството на Съюза или съгласно националното законодателство, уреждащо защитата. Следователно закрилата на наименования за произход би могла да се допълни от предоставящо допълнителна защита релевантно национално право, при условие че те представляват „по-ранни права".

Освен това, уточнява Общият съд, макар лицето, поискало обявяване на недействителност, да е длъжно да докаже, че е оправомощено да отстоява по-ранно право по силата на приложимото национално законодателство, това не променя факта, че на първо място компетентните служби на СХВП трябва да преценят тежестта и значението на тези доказателства. Освен това Общият съд отбелязва, че по силата на член 53, параграф 1, буква в) във връзка с член 8, параграф 4 от Регламент № 207/2009 наличието на знак, различен от марка, допуска обявяване на недействителност на марка на Общността, ако знакът

33 | Регламент (ЕО) № 491/2009 на Съвета от 25 май 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1234/2007 за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти („Общ регламент за ООП") (ОВ L 154, стр. 1).

34 | Регламент (ЕО) № 1493/1999 на Съвета от 17 май 1999 година относно общата организация на пазара на вино (ОВ L 179, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 28, стр. 190).

отговаря едновременно на четири условия. Ако първите две условия следват от самия текст на член 8, параграф 4 от Регламент № 207/2009 и затова трябва да бъдат тълкувани с оглед на правото на Съюза, другите две условия, посочени по-нататък в член 8, параграф 4, букви а) и б) от същия регламент, представляват установени от него условия, които се преценяват с оглед на критериите, определени от уреждащото посочения знак право. Предвид изложеното Общият съд приема, че в случая апелативният състав не е имал право да отхвърли посочените от жалбоподателя доказателства и да откаже да приложи даденото национално законодателство с довода, че защитата на съответните наименования за произход или географски указания се урежда изключително от Регламент № 491/2009 и дори е от изключителната компетентност на Съюза.

г) ПРАВОМОЩИЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ

В посоченото по-горе решение *English pink* (EU:T:2015:186) Общият съд има възможност да уточни условията за упражняване на правомощието за изменение, предвидено в член 65, параграф 3 от Регламент № 207/2009. В подкрепа на искането си за изменение на обжалваното решение жалбоподателите се позовават на принципа на силата на пресъдено нещо на решение, постановено от национална юрисдикция на държава членка, посочена от нея като съд за марките на Общността по смисъла на член 95 от този регламент.

В тази връзка Общият съд припомня най-напред, че правомощието за изменение не означава, че той може да прави преценка, по която апелативният състав още не е изразил становище. Следователно упражняването на правото да измени решението трябва по принцип да се ограничи до положенията, при които Общият съд, след като е осъществил контрол върху направената от този състав преценка, въз основа на установените фактически и правни обстоятелства е в състояние да определи решението, което апелативният състав е трябвало да приеме.

В този контекст решението на национална юрисдикция, действаща като съд за марките на Общността по иск за установяване на нарушение на правото върху марка на Общността, няма никаква сила на пресъдено нещо спрямо инстанциите на СХВП в рамките на производство по възражение срещу регистрацията на марка на Общността, макар и идентична на националната марка, която е предмет на иска за установяване на нарушение. От това следва, че наличието на подобно решение само по себе си не е достатъчно да позволи на Общия съд да определи какво решение апелативният състав е бил длъжен да приеме. Действително, Общият съд уточнява, че след като решенията, които апелативните състави приемат по силата на Регламент № 207/2009, спадат към упражняването на обвързана компетентност и този регламент не предвижда разпоредба, налагаща на СХВП да се съобразява в името на принципа на пресъдено нещо с решение на съд за марките на Общността, в случая силата на пресъдено нещо не се налага нито на апелативния състав, нито на съда на Съюза в рамките на упражняването на неговия контрол за законосъобразност и на неговото правомощие за изменение.

Поради това Общият съд стига до извода, че след като не е в състояние да определи, въз основа на установените правни и фактически обстоятелства какво решение е бил длъжен да приеме апелативният състав, в случая той не може да упражни своето правомощие за изменение.

д) ДОКАЗВАНЕ НА РЕАЛНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА МАРКАТА

По делото, приключило с решение от 16 юни 2015 г., ***Polytetra/СХВП — EI du Pont de Nemours (POLYTETRAFLON)*** (T-660/11, Сб., EU:T:2015:387), Общият съд има възможност да разгледа по-специално въпроса дали доказателството за използване от страна на подалото възражение лице на по-ранната марка по отношение на крайни продукти на трети лица, включващи компонент, съответстващ на означавания с тази марка продукт, може да представлява доказателство за реалното използване на тази марка по смисъла на член 42, параграфи 2 и 3 от Регламент № 207/2009.

В конкретния случай Общият съд констатира, че противослепващите материали, означавани с по-ранната марка, с които подалото възражение лице снабдява своите клиенти, са подлагани на процес на трансформация, в резултат на който се получават стоки, предназначени за продажба на крайния потребител, за да бъдат използвани в това качество. При тези обстоятелства крайните продукти на трети лица, както по тяхното естество, така и по тяхната цел и предназначение, са съществено различни от противослепващите материали и не спадат към същата група като тях. Поради това доказателството за използването на по-ранната марка по отношение на крайни продукти на трети лица, включващи произведен от подалото възражение лице компонент, не позволява да се направи извод за нейното използване в крайните продукти, за които последната е била регистрирана.

Общият съд отбелязва освен това, че разглежданата марка се използва от трети лица като указание за наличието на суровината или на покритие с произход от подалото възражение лице, а не с цел тази марка да представлява връзка на произход между подалото възражение лице и стоката на трето лице или между това трето лице и неговата стока. От това следва, че в конкретния случай използването на посочената марка по отношение на крайните продукти на трети лица не позволява да се обезпечи основната функция на тази марка да гарантира произхода на стоките спрямо тези крайни продукти и поради това не може да се счита за използване за тези стоки по смисъла на член 42, параграфи 2 и 3 от Регламент № 207/2009.

2. ПРОМИШЛЕН ДИЗАЙН

Специално внимание заслужават две решения относно регистрацията на промишлен дизайн на Общността съгласно Регламент (ЕО) № 6/2002[35].

На първо място по делото, приключило с решение от 21 май 2015 г., ***Senz Technologies/СХВП — Impliva (Parapluies)*** (T-22/13 и T-23/13, Сб. (Откъси), EU:T:2015:310), Общият съд има възможност да напомни, че промишленият дизайн се смята за оповестен, щом страната, която се позовава на оповестяването му, е доказала настъпването на събитията, съставляващи оповестяване, и че тази презумпция се прилага независимо от това на кое място са настъпили събитията, съставляващи оповестяване.

Според Общия съд въпросът дали е имало разумен начин, по който принадлежащите към специализираните среди от съответния сектор лица са можели да узнаят за събития, настъпили извън територията на Съюза, е фактически и отговорът му зависи от преценката на конкретните обстоятелства по всяко дело. За да се извърши споменатата преценка, следва да се провери дали въз основа на фактите, които трябва да бъдат посочени от страната, оспорваща наличието на оповестяване, следва да се приеме, че тези среди реално не са имали възможността да узнаят за съставляващите оповестяване събития, като същевременно се съобрази какво може разумно да се изисква от тези среди, за да са запознати с предходното развитие на постиженията

35| Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 година относно промишления дизайн на Общността (ОВ L 3, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 33, стр. 70).

в областта. Тези факти могат да се отнасят до състава на специализираните среди, квалификацията, обичаите и поведението им, обхвата на дейностите им, присъствието им на събития, на които се представят промишлени дизайни, особеностите на съответния промишлен дизайн, например взаимозависимостите им с други продукти или сектори, както и особеностите на продуктите, в които е приложен промишленият дизайн, и в частност степента на технологичност на съответния продукт. При всички случаи, уточнява Общият съд, промишленият дизайн не може да се смята за известен в редовната бизнес практика, ако специализираните среди от съответния сектор могат да го открият само по случайност.

Освен това Общият съд отбелязва, че член 7, параграф 1 от Регламент № 6/2002 изобщо не изисква предходният промишлен дизайн да е бил използван за целите на производството или търговията с даден продукт. Все пак, отбелязва той, фактът, че промишленият дизайн никога не е прилаган в даден продукт, би имал значение само ако се докаже, че специализираните среди от съответния сектор по принцип не правят справки в патентните регистри или че специализираните среди от съответния сектор по правило не отдават никакво значение на патентите.

На второ място в решение от 10 септември 2015 г., ***H&M Hennes & Mauritz/СХВП — Yves Saint Laurent (Ръчни чанти)*** (T-525/13, Сб., EU:T:2015:617) Общият съд се произнася по критерия за преценка на оригиналността, свързан със степента на свобода на автора на промишления дизайн, посочен в член 6 от Регламент (ЕО) № 6/2002.

В това отношение, от една страна, Общият съд напомня, че степента на свобода на автора при разработването на промишления дизайн се определя, по-конкретно като се изхожда от изискванията, свързани с наложените от техническата функция на продукта или на елемент от продукта характеристики, или от приложимите спрямо продукта законови разпоредби. Тези изисквания водят до стандартизиране на някои характеристики, които така стават общи за промишлените дизайни, приложени към съответния продукт. Ето защо колкото по-голяма е свободата на автора при разработването на даден промишлен дизайн, толкова по-недостатъчни ще бъдат минималните разлики между конфликтните промишлени дизайни за създаването на различно цялостно впечатление у информирания потребител. Обратно, колкото по-ограничена е свободата на този автор, в толкова по-голяма степен посочените разлики ще бъдат достатъчни за създаването на различно цялостно впечатление у такъв потребител. Поради това Общият съд счита, че високата степен на свобода на автора при разработването на даден промишлен дизайн подсилва извода, че тъй като между промишлените дизайни няма съществени различия, те създават еднакво общо впечатление у информирания потребител.

От друга страна Общият съд уточнява, че член 6 от Регламент № 6/2002, който се отнася до преценката на оригиналността, установява в параграф 1 критерия за цялостното впечатление от конфликтните промишлени дизайни и посочва в параграф 2, че за целта следва да се отчита степента на свобода на автора. От тези разпоредби следва, че преценката на оригиналността на промишлен дизайн се извършва най-общо в рамките на четири етапа. Тази преценка се състои в това да се определи, първо, секторът на изделията, в които е предназначен да бъде включен или към които ще се прилага промишленият дизайн, второ, информираният потребител на тези изделия предвид тяхното предназначение и чрез позоваване на този информиран потребител, степента на познание за предходното развитие, както и степента на внимание при сравняването, по възможност пряко, на промишлените дизайни, трето, степента на свобода на автора при разработването на промишления дизайн, и четвърто, резултатът от сравнението между разглежданите промишлени дизайни, като се отчитат съответният сектор, степента на свобода на автора и цялостното впечатление у информирания потребител, създавано от оспорения промишлен дизайн и от всеки друг публично разгласен по-рано промишлен дизайн. Така, отбелязва Общият съд, макар факторът относно степента на свобода на автора да може да „подсили“ или, a contrario, да нюансира извода относно цялостното впечатление, създавано от всеки от разглежданите промишлени дизайни, преценката относно степента на свобода на автора не съставлява

предварителен и абстрактен етап спрямо сравняването на цялостното впечатление, създавано от всеки от разглежданите промишлени дизайни.

В случая Общият съд заключава, че апелативният състав не е допуснал грешка, като е посочил, че факторът във връзка със свободата на автора не може сам по себе си да обуслови преценката на оригиналността на промишления дизайн, а напротив — той е елемент, който трябва да се отчита при тази преценка. Според Общия съд апелативният състав е приел правилно, че това е фактор, който по-скоро позволява да се нюансира преценката на оригиналността на оспорения промишлен дизайн, а не е толкова самостоятелен фактор.

ОБЩА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ — ОГРАНИЧИТЕЛНИ МЕРКИ

През 2015 г. практиката на Общия съд относно ограничителните мерки в областта на общата външна политика и политика на сигурност е особено разнообразна. По-специално внимание трябва да се отдели на няколко решения.

1. ТЕРОРИЗЪМ

В решение от 14 януари 2015 г., ***Abdulrahim/Съвет и Комисия*** (T-127/09 RENV, Сб., EU:T:2015:4) Общият съд има възможност за първи път да приложи по спор относно ограничителните мерки, приети срещу определени лица и образувания в рамките на борбата с тероризма, принципите, утвърдени от Съда в решение от 18 юли 2013 г., ***Комисия и др./Kadi***[36], във връзка с вида на съдебния контрол, който съдът на Съюза следва да упражни. В случая предмет на разглеждане са ограничителните мерки, приети по отношение на жалбоподателя на основание на Регламент (ЕО) № 881/2002[37].

Сезиран по делото при връщането му след решение на Съда[38], с което се отменя определението[39], в което приема, че при липсата на правен интерес на жалбоподателя липсва основание за произнасяне, Общият съд подчертава, че в съответствие с подхода, установен с решение ***Комисия и др./Kadi***, посочено по-горе (EU:C:2013:518), когато засегнатото лице оспорва законосъобразността на решението за вписване или запазване на името му в списъка, съдържащ се в приложение I към Регламент № 881/2002, съдът на Съюза трябва, в рамките на контрола за законосъобразност на съображенията, на които се основава такова решение, по-специално да се увери, че то почива на достатъчно солидна фактическа база.

При това положение зачитането на правото на защита и принципа на ефективен съдебен контрол, от една страна, изисква компетентният орган на Съюза да съобщи на съответното лице изложението на мотивите, на което се основава неговото решение, да му позволи да изложи надлежно своето становище и да разгледа основателността на твърдените мотиви с оглед на становището и на евентуалните оневиняващи доказателства, представени от това лице. Зачитането на тези права, от друга страна, изисква в случай на съдебно оспорване съдът на Съюза да провери по-специално дали са достатъчно

36 | C-584/10 P, C-593/10 P и C-595/10 P, Сб., EU:C:2013:518.

37 | Регламент (ЕО) № 881/2002 на Съвета от 27 май 2002 година за налагане на някои специфични ограничителни мерки, насочени срещу определени физически лица и образувания, свързани с Осама бен Ладен, мрежата на Ал Кайда и талибаните, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 467/2001 на Съвета за забрана на износа на някои стоки и услуги за Афганистан, за засилване на забраната на полети и удължаване на замразяването на средства и други финансови ресурси по отношение на талибаните в Афганистан (ОВ L 139, стр. 9; Специално издание на български език, 2007 г., глава 18, том 1, стр. 189).

38 | Решение от 28 май 2013 г., ***Abdulrahim/Съвет и Комисия*** (C-239/12 P, Сб., EU:C:2013:331).

39 | Определение от 28 февруари 2012 г., ***Abdulrahim/Съвет и Комисия*** (T-127/09, EU:T:2012:93).

точни и конкретни мотивите, посочени в изложението, представено от Комитета по санкциите, както и при необходимост дали е доказано настъпването на фактите, свързани със съответния мотив, с оглед на данните и доказателствата, които са били съобщени.

За сметка на това обстоятелството, че компетентният орган на Съюза не предоставя достъп на засегнатото лице и впоследствие на съда на Съюза до данните и доказателствата, отнасящи се до изложението на мотивите, което е в основата на разглежданото решение, само по себе си не би могло да залегне в основата на констатация за нарушение на същите тези права. При това положение обаче съдът на Съюза няма да има на разположение допълнителни данни и доказателства. Следователно, ако за него е невъзможно да констатира основателността на тези мотиви, последните не биха могли да послужат като основа на обжалваното решение за вписване.

С оглед на тези съображения Общият съд счита, че тъй като нито едно от твърденията, отправени срещу жалбоподателя в изложението на мотивите, представено от Комитета по санкциите, не е в състояние да обуслови приемането в рамките на Съюза на ограничителни мерки срещу него, тъй като или мотивите са непълни, или липсват данни или доказателства в подкрепа на съответния мотив с оглед на обстоятелствените възражения на заинтересуваното лице, регламентът, с който му се налагат подобни ограничителни мерки, следва да бъде отменен.

2. ИСЛЯМСКА РЕПУБЛИКА ИРАН

По делата във връзка с ограничителни мерки срещу Ислямска република Иран, взети с цел да се предотврати разпространението на ядрено оръжие, Общият съд има възможност с три решения да внесе важни уточнения в понятието „подкрепа на правителството на Иран“ по смисъла на приложимата в тази област правна уредба на Съюза[40].

На първо място по делото, приключило с решение от 25 юни 2015 г., ***Iranian Offshore Engineering & Construction/Съвет*** (T-95/14, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:433), Общият съд е сезиран с жалба за отмяна на актовете на Съвета за включване на наименованието на жалбоподателя, установено в Иран дружество, в списъка на лицата и образуванията, на които са наложени ограничителни мерки поради това, че като важно образувание в енергийния сектор, което осигурява съществени приходи на иранското правителство, то е предоставяло на последното финансова и логистична подкрепа.

Като разглежда мотива за вписване, изведен от финансовата подкрепа за иранското правителство, Общият съд припомня принципа, че законосъобразността на актовете може да се преценява само на базата на фактическите и правните обстоятелства, въз основа на които те са приети, а не на обстоятелства, за които Съветът е узнал след приемането на тези актове, дори когато счита, че с посочените обстоятелства може надлежно да се обоснове приемането на същите актове. В случая, отбелязва Общият съд, от променливите доводи на Съвета е видно, че към момента на приемането на обжалваните актове той изобщо не е имал ясна представа каква е акционерната структура на жалбоподателя. Поради това постановява, че мотивът, съгласно който жалбоподателят осигурява съществени приходи на иранското правителство, не е надлежно доказан.

Обратно, Общият съд счита, че Съветът не е допуснал грешка в преценката, като е приел, че жалбоподателят предоставя логистична подкрепа на иранското правителство. В това отношение,

40 | Член 23, параграф 2, буква г) от Регламент (ЕС) № 267/2012 на Съвета от 23 март 2012 година относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Регламент (ЕС) № 961/2010 (ОВ L 88, стр. 1) и член 20, параграф 1, буква в) от Решение 2010/413/ОВППС на Съвета от 26 юли 2010 година относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Обща позиция 2007/140/ОВППС (ОВ L 195, стр. 39).

уточнява той, терминът „логистична“ включва всяка дейност, отнасяща се до организацията или до изпълнението на дадена сложна операция или процес. При това положение, след като констатира, че дейностите на жалбоподателя, поради количествената или качествената си значимост, са необходими за нуждите на петролния и газов сектор в Иран, и напомня, че правителството на Иран извлича от този сектор съществени приходи, които му позволяват да финансира чувствителните си ядрени дейности, свързани с разпространението на ядрени оръжия, Общият съд стига до извода, че критерият относно логистичната подкрепа може да се счита за изпълнен.

На второ място, в решение от 25 март 2015 г., ***Central Bank of Iran/Съвет*** (T-563/12, Сб., обжалвано, EU:T:2015:187) Общият съд има възможност да разгледа жалба, подадена от централната банка на Ислямска република Иран, с която тя оспорва приетите по отношение на нея ограничителни мерки.

Общият съд най-напред отбелязва, че критерият за „подкрепа на правителството на Иран“, който разширява приложното поле на ограничителните мерки с цел увеличаване на натиска върху Ислямска република Иран, визира всяка дейност на съответното лице или образувание, която независимо от каквато и да било пряка или косвена връзка с разпространението на ядрено оръжие може с оглед количествените или качествените си характеристики да благоприятства посоченото разпространение чрез предоставяне на подкрепа на правителството на Иран под формата на ресурси или на материални, финансови или логистични средства, позволяващи провеждането му. В този смисъл приложимата правна уредба установява презумпция за наличие на връзка между предоставянето на такава подкрепа на правителството на Иран и извършването на дейност за разпространение на ядрено оръжие, за да може правителството на Иран да бъде лишено от източници на приходи с цел поради липса на достатъчно финансови ресурси да бъде принудено да прекрати изпълнението на програмата си за разпространение на ядрено оръжие.

Що се отнася до преценката на основателността на мотивите на Съвета, Общият съд посочва, че с функциите и правомощията си на централна банка на Ислямска република Иран, определени в закона, може да се счита за очевидно, че жалбоподателят е предоставял на правителството на Иран финансови услуги, които с оглед на количествените или качествените си характеристики могат да благоприятстват ядреното разпространение. В тази връзка жалбоподателят твърди, че през разглеждания период не е упражнявал правомощията си да предоставя заеми и кредити или да дава гаранции на правителството, нито на практика е предоставял каквито и да било ресурси или финансови средства на правителството на Иран, но Общият съд приема, че не е доказал посочените твърдения. С оглед на това той потвърждава, че критерият за подкрепа на правителството на Иран в случая е изпълнен.

На трето място, решение от 8 септември 2015 г., ***Ministry of Energy of Iran/Съвет*** (T-564/12, Сб., EU:T:2015:599) дава възможност на Общия съд да се произнесе относно ограничителните мерки, наложени на Министерството на енергетиката на Иран. Тези мерки са приети по отношение на посоченото министерство поради това, че отговаря за политиката в енергийния сектор, който представлява значителен източник на доходи за иранското правителство. Споменатото министерство сезира Общия съд с жалба за отмяна на актовете, довели до замразяване на финансовите му средства, след като в отговор на представените от него възражения във връзка с искането му да се преразгледа вписването на неговото наименование Съветът приема, че ограничителните мерки продължават да са обосновани поради изложените в разглежданите актове мотиви.

Разглеждайки твърдяното нарушение на правото на защита и на принципа на ефективна съдебна защита, Общият съд отбелязва, че съгласно приложимата правна уредба Съветът е длъжен да преразглежда вписването на наименованието на дадено образувание с оглед на представените от него възражения. При липсата на точно определен срок, следва да се приеме, че това преразглеждане трябва да се осъществи в разумен срок. Според Общия съд в тази хипотеза срок за отговор от над 15 месеца като

изминалия в случая е явно неразумен. При все това той счита, че неизпълнението на задължението за отговор на възраженията в разумен срок не обосновава непременно отмяната на обжалваните актове. В това отношение Общият съд отбелязва, че целта на въпросното задължение е да се гарантира, че към момента, в който са приети, ограничителните мерки, насочени срещу лице или образувание, са обосновани с оглед на направените от него възражения. След като Съветът действително е изпратил на жалбоподателя отговор на неговите възражения, тази цел е била изпълнена, макар и късно, а допуснатото от Съвета нарушение следователно вече няма неблагоприятни последици за положението на засегнатото образувание. Ето защо жалбоподателят не е можел да се позовава на въпросното забавяне в подкрепа на искането си за отмяна на засягащите го ограничителни мерки.

Във връзка с основателността на мярката Общият съд постановява, че участието на жалбоподателя като министерство на правителството на Иран в дейности по износ на електроенергия, по-конкретно като получава плащаните от купувачите на изнасяната електроенергия суми, представлява подкрепа на правителството на Иран чрез оказване на финансова помощ, въпреки че дейностите на министерство като цяло са губещи. Освен това, отбелязва Общият съд, замразяването на финансовите средства на посоченото министерство, мотивирано от дейностите му по износ на електроенергия, отговаря на целта правителството на Иран да бъде лишено от източниците му на приходи. Като подчертава, че основният въпрос за преценката дали жалбоподателят оказва финансова подкрепа на правителството на Иран, следователно не е дали като цяло той е на печалба, а дали дейностите му по износ на електроенергия са печеливши или не, както и че жалбоподателят не оспорва, че посочените дейности са печеливши, Общият съд постановява, че Съветът не е допуснал грешка, като му е наложил спорните ограничителни мерки.

3. СИРИЙСКА АРАБСКА РЕПУБЛИКА

В решение от 21 януари 2015 г., ***Makhlouf/Съвет*** (T-509/11, EU:T:2015:33) Общият съд има повод да потвърди ограничителните мерки, приети от Съвета по отношение на приближен до сирийския президент Башар ал-Асад. В основата на това решение е искането на жалбоподателя за отмяна на решението на Съвета за включване на името му в списъка с лица, срещу които са насочени ограничителните мерки, приети срещу Сирийската арабска република. Жалбоподателят иска отмяна на вписването, като в подкрепа на това искане се позовава по-специално на нарушение на основните си права и на задължението за мотивиране.

В това отношение, след като отбелязва, че Съветът не е нарушил правото на защита и правото на справедлив съдебен процес на жалбоподателя и съображенията в обжалваните актове предоставят на заинтересованото лице достатъчно данни, за да може да оспори валидността им пред съда на Съюза, Общият съд счита, че Съветът е имал основание за констатацията, че само поради качеството си на вуйчо на Башар Ал-Асад и най-възрастен член на семейството жалбоподателят е свързан със сирийските ръководители, тъй като семейното упражняване на власт в Сирия е общоизвестен факт, който може да бъде взет предвид. Според Общия съд предоставените от Съвета данни позволяват с основание да се приеме, че жалбоподателят е поддържал връзки с ръководителите на режима или го е подкрепял икономически.

Освен това Общият съд постановява, че Съветът не е допуснал никакво нарушение на принципа на пропорционалност, правото на собственост или правото на личен живот. Действително, като се има предвид първостепенното значение на защитата на цивилното население в Сирия и на дерогациите, предвидени в обжалваните актове, наложените с тях ограничения на правото на собственост и на зачитането на личния живот на жалбоподателя не са несъразмерни с оглед на преследваната цел.

4. РЕПУБЛИКА БЕЛАРУС

С две решения от 6 октомври 2015 г., а именно ***FC Dynamo-Minsk/Съвет*** (T-275/12, EU:T:2015:747) и ***Chyzh и др./Съвет*** (T-276/12, EU:T:2015:748) Общият съд има възможност да се произнесе по две жалби против актове, с които Съветът е приел ограничителни мерки срещу жалбоподателите, а именно беларуски футболен клуб, председателя на неговия управителен съвет, установено в Минск (Беларус) холдинговото дружество, притежавано от последния, както и дъщерните дружества на това холдингово дружество, поради това, че предоставят финансова подкрепа на режима на беларуския президент или се възползват от него.

Най-напред, що се отнася до председателя на управителния съвет на съответния футболен клуб, Общият съд отбелязва, че Съветът не е привел никакво доказателство за неговата финансова подкрепа за режима на беларуския президент, поради което включването на името му в списъците на лицата и образуванията, на които са наложени ограничителни мерки, е неоснователно. В това отношение Общият съд по-специално отхвърля довода на Съвета, че на жалбоподателя са били възложени обществени поръчки и концесии в Беларус благодарение на тесните му връзки с режима на президента. Всъщност тъй като възлагането на тези поръчки и концесии се урежда в посочената страна от правни норми, Съветът е трябвало да докаже, че жалбоподателят е успял да получи съответните поръчки поради съображения извън неговите заслуги.

По-нататък, що се отнася до холдинговото дружество, Общият съд констатира, че в началото на 2012 г. Съветът не е можел да включи наименованието на посоченото дружество в спорните списъци поради това, че то е било собственост на лице, което вече е включено в тях. Действително, в Беларус едва от края на 2012 г. правото на Съюза позволява на Съвета да прилага замразяването на финансови средства, наложено на физическо лице, по отношение на образуванията, притежавани или контролирани от него. В този контекст Общият съд отбелязва също, че Съветът не е успял да докаже, че посоченото дружество е осигурявало финансова подкрепа на режима на президента на Беларус.

Накрая, що се отнася до беларуския футболен клуб и останалите дружества, чиито наименования са добавени в спорните списъци поради това, че са дъщерни на холдинговото дружество, Общият съд констатира, че незаконосъобразното вписване на последното прави незаконосъобразно и включването в списъците на наименованията на неговите дъщерни дружества, включително на споменатия футболен клуб.

Поради това Общият съд отменя повечето обжалвани актове в частта им относно жалбоподателите.

5. УКРАЙНА

Делото, приключило с решение от 26 октомври 2015 г., ***Portnov/Съвет*** (T-290/14, Сб., EU:T:2015:806), дава възможност на Общия съд за първи път да се произнесе относно ограничителните мерки, взети с оглед на положението в Украйна и насочени срещу лица, за които е установено, че са отговорни за присвояване на финансови средства на украинската държава. Предмет на разглеждане са мерки, приети срещу съветника на бившия украински президент поради това, че в Украйна срещу него се е водело наказателно производство за разследване на престъпления във връзка с присвояване на държавни средства и незаконното им прехвърляне извън територията на страната.

Общият съд напомня, че макар Съветът да разполага с широка свобода на преценка, що се отнася до общите критерии, които трябва да се вземат предвид при приемането на ограничителни мерки, съдът на Съюза следва да се увери, че това решение, което придобива индивидуален характер за посоченото

лице, почива на достатъчно солидна фактическа база. Това предполага проверка на твърдените фактически обстоятелства, съдържащи се в изложението на мотивите, което е в основата на решението, така че съдебният контрол не се свежда до преценка на абстрактната вероятност на посочените мотиви, а включва въпроса дали те, или поне онзи от тях, считан сам по себе си за достатъчен да обоснове това решение, са подкрепени с достатъчно точни и конкретни доказателства.

Разглеждайки впоследствие писмото на главна прокуратура на Украйна до Върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на което се позовава Съветът в подкрепа на включването на името на жалбоподателя в спорния списък, Общият съд отбелязва, че макар авторът на писмото да е висш съдебен орган на трета страна, то съдържа само общото твърдение, че жалбоподателят, наред с други бивши висши държавни служители, е бил разследван във връзка с неуточнени действия, свързани с присвояване на държавни средства и незаконното им изнасяне в чужбина. Поради това Общият съд приема, че това писмо не съдържа никакви конкретни данни за тези действия, нито за отговорността на жалбоподателя във връзка с тях.

От това следва, според Общия съд, че разглежданото писмо не може да представлява достатъчно солидно фактическо основание за включване на името на жалбоподателя в спорния списък с мотива, че за него е било установено, че е отговорен за присвояването на публични средства. Тъй като включването на името на жалбоподателя в списъка не отговаря на критериите за определяне на лицата, за които се отнасят разглежданите ограничителни мерки, Общият съд отменя онези от тях, които са постановени срещу него.

РАМКА ЗА НАДЗОР НА ЕВРОСИСТЕМАТА — КОМПЕТЕНТНОСТ НА ЕЦБ

В посоченото по-горе решение ***Обединено кралство/ЕЦБ***[41] (EU:T:2015:133) Общият съд има възможност да се произнесе относно компетентността на ЕЦБ да регламентира дейността на системите за клиринг на ценни книжа в съответствие с изискванията, произтичащи от рамката за надзор на Евросистемата.

В това отношение най-напред Общият съд констатира, че създаването на изискване за местонахождение в еврозоната на централните контрагенти, участващи в клиринга на ценни книжа, не се свежда само до надзор на тези системи, а е част и от регламентирането на тяхната дейност.

На следващо място Общият съд отбелязва, че е налице връзка на взаимно допълване между член 127, параграфи 1 и 2 ДФЕС и член 22 от Устава на ЕЦБ. Действително, правомощието за приемане на регламенти на основание член 22 от Устава е едно от средствата, предоставени на разположение на ЕЦБ, за да изпълни задачата, която член 127, параграф 2 ДФЕС възлага на Евросистемата за насърчаване на нормалното функциониране на платежните системи. Тази задача сама по себе си обслужва основната цел, закрепена в член 127, параграф 1 ДФЕС. От това по необходимост следва, че изразът „клирингови системи“, посочен в член 22 от Устава на ЕЦБ, трябва да се разглежда във връзка с „платежни системи“, на които е направено позоваване в същия член.

Като последица от това Общият съд приема, че при липсата на изрично позоваване на клиринга на ценни книжа в член 22 от Устава на ЕЦБ, изразът „клирингови и платежни системи“ цели по-скоро да подчертае, че ЕЦБ е компетентна да приема регламенти с цел да осигури ефикасността и сигурността на платежните системи, включително на онези от тях с фаза на клиринг, отколкото да ѝ възложи самостоятелна компетентност за регламентиране на всички клирингови системи.

41 | Вж. също по-горе раздела „Допустимост на жалбите, подадени на основание член 263 ДФЕС“ относно съображенията във връзка с понятието за обжалваем акт.

Накрая, Общият съд отбелязва, че от разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС следва, че признаването на правомощия на ЕЦБ за регламентиране на системите за клиринг на ценни книжа трябва да бъде изрично. Следователно, ако ЕЦБ приеме, че за правилното изпълнение на нейната задача по член 127, параграф 2, четвърто тире ДФЕС следва да ѝ се признае правомощие за регламентиране на инфраструктурите, извършващи клиринг на сделки с ценни книжа, тя следва да поиска от законодателя на Съюза да измени член 22 от Устава ѝ, като добави изрично позоваване на системите за клиринг на ценни книжа.

ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

Разглежданите от Общия съд дела отразяват разнообразната законодателна и административна дейност на институциите на Съюза в областта на общественото здраве. Поради това Общият съд има възможност да разгледа законосъобразността на актове и бездействия в областта на безопасността на храните и в областта на биоцидите.

На първо място, в решение от 11 февруари 2015 г., ***Испания/Комисия*** (T-204/11, Сб. (Откъси) EU:T:2015:91) Общият съд се произнася по законосъобразността на акт на Комисията относно методите за откриване на морски биотоксини в живи двучерупчести мекотели.

В случая Общият съд има възможност да разгледа искане за отмяна на Регламент № 15/2011[42], с който Комисията изменя методите за откриване на морски биотоксини и замества приложимия дотогава биологичен с химичен метод. За целта тя се основава на становище на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ), което изтъква недостатъците на биологичния метод. В подкрепа на искането си за отмяна на обжалвания регламент Кралство Испания се позовава на нарушение на член 168 ДФЕС, като сочи, че заместването на биологичния с нов метод нанася сериозни поражения на защитата на общественото здраве. То твърди също нарушение на принципите на пропорционалност и на защита на оправданите правни очаквания.

Общият съд отбелязва, че с оглед на научните съображения на ЕОБХ запазването на биологичния метод ще създаде риск за общественото здраве. Следователно Комисията е била длъжна да вземе незабавни мерки за защита на общественото здраве. В тази връзка Общият съд приема, че Комисията не е действала прибързано, тъй като химичният метод е бил утвърден в резултат от изследване, проведено от държавите членки и координирано от референтната лаборатория на Съюза за морски биотоксини. Освен това според Общия съд Кралство Испания не е доказало, че решението за заместване на биологичния с химичен метод като референтен метод за известните биотоксини ще доведе до риск за общественото здраве в нарушение на Договора за функционирането на ЕС. Всъщност Кралство Испания не е доказало, че химичният метод е по-слабо надежден от биологичния. То по-специално не е доказало, че има разлика във времето за анализ между химичния и биологичния метод, която да води до риск за общественото здраве, че по-високите разходи за химичния метод ще доведат до занижаване на нивото на защита на обществено здраве и че наличните референтни материали не дават възможност за адекватен контрол.

Общият съд отхвърля и довода, изведен от нарушение на принципа на пропорционалност, като счита, че твърдените от Кралство Испания допълнителни разходи поради използването на химичния метод, не могат да се считат за несъразмерни спрямо целта за защита на здравето на потребителите. От една страна, биологичният метод не позволява достатъчно надеждно откриване на някои видове токсини. От друга страна, Кралство Испания не е доказало, че е взело предвид евентуалното намаляване на разходите

42 | Регламент (ЕС) № 15/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за изменение на Регламент (ЕО) № 2074/2005 по отношение на признатите методи за изпитване на морски биотоксини в живи двучерупчести мекотели (ОВ L 6, стр. 3).

в резултат от химичния метод за предприятията в сектора поради по-голямата му надеждност при известните токсини.

Накрая, Общият съд констатира, че принципът на защита на оправданите правни очаквания също не е бил нарушен. Действително, макар към момента на приемането на обжалвания регламент за някои токсини да няма на разположение референтни материали, каквито са необходими за използването на химичния метод, все пак е възможно да се прибегне по задоволителен начин до индиректно оценяване въз основа на съществуващи референтни материали, предназначени за вещества от същата група.

На второ място по делото, приключило с решение от 16 декември 2015 г., ***Швеция/Комисия*** (T-521/14, EU:T:2015:976) Общият съд е сезиран с иск за бездействие за установяване на нарушение от страна на Комисията на Регламент (ЕС) № 528/2012[43] поради това, че не е приела предвидените в него делегирани актове за установяване на научни критерии за определянето на свойствата, нарушаващи ендокринната система.

Общият съд констатира, че от този регламент изрично следва ясно, точно и безусловно задължение на Комисията за приемането на такива актове, и то не по-късно от 13 декември 2013 г. Наличието на критики през 2013 г. срещу предложените от нея в тази връзка научни критерии поради научната им неиздържаност и въздействието им върху вътрешния пазар при тяхното прилагане е без връзка със задължението за действие на Комисията, която при това положение не е изпълнила задълженията си по Регламент № 528/2012.

РЕГИСТРАЦИЯ НА ХИМИКАЛИ

По делото, приключило с решение от 25 септември 2015 г., ***VECCO и др./Комисия*** (T-360/13, Сб., обжалвано, EU:T:2015:695), Общият съд е сезиран с жалба за частична отмяна на Регламент (ЕС) № 348/2013[44], с който хромният триоксид е включен в списъка с веществата, предмет на разрешение, съдържащ се в приложение XIV към Регламент (ЕО) № 1907/2006[45], без да се предоставя никакво освобождаване за някои видове употреба на същия.

Жалбоподателите се позовават по-специално на възможността, предвидена в Регламент № 1907/2006, за освобождаване на някои употреби от изискването за разрешаване, когато рискът е правилно контролиран, при условие че въз основа на съществуващото специфично законодателство на Съюза се налагат минимални изисквания за защитата на здравето на човека или околната среда при употребата на веществото.

В случая Общият съд за първи път разглежда критериите, които трябва да бъдат изпълнени, за да може акт на Съюза да се счита за съществуващо специфично законодателство на Съюза по смисъла на член 58, параграф 2 от Регламент № 1907/2006.

43 | Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ L 167, стр. 1).

44 | Регламент (ЕС) № 348/2013 на Комисията от 17 април 2013 година за изменение на приложение XIV към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали („REACH") (ОВ L 108, стр. 1).

45 | Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 60, стр. 3).

В това отношение Общият съд отбелязва, че само „правна норма, приета от орган в рамките на Съюза, която има за цел да произведе задължително действие“, може да представлява такова законодателство.

Общият съд счита, освен това, че Директиви 98/24/ЕО[46] и 2004/37/ЕО[47], които са свързани със защитата на здравето на работниците, не могат да съставляват такова законодателството. Всъщност, доколкото тези директиви не се позовават на определено вещество, не може да се приеме, че те са специфични, защото се прилагат общо за всички химически вещества, нито че налагат минимални изисквания, тъй като установяват само обща рамка за задълженията на работодателите, които излагат работниците или служителите си на рискове, произтичащи от използването на химически вещества. Същото важи за Директиви 2012/18/ЕС[48] и 2010/75/ЕС[49], които са свързани със защитата на околната среда. Във връзка с първата директива Общият съд констатира, че тя не урежда нито специфичните употреби на опасните вещества, нито защитата на хората от твърде голяма експозиция на опасните вещества на работното място. Втората е насочена към конкретен промишлен процес, който надхвърля определен праг на значителен обем, а не към конкретно вещество от този процес и не се прилага към всички видове на същия процес, и по-специално към процесите, които не надхвърлят посочения праг.

Въз основа на това Общият съд стига до извода, че при липсата на съществуващо специфично законодателство на Съюза, налагащо минимални изисквания, свързани със защитата на здравето на човека или околната среда при употребата на веществото, Комисията не разполага с никакво право на преценка във връзка с предоставянето на поисканото освобождаване, поради което отхвърля жалбата.

ДОСТЪП ДО ДОКУМЕНТИТЕ НА ИНСТИТУЦИИТЕ

През 2015 г. съдебната практика в областта на достъпа до документи е свързана по-специално с приложното поле на Регламент № 1049/2001[50], и конкретно с понятието за документ и с обхвата на изключенията от правото на достъп, свързани със защитата на търговските дейности и на дейностите по инспектиране, разследване и одит.

По делото, приключило с решение от 27 февруари 2015 г., ***Breyer/Комисия*** (T-188/12, Сб., обжалвано, EU:T:2015:124), Общият съд е сезиран с жалба за отмяна на решението, с което Комисията е отказала да предостави на жалбоподателя достъп до становищата на държава членка, представени пред Съда в рамките на производство за неизпълнение на задължения, приключило към момента на заявлението.

В това решение Общият съд най-напред напомня, че понятието „документ“ по смисъла на Регламент № 1049/2001 се основава по същество на наличието на съхранена информация, която може да бъде възпроизведена или консултирана след изготвянето ѝ, с уточнението, от една страна, че естеството на носителя на информацията, видът и естеството на съхраняваната информация, както и количеството, дължината, важността или начинът на представяне на информацията са без значение, и от друга страна,

46 | Директива 98/24/ЕО на Съвета от 7 април 1998 година за опазване на здравето и безопасността на работниците от рискове, свързани с химични агенти на работното място (четиринадесета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО) (ОВ L 131, стр. 11; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 5, стр. 47).

47 | Директива 2004/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (шеста специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 на Директива 89/391/ЕИО на Съвета) (ОВ L 158, стр. 50; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 45).

48 | Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета (ОВ L 197, стр. 1).

49 | Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, стр. 17).

50 | Вж. по-горе бележка под линия 12.

че информацията трябва да се отнася до въпрос, свързан с политиките, дейностите или решенията от компетентността на съответната институция.

Общият съд отбелязва, че становищата на държава членка в рамките на производство за неизпълнение на задължения, образувано от Комисията при упражняване на нейните правомощия, екземпляри от които Съдът е предал на същата в рамките на производството и които са на нейно разположение, представляват документи, държани от институция, по смисъла на Регламент № 1049/2001 и следователно попадат в приложното му поле.

Накрая, като разглежда значението на член 15, параграф 3, четвърта алинея ДФЕС за прилагането на Регламент № 1049/2001 по отношение на спорните становища, Общият съд напомня, че от тази разпоредба от Договора за функционирането на ЕС и от целите на правната уредба на Съюза в тази област следва, че сама по себе си правораздавателната дейност е изключена от приложното поле на въведеното от тази правна уредба право на достъп до документи. При все това, както Съдът вече е постановил, въпреки включването им в правораздавателната дейност на съда на Съюза, подадените пред него становища на дадена институция не са изключени по силата на член 15, параграф 3, четвърта алинея ДФЕС от правото на достъп до документи. При това положение, отбелязва Общият съд, по аналогия следва да се приеме, че както за подадените от държава членка становища в производство за установяване на неизпълнението на задължения, така и за тези на Комисията не е валидно изключението от правото на достъп до документи, въведено по отношение на правораздавателната дейност на Съда в член 15, параграф 3, четвърта алинея ДФЕС.

С оглед на изложените съображения в тяхната цялост Общият съд стига до извода, че член 15, параграф 3, четвърта алинея ДФЕС допуска спорните становища да бъдат включени в приложното поле на Регламент № 1049/2001, без обаче да се засяга евентуалното прилагане на някои от предвидените в член 4 от регламента изключения и предвидената в член 4, параграф 5 възможност засегната държава членка да поиска представените от нея становища да не бъдат оповестявани от съответната институция.

В решение от 2 юли 2015 г., ***Турке/Комисия*** (T-214/13, Сб. обжалвано, EU:T:2015:448) Общият съд отново се спира на понятието за документ по повод разглеждането на жалба във връзка със заявление за достъп с цел търсене на информация в бази данни. След като напомня, че съгласно член 3, буква а) от Регламент № 1049/2001 за целите на този регламент документ означава „всякаква информация, която се съдържа на независимо какъв информационен носител“, Общият съд посочва, че въпреки това широко определение трябва да се запази разграничението между понятието за документ и това за информация за целите на прилагането на Регламент № 1049/2001.

В хипотезата, при която с дадено заявление за достъп от Комисията се иска да потърси информация в една или няколко от своите бази данни съгласно определените от заявителя параметри, Общият съд посочва, че Комисията е длъжна, освен ако евентуално се прилага член 4 от Регламент № 1049/2001, да уважи това заявление, ако исканото търсене може да бъде извършено посредством инструментите за търсене, с които разполага за тази база данни. От Комисията обаче не може да се изисква да съобщи на заявителя част или всички данни, които се съдържат в притежаваните от нея база или дори бази данни, като ги класира съгласно схема, която не е предвидена от съответната база данни. От това следва, че по отношение на базите данни възможният предмет на заявление за достъп, подадено на основание Регламент № 1049/2001, обхваща всичко, което може да бъде извлечено от такава база данни посредством нормално или обичайно търсене.

В случая, отбелязва Общия съд, достъпът до комбинацията от данни, посочени в заявлението за достъп до документи, предполага работа по компютърно програмиране, която не може да се приеме за нормално или обичайно търсене. Въз основа на това Общият съд стига до извода, че заявлението на жалбоподателя не се отнася до достъп, макар и частичен, до един или няколко съществуващи документа,

а има за цел, обратно, изготвяне на нови документи, които не могат да бъдат извлечени от дадена база данни чрез нормално или обичайно търсене с помощта на съществуващ инструмент за търсене.

По делото, приключило с решение от 12 май 2015 г., ***Unión de Almacenistas de Hierros de España/Комисия*** (T-623/13, Сб., EU:T:2015:268), Общият съд има възможност да се произнесе по законосъобразността на решението, с което Комисията е отказала да предостави на жалбоподателя достъп до предадени ѝ от испанския орган по конкуренцията поредица от документи в рамките на две производства по разследване относно прилагането на член 101 ДФЕС. За приемането на това решение Комисията се основава на съществуването на обща презумпция, според която оповестяването на документи като разглежданите би засегнало защитата на търговските интереси на засегнатите предприятия, както и защитата на целите на дейностите по разследване.

В тази връзка Общият съд отбелязва, че действително съществува обща презумпция, че оповестяването на документите, предадени от национален орган по конкуренция на основание член 11, параграф 4 от Регламент № 1/2003[51] в производство за установяване на нарушение на правилата за конкуренция, по принцип засяга както защитата на търговските интереси на засегнатите предприятия, така и защитата, която е тясно свързана с нея, на целите на дейностите по разследване на съответния национален орган по конкуренция. Той уточнява, подобно на постановеното в областта на контрола върху концентрациите и картелите[52], че тази презумпция се прилага независимо от това дали заявлението за достъп се отнася до вече приключило производство за контрол или до висящо производство.

Общият съд освен това подчертава, че правилното функциониране на механизма за обмен на информация, създаден от мрежата от обществени органи, които осигуряват спазването на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, предполага така обменената информация да остане поверителна. Ако всяко лице беше в състояние на основание Регламент № 1049/2001 да получи достъп до документи, предадени на Комисията от органите по конкуренция на държавите членки, гаранцията за засилена защита, с която се ползва предадената информация, на която този механизъм се опира, би била поставена под съмнение.

Накрая Общият съд посочва, че ограничаването на периода, през който се прилага презумпцията, в случая не би могло да се обоснове с вземането предвид на правото на обезщетение, което имат лицата, увредени вследствие на нарушение на член 101 ДФЕС. Всъщност разглежданите документи не засягат разследване на Комисията, а разследване, провеждано от национален орган по конкуренция. Съответно доказателствените елементи, необходими за обосноваване на евентуално искане за обезщетение, са можели да фигурират в преписката по разследване на този национален орган.

Решение от 7 юли 2015 г., ***Axa Versicherung/Комисия*** (T-677/13, Сб., EU:T:2015:473) позволява на Общия съд да внесе допълнителни уточнения във връзка с проблематиката за общите презумпции, които се прилагат за определени категории документи.

В основата на това дело са две заявления за достъп до документи, свързани с производство по прилагане на правилата за конкуренция, едното от които до съдържанието на съответната преписка. Във връзка с последното заявление Комисията отказва изцяло достъп на жалбоподателя до референциите на документите относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, съдържащи се в споменатото съдържание, като се позовава на обща презумпция за засягане на защитата на целите на дейностите по инспекции и разследвания.

51 | Вж. по-горе бележка под линия 7.

52 | Решения от 28 юни 2012 г., ***Комисия/Éditions Odile Jacob*** (C-404/10 P, Сб., EU:C:2012:393), 13 септември 2013 г., ***Нидерландия/Комисия*** (T-380/08, Сб., EU:T:2013:480) и 7 октомври 2014 г., ***Schenker/Комисия*** (T-534/11, Сб., EU:T:2014:854).

Общият отбелязва най-напред, че Комисията има възможност да счита, че съобщаването на „документи относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер", съдържащи се в преписка във връзка с процедура по прилагане на правилата за конкуренция, може да компрометира ефективността на нейната програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер, доколкото то свежда до знанието на трето лице съдържащите се в тези документи чувствителна търговска информация или поверителни данни във връзка със сътрудничеството на участниците. Същевременно, тези съображения не обосноват възможността достъпът до такива документи да бъде отказван системно, тъй като всяко искане за достъп до документи трябва да бъде преценявано във всеки отделен случай. По-специално с оглед на значението, за поддържането на ефективна конкуренция в Съюза, на исковете за обезщетение, предявени пред националните юрисдикции, за да се обоснове отказ на достъп, не е достатъчно само да се изтъкне рискът, че достъпът до доказателствата, съдържащи се в преписката по производство за прилагане на правилата за конкуренция може да засегне ефикасността на програмата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, в рамките на която тези доказателства са оповестени пред компетентния орган по конкуренцията. Напротив, обстоятелството, че такъв отказ може да възпрепятства предявяването на посочените искове, изисква отказът да е основан на императивни съображения, свързани със защитата на посочения интерес и приложими за всеки документ, до който е отказан достъп. Поради това когато Комисията или националните юрисдикции следва да се произнесат по въпроса за достъпа до документи, събрани в рамките на прилагането на програма за освобождаване от глоби и намаляване на техния размер и съдържащи се в преписката във връзка с процедура по прилагане на правилата за конкуренция, те трябва във всеки отделен случай да претеглят интересите, обосноваващи предоставянето на съответните документи или тяхната защита, отчитайки всички релевантни обстоятелства по делото.

Тези съображения са валидни на още по-силно основание, когато лице, което счита себе си за пострадало от нарушение на правилата за конкуренция и което вече е предявило иск за обезщетение пред националния съд, иска да му бъде предоставен достъп не до „документи относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер", съдържащи се в преписката във връзка с процедурата, в резултат на която се е стигнало до решение, констатиращо наличието на такова нарушение, а само до референциите на тези документи, съдържащи се в съдържанието на посочената преписка. Пълният отказ на достъп до тези референции, включително до най-неутралните и незначителните им елементи, освен това прави невъзможно или най-малкото изключително трудно всякакво идентифициране на самите „документи относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер" от страна на жалбоподателя и не му дава възможност да си изработи мнение относно евентуалната необходимост да разполага с тези документи, за да подкрепи с доказателства иска си за обезщетение, както и на по-силно основание, да разясни съображенията за тази необходимост, при положение че именно спазването на тези изисквания съдебната практика поставя като условие за оповестяването на тези документи и представянето им в съдебните производства по искове за обезщетение, предявени пред националния съд, както и за признаването на по-висш обществен интерес от Комисията в случая, когато тя е сезирана на основание Регламент № 1049/2001.

ВЪНШНИ ОТНОШЕНИЯ

В решение *Front Polisario/Съвет*[53], посочено по-горе (EU:T:2015:953), Общият съд приема, че институциите на Съюза имат широко право на преценка по въпроса дали следва да сключват с трета държава споразумение, което ще се прилага на определена територия, и по аргумент за по-силното основание,

53 | Относно това решение вж. също по-горе изложението относно „[д]опустимост[та] на жалбите, подадени на основание член 263 ДФЕС" в точки 3 („Процесуална легитимация за обжалване на решение за сключване на договор") и 4 („Процесуална дееспособност").

когато нормите и принципите на международното право, приложими в тази област, са сложни и неточни. Следователно съдебният контрол по необходимост трябва да се ограничи до въпроса дали, като е одобрила сключването на споразумение като одобреното с обжалваното решение, компетентната институция на Съюза, в случая Съветът, е допуснала явни грешки в преценката.

При все това съдът на Съюза трябва да провери дали институцията е разгледала грижливо и безпристрастно всички относими факти по случая, въз основа на които са направени съответните заключения. Макар действително от Хартата на основните права на Европейския съюз да не произтича абсолютна забрана за Съюза да сключи споразумение, което може да се прилага на спорна територия, също така е вярно, че защитата на основните права на населението на такава територия е от особено значение и следователно представлява въпрос, който Съветът трябва да разгледа, преди да одобри подобно споразумение. По-специално, уточнява Общият съд, що се отнася до споразумение, чиято цел е да улесни по-специално износа към Съюза на различни продукти с произход от въпросната територия, Съветът трябва да провери внимателно и безпристрастно всички относими обстоятелства, за да се увери, че дейностите по производството на предназначените за износ продукти не се провеждат в ущърб на населението на въпросната територия, нито водят до нарушения на основните му права. Във връзка с това, предвид по-специално факта, че суверенитетът на Кралство Мароко в Западна Сахара не е признат нито от Съюза и неговите държави членки, нито, по-общо, от ООН, както и предвид липсата на какъвто и да е международен мандат, който може да обоснове мароканското присъствие на тази територия, самият Съвет е трябвало да се увери, че не са съществували улики за експлоатиране на природните ресурси на територията на Западна Сахара под марокански контрол, което да се извършва в ущърб на нейните жители и да накърнява основните им права. Доколкото нито от доводите на Съвета, нито от приложените от него материали по преписката е видно, че той е извършил такава проверка, Общият съд счита, че Съветът не е изпълнил задължението си преди приемането на обжалваното решение да провери всички обстоятелства по конкретния случай. Поради това той приема, че жалбата следва да бъде уважена, а обжалваното решение — отменено в частта, в която одобрява прилагането на посоченото в него споразумение в Западна Сахара.

II. СПОРОВЕ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

В решение от 3 декември 2015 г., ***CN/Парламент*** (T-343/13, Сб., EU:T:2015:926) Общият съд има възможност да се произнесе по искането на бивше длъжностно лице на Съвета за поправяне на вреди, които твърди, че е претърпяло в резултат на разпространението на някои отнасящи се до него лични данни в уебсайта на Парламента. В случая Парламентът публикува в споменатия уебсайт съобщение, описващо накратко съдържанието на петицията, внесена от ищеца, включително неговото име, както и че той страда от сериозно заболяване и синът му има сериозно умствено или физическо увреждане.

В тази връзка Общият съд отбелязва, че обработката на чувствителните лични данни на ищеца трябва да се разгледа с оглед на член 10 от Регламент (ЕО) № 45/2001[54], който забранява обработката на лични данни във връзка със здравето, освен по-специално когато субектът на данните е дал своето изрично съгласие. В този контекст той напомня, че член 2, буква з) от посочения регламент дефинира съгласието на съответното лице като „всеки свободно даден, конкретен и информиран израз на воля, с която [то] изразява съгласието си да бъдат обработвани личните [му] данни“. С оглед на всички обстоятелства по делото Общият съд приема, че ищецът е дал „свободен и информиран израз на воля“. Всъщност внимателният прочит на предоставената от Парламента информация е трябвало да позволи на сравнително внимателния вносител

54 | Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 година относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 30, стр. 142).

на петиция да прецени обхвата на своето действие и неговите последици. Освен това този израз на воля е бил конкретен, защото Парламентът е уведомил ищеца, че неговото оплакване, чийто предмет е бил свързан с факта, че институция на Съюза не е взела надлежно предвид неговото заболяване и увреждането на сина му за целите на кариерата на ищеца, ще бъде достъпно в интернет. Накрая Общият съд счита, че ищецът е дал своето изрично съгласие, като е отметнал полетата във формуляра, отнасящи се до публичното разглеждане и до вписването в регистър, достъпен в интернет, без да е необходимо неговото съгласие да се извежда имплицитно от някакво действие. Според Общия тези съображения се прилагат mutatis mutandis към обработката на личните данни, които са различни от чувствителните лични данни на ищеца.

Това не променя факта, отбелязва Общият съд, че доколкото в него се упоменава, че синът на ищеца страда от сериозно умствено или физическо увреждане, съобщението съдържа и чувствителни лични данни във връзка с последния, макар той да не е посочен поименно в него. Тъй като липсват данни за това, че ищецът е законният представител на своя син, изричното съгласие, което той е дал, не може да обоснове обработката на посочените данни от Парламента. При все това Общият съд постановява, че ищецът не може да изтъква в рамките на своя иск неправомерности, произтичащи от твърдяното нарушение на правата на трето лице, по-конкретно на своя син.

Освен това, разглеждайки поведението на Парламента след искането за премахване, Общият съд отбелязва, че Регламент № 45/2001 не предвижда изрично възможността да се оттегли първоначално даденото съгласие. Освен това, уточнява той, ищецът не изтъква наличието на нарушение на правна норма или на правен принцип, ако се допусне, че първоначалното публикуване от Парламента е било законосъобразно, както в настоящия случай. Когато, както в случая, искането е неоснователно, но е прието от учтивост, няма причина да се налага задължение за „незабавно“ изпълнение. В този случай Парламентът е задължен единствено да изпълни ангажимента си в разумен срок.

III. ОБЖАЛВАНЕ

Три решения сред актовете, постановени от състава по жалбите на Общия съд през 2015 г., заслужават специално внимание.

На първо място, в решение от 19 юни 2015 г., ***Z/Съд*** (T-88/13 P, Сб. (Откъси), EU:T:2015:393) Общият съд постановява, че що се отнася до административното производство по обжалване, въведено с член 90 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз, жалбоподателят трябва да може да поиска от съда на Съюза да провери законосъобразността на решението, с което се отхвърля подадената по административен ред жалба, а не само законосъобразността на първоначалния акт, който е предмет на обжалването по административен ред. Действително, интересът на жалбоподателя от надлежното провеждане на административното производство по обжалване и съответно от отмяната в случай на нарушение на решението, с което се отхвърля жалбата, подадена от него по административен ред, трябва да се разгледа самостоятелно, а не във връзка с жалбата, подадена евентуално по съдебен ред срещу първоначалния акт, който е предмет на обжалването по административен ред. В противен случай заинтересованото лице никога не би могло да се позове на нарушенията на процесуалните правила в административното производство по обжалване, въпреки че те го лишават от възможността да се ползва от надлежно досъдебно преразглеждане на решението на администрацията, щом като е налице жалба по съдебен ред срещу първоначалния акт, срещу който е насочена подадената по административен ред жалба. Всъщност, по този начин то би загубило възможността да се възползва от наличието на производство, чиято цел е да разреши и да насърчи уреждането по взаимно съгласие на спора, възникнал между длъжностното лице и администрацията, и да наложи на органа, към който принадлежи длъжностното лице, да преразгледа решението си при съблюдаване на съответните правила с оглед на евентуалните възражения на това лице.

На второ място, в решение от 16 септември 2015 г., ***EMA/Drakeford*** (T-231/14 P, Сб. (Откъси), EU:T:2015:639) Общият съд потвърждава възприетия от Съда на публичната служба подход, съгласно който целта на член 8, първа алинея от Условията за работа на другите служители на Европейския съюз е да се избегне рискът в случай на напредък в кариерата или промяна във функциите на срочно нает служител с договор за определен срок администрацията да злоупотреби със сключването на формално различни договори, за да избегне преобразуването по този член. Предпоставката за това преобразуване обаче е срочно наетият служител, който напредва в кариерата или сменя изпълняваните функции, да запазва характеризиращо се с приемственост правоотношение с работодателя си. Ако служителят сключи договор, който предвижда същностно, а не формално изменение на естеството на изпълняваните от него функции, предпоставката за прилагането на член 8, първа алинея от посочените Условия вече няма да е налице. Да се приеме, че всяко подновяване може да бъде релевантно за целите на прилагането на правилото, предвидено в тази разпоредба, би било в противоречие с нейния дух. Общият съд пояснява, че с оглед на евентуално сравнение между изпълняваните задачи длъжността началник на секция се явява същностно изменение спрямо длъжността заместник-началник, което поражда обрат по смисъла на понятието, установено от Съда на публичната служба. Всъщност, макар оставането на работа в една и съща област на дейност да не сочи автоматично наличието на приемственост в изпълняваните функции, тази приемственост трябва по принцип да се смята за изключена, ако условието за заемане на длъжността началник на секция е да се премине външна процедура за подбор. След като обаче преди назначаването му за началник на секция заинтересованото лице временно е изпълнявало длъжността началник на секция, не може всъщност да се приеме, че назначаването му за началник на секция, макар да е в резултат от външна процедура, действително е представлявало обрат в сравнение с изпълняваните преди това функции.

На трето място, в решение от 13 октомври 2015 г., ***Комисия/Verile и Gjergji*** (T-104/14 P, Сб., EU:T:2015:776) най-напред Общият съд постановява, че член 11, параграф 2 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз не изисква на заинтересованото лице да се гарантира възможността, преди да реши дали да упражни правото си да прехвърли към пенсионната схема на Съюза пенсионните си права, придобити по друга пенсионна схема, да разбере какъв е окончателният брой години осигурителен стаж за пенсия, които ще му бъдат признати след такова прехвърляне. Тази разпоредба не изисква също и евентуален спор между заинтересованото лице и неговата институция относно тълкуването и прилагането на относимите разпоредби да бъде разрешен от съда на Съюза дори още преди заинтересованото лице да е решило дали иска да прехвърли към пенсионната схема на Съюза пенсионните си права, придобити по друга пенсионна схема.

IV. МОЛБИ, РАЗГЛЕЖДАНИ ПО РЕДА НА ОБЕЗПЕЧИТЕЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО

През 2015 г. Общият съд е бил сезиран с 32 молби за допускане на временни мерки и се е произнесъл по 31 дела[55].

Председателят на Общия съд е уважил три молби за спиране на изпълнението с определения от 1 септември 2015 г., ***Франция/Комисия*** (T-344/15 R, Сб., EU:T:2015:583) и ***Pari Pharma/EMA*** (T-235/15 R, Сб. (Откъси), обжалвано, EU:T:2015:587) и 15 декември 2015 г., ***CCPL и др./Комисия*** (T-522/15 R, Сб. (Откъси), EU:T:2015:1012).

55 | Три решения са постановени от съдията по обезпечителното производство, заместващ председателя на Общия съд в съответствие с разпоредбите на член 157, параграф 4 във връзка с член 12 от Процедурния правилник на Общия съд, а именно определения от 17 април 2015 г., ***CGI Luxembourg и Intrasoft International/Парламент*** (T-769/14 R, EU:T:2015:227), 12 юни 2015 г., ***Cofely Solelec и др./Парламент*** (T-224/15 R, EU:T:2015:377) и 15 октомври 2015 г., ***Ahrend Furniture/Комисия*** (T-482/15 R, EU:T:2015:782).

В определение *Pari Pharma/EMA*, посочено по-горе (EU:T:2015:587), във връзка с проблематиката относно оповестяването, планирано от Европейската агенция по лекарствата (EMA) на основание Регламент № 1049/2001, на информация, за която се твърди, че е поверителна, председателят на Общия съд прилага подхода, възприет от него в съответните определения, подписани през 2014 г.[56]

Председателят на Общия съд приема, че е налице fumus boni juris, като констатира, че следва да се разгледа поверителността на доклади, съдържащи оценка относно сходството между два лекарствени продукта и относно клиничното превъзходство на първия спрямо втория. Тъй като тази преценка се отнася до много специфичен фармацевтичен сектор — на лекарствените продукти сираци, и обхваща по-специално фармакокинетичните клинични проучвания и проучванията за биоеквивалентност, тя поставя въпроси, предполагащи високо специализирани научни оценки. При разглеждане на спорните доклади и на въпроса дали EMA е допуснала грешки, като е отхвърлила заявленията на жалбоподателя за поверителност, председателят на Общия съд всъщност се сблъсква със сложни въпроси, чието разрешаване не е категорично ясно, а изисква задълбочен анализ от съда, който се произнася по съществото на делото.

Според председателя на Общия съд претеглянето на интересите клони в полза на жалбоподателя. Действително съдът, който разглежда делото по същество, ще трябва да се произнесе по въпроса дали решението, с което EMA е заявило намерението си да оповести на трето лице спорните доклади, трябва да бъде отменено поради накърняване на поверителния им характер. Все пак, за да бъде запазено полезното действие на съдебно решение за отмяна на това решение, жалбоподателят трябва да бъде в състояние да предотврати оповестяването на посочените доклади от EMA. Действително, отменителното съдебно решение би било лишено от полезно действие, ако молбата за допускане на временни мерки бъде отхвърлена, което би осигурило възможност на EMA да публикува посочените доклади и следователно би довело фактически до предопределяне на насоката на бъдещия съдебен акт по същество.

Що се отнася до неотложността, председателят на Общия съд признава значителния характер на твърдяната вреда, като подчертава, че за нуждите на обезпечителното производство поверителността на съдържащата се в спорните доклади информация трябва да се презумира. Тъй като последните засягат производствената и търговска дейност на жалбоподателя, те представляват неимуществено благо, което може да бъде използвано за конкуренти цели, чиято стойност би се оказала сериозно намалена, ако те загубят характера си на тайна. Що се отнася до непоправимия характер на посочената вреда, която може да бъде причинена на жалбоподателя поради оповестяването на спорните доклади на трето лице, подало заявление за достъп на основание Регламент № 1049/2001, председателят на Общия съд счита, че жалбоподателят е поставен в положение на уязвимост, също толкова заплашително както при публикуване в интернет. Действително, това трето лице би се запознало незабавно с чувствителната информация и би могло в същия момент да я използва за конкурентни цели, с което да отслаби конкурентното положение на жалбоподателя. След като оповестяването на документ съгласно Регламент № 1049/2001 има действие erga omnes, твърдяната вреда не може да бъде количествено определена, тъй като неопределен и неограничен брой настоящи и потенциални конкуренти от целия свят могат да получат тази информация, за да я използват по най-разнообразни начини в кратко-, средно- и дългосрочен план.

Освен това, дори твърдяната вреда да не бъде квалифицирана като непоправима, председателят на Общия съд не би имал възможност да разгледа поверителността на всеки отделен елемент, съдържащ се в спорните доклади, с оглед на това да уважи само отчасти молбата за допускане на временни мерки. Предвид особеностите на производството за защита на документи, за които се твърди, че са поверителни, не е уместно също така той да търси само частично решение, изразяващо се в защита само на определени

56| Става въпрос за определенията от 13 февруари 2014 г., ***Luxembourg Pamol (Cyprus) и Luxembourg Industries/Комисия*** (T-578/13 R, EU:T:2014:103), и 25 юли 2014 г., ***Deza/ECHA*** (T-189/14 R, EU:T:2014:686), които не са били обжалвани (вж. годишния доклад от 2014 г., стр. 166 и 167).

данни, като допусне същевременно достъп до други. Действително, при положение че съдът, разглеждащ делото по същество, допусне принципа на обща презумпция за поверителност по отношение на спорните доклади, за тях отпада дори частичното оповестяване. С оглед на чисто акцесорната си компетентност съдията по обезпечителното производство следователно не може да разреши частичен достъп, без да лиши решението на съда, който разглежда делото по същество, от полезното му действие.

Накрая председателят на Общия съд напомня, че критерият относно непоправимия характер на вредата, който произхожда изцяло от съдебната практика и не се съдържа нито в Договорите, нито в Процедурния правилник, не следва да се прилага, когато е несъвместим с императивните изисквания, произтичащи от ефективната временна защита. Членове 278 ДФЕС и 279 ДФЕС, разпоредби от първичното право, оправомощават съдията по обезпечителното производство да разпореди спиране на изпълнението, ако счита, „че обстоятелствата го изискват", и да разпорежда „необходимите" временни мерки. Според председателя на Общия съд тези условия са налице по делото, още повече че подаването на главната жалба и на молбата за допускане на временни мерки не може да се квалифицира като тактика за отлагане от страна на жалбоподателя, целяща да забави без законно основание оповестяването на спорните доклади.

С определение ***Франция/Комисия,*** посочено по-горе (EU:T:2015:583), председателят на Общия съд е уважил молбата за временни мерки на Френската република, с която тя е поискала да се спре оповестяването на предадени от нея на Комисията документи, които последната е решила да съобщи на трето лице заявител по реда на Регламент № 1049/2001.

В главното производство Комисията оспорва поверителността на съответните документи, но едновременно с това не възразява срещу възможността да се наложи съдът по обезпечителното производство да не допусне тяхното оповестяване, за да се запази полезното действие на решението, което трябва да се постанови в главното производство.

Председателят на Общия съд приема, че е налице fumus boni juris, като счита, че разногласието между страните разкрива съществено противоречие по правен въпрос относно обхвата на член 4, параграф 5 от Регламент № 1049/2001 — на който се позовава Френската република и — който поставя държавите членки в привилегировано положение в сравнение с другите притежатели на документи, като предвижда, че за разлика от последните всяка държава членка разполага с възможността да поиска институцията да не оповестява документ, произхождащ от тази държава, без „предварително[то ѝ] съгласие". Действително в решение от 21 юни 2012 г., *IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds/Комисия*[57], Съдът е постановил, че сезираната институция не трябва да упражнява контрол, който би надхвърлил проверката само за наличие на мотиви, основаващи се на изключенията по член 4, параграфи 1—3 от Регламент № 1049/2001, докато в своето решение от 14 февруари 2012 г., *Германия/Комисия*[58], Общият е приел, че тази институция може да прецени на пръв поглед обосноваността на мотивите, изложени от държавата членка в подкрепа на противопоставянето ѝ на оповестяването на спорните документи.

Претеглянето на интересите клони в полза на Френската република. Действително председателят на Общия съд констатира, че съдът, който разглежда делото по същество, ще трябва да се произнесе по въпроса дали решението на Комисията, с което тя е заявила намерението си да оповести на трето лице спорните документи, трябва да бъде отменено поради накърняване на поверителния им характер. За да се запази обаче полезното действие на съдебното решение за отмяна на това решение, Френската република трябва да е в състояние да предотврати такова преждевременно оповестяване от Комисията, което би предопределило de facto насоката на бъдещия съдебен акт по същество.

57| C-135/11 P, Сб. EU:C:2012:376, т. 63 и 64.

58| T-59/09, Сб., EU:T:2012:75, т. 51—53 и 57.

Що се отнася до неотложността, Френската република сочи, че разглежданите документи са важно доказателство в рамките на производството, в което Комисията е нейна насрещна страна, и което в голяма степен е сходно с досъдебната фаза на производство за установяване на неизпълнение на задължения, тъй като обхваща диалог с Комисията, целта на който е да се сближат различните позиции. Според Френската република тази цел може да бъде постигната само в атмосфера на пълно взаимно доверие, което би било накърнено от преждевременното оповестяване на документите, разменени в рамките на това производство, тъй като подобно оповестяване би накърнило нейната стратегия за защита при последващ спор. Председателят на Общия съд приема, че подобна защита е част от държавническите функции на Френската република и спорното оповестяване би засегнало сериозно упражняването на тези функции. Вредата, претърпяна поради оповестяването, също би била непоправима, тъй като последващата отмяна на обжалваното решение не би я отстранила и, предвид неимуществения ѝ характер, тя не би могла да се поправи с предявяването на иск за обезщетение срещу Комисията.

По делото, приключило с определение *CCPL и др./Комисия*, посочено по-горе (EU:T:2015:1012), пет дружества, членуващи в кооперативна структура, на които са наложени глоби за участие в картел на пазара на хранителните опаковки, са поискали по реда на обезпечителното производство освобождаване от задължението за предоставяне на банкова гаранция за наложените им глоби. В определението си председателят на Общия съд напомня, че освобождаване от такова задължение може да се предостави само ако молителят представи доказателство за обективната невъзможност да учреди банкова гаранция или за това, че нейното учредяване би застрашило неговото икономическо съществуване. Като приема, че жалбоподателите своевременно и сериозно са положили усилия да получат банкова гаранция, председателят на Общия съд констатира, че тези усилия са останали напразни, тъй като 12-те банки, към които те са се обърнали за целта, са отказали да уважат молбите им предвид нестабилното финансово положение на жалбоподателите. При това положение с оглед на липсата на достатъчно тясно съвпадане на интересите председателят на Общия съд отказва да приложи понятието за група по отношение на кооперацията, в която членуват жалбоподателите.

Наличието на fumus boni juris е прието във връзка със субсидиарното искане за намаляване на глобите, основаващо се на твърдение за отказ да се вземе предвид липсата на платежоспособност на жалбоподателите, тъй като според председателя на Общия съд не може да се изключи, че съдът, разглеждащ делото по същество, ще упражни пълен съдебен контрол по отношение на наложените глоби и ще намали техния размер.

Поради това председателят на Общия съд предоставя исканото освобождаване, но при условие жалбоподателите редовно да информират Комисията относно изпълнението на плана за преструктуриране на групата CCPL и във възможно най-кратък срок да пристъпят към разсрочено плащане на наложените глоби, като ѝ изплатят сумата, съответстваща на провизията, заложена в този план, както и ежемесечни вноски от приходите, реализирани от продажбата на определени дялови участия.

В областта на обществените поръчки са постановени няколко определения, в които се възприема новата съдебна практика, установена с определение от 4 декември 2014 г., *Vanbreda Risk & Benefits/Комисия*[59], основополагащият принцип на която е потвърден след обжалване, с определение от 23 април 2015 г., *Комисия/Vanbreda Risk & Benefits*[60]**.** Следва да се напомни, че съгласно тази нова съдебна практика условието относно неотложността се смекчава конкретно по тези дела в смисъл, че за да бъде изпълнено, е достатъчна значителна, но не и непоправима вреда, стига установеният fumus boni juris да е особено сериозен. Това смекчаване обаче се прилага само ако отхвърленият оферент е подал молба за постановяване на

59| T-199/14 R, Сб. (Откъси), EU:T:2014:1024.

60| C-35/15 P(R), Сб. EU:C:2015:275.

временни мерки преди сключването на договора между възлагащия орган и предприятието, определено за изпълнител, и в рамките на 10-дневния период на изчакване[61], при условие обаче възлагащият орган да е спазил посочения период на изчакване преди сключване на договора и отхвърленият оферент да е разполагал с достатъчно информация, за да упражни в този срок правото си на защита.

В този смисъл в определения *CGI Luxembourg и Intrasoft International/Парламент*, посочено по-горе (EU:T:2015:227), *Cofely Solelec и др./Парламент*, посочено по-горе (EU:T:2015:377), и в определение от 25 юни 2015 г., ***Banimmo/Комисия*** (T-293/15 R, EU:T:2015:438), съдът по обезпечителното производство, който inaudita altera parte е постановил поисканите от отхвърлените оференти временни мерки, установява липса на основание за произнасяне, след като се запознава с оттеглянето от страна на възлагащия орган на решенията за отхвърляне на офертите, представени от тези оференти.

Обратно, в определение от 15 юни 2015 г., ***Close и Cegelec/Парламент*** (T-259/15 R, Сб. (Откъси), EU:T:2015:378), след като констатира пълното спазване на периода на изчакване от страна на възлагащия орган преди сключване на договора с предприятието, определено за изпълнител, и че отхвърлените оференти, своевременно уведомени за отхвърляне на офертата им, са имали възможност надлежно да подадат жалба за отмяна и молба за постановяване на временни мерки, председателят на Общия съд приема, че смекчаването на условието за неотложност в случая не може да намери приложение, тъй като жалбата за отмяна и молбата за временни мерки не са внесени в рамките на 10-дневния период на изчакване между съобщаването на решението за отхвърляне на офертата и сключването на договора. Тъй като посочените оференти не са доказали риска от значителна и непоправима вреда, молбата им за постановяване на временни мерки е отхвърлена[62].

61 | Предвиден в член 171, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 година относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, стр. 1).

62 | Останалите молби за допускане на временни мерки в областта на обществените поръчки също са отхвърлени поради липса на особено сериозен fumus boni juris и на неотложност (определения от 24 март 2015 г., ***Europower/Комисия***, T-383/14 R, Сб. (Откъси), EU:T:2015:190; 17 юли 2015 г., ***GSA и SGI/Парламент***, T-321/15 R, EU:T:2015:522 и ***Ahrend Furniture/Комисия***, посочено по-горе, EU:T:2015:782).

B | СЪСТАВ НА ОБЩИЯ СЪД

Протоколен ред към 31 декември 2015 г.)

Първи ред, отляво надясно:

G. Berardis, M. Vvan der Woude, A. Dittrich, S. Papasavvas, председатели на състави; H. Kanninen, заместник-председател на Общия съд; M. Jaeger, председател на Общия съд; M. E. Martins Ribeiro, M. Prek, S. Frimodt Nielsen и D. Gratsias, председатели на състави

Втори ред, отляво надясно:

C. Wetter, M. Кънчева, J. Schwarcz, I. Pelikánová, O. Czúcz, F. Dehousse, I. Wiszniewska-Białecka, I. Labucka, A. Popescu и E. Buttigieg, съдии

Трети ред, отляво надясно:

I. S. Forrester, S. Gervasoni, A. Collins, E. Bieliūnas, V. Tomljenović, V. Kreuschitz, I. Ulloa Rubio и L. Madise, съдии, E. Coulon, секретар

2. ПРОМЕНИ В СЪСТАВА НА ОБЩИЯ СЪД ПРЕЗ 2015 Г.

На 7 октомври 2015 г. в Съда се проведе тържествено заседание по повод, от една страна, на подновяването на мандатите, и от друга страна, на полагането на клетва и встъпването в длъжност на новите членове на институцията.

Поради преустановяване на функциите на Nicholas James Forwood, с решение от 16 септември 2015 г. представителите на правителствата на държавите членки назначиха в качеството на съдия в Общия съд Ian Stewart Forrester, заменящ г-н Forwood за остатъка от неговия мандат — от 1 октомври 2015 г. до 31 август 2019 г. Г-н Forrester положи клетва пред Съда по време на тази церемония.

2. ПРОТОКОЛЕН РЕД

ОТ 1 ЯНУАРИ 2015 Г. ДО 6 ОКТОМВРИ 2015 Г.

M. JAEGER, председател на Общия съд
H. KANNINEN, заместник-председател
M. E. MARTINS RIBEIRO, председател на състав
S. PAPASAVVAS, председател на състав
M. PREK, председател на състав
A. DITTRICH, председател на състав
S. FRIMODT NIELSEN, председател на състав
M. VAN DER WOUDE, председател на състав
D. GRATSIAS, председател на състав
G. BERARDIS, председател на състав
N. J. FORWOOD, съдия
F. DEHOUSSE, съдия
O. CZÚCZ, съдия
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, съдия
I. PELIKÁNOVÁ, съдия
I. LABUCKA, съдия
J. SCHWARCZ, съдия
A. POPESCU, съдия
M. КЪНЧЕВА, съдия
E. BUTTIGIEG, съдия
C. WETTER, съдия
V. TOMLJENOVIĆ, съдия
E. BIELIŪNAS, съдия
V. KREUSCHITZ, съдия
A. COLLINS, съдия
I. ULLOA RUBIO, съдия
S. GERVASONI, съдия
L. MADISE, съдия

E. COULON, секретар

ОТ 7 ОКТОМВРИ 2015 Г. ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2015 Г.

M. JAEGER, председател
H. KANNINEN, заместник-председател
M. E. MARTINS RIBEIRO, председател на състав
S. PAPASAVVAS, председател на състав
M. PREK, председател на състав
A. DITTRICH, председател на състав
S. FRIMODT NIELSEN, председател на състав
M. Van Der WOUDE, председател на състав
D. GRATSIAS, председател на състав
G. BERARDIS, председател на състав
F. DEHOUSSE, съдия
O. CZÚCZ, съдия
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, съдия
I. PELIKÁNOVÁ, съдия
I. LABUCKA, съдия
J. SCHWARCZ, съдия
A. POPESCU, съдия
M. КЪНЧЕВА, съдия
E. BUTTIGIEG, съдия
C. WETTER, съдия
V. TOMLJENOVIĆ, съдия
E. BIELIŪNAS, съдия
V. KREUSCHITZ, съдия
A. COLLINS, съдия
I. ULLOA RUBIO, съдия
S. GERVASONI, съдия
L. MADISE, съдия
I. S. FORRESTER, съдия

E. COULON, секретар

3. БИВШИ ЧЛЕНОВЕ НА ОБЩИЯ СЪД

(по реда на встъпване в длъжност)

Edward David Alexander Ogilvy (1989—1992)
Yeraris Christos (1989—1992)
Da Cruz Vilaça José Luis (1989-1995), председател (1989—1995)
Biancarelli Jacques (1989—1995)
Barrington Donal Patrick Michael (1989—1996)
Schintgen Romain Alphonse (1989—1996)
Kirschner Heinrich (1989—1997)
Saggio Antonio (1989—1998), председател (1995—1998)
Briët Cornelis Paulus (1989—1998)
Lenaerts Koen (1989—2003)
Vesterdorf Bo (1989—2007), председател (1998—2007)
García-Valdecasas y Fernández Rafael (1989—2007)
Kalogeropoulos Andreas (1992—1998)
Bellamy Christopher William (1992—1999)
Potocki André (1995—2001)
Gens de Moura Ramos Rui Manuel (1995—2003)
Lindh Pernilla (1995—2006)
Tiili Virpi (1995—2009)
Azizi Josef (1995—2013)
Cooke John D. (1996—2008)
Pirrung Jörg (1997—2007)
Mengozzi Paolo (1998—2006)
Meij Arjen W. H. (1998—2010)
Vilaras Mihalis (1998—2010)
Forwood Nicholas James (1999—2015)
Legal Hubert (2001—2007)
Trstenjak Verica (2004—2006)
Šváby Daniel (2004—2009)
Cremona Ena (2004—2012)
Vadapalas Vilenas (2004—2013)
Jürimäe Küllike (2004—2013)
Moavero Milanesi Enzo (2006—2011)
Wahl Nils (2006—2012)
Чипев Теодор (2007—2010)
Ciucă Valeriu M. (2007—2010)
Soldevila Fragoso Santiago (2007—2013)
Truchot Laurent (2007—2013)
O'Higgins Kevin (2008—2013)

ПРЕДСЕДАТЕЛИ

Da Cruz Vilaça José Luis (1989—1995)
Saggio Antonio (1995—1998)
Vesterdorf Bo (1998—2007)

СЕКРЕТАР

Jung Hans (1989—2005)

C | СЪДЕБНА СТАТИСТИКА НА ОБЩИЯ СЪД

ОБЩА ДЕЙНОСТ НА ОБЩИЯ СЪД

1. Образувани, приключени и висящи дела (2011—2015)

ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА

2. Видове производства (2011—2015)

3. Вид иск или жалба (2011—2015)

4. Област, с която е свързан(а) искът или жалбата (2011—2015)

ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА

5. Видове производства (2011—2015)

6. Област, с която е свързан(а) искът или жалбата (2015)

7. Област, с която е свързан(а) искът или жалбата (2011—2015) (съдебни решения и определения)

8. Съдебен състав (2011—2015)

9. Продължителност на производствата в месеци (2011—2015) (съдебни решения и определения)

ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ

10. Видове производства (2011—2015)

11. Област, с която е свързан(а) искът или жалбата (2011—2015)

12. Съдебен състав (2011—2015)

ДРУГИ

13. Обезпечителни производства (2011—2015)

14. Бързи производства (2011—2015)

15. Съдебни актове на Общия съд, срещу които е подадена жалба пред Съда (1990—2015)

16. Разпределение на жалбите пред Съда според вида на производството (2011—2015)

17. Изход на производството по обжалване пред Съда (2015) (съдебни решения и определения)

18. Изход на производството по обжалване пред Съда (2011—2015) (съдебни решения и определения)

19. Общо развитие (1989—2015) (образувани, приключени и висящи дела)

1. ОБЩА ДЕЙНОСТ НА ОБЩИЯ СЪД — ОБРАЗУВАНИ, ПРИКЛЮЧЕНИ И ВИСЯЩИ ДЕЛА (2011—2015)[1] [2]

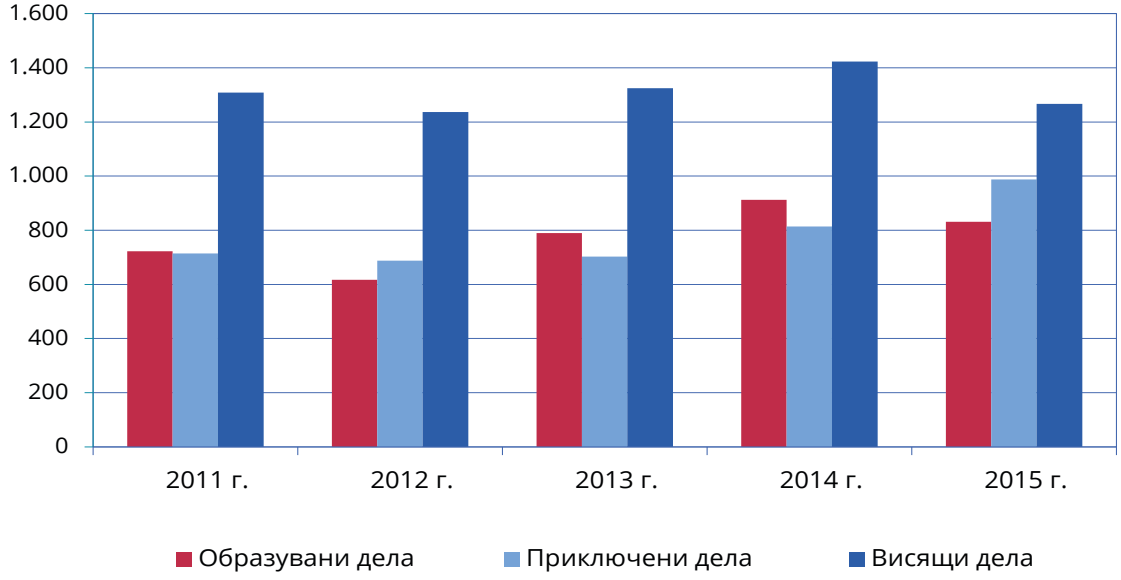

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Образувани дела	722	617	790	912	831
Приключени дела	714	688	702	814	987
Висящи дела	1308	1237	1325	1423	1267

1| Освен ако не е посочено друго, в настоящата таблица и в таблиците на следващите страници са взети предвид особените производства.

За „особени производства“ се считат: отмяната на съдебно решение, постановено в отсъствието на ответника (член 41 от Статута на Съда, член 166 от Процедурния правилник на Общия съд), отмяната на съдебен акт по молба на трето лице (член 42 от Статута на Съда, член 167 от Процедурния правилник на Общия съд), тълкуването на съдебните решения и определенията (член 43 от Статута на Съда, член 168 от Процедурния правилник на Общия съд), отмяната на влязъл в сила съдебен акт (член 44 от Статута на Съда, член 169 от Процедурния правилник на Общия съд), правната помощ (член 148 от Процедурния правилник на Общия съд), поправянето на съдебните решения и определенията (член 164 от Процедурния правилник на Общия съд) и споровете относно подлежащите на възстановяване съдебни разноски (член 170 от Процедурния правилник на Общия съд).

2| Освен ако не е посочено друго, в настоящата таблица и в таблиците на следващите страници не са взети предвид обезпечителните производства.

2. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — ВИДОВЕ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)

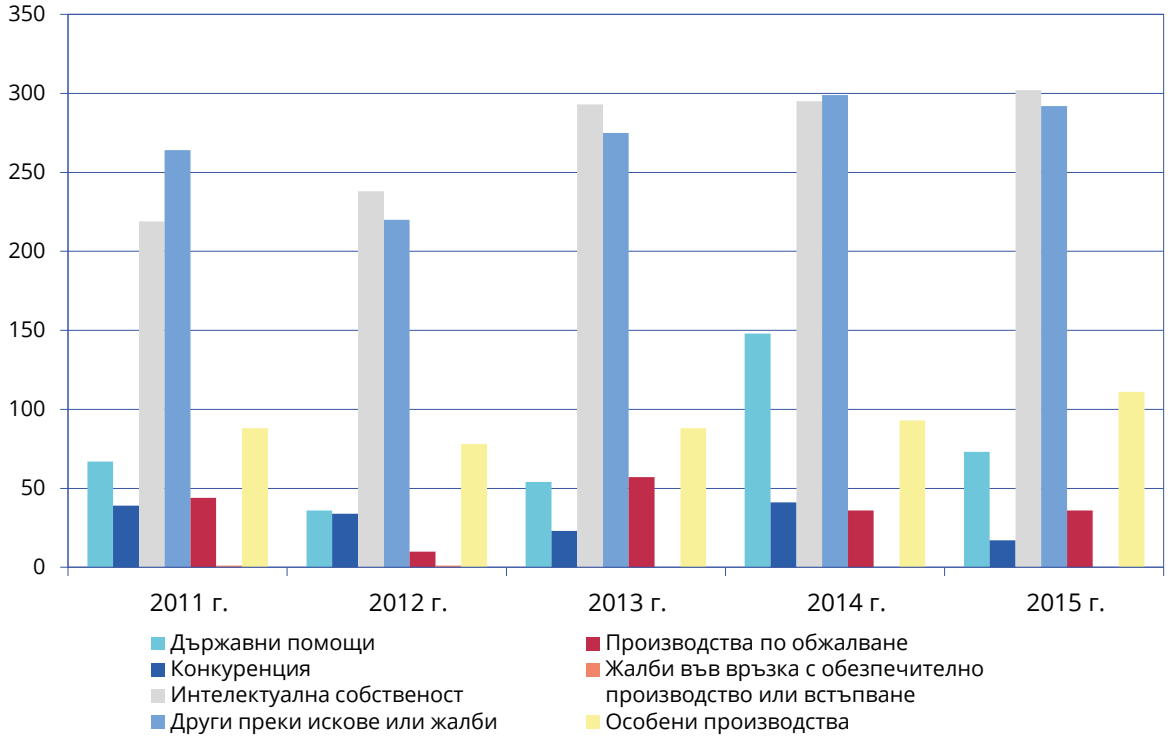

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Държавни помощи	67	36	54	148	73
Конкуренция	39	34	23	41	17
Интелектуална собственост	219	238	293	295	302
Други преки искове или жалби	264	220	275	299	292
Производства по обжалване	44	10	57	36	36
Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	1	1			
Особени производства	88	78	88	93	111
Общо	**722**	**617**	**790**	**912**	**831**

3. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — ВИД ИСК ИЛИ ЖАЛБА (2011—2015)

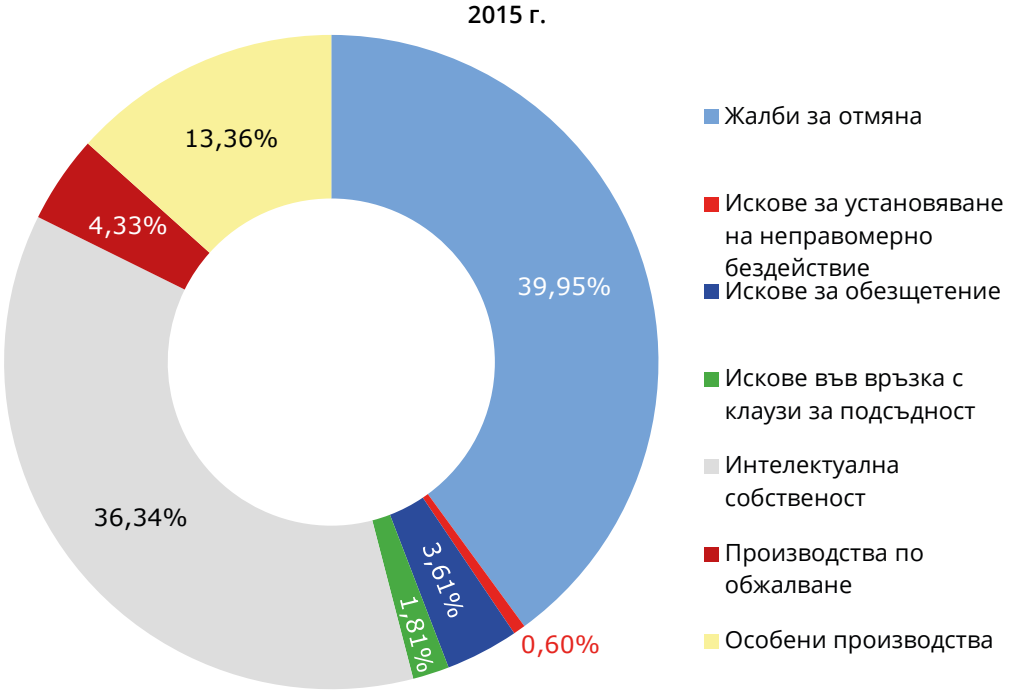

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Жалби за отмяна	341	257	319	423	332
Искове за установяване на неправомерно бездействие	8	8	12	12	5
Искове за обезщетение	16	17	15	39	30
Искове във връзка с клаузи за подсъдност	5	8	6	14	15
Интелектуална собственост	219	238	293	295	302
Производства по обжалване	44	10	57	36	36
Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	1	1			
Особени производства	88	78	88	93	111
Общо	**722**	**617**	**790**	**912**	**831**

4. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — ОБЛАСТ, С КОЯТО Е СВЪРЗАН(А) ИСКЪТ ИЛИ ЖАЛБАТА (2011—2015)[1]

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Асоцииране на страни и отвъдморски територии			1		
Външна дейност на Европейския съюз	2	1		2	1
Гражданство на Съюза				1	
Данъчни въпроси	1	1	1	1	1
Достъп до документи	21	18	20	17	48
Държавни помощи	67	36	54	148	73
Енергетика	1		1	3	3
Заетост			2		
Защита на потребителите			1	1	2
Земеделие	22	11	27	15	37
Икономическа и парична политика	4	3	15	4	3
Икономическо, социално и териториално сближаване	3	4	3	3	5
Индустриална политика				2	
Институционално право	44	41	44	67	53
Интелектуална и индустриална собственост	219	238	294	295	303
Клауза за подсъдност	5	8	6	14	15
Конкуренция	39	34	23	41	17
Култура			1		
Митнически съюз и Обща митническа тарифа	10	6	1	8	
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство	4	3	5	2	10
Образование, професионална квалификация, младеж и спорт	2	1	2		3
Обща външна политика и политика на сигурност			2		
Обща политика в областта на рибарството	3		3	3	
Обществени поръчки	18	23	15	16	23
Обществено здраве	2	12	5	11	2
Ограничителни мерки (външна дейност)	93	59	41	69	55
Околна среда	6	3	11	10	5
Правен режим на предприятията				1	1
Присъединяване на нови държави			1		
Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	1		6	1	
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничения, приложими за химикалите (Регламент REACH)	3	2	12	3	5
Сближаване на законодателствата			13		1
Свобода на установяване				1	
Свободно движение на капитали					2
Свободно движение на стоки			1		2
Свободно движение на хора					1
Свободно предоставяне на услуги		1		1	
Социална политика	5	1		1	
Социално осигуряване на работниците мигранти			1		
Трансевропейски мрежи			3		
Транспорт	1		5	1	
Туризъм			2		
Търговска политика	11	20	23	31	6
Финансови разпоредби (бюджет, финансова рамка, собствени ресурси, борба с измамите)		1		4	7
Общо по Договора за ЕО/ДФЕС	**587**	**527**	**645**	**777**	**684**
Правилник за длъжностните лица	47	12	57	42	36
Особени производства	88	78	88	93	111
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**722**	**617**	**790**	**912**	**831**

5. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ВИДОВЕ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)

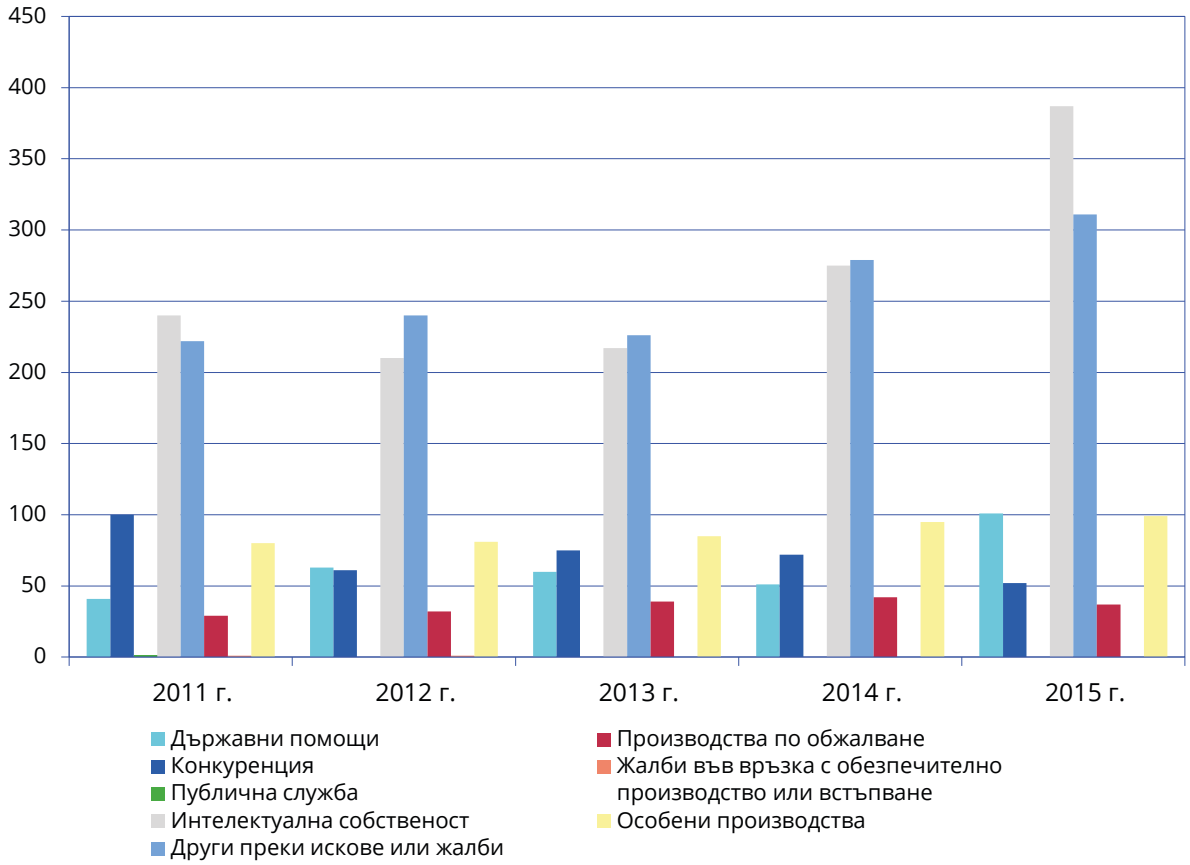

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Държавни помощи	41	63	60	51	101
Конкуренция	100	61	75	72	52
Публична служба	1				
Интелектуална собственост	240	210	217	275	387
Други преки искове или жалби	222	240	226	279	311
Производства по обжалване	29	32	39	42	37
Жалби във връзка с обезпечително производство или встъпване	1	1			
Особени производства	80	81	85	95	99
Общо	**714**	**688**	**702**	**814**	**987**

6. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ОБЛАСТ, С КОЯТО Е СВЪРЗАН(А) ИСКЪТ ИЛИ ЖАЛБАТА (2015)

	Съдебни решения	Определения	Общо
Външна дейност на Европейския съюз	1	1	2
Данъчни въпроси		1	1
Достъп до документи	15	6	21
Държавни помощи	34	67	101
Енергетика	1		1
Защита на потребителите	1	1	2
Земеделие	28	4	32
Икономическа и парична политика	5	4	9
Икономическо, социално и териториално сближаване	3	3	6
Индустриална политика		2	2
Институционално право	19	39	58
Интелектуална и индустриална собственост	299	89	388
Клауза за подсъдност	2		2
Конкуренция	47	5	52
Митнически съюз и Обща митническа тарифа	3	1	4
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство	2		2
Обща външна политика и политика на сигурност		1	1
Обща политика в областта на рибарството	1	2	3
Обществени поръчки	12	10	22
Обществено здраве	10	5	15
Ограничителни мерки (външна дейност)	38	22	60
Околна среда	2	16	18
Правен режим на предприятията		1	1
Присъединяване на нови държави	1		1
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничения, приложими за химикалите (Регламент REACH)	4	5	9
Свобода на установяване		1	1
Свободно движение на капитали		2	2
Свободно движение на стоки		2	2
Свободно движение на хора		1	1
Транспорт	2	1	3
Търговска политика	15	9	24
Финансови разпоредби (бюджет, финансова рамка, собствени ресурси, борба с измамите)	1	4	5
Общо по Договора за ЕО/ДФЕС	**546**	**305**	**851**
Правилник за длъжностните лица	23	14	37
Особени производства	1	98	99
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**570**	**417**	**987**

7. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ОБЛАСТ, С КОЯТО Е СВЪРЗАН(А) ИСКЪТ ИЛИ ЖАЛБАТА (2011—2015)[1]

(СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ)

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Асоциираме на страни и отвъдморски територии				1	
Външна дейност на Европейския съюз	5		2		2
Гражданство на Съюза				1	
Данъчни въпроси		2		2	1
Достъп до документи	23	21	19	23	21
Държавни помощи	41	63	59	51	101
Енергетика			1	3	1
Заетост			2		
Защита на потребителите	1				2
Земеделие	26	32	16	15	32
Икономическа и парична политика	3	2	1	13	9
Икономическо, социално и териториално сближаване	9	12	14	1	6
Индустриална политика					2
Институционално право	36	41	35	33	58
Интелектуална и индустриална собственост	240	210	218	275	388
Клауза за подсъдност	6	11	8	10	2
Конкуренция	100	61	75	72	52
Митнически съюз и Обща митническа тарифа	1	6	9	6	4
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство	5	3	4	1	2
Образование, професионална квалификация, младеж и спорт	1	1	1	2	
Обща външна политика и политика на сигурност				2	1
Обща политика в областта на рибарството	[5]	9	2	15	3
Обществени поръчки	15	24	21	18	22
Обществено здраве	3	2	4	10	15
Ограничителни мерки (външна дейност)	32	42	40	68	60
Околна среда	22	8	6	10	18
Правен режим на предприятията					1
Присъединяване на нови държави					1
Пространство на свобода, сигурност и правосъдие		2	7	1	
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничения, приложими за химикалите (Регламент REACH)	4	1	6	3	9
Сближаване на законодателствата				13	
Свобода на установяване					1
Свободно движение на капитали					2
Свободно движение на стоки			1		2
Свободно движение на хора	2	1			1
Свободно предоставяне на услуги	3	2		1	
Социална политика	5	1	4		
Социално осигуряване на работниците мигранти			1		
Трансевропейски мрежи				1	
Транспорт	1	1		3	3
Туризъм			1	1	
Търговска политика	10	14	19	18	24
Финансови разпоредби (бюджет, финансова рамка, собствени ресурси, борба с измамите)		2			5
Общо по Договора за ЕО/ДФЕС	**599**	**574**	**576**	**673**	**851**
Общо по Договора за ВС			**1**		
Общо по Договора за АЕ	**1**				
Правилник за длъжностните лица	34	33	40	46	37
Особени производства	80	81	85	95	99
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**714**	**688**	**702**	**814**	**987**

8. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — СЪДЕБЕН СЪСТАВ (2011—2015)

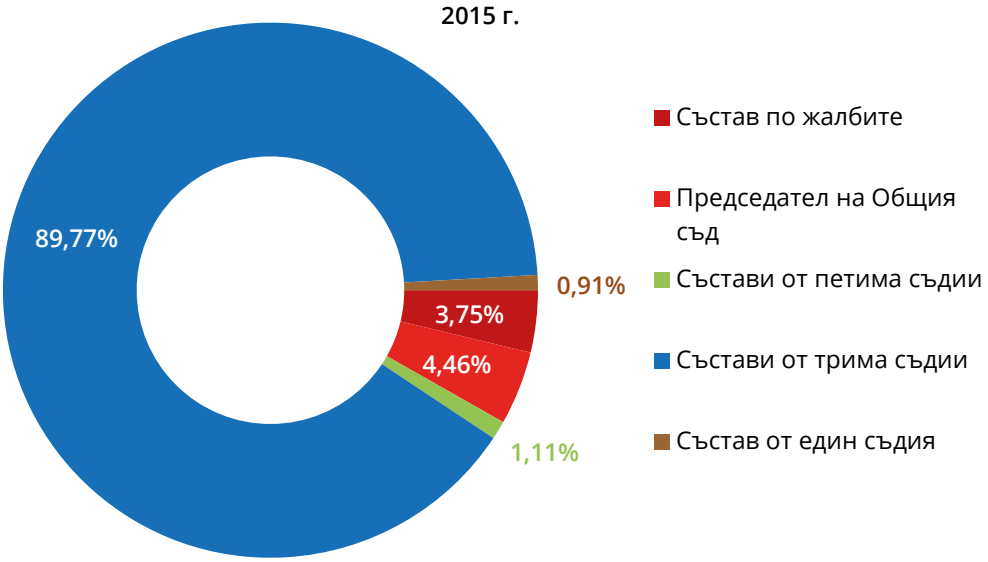

	2011 г.			2012 г.			2013 г.			2014 г.			2015 г.		
	Съдебни решения	Определения	Общо	Съдебни решения	Определения	Общо	Съдебни решения	Определения	Общо	Съдебни решения	Определения	Общо	Съдебни решения	Определения	Общо
Състав по жалбите	15	16	31	17	23	40	13	47	60	21	32	53	23	14	37
Председател на Общия съд		54	54		47	47		38	38		46	46		44	44
Състави от петима съдии	19	6	25	9		9	7	1	8	9	7	16	8	3	11
Състави от трима съдии	359	245	604	328	264	592	378	218	596	398	301	699	538	348	886
Състав от един съдия													1	8	9
Total	**393**	**321**	**714**	**354**	**334**	**688**	**398**	**304**	**702**	**428**	**386**	**814**	**570**	**417**	**987**

9. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОИЗВОДСТВАТА В МЕСЕЦИ (2011—2015)[1]

(СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ)

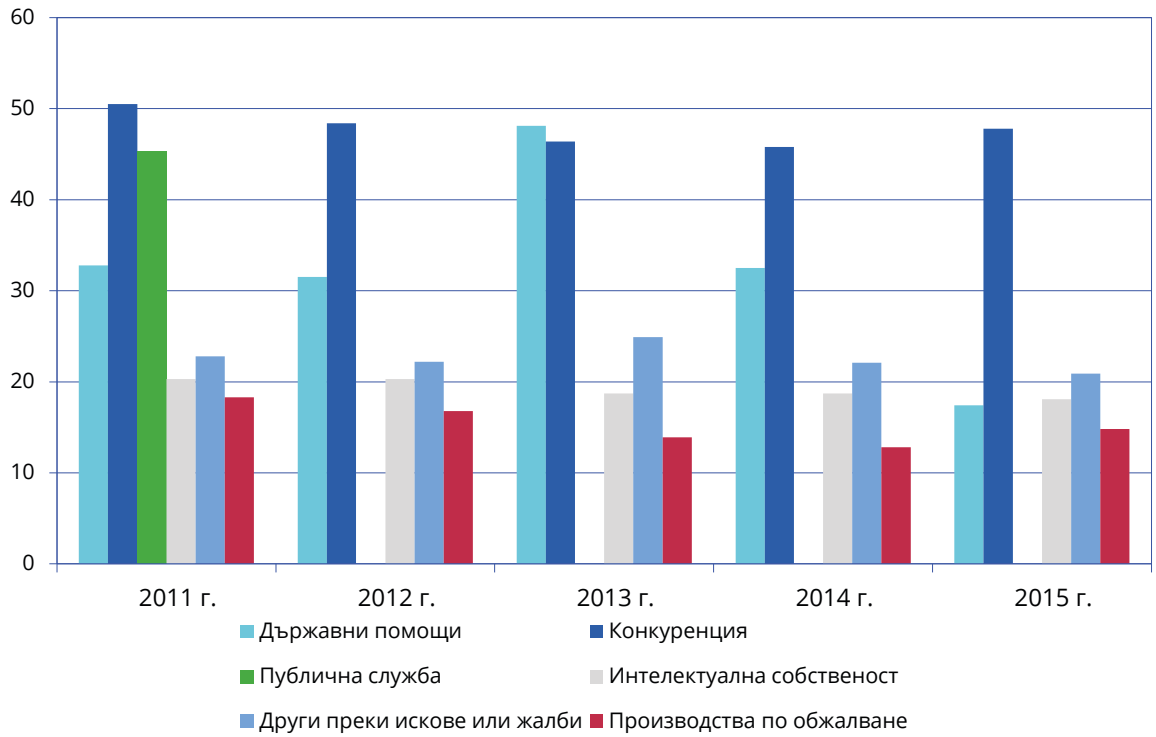

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Държавни помощи	32,8	31,5	48,1	32,5	17,4
Конкуренция	50,5	48,4	46,4	45,8	47,8
Публична служба	45,3				
Интелектуална собственост	20,3	20,3	18,7	18,7	18,1
Други преки искове или жалби	22,8	22,2	24,9	22,1	20,9
Производства по обжалване	18,3	16,8	13,9	12,8	14,8
Всички дела	**26,7**	**24,8**	**26,9**	**23,4**	**20,6**

1 | В изчисленията във връзка със средната продължителност на производствата не са взети предвид: делата, по които е постановено междинно решение; особените производства; обжалване на определения по обезпечителни производства или по встъпване.

Продължителността на производствата се представя в месеци с десетично число.

10. ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ — ВИДОВЕ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)

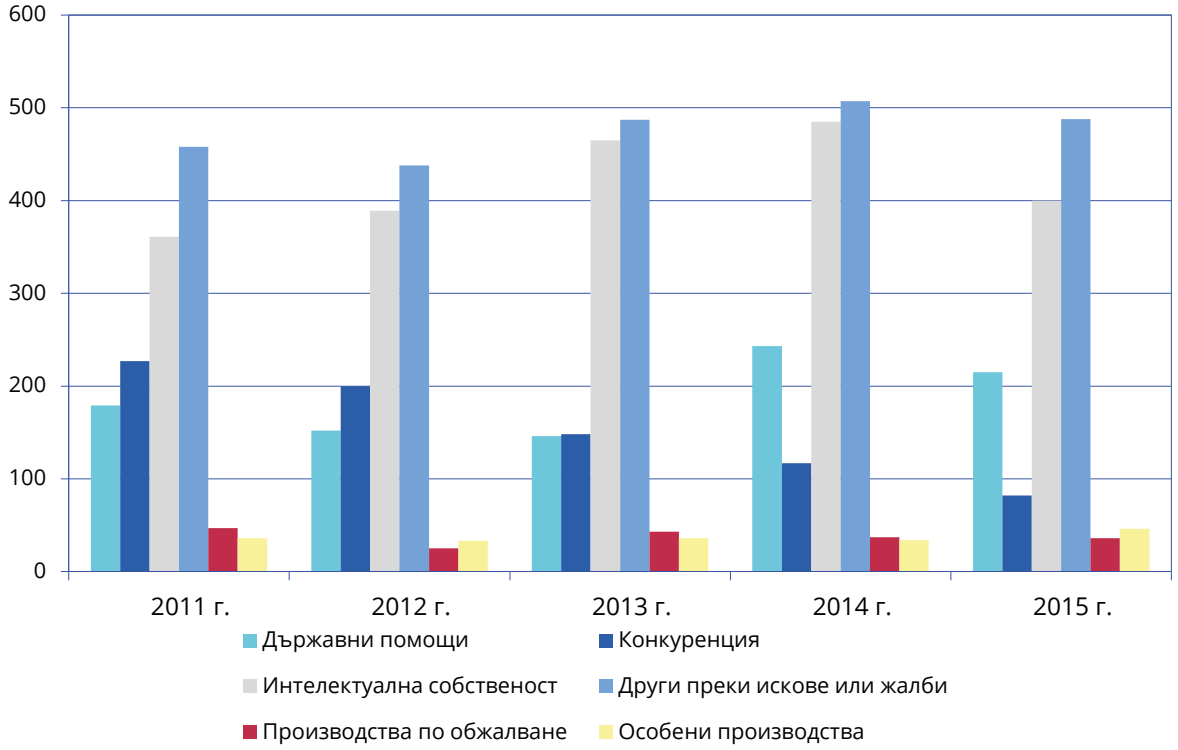

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Държавни помощи	179	152	146	243	215
Конкуренция	227	200	148	117	82
Интелектуална собственост	361	389	465	485	400
Други преки искове или жалби	458	438	487	507	488
Производства по обжалване	47	25	43	37	36
Особени производства	36	33	36	34	46
Общо	**1308**	**1237**	**1325**	**1423**	**1267**

11. ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ — ОБЛАСТ, С КОЯТО Е СВЪРЗАН(А) ИСКЪТ ИЛИ ЖАЛБАТА (2011—2015)

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Асоциираме на страни и отвъдморски територии			1		
Външна дейност на Европейския съюз	2	3	1	3	2
Данъчни въпроси	1		1		
Достъп до документи	40	37	38	32	59
Държавни помощи	178	151	146	243	215
Енергетика	1	1	1	1	3
Защита на потребителите			1	2	2
Земеделие	61	40	51	51	56
Икономическа и парична политика	3	4	18	9	3
Икономическо, социално и териториално сближаване	32	24	13	15	14
Индустриална политика				2	
Институционално право	41	41	50	84	79
Интелектуална и индустриална собственост	361	389	465	485	400
Клауза за подсъдност	18	15	13	17	30
Конкуренция	227	200	148	117	82
Култура			1	1	1
Митнически съюз и Обща митническа тарифа	15	15	7	9	5
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство	7	7	8	9	17
Образование, професионална квалификация, младеж и спорт	1	1	2		3
Обща външна политика и политика на сигурност	1	1	3	1	
Обща политика в областта на рибарството	25	16	17	5	2
Обществени поръчки	43	42	36	34	35
Обществено здраве	5	15	16	17	4
Ограничителни мерки (външна дейност)	89	106	107	108	103
Околна среда	18	13	18	18	5
Правен режим на предприятията				1	1
Присъединяване на нови държави			1	1	
Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	3	1			
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничения, приложими за химикалите (Регламент REACH)	7	8	14	14	10
Сближаване на законодателствата			13		1
Свобода на установяване				1	
Свободно движение на хора	1				
Свободно предоставяне на услуги	1				
Социална политика	4	4		1	1
Трансевропейски мрежи			3	2	2
Транспорт	1		5	3	
Туризъм			1		
Търговска политика	35	41	45	58	40
Финансови разпоредби (бюджет, финансова рамка, собствени ресурси, борба с измамите)	2	1	1	5	7
Общо по Договора за ЕО/ДФЕС	**1223**	**1176**	**1245**	**1349**	**1182**
Общо по Договора за ВС	**1**	**1**			
Правилник за длъжностните лица	48	27	44	40	39
Особени производства	36	33	36	34	46
ОБЩО ЗА ВСИЧКИ ОБЛАСТИ	**1308**	**1237**	**1325**	**1423**	**1267**

12. ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ — СЪДЕБЕН СЪСТАВ (2011—2015)

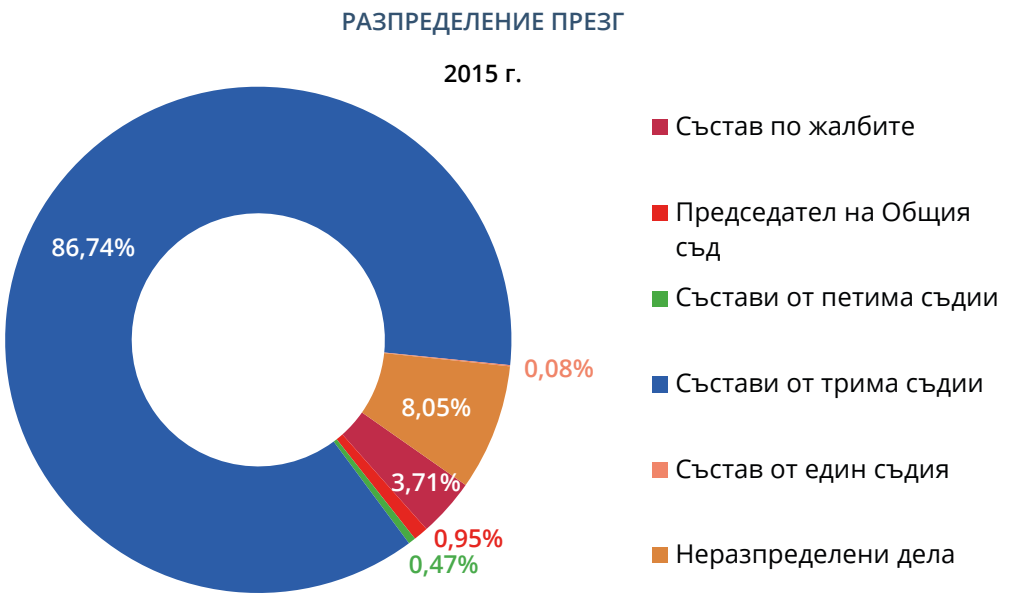

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Състав по жалбите	52	40	51	37	47
Председател на Общия съд	2	1	1	1	12
Състави от петима съдии	16	10	12	15	6
Състави от трима съдии	1134	1123	1146	1272	1099
Състав от един съдия					1
Неразпределени дела	104	63	115	98	102
Общо	**1308**	**1237**	**1325**	**1423**	**1267**

13. ДРУГИ — ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)

Разпределение през 2015 г.

	Образувани обезпечителни производства	Приключени обезпечителни производства	Взето решение		
			Уважаване на молбата	Заличаване на делото от регистъра/ Липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество	Отхвърляне на молбата
Достъп до документи	4	2	2		
Държавни помощи		2			2
Енергетика	1	1			1
Защита на потребителите	1	1			1
Земеделие	6	4			4
Икономическа и парична политика	1	1			1
Институционално право	2	2		1	1
Конкуренция	2	2	1		1
Обществени поръчки	5	7		3	4
Ограничителни мерки (външна дейност)	4	4			4
Околна среда	2	1			1
Регистрация, оценка, разрешаване и ограничения, приложими за химикалите (Регламент REACH)	3	3			3
Свободно движение на капитали	1	1			1
Общо	**32**	**31**	**3**	**4**	**24**

14. ДРУГИ — БЪРЗИ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)[1]

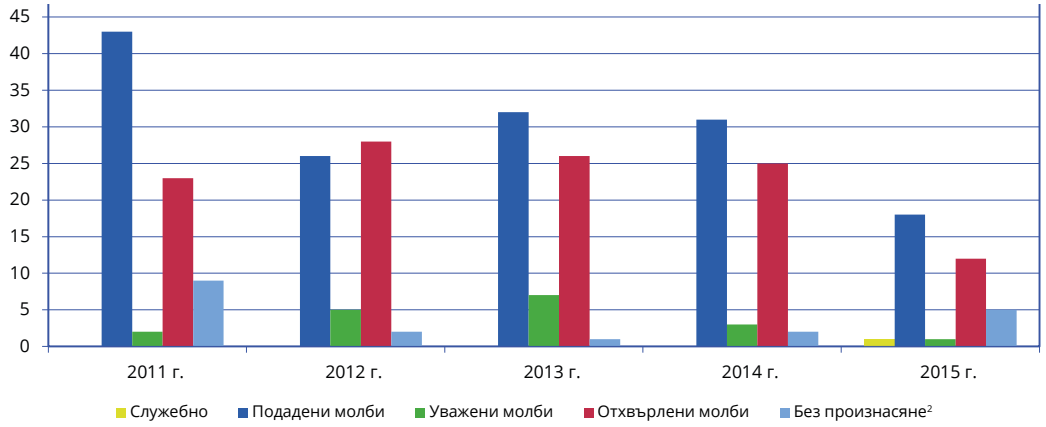

	2011 г.					2012 г.					2013 г.					2014 г.					2015 г.				
	Служебно	Подадени молби	Взето решение			Служебно	Подадени молби	Взето решение			Служебно	Подадени молби	Взето решение			Служебно	Подадени молби	Взето решение			Служебно	Подадени молби	Взето решение		
			Уважени молби	Отхвърлени молби	Без произнасяне [2]			Уважени молби	Отхвърлени молби	Без произнасяне[2]			Уважени молби	Отхвърлени молби	Без произнасяне[2]			Уважени молби	Отхвърлени молби	Без произнасяне[2]			Уважени молби	Отхвърлени молби	Без произнасяне[2]
Достъп до документи		2		1			1		2			1		1			2		2			2		2	
Външна дейност на Европейския съюз																						1		1	
Земеделие												1		1								1		1	
Държавни помощи				2			2			2							13	2	10			3		2	
Икономическо, социално и териториално сближаване							1		1																
Конкуренция		4		4			2		2			2		2			1		1						
Институционално право		1			1		1		1								1			1		2			2
Енергетика												1		1											
Околна среда		2		2								5	5				1						1		
Свободно движение на капитали																						2			2
Обществени поръчки												2		1			1		2		1	1			1
Ограничителни мерки (външна дейност)		30	2	12	7		10	4	16			4		4			9		9			4		4	
Търговска политика		3		2			3		2			15	2	14	1										
Икономическа и парична политика																						1		1	
Социална политика		1			1																				
Обществено здраве							5	1	3			1		2			3	1	1	1					
Правилник за длъжностните лица																						1		1	
Митнически съюз и Обща митническа тарифа							1		1																
Общо		**43**	**2**	**23**	**9**		**26**	**5**	**28**	**2**		**32**	**7**	**26**	**1**		**31**	**3**	**25**	**2**	**1**	**18**	**1**	**12**	**5**

1 | Общият съд може да реши, по искане на главна страна, а от 1 юли 2015 г., и служебно, определено дело да се разгледа по реда на бързото производство.

2 | Случаите на „липса на произнасяне“ са следните: оттегляне на молбата, отказ от иска или оттегляне на иска или жалбата и случаите, в които производството по иска или жалбата приключва с постановяване на определение, без Общият съд да се е произнесъл по молбата делото да се разгледа по реда на бързото производство.

15. ДРУГИ — СЪДЕБНИ АКТОВЕ НА ОБЩИЯ СЪД, СРЕЩУ КОИТО Е ПОДАДЕНА ЖАЛБА ПРЕД СЪДА (1990—2015)

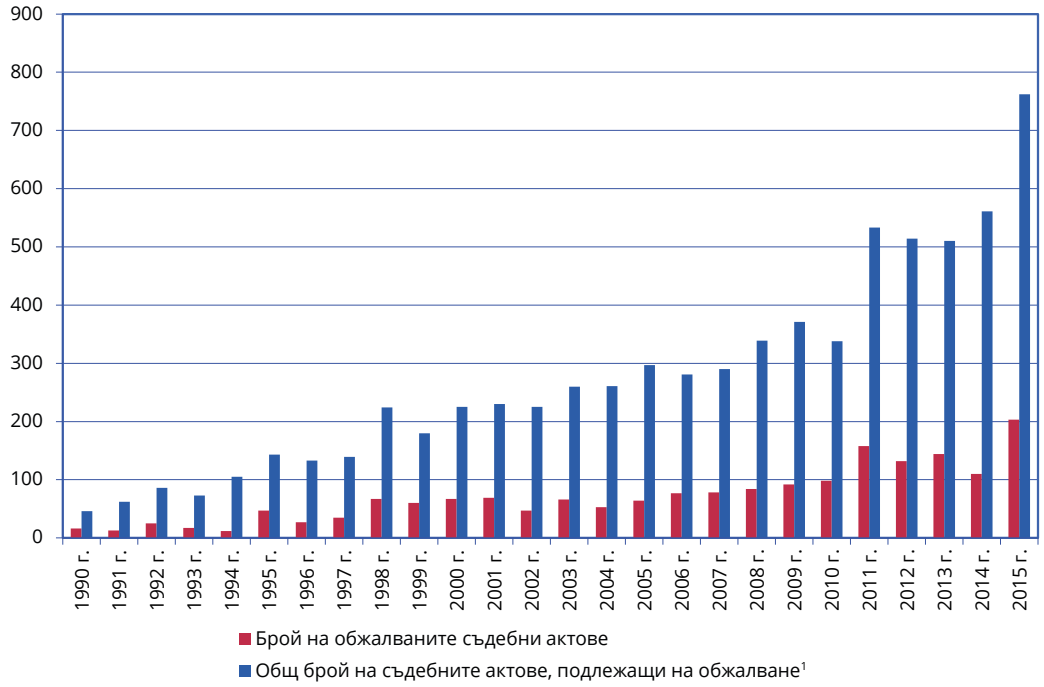

	Брой на обжалваните съдебни актове	Общ брой на съдебните актове, подлежащи на обжалване[1]	Процент на обжалваните съдебни актове
1990 г.	16	46	35%
1991 г.	13	62	21%
1992 г.	25	86	29%
1993 г.	17	73	23%
1994 г.	12	105	11%
1995 г.	47	143	33%
1996 г.	27	133	20%
1997 г.	35	139	25%
1998 г.	67	224	30%
1999 г.	60	180	33%
2000 г.	67	225	30%
2001 г.	69	230	30%
2002 г.	47	225	21%
2003 г.	66	260	25%
2004 г.	53	261	20%
2005 г.	64	297	22%
2006 г.	77	281	27%
2007 г.	78	290	27%
2008 г.	84	339	25%
2009 г.	92	371	25%
2010 г.	98	338	29%
2011 г.	158	533	30%
2012 г.	132	514	26%
2013 г.	144	510	28%
2014 г.	110	561	20%
2015 г.	203	762	27%

1 | Общ брой на съдебните актове, подлежащи на обжалване — съдебни решения, определения по обезпечителни производства и определения за недопускане на встъпване, както и всички определения, които слагат край на производството, освен определенията за заличаване и за препращане — за които е изтекъл срокът за обжалване или срещу които е била подадена жалба.

16. ДРУГИ — РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЖАЛБИТЕ ПРЕД СЪДА СПОРЕД ВИДА НА ПРОИЗВОДСТВОТО (2011—2015)

	2011 г.			2012 г.			2013 г.			2014 г.			2015 г.		
	Обжалвани съдебни актове	Съдебни актове, подлежащи на обжалване	Жалби в проценти	Обжалвани съдебни актове	Съдебни актове, подлежащи на обжалване	Жалби в проценти	Обжалвани съдебни актове	Съдебни актове, подлежащи на обжалване	Жалби в проценти	Обжалвани съдебни актове	Съдебни актове, подлежащи на обжалване	Жалби в проценти	Обжалвани съдебни актове	Съдебни актове, подлежащи на обжалване	Жалби в проценти
Държавни помощи	10	37	**27%**	18	52	**35%**	16	52	**31%**	15	77	**19%**	22	75	**29%**
Конкуренция	49	90	**54%**	24	60	**40%**	28	73	**38%**	15	44	**34%**	32	61	**52%**
Публична служба	1	1	**100%**												
Интелектуална собственост	39	201	**19%**	41	190	**22%**	38	183	**21%**	33	209	**16%**	64	334	**19%**
Други преки искове или жалби	59	204	**29%**	47	208	**23%**	62	202	**31%**	47	231	**20%**	85	290	**29%**
Производства по обжалване					2									2	
Особени производства				2	2	**100%**									
Общо	158	533	**30%**	132	514	**26%**	144	510	**28%**	110	561	**20%**	203	762	**27%**

17. ДРУГИ — ИЗХОД НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО ОБЖАЛВАНЕ ПРЕД СЪДА (2015)

(СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ)

	Отхвърляне на жалбата	Пълна или частична отмяна без връщане на делото	Пълна или частична отмяна с връщане на делото	Заличаване на делото от регистъра/Липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество	Общо
Гражданство на Съюза	1				1
Достъп до документи	1	2			3
Държавни помощи	12	1	1	1	15
Енергетика			1		1
Заетост	1				1
Земеделие	4	3			7
Икономическа и парична политика	1				1
Икономическо, социално и териториално сближаване	1	3			4
Институционално право	10	1	1	4	16
Интелектуална и индустриална собственост	31		2	3	36
Конкуренция	14	3		2	19
Митнически съюз и Обща митническа тарифа	5				5
Научни изследвания, технологично развитие и космическо пространство	1				1
Обща външна политика и политика на сигурност	6				6
Обща политика в областта на рибарството	1				1
Обществени поръчки	3	1			4
Обществено здраве	3				3
Околна среда	1	5			6
Принципи на правото на Съюза	1				1
Свободно предоставяне на услуги	1				1
Търговска политика	1		1		2
Общо	**99**	**19**	**6**	**10**	**134**

18. ДРУГИ — ИЗХОД НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО ОБЖАЛВАНЕ ПРЕД СЪДА (2011—2015)

(СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ)

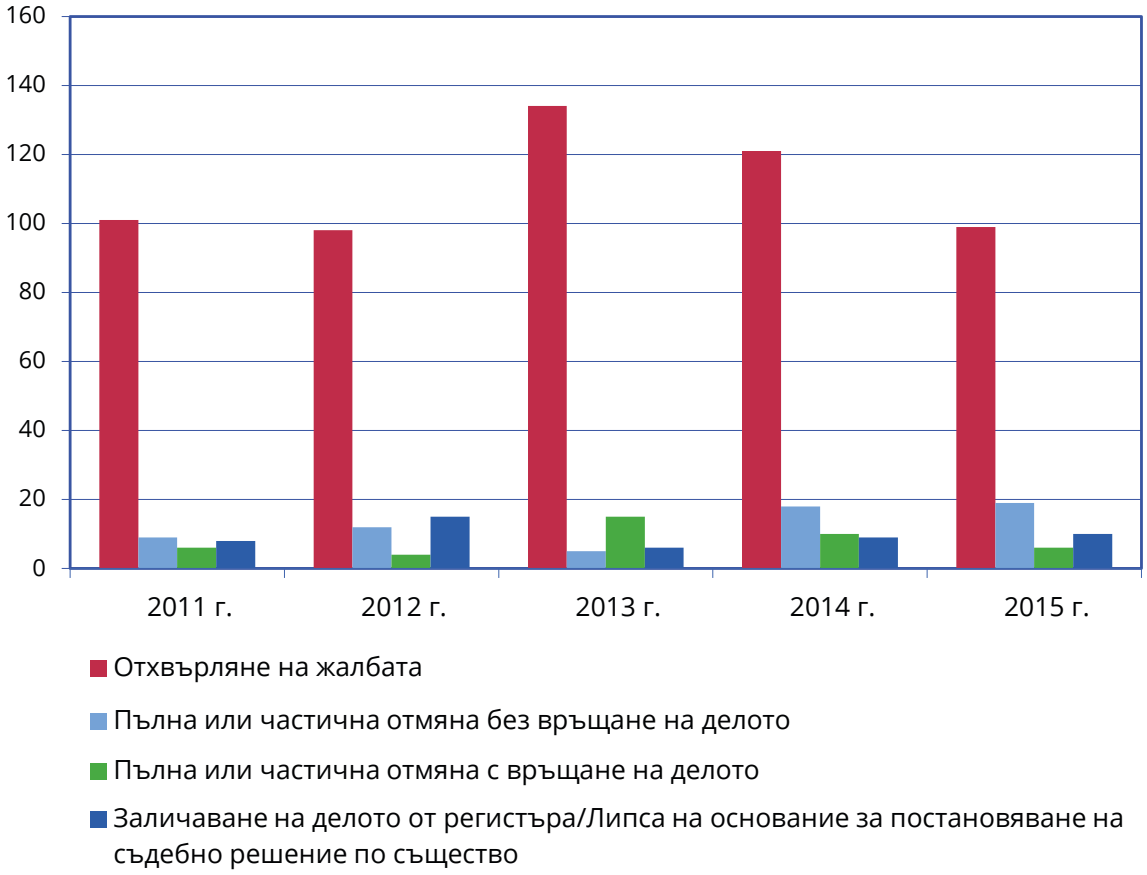

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Отхвърляне на жалбата	101	98	134	121	99
Пълна или частична отмяна без връщане на делото	9	12	5	18	19
Пълна или частична отмяна с връщане на делото	6	4	15	10	6
Заличаване на делото от регистъра/Липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество	8	15	6	9	10
Общо	**124**	**129**	**160**	**158**	**134**

19. ДРУГИ — ОБЩО РАЗВИТИЕ (1989—2015)

(ОБРАЗУВАНИ, ПРИКЛЮЧЕНИ И ВИСЯЩИ ДЕЛА)

	Образувани дела[1]	Приключени дела[2]	Висящи дела към 31 декември
1989 г.	169	1	168
1990 г.	59	82	145
1991 г.	95	67	173
1992 г.	123	125	171
1993 г.	596	106	661
1994 г.	409	442	628
1995 г.	253	265	616
1996 г.	229	186	659
1997 г.	644	186	1117
1998 г.	238	348	1007
1999 г.	384	659	732
2000 г.	398	343	787
2001 г.	345	340	792
2002 г.	411	331	872
2003 г.	466	339	999
2004 г.	536	361	1174
2005 г.	469	610	1033
2006 г.	432	436	1029
2007 г.	522	397	1154
2008 г.	629	605	1178
2009 г.	568	555	1191
2010 г.	636	527	1300
2011 г.	722	714	1308
2012 г.	617	688	1237
2013 г.	790	702	1325
2014 г.	912	814	1423
2015 г.	831	987	1267
Общо	**12483**	**11216**	

1 | 1989 г.: Съдът препраща 153 дела на новосъздадения Общ съд.
1993 г.: Съдът препраща 451 дела вследствие на първото разширяване на правомощията на Общия съд.
1994 г.: Съдът препраща 14 дела вследствие на второто разширяване на правомощията на Общия съд.
2004—2005 г.: Съдът препраща 25 дела вследствие на третото разширяване на правомощията на Общия съд.

2 | 2005—2006 г.: Общият съд препраща 118 дела на новосъздадения Съд на публичната служба.

ГЛАВА III

СЪД НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

A | ДЕЙНОСТ НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА ПРЕЗ 2015 Г.

От председателя **Sean Van RAEPENBUSCH**

Съдебната статистика на Съда на публичната служба за 2015 г. показва, че броят на образуваните дела (167) е нараснал в сравнение с предходната година (157). Броят на приключените дела през 2015 г. (152) е идентичен с този от отминалата година.

Броят на висящите дела възлиза на 231 към 31 декември 2015 г. спрямо 216 през 2014 г. Следва обаче да се отбележи, че през последните две години беше необходимо Съдът на публичната служба да спре разглеждането на голям брой дела, засягащи, от една страна, случаите на прехвърляне към пенсионната схема на Европейския съюз на придобити по-рано пенсионни права, и засягащи, от друга страна, въвеждането в изпълнение на реформата на Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз (наричан по-нататък „Правилникът") и на Условията за работа на другите служители на Европейския съюз (наричани по-нататък „УРДС")[1], до постановяване на решения от Общия съд на Европейския съюз. Вследствие на това, макар спрените 54 производства по жалби във връзка с прехвърлянето на пенсионни права да са възобновени след постановяването на решения от Общия съд на Европейския съюз на 13 октомври 2015 г., 23 дела от същия вид са все още спрени към 31 декември 2015 г., както и 28 дела във връзка с реформата на Правилника и на УРДС. Заедно с други производства, спрени поради различни причини, 69 дела общо са все още спрени в края на годината, което представлява почти 30 % от броя на висящите дела.

Средната продължителност на производствата, без да се отчита времето, през което производството евентуално е спряно, е намаляла от своя страна от 12,7 месеца през 2014 г. на 12,1 месеца през 2015 г. Следва да се припомни, че тази продължителност е била 14,7 месеца през 2013 г.

През разглеждания период председателят на Съда на публичната служба постанови и 2 определения по молби за допускане на обезпечение. Тази цифра потвърждава намаляването в дългосрочен план на броя на молбите за допускане на временни мерки по дела в областта на публичната служба, тъй като те са били 11 през 2012 г., 3 през 2013 г. и 5 през 2014 г.

Съдебната статистика за 2015 г. показва също, че, без да се брои едно връщане след преразглеждане, са подадени 35 жалби срещу 33 решения на Съда на публичната служба пред Общия съд на Европейския съюз, което представлява почти същият брой като през 2014 г. (36). Така обжалваните 33 решения са едва 28,21 % от броя на обжалваемите актове, постановени от Съда на публичната служба, спрямо 36,36 % през 2014 г. и 38,89 % през 2013 г. Освен това, от 37 жалби, по които юрисдикцията се е произнесла през 2015 г., 22 са отхвърлени, а 14 са уважени изцяло или отчасти; при това 7 от делата, по които са постановени отменителни решения, са върнати за ново разглеждане. Само по една от жалбите производството е приключило със заличаване на делото от регистъра. При това положение следва да се отбележи, че 7 отменителни решения, тоест половината от уважените жалби, се дължат на различие в тълкуването между Съда на публичната служба и Общия съд на Европейския съюз само в две области: тази на договорите по УРДС и тази на прехвърлянето на пенсионни права.

По-нататък, 14 дела са приключили с доброволно уреждане на спора съгласно Процедурния правилник спрямо 12 през предходната година. Това е най-добрият резултат, постиган някога в това отношение от Съда на публичната служба.

В изложението, което следва, ще бъдат представени най-значимите актове на Съда на публичната служба.

1 | Регламент (ЕС, Евратом) № 1023/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за изменение на Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз и на Условията за работа на другите служители на Европейския съюз (ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 15).

I. ПРОЦЕСУАЛНИ АСПЕКТИ

Съгласно член 91, параграф 1 от Правилника, независимо от подаването на жалба по административен ред, жалбата по съдебен ред трябва по принцип да бъде насочена срещу първоначалния увреждащ акт. В този контекст установената съдебна практика е в смисъл, че жалбата до съда, дори и формално да е насочена срещу решението за отхвърляне на административната жалба, сезира този съд да се произнесе относно акта с неблагоприятни последици, срещу който е била подадена административната жалба, освен в случаите, в които решението за отхвърляне на административната жалба има различен обхват от акта, срещу който тя е насочена. В определението си от 15 юли 2015 г., ***De Esteban Alonso/Комисия*** (F-35/15, EU:F:2015:87, обжалвано), Съдът на публичната служба обаче подчертава, че дори в хипотезата, при която жалбата по съдебен ред трябва да се възприема като подадена срещу първоначалния акт, предвид целта на жалбата по административен ред, която е да позволи на администрацията да преразгледа този акт, досъдебното производство има еволютивен характер, така че на органа по назначаването (наричан по-нататък „ОН") или на органа, оправомощен да сключва договори за наемане на работа (наричан по-нататък „ООСД") може да се наложи да измени мотивите, въз основа на които е приел оспорения акт, като същевременно отхвърли жалбата по административен ред, и то без каквото и да било позоваване на съществено ново обстоятелство в жалбата по административен ред. Вследствие на това Съдът на публичната служба е постановил, че, макар че жалбата по съдебен ред трябва да се разглежда като насочена срещу първоначалния акт, жалбата до съда трябва да се чете в светлината на решението, с което жалбата по административен ред е отхвърлена.

II. ПО СЪЩЕСТВО

ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ВАЛИДНОСТ НА АКТОВЕТЕ

1. ХАРТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

В своето решение от 30 юни 2015 г., ***Petsch/Комисия*** (F-124/14, EU:F:2015:69), Съдът на публичната служба постановява, че макар правото на информиране и консултиране на работниците и служителите и правото на колективно договаряне, закрепени съответно в членове 27 и 28 от Хартата на основните права на Европейския съюз, да подлежат на прилагане в отношенията между институциите на Съюза и техния персонал, правото на Съюза трябва да ги приведе в изпълнение, в съответствие с текстовете на тези разпоредби. Съдът на публичната служба приема в това отношение, че Общите разпоредби за изпълнение (наричани по-нататък „ОРИ") могат да представляват такива мерки за привеждане в изпълнение, уточняващи, в правото на Съюза, случаите и условията, при които горепосочените права могат да се прилагат.

2. ЙЕРАРХИЯ НА НОРМИТЕ

От решенията на Съда на публичната служба от 30 юни 2015 г., ***Petsch/Комисия*** (F-124/14, EU:F:2015:69) и от 8 юли 2015 г., ***DP/ACER*** (F-34/14, EU:F:2015:82), е видно, че когато една институция или агенция е оправомощена да приема ОРИ в рамките на член 110, параграф 1 от Правилника, с цел да допълни или въведе в изпълнение разпоредби от Правилника или от УРДС, които са от по-висш ранг и са правнообвързващи, компетентният орган не може нито да действа contra legem,

по-конкретно като приеме разпоредби, чието прилагане би противоречало на разпоредбите на Правилника или би ги лишило от всякакво полезно действие, нито да се освободи от спазването на общите принципи на правото. Всъщност в ОРИ могат да се определят критериите, които да ръководят администрацията при упражняването на нейното дискреционно право или да се уточнява обхватът на разпоредбите на Правилника, които не са ясни. Обратно, с тях не може да се стеснява приложното поле на Правилника или на УРДС, нито да се предвиждат правила, отклоняващи се от разпоредбите на същите, които са от по-висш ранг, или от общите принципи на правото.

3. ПРАВО НА ИЗСЛУШВАНЕ

Като преценява условията, при които нарушението на правото на изслушване съставлява съществено процесуално нарушение и обосновава отмяната на обжалваното решение, Съдът на публичната служба прилага, в своите решения от 9 септември 2015 г., ***De Loecker/ЕСВД*** (F-28/14, EU:F:2015:101) и от 8 октомври 2015 г., ***DD/FRA*** (F-106/13 и F-25/14, EU:F:2015:118, обжалвано), съдебната практика, според която е необходимо да се прецени дали без допускането на това нарушение изходът от производството би бил различен. По дело DE LOECKER/ЕСВД Съдът на публичната служба, след като констатира, че жалбоподателят е назначен като ръководител на делегация, че е допуснал тежки нарушения в управлението на тази делегация, вследствие от което ООСД е изгубил доверие в способностите му да управлява такава делегация, и накрая, че е бил изслушан от Европейската служба за външна дейност (наричана по-нататък „ЕСВД") във връзка с нарушенията му, в рамките на приемане на предходно решение за преназначаване в седалището на ЕСВД, приема, че случаят не е такъв. По дело DD/FRA Съдът на публичната служба обаче уточнява, че предвид основополагащия характер на спазването на правото на изслушване, както е установено в член 41, параграф 2, буква а) от Хартата на основните права на Европейския съюз, ответната страна, която е приела спорното решение и поради това познава най-добре обстоятелствата, предхождащи неговото приемане, е тази, която трябва да докаже, че макар жалбоподателят да е бил надлежно изслушан, тя не е могла да приеме различно решение. Това решение се доближава до решението от 16 декември 2015 г., ***DE/EMA*** (F-135/14, EU:F:2015:152), с което Съдът на публичната служба е отменил, поради нарушение на правото на изслушване, решение, поставящо жалбоподателя в положение на „неактивна заетост", след като е констатирал, че не е в състояние да изключи възможността ООСД да приеме различно решение, като го запази на служба, ако заинтересованото лице беше изслушано, защото Европейската агенция по лекарствата (EMA) не е представила никакви доказателства, позволяващи да се направи извода, че тя при всички случаи е щяла да приеме обжалваното решение, и защото жалбоподателят е изтъкнал, че той е щял да има възможност да посочи на ООСД, че се е основал на погрешно тълкуване на фактите.

По-нататък, и в решението от 8 октомври 2015 г., ***DD/FRA*** (F-106/13 и F-25/14, (EU:F:2015:118, обжалвано), Съдът на публичната служба приема, че когато е установено, че правото на защита на жалбоподателя е било нарушено, администрацията не може да поддържа, че то все пак е било спазено a posteriori поради факта, че заинтересованото лице е могло да изтъкне доводите си срещу неблагоприятното за него решение в рамките на производството по административно обжалване, предвидено в член 90, параграф 2 от Правилника. Действително, подадена по силата на тази разпоредба жалба по административен ред няма за последица да спре изпълнението на оспореното решение, така че въпреки жалбата по административен ред това решение е имало непосредствени отрицателни последици за положението на жалбоподателя, а той от друга страна не бил в състояние да повлияе предварително на посоченото решение.

4. ФОРМАЛНО МОТИВИРАНЕ

В решение от 18 ноември 2015 г., ***Diamantopulos/ЕСВД*** (F-30/15, EU:F:2015:138), Съдът на публичната служба подчертава факта, че първата функция на мотивите е да се намали рискът от произвол, като се задължи администрацията да организира своите съображения в последователна цялост и като я доведе по този начин до рационализиране на мнението ѝ и обхвата на нейното решение въз основа на релевантни, недвусмислени, непротиворечиви и достатъчни доводи.

5. ЯВНА ГРЕШКА В ПРЕЦЕНКАТА

В своето решение от 18 май 2015 г., ***Bischoff/Комисия*** (F-36/14, EU:F:2015:48), Съдът на публичната служба има повод да припомни своята предходна практика, според която една грешка може да се квалифицира като явна само ако може да бъде лесно установена с оглед на критериите, с които законодателят е обвързал упражняването от страна на администрацията на широкото ѝ право на преценка. Следователно, за да се установи, че е допусната явна грешка в преценката на фактите, която може да обоснове отмяната на дадено решение, доказателствата, които жалбоподателят следва да представи, трябва да бъдат достатъчни, за да се изключи правдоподобността на фактическите изводи на администрацията. С други думи, изведеното от явна грешка основание трябва да се отхвърли, ако въпреки представените от жалбоподателя доказателства оспорваната преценка може да се приеме за вярна или валидна.

6. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДХОДНО ОТМЕНИТЕЛНО СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ

Съдебната практика е установена в смисъл, че за да се спази и изпълни в цялост отменително решение, издалата отменения акт институция е длъжна да спази не само диспозитива на решението, но и мотивите, които са довели до него и които представляват необходимата му подкрепа. В своето решение от 18 ноември 2015 г., ***Diamantopulos/ЕСВД*** F-30/15 (EU:F:2015:138), Съдът на публичната служба освен това подчертава, от една страна, че мерките, които предполага изпълнението на отменително съдебно решение, трябва да спазват и всички разпоредби на правото на Съюза, и по-конкретно Правилника съгласно тълкуването, дадено му от съдебната практика, и от друга страна, че отменителните решения трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с принципа на добросъвестност, на който действията на администрацията винаги са подчинени.

В същото решение Съдът на публичната служба впрочем постановява, че изначалното основание на задължението за излагане на мотиви, споменато по-горе, както и задълженията, възложени на администрацията по силата на член 266 ДФЕС, когато един от нейните актове е отменен поради липса на мотиви, поставят в тежест на администрацията две последователни задължения. Най-напред, администрацията трябва да извърши, с оглед на мотивите, съставляващи необходимата подкрепа на диспозитива на отменителното решение, действително преразглеждане на мотивите, които, макар да не са изразени в отмененото решение, можеха все пак да бъдат в основата му. След това администрацията трябва да даде външен израз на така преразгледаните мотиви в мотивите на решението, което трябва да замени посоченото отменено решение.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА И СЛУЖИТЕЛИТЕ

1. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА СЪДЕЙСТВИЕ

Определение от 15 юли 2015 г., ***De Esteban Alonso/Комисия*** (F-35/15, EU:F:2015:87, обжалвано), предостави на Съда на публичната служба повод да припомни целта на задължението за съдействие, предвидено в член 24 от Правилника. Тази цел е да осигури на длъжностните лица и служителите сигурност в настоящето и в бъдеще, за да им позволи в общия интерес на службата да изпълняват по-добре служебните си задължения. Следователно задължението на институцията за съдействие се отнася както за защитата на нейния персонал, така и за опазването на собствените ѝ интереси и съответно предполага наличие на общи интереси. Вследствие на това Съдът на публичната служба припомня, че задължението за съдействие цели институцията да защити длъжностните лица срещу действията на трети лица, а не срещу актове на самата институция, контролът върху които се урежда от други разпоредби на Правилника. От това Съдът на публичната служба прави извода, че жалбоподателят не може да се позовава на член 24 от Правилника, за да иска от Комисията да му възстанови разноските, които е направил за своята защита във все още висящо наказателно производство, в което институцията преследва противоположен интерес в качеството на граждански ищец.

2. ТОРМОЗ

В решение от 26 март 2015 г., ***CW/Парламент*** (F-124/13, EU:F:2015:23), Съдът на публичната служба постановява, че сезирането на консултативна комисия по проблемите на тормоза не е предварително условие, необходимо за да може всяко длъжностно лице да представи молба за съдействие по смисъла на член 24 от Правилника при условията, предвидени в членове 90 и 91 от него, и то дори това консултиране да е желателно в някои случаи, по-специално за провеждане на медиация.

Съдът на публичната служба по-нататък приема, в решението си от 6 октомври 2015 г., ***CH/Парламент*** (F-132/14, EU:F:2015:115), което засяга случая на член на Европейския парламент, че когато органът е бил надлежно сезиран с молба за съдействие в момент, когато както служителят, така и съответният член на Парламента са упражнявали всеки своите функции в рамките на институцията и са налице индиции, годни да породят сериозни съмнения относно наличието на психически тормоз, този орган има задължението да образува административно разследване, за да установи фактите, и да проведе това разследване докрай, дори след евентуалното напускане на институцията от засегнатия член на Парламента или служител. В случай, че фактите се докажат, заключенията от разследването трябва да послужат за определяне на подходящите мерки за поправяне в конкретния случай и за да се избегне повтарянето на подобно положение в бъдеще. Съдът на публичната служба отбелязва също така, че разследването може да се окаже полезно за жертвата в опита ѝ да получи обезщетение за възможна вреда и обратно, когато заключенията от разследването опровергават твърденията на жертвата, то може да позволи на разследваното лице да получи обезщетение за вредите, които тези обвинения са му нанесли.

В същото решение от 6 октомври 2015 г., ***CH/Парламент*** (F-132/14, EU:F:2015:115), Съдът на публичната служба постановява също, че институцията може да санкционира лицето, срещу което е подадена жалба за тормоз, само ако действията по събиране на доказателства установяват със сигурност наличието, от страна на обвиненото лице, на поведение, което накърнява доброто функциониране на службата или достойнството и доброто име на жертвата. Съдът на публичната служба впрочем уточнява, че това важи

на още по-силно основание, когато разследваното лице изпълнява изборна длъжност, предвидена от договорите.

3. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛОЯЛНОСТ И ЗАЧИТАНЕ НА ДОСТОЙНСТВОТО НА СЛУЖБАТА

Накрая, в решение от 26 март 2015 г., ***CW/Парламент*** (F-124/13, EU:F:2015:23), Съдът на публичната служба постановява, че както изпращането от страна на преките ръководители на съобщения, съдържащи клеветнически или злонамерени изрази, може да се разглежда като проява на тормоз по смисъла на член 12а от Правилника, от задължението за лоялност по член 11 от същия, както и предвиденото в член 12 от Правилника задължение на длъжностните лица да се въздържат от всяко действие или поведение, което би се отразило отрицателно на тяхното положение, следва, че подчинените имат задължението да не оспорват безпочвено властта на ръководителите си. При всички случаи тези две разпоредби съдържат задължението да проявяват умереност и предпазливост, когато изпращат критични електронни писма и избират адресатите им.

4. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПОЛАГАНЕ НА ГРИЖА

В своето решение от 18 май 2015 г., ***Bischoff/Комисия*** (F-36/14, EU:F:2015:48), Съдът на публичната служба припомня съдебната практика във връзка със задължението за полагане на грижа. Съгласно същата задължението на администрацията за полагане на грижа по отношение на нейните служители отразява равновесието на взаимните права и задължения, които са създадени в отношенията между публичния орган и служителите от публичната служба. Това задължение предполага по-специално че когато се произнася относно положението на длъжностно лице или служител, органът трябва да вземе предвид всички обстоятелства, които могат да бъдат определящи за решението му, като отчете не само интереса на службата, но и този на съответното длъжностно лице. Същевременно Съдът на публичната служба напомня и че защитата на правата и интересите на длъжностните лица трябва винаги да е в рамките на действащите норми.

ИМУНИТЕТ НА ДЛЪЖНОСТНИ ЛИЦА И СЛУЖИТЕЛИ

1. НАЕМАНЕ НА РАБОТА

В решението си от 6 октомври 2015 г., ***FE/Комисия*** (F-119/14, EU:F:2015:116, обжалвано), Съдът на публичната служба е постановил, че обявлението за конкурса би било лишено от предмет, ако ОН може да не включи в списъка с резерви издържал конкурса кандидат, като се позове на условие или основание за приемане, което не фигурира нито в посоченото обявление, нито в Правилника, или във всички случаи не е било предмет, преди приемането на обявлението за конкурса, на публикуване, достъпно или по необходимост известно на конкурсната комисия, както и на заинтересованите кандидати. Обявлението за конкурса всъщност представлява рамката за законност на всяка процедура за подбор за назначаване на работа в институциите на Съюза, тъй като, без да се засягат разпоредбите на Правилника от по-висш ранг, става въпрос, от една страна, за разпределение на правомощия между ОН и конкурсната комисия в организирането и провеждането на изпитите от конкурса, и от друга страна, определя условията за участие на кандидатите, и по-конкретно техния профил и специфичните им права и задължения.

Съдът на публичната служба впрочем прилага, в своето решение от 22 януари 2015 г., ***Kakol/Комисия*** (F-1/14 и F-48/14, EU:F:2015:5, обжалвано пред Общия съд на Европейския съюз), съдебната практика, според която, когато условията за успешно представяне на конкурса са формулирани по идентичен или подобен начин в последователни обявления за конкурси, преценка на квалификациите на даден кандидат или на неговия професионален опит, по-неблагоприятна от тази, възприета по повод на предходни конкурси, е възможна само доколкото мотивите на решението обосновават ясно тази разлика в преценката, тъй като все пак това задължение за мотивиране е приложимо само доколкото заинтересованото лице е привлякло вниманието на конкурсната комисия върху факта, че вече е било допуснато до участие в подобен конкурс. В конкретния случай Съдът на публичната служба е приел, че спорният конкурс е подобен на друг конкурс, в който жалбоподателката е била допусната да участва, въпреки факта, че единият е бил конкурс „разширяване" и следователно „подложен на режим на изключение", а вторият — „нормален" общ конкурс, което според Комисията означава, че релевантността на дипломите на кандидатите не се преценява по един и същ начин. Съдът на публичната служба постановява в това отношение, че целите на даден конкурс стават ясни от описанието на служебните задължения, които издържалите конкурса ще трябва да изпълняват, а не от условието за гражданство, на което последните трябва да отговарят.

Що се отнася до сроковете за изпитване, които могат да бъдат наложени на длъжностните лица или служителите, Съдът на публичната служба по същество постановява, в своето решение ***Murariu/ЕОЗППО*** (F-116/14, EU:F:2015:89), че администрацията може, при упражняване на правомощието си за организация на своите служби, да наложи нов срок за изпитване на длъжностно лице, което вече е титуляризирано и е издържало конкурс за по-висока степен, или на служител, който вече е утвърден във функциите си след полагане на стаж, когато заинтересованото лице е трябвало да заеме нова длъжност, предполагаща съществена промяна в естеството на неговите функции.

2. ПОВИШАВАНЕ

В своите решения от 18 март 2015 г., ***Ribeiro Sinde Monteiro/ЕСВД*** (F-51/14, EU:F:2015:11, обжалвано), от 22 септември 2015 г., ***Silvan/Комисия*** (F-83/14, EU:F:2015:106, обжалвано) и от 15 декември 2015 г., ***Bonazzi/Комисия*** (F-88/15, EU:F:2015:150), Съдът на публичната служба припомня, че ОН разполага, за целите на повишаването на длъжностните лица, с право да извърши съпоставяне на заслугите въз основа на процедура или метод, която или който той счита за най-подходящ(а), доколкото институциите нямат задължение да приемат специална система за оценяване и повишение, като се има предвид широката свобода на преценка, с която разполагат, за да постигнат целите на член 45 от Правилника в съответствие със собствените си организационни нужди и с управлението на своя персонал. Същевременно Съдът на публичната служба напомня в горепосочените решения, че така признатото на ОН право е ограничено от необходимостта да се извърши грижливо и безпристрастно съпоставяне на заслугите в интерес на службата и съобразно принципа на равно третиране, и че следователно посочената преценка трябва да се основава на сравними източници на информация и сведения. В това отношение Съдът на публичната служба уточнява, че макар наистина да не може да се твърди, че член 43 от Правилника налага използването на аналитична и изразена в цифри оценка, задължението съпоставката на заслугите да се извършва при условията на равнопоставеност и на основата на сходни източници на информация и сведения, което е имплицитно заложено в член 45 от Правилника, изисква процедура или метод, която или който е в състояние да неутрализира субективния елемент, произтичащ от оценяването от страна на различни оценители. С оглед на тези предпоставки Съдът на публичната служба приема в решения SILVAN/КОМИСИЯ и BONAZZI/КОМИСИЯ, че за разлика от системата на повишение, въведена от ЕСВД и описана в решение RIBEIRO SINDE MONTEIRO/ЕСВД, тази, прилагана от Комисията, спазва изискванията на Правилника, доколкото представените по делото модели на

атестационни доклади показват грижливо и задълбочено оценяване, структурирано около еднакви критерии и параметри, с оглед на които всички разглеждани длъжностни лица са били оценявани по еднакъв начин, и доколкото Комисията е представила убедителни показатели относно указанията и обученията, предоставени на оценителите за провеждане на атестациите по еднороден начин.

По-нататък, в решение от 22 септември 2015 г., ***Silvan/Комисия*** (F-83/14, EU:F:2015:106, обжалвано), Съдът на публичната служба уточнява, че при съпоставянето на заслугите на всички длъжностни лица, които могат да бъдат повишавани, ОН може да бъде подпомогнат от административните служби в отделните йерархични нива в съответствие с присъщите на работата на всяка йерархична административна структура принципи, предвидени в член 21, алинея първа от Правилника, съгласно който всяко длъжностно лице, независимо от неговото ниво в йерархията, е длъжно да подпомага и съветва горестоящите. Съдът на публичната служба обаче добавя, че предварителното разглеждане във всяка генерална дирекция на досиетата на отговарящите на условията за повишаване длъжностни лица не може да замести съпоставянето, което трябва да бъде извършено на следващ етап, когато е предвидено — от комитет по повишаване, а след това от ОН. По-конкретно, не може да се допусне ОН да разгледа само заслугите на длъжностните лица, които са класирани най-напред в изготвените от различните служби или генерални дирекции списъци.

Освен това, като припомня, че за да се вземе решение относно повишаването, прослуженото време в степента или в службата не съставлява елемент, който трябва да се взема пряко предвид при съпоставянето на заслугите, изисквано от член 45 от Правилника, Съдът на публичната служба постановява в своето решение от 15 декември 2015 г., ***Bonazzi/Комисия*** (F-88/15, EU:F:2015:150), че фактът на класирането в дадена степен от определен брой години въобще не показва, че заинтересованото лице е доказало особени заслуги. Да се издигне прослуженото време в степента като решаващ параметър би довело до автоматизъм при повишаването, който противоречи на принципа на публична служба, която трябва да насърчава най-високите стандарти на способности, ефикасност и почтеност, както са посочени в член 27, алинея първа и в член 43, алинея първа от Правилника.

Накрая, в същото решение Съдът на публичната служба постановява, че когато съвместен орган, на който е възложено да подпомага ОН при съпоставянето на заслугите на длъжностните лица, които могат да бъдат повишавани, не изпълни задачата си, като не приеме препоръките, които трябва да формулира, ОН не може да не довърши процедурата по повишаване. В този случай той е длъжен да извърши сам съпоставянето на заслугите, като приеме решенията за повишаване, като следва да се припомни, че Правилникът не предвижда задължение за ОН да си налага становищата на такъв съвместен орган, чието създаване се решава от всяка институция.

3. ОКОНЧАТЕЛНО ПРЕУСТАНОВЯВАНЕ НА ФУНКЦИИТЕ

В своето решение от 18 май 2015 г., ***Bischoff/Комисия*** (F-36/14, EU:F:2015:48), Съдът на публичната служба припомня, че когато ОН преценява интереса на службата, за да се произнесе по искането на длъжностно лице да остане на служба след навършване на възрастта за автоматично пенсиониране по член 52, алинея първа, буква а) от Правилника, той разполага с широко право на преценка и вследствие на това Съдът на публичната служба не може да приеме за неправилна преценката на посочения орган, освен в случай на явна грешка в преценката или злоупотреба с власт.

В същото решение Съдът на публичната служба уточнява, че в специфичния случай по член 52, алинея втора от Правилника интересът на засегнатото длъжностно лице се взема предвид по силата на задължението за полагане на грижа, тъй като искането от негова страна да продължи да работи след навършване на възрастта за автоматично пенсиониране, предвидена в Правилника, е абсолютно

необходимо предварително условие за всяко решение за запазването му на работа след навършването ѝ. Тъй като интересите на длъжностното лице са взети предвид предварително по този начин, чрез подаването на такова искане, решението, което ОН следва да вземе зависи изключително от интереса на службата, както впрочем следва от самия текст на член 52, алинея втора от Правилника. Ето защо, постановява Съдът на публичната служба, не е необходимо длъжностното лице да доказва на ОН наличието на свой личен интерес от оставането на служба, тъй като този интерес няма значение за разглеждането на искането му.

УСЛОВИЯ НА ТРУД НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА И СЛУЖИТЕЛИТЕ

Преди влизането в сила на реформата на Правилника и на УРДС продължителността на работната седмица е конкретно фиксирана на 37 часа и 30 минути. Като оставя непроменени разпоредбите, определящи основната заплата на длъжностните лица и служителите, Регламент № 1023/2013 изменя член 55, параграф 2 от Правилника, така че тази продължителност занапред може да варира само между минимум от 40 и максимум от 42 часа седмично, в зависимост от евентуално приетото в това отношение решение на институцията, органа или службата работодател. В този контекст Съдът на публичната служба отбелязва в своето определение от 23 април 2015 г., ***Bensai/Комисия*** (F-131/14, EU:F:2015:34), както и в решението си от 30 юни 2015 г., ***Petsch/Комисия*** (F-124/14, EU:F:2015:69), че на служителите, назначени въз основа на договор, се изплащат възнаграждения в зависимост от тяхното класиране в степен и стъпка, и че те получават месечна заплата, която не е функция от нормалната продължителност на работното време. Като припомня, че законодателят може по принцип да измени във всеки момент правата и задълженията на длъжностните лица и служителите, Съдът на публичната служба постановява, че следователно той може да повиши продължителността на работната седмица без увеличение на заплатата.

ЗАПЛАТИ И СОЦИАЛНИ ПРИДОБИВКИ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА

1. НАДБАВКА ЗА НАСТАНЯВАНЕ

В решение от 18 ноември 2015 г., ***FH/Парламент*** (F-26/15, EU:F:2015:137), Съдът на публичната служба припомня, че целта на надбавката за настаняване е да позволи на длъжностното лице да понесе — освен разноските му за пренасяне, които са предмет на специално възстановяване — и други свързани с неговото установяване на ново място на работа за продължително време неизбежни разноски. От това той прави извода, че изключването на ползването на надбавката за настаняване в случаите, когато длъжностно лице, което има право на надбавка за жилищни нужди, е назначено на място, където живее семейството му, предвидено в член 5, параграф 4, последно изречение от приложение VII към Правилника, се прилага само в хипотезата, когато същото длъжностно лице се настанява действително със семейството си на мястото, където работи, тъй като в този случай не му се налага да поема допълнителни разноски за настаняване. Обратно, тази разпоредба не се прилага, когато длъжностно лице има право на надбавка за жилищни нужди и при промяна на мястото на работа не се настани или не се настани отново при семейството си, въпреки че то живее на новото му място на работа. В тази хипотеза заинтересованото лице наистина може да понесе допълнителни разноски, свързани с действителното му настаняване на друг адрес, различен от този на семейството му, и може при тези

условия да претендира за плащане на надбавка за настаняване, равняваща се в този случай на една месечна основна заплата.

2. ПЕНСИИ

Съгласно текста на член 27, алинея първа от приложение VIII към Правилника, бившият съпруг на длъжностно лице или на бивше длъжностно лице има право на наследствена пенсия, ако докаже, че има право на издръжка от този бивш съпруг, по силата в частност на споразумение, сключено между бившите съпрузи. В решението си от 23 март 2015 г., ***Borghans/Комисия*** (F-6/14, EU:F:2015:19), Съдът на публичната служба отбелязва, че издръжката между бивши съпрузи при развода им спада към имуществените последици, произтичащи от съдебното решение за развод. Вследствие на това Съдът на публичната служба приема, че за да се определи дали бившият съпруг на длъжностно лице или на бивше длъжностно лице може да претендира за наследствена пенсия въз основа на споразумение, сключено между бившите съпрузи, не следва да се прилага самостоятелно тълкуване, а да се вземе предвид националният закон, според който са уредени последиците от развода.

ДИСЦИПЛИНАРЕН РЕЖИМ

Що се отнася до зачитането на правото на защита в дисциплинарно производство, уредено от Правилника, Съдът на публичната служба постановява в своето решение от 8 октомври 2015 г., ***DD/FRA*** (F-106/13 и F-25/14, EU:F:2015:118, обжалвано), че член 2, параграф 2 и член 3 от приложение IX към Правилника вменяват на ОН задължение, когато възнамерява да образува дисциплинарно производство въз основа на доклад, съставен след административно разследване, да съобщи предварително на съответното длъжностно лице заключенията, съдържащи се в доклада от проверката, както и всички документи от преписката, за да може същото, разполагайки с разумен срок за подготвяне на защитата си, да формулира всякакви полезни обяснения. Фактът, че до знанието на съответното длъжностно лице са сведени устно заключенията, съдържащи се в доклада от проверката, в хода на изслушването по член 3 от приложение IX към Правилника, не може да се счита за достатъчен за спазването на посочените разпоредби.

В своето решение от 3 юни 2015 г., ***Bedin/Комисия*** (F-128/14, EU:F:2015:51), Съдът на публичната служба по-нататък извежда от член 25 от приложение IX към Правилника, че намерението на законодателя е да ограничи правомощията на ОН по отношение на преценката за действителното настъпване на фактите — предмет на дисциплинарно производство в случаите, когато успоредно бъде образувано наказателно производство за същите деяния. Обратно, от тази разпоредба не може да се направи извод, че ОН не може да се отклони от становището на дисциплинарния съвет. Същевременно, макар ОН да не е обвързан от това становище, дисциплинарният съвет все пак не е лишен от съществената функция на консултативен орган и съответното длъжностно лице винаги разполага с гаранцията, вътрешно присъща на неговата намеса, тъй като ОН има задължението да мотивира всяко решение в отклонение от становището на дисциплинарния съвет, включително във връзка с преценката на фактите.

В решението си от 17 март 2015 г., ***AX/BCE*** (F-73/13, EU:F:2015:9), Съдът на публичната служба впрочем постановява, че правото на достъп до дисциплинарната преписка, предвидено в приложимата за персонала на Европейската централна банка (ЕЦБ) правна уредба, засяга единствено документите, използвани в дисциплинарното производство и/или за окончателното решение на администрацията, но не и други документи. По-конкретно, засегнатият служител няма право да получава всяко сведение или документ, които са или може да бъдат на разположение, само поради обстоятелството, че при

провеждане на негово собствено разследване на спорните факти той разчита на оневиняващата доказателствена сила на такива документи или сведения. По-нататък, предоставянето на доклада за дейността може да бъде отказано на заинтересованото лице, без да има нарушение на неговото право на защита, когато този доклад има характер на подготвителна записка, съставена преди започването на дисциплинарно производство, на която органът не се е основал, за да приеме дисциплинарното наказание.

Накрая, в същото решение Съдът на публичната служба постановява, че в рамките на институционалната си самостоятелност ЕЦБ може да предостави доказателства относно поведението на свой служител на националните съдебни органи, за да проучат те дали тези доказателства могат да бъдат квалифицирани като нарушения на националното право и да обосноват започването на наказателно преследване.

СПОРОВЕ ВЪВ ВРЪЗКА С НАЕМАНЕТО ПО ДОГОВОР

Като припомня, че основанието за правоотношението по наемане на работа на срочно нает служител със съответната институция или агенция е договор за наемане на работа, Съдът на публичната служба постановява в своето решение ***Murariu/ЕОЗППО*** (F-116/14, EU:F:2015:89), що се отнася до възможността да се прекрати договорно правоотношение, че след като веднъж то е установено чрез размяна на волеизявленията на страните, ООСД не действа едностранно, както един ОН, а е обвързан от съответните договорни разпоредби, които го свързват с неговия служител и във всички случаи от членове 14 и 47 от УРДС. Така ООСД не може, освен в хипотезите, предвидени в тези разпоредби, да се освободи едностранно от договорното си обвързване със заинтересования служител. По-специално, предложение за наемане на работа, отправено до кандидат с оглед на наемането му като срочно нает служител, представлява обикновено намерение и поради това — подготвителен акт, който не създава права и може да бъде оттеглен например когато след изпращането на предложението за наемане на работа ООСД установи, че заинтересованият не отговаря на някое от условията за наемане на работа, предвидени от УРДС, от обявата за свободна длъжност или от вътрешните разпоредби. Обратно, когато подобно предложение е прието, размяната на волеизявленията на договарящите страни поражда нови задължения с договорен характер, които ограничават правомощието на посочения орган да действа едностранно извън хипотезите, изрично предвидени от УРДС, каквито са предвидените в член 47 от тях, и във всички случаи, да има обратно действие.

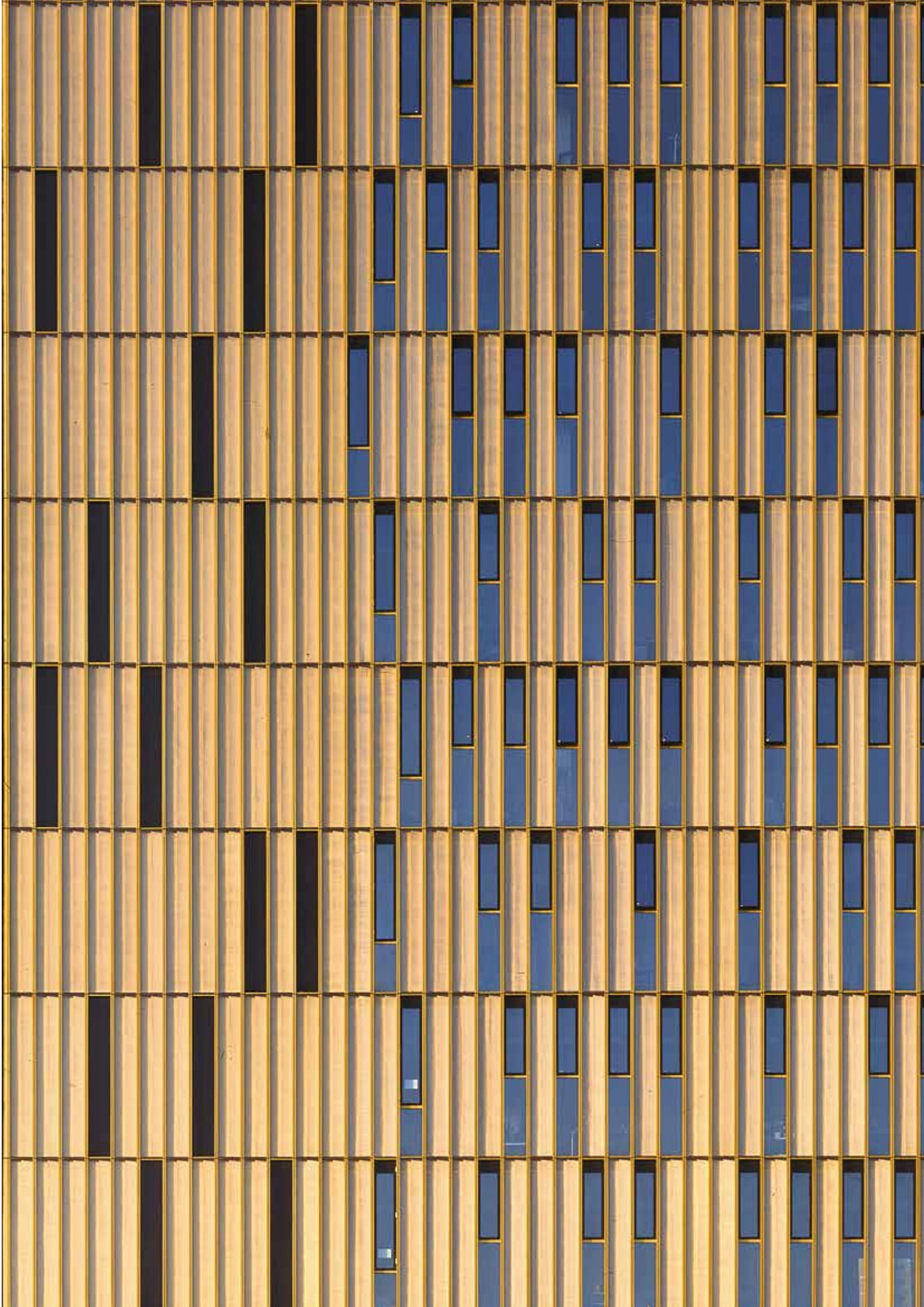

B | СЪСТАВ НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА

(Протоколен ред към 31 декември 2015 г.)

От ляво надясно:

E. Perillo и H. Kreppel, съдии; R. Barents, председател на състав; S. Van Raepenbusch, председател; K. Bradley, председател на състав; M. I. Rofes i Pujol, съдия; J. Svenningsen, съдия; W. Hakenberg, секретар.

1. ПРОМЕНИ В СЪСТАВА НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА ПРЕЗ 2015 Г.

През 2015 г. съставът на Съда на публичната служба не е променян.

2. ПРОТОКОЛЕН РЕД

ОТ 1 ЯНУАРИ 2015 Г. ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2015 Г.

S. VAN RAEPENBUSCH, председател на Съда на публичната служба
R. BARENTS, председател на състав
K. BRADLEY, председател на състав
H. KREPPEL, съдия
M. I. ROFES i PUJOL, съдия
E. PERILLO, съдия
J. SVENNINGSEN, съдия

W. HAKENBERG, секретар

3. БИВШИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА

(по реда на встъпване в длъжност)

Kanninen Heikki (2005—2009)
Tagaras Haris (2005—2011)
Gervasoni Stéphane (2005—2011)
Boruta Irena (2005—2013)

ПРЕДСЕДАТЕЛ

Mahoney Paul J. (2005—2011)

C | СЪДЕБНА СТАТИСТИКА НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА

ОБЩА ДЕЙНОСТ НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА

1. Образувани, приключени и висящи дела (2011—2015)

ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА

2. Разпределение на делата по институция, основен ответник (2011—2015)

3. Език на производството (2011—2015)

ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА

4. Решения и определения — Съдебен състав (2015)

5. Взето решение (2015)

6. Обезпечителни производства (2011—2015)

7. Продължителност на производството в месеци (2015)

ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ

8. Съдебен състав (2011—2015)

9. Брой на ищците или жалбоподателите

РАЗНИ

10. Съдебни актове на Съда на публичната служба, които са обжалвани пред Общия съд (2011—2015)

11. Резултати от обжалването пред Общия съд (2011—2015)

1. ОБЩА ДЕЙНОСТ НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА ОБРАЗУВАНИ, ПРИКЛЮЧЕНИ И ВИСЯЩИ ДЕЛА (2011—2015)

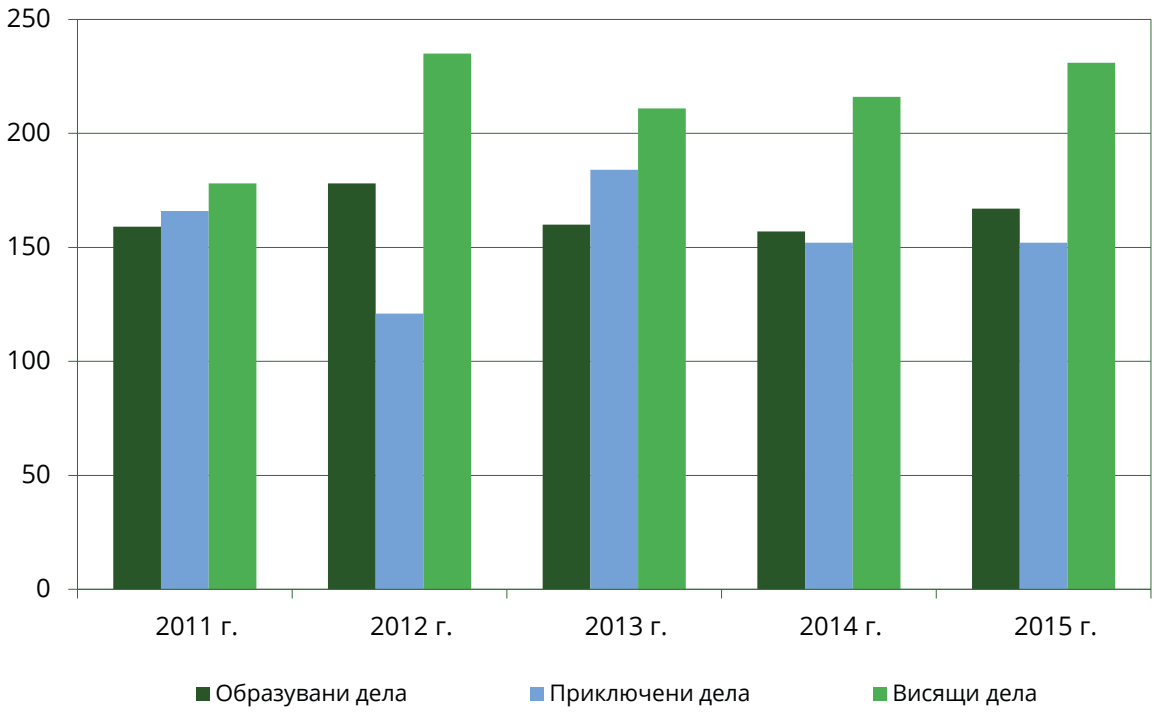

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Образувани дела	159	178	160	157	167
Приключени дела	166	121	184	152	152
Висящи дела	178	235	211	216	231[1]

Посочените числа (абсолютна стойност) показват общия брой на делата, независимо от съединяването поради свързаност (един номер на дело = едно дело).

1 | Включително 69 спрени дела.

2. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДЕЛАТА ПО ИНСТИТУЦИЯ, ОСНОВЕН ОТВЕТНИК (2011—2015)

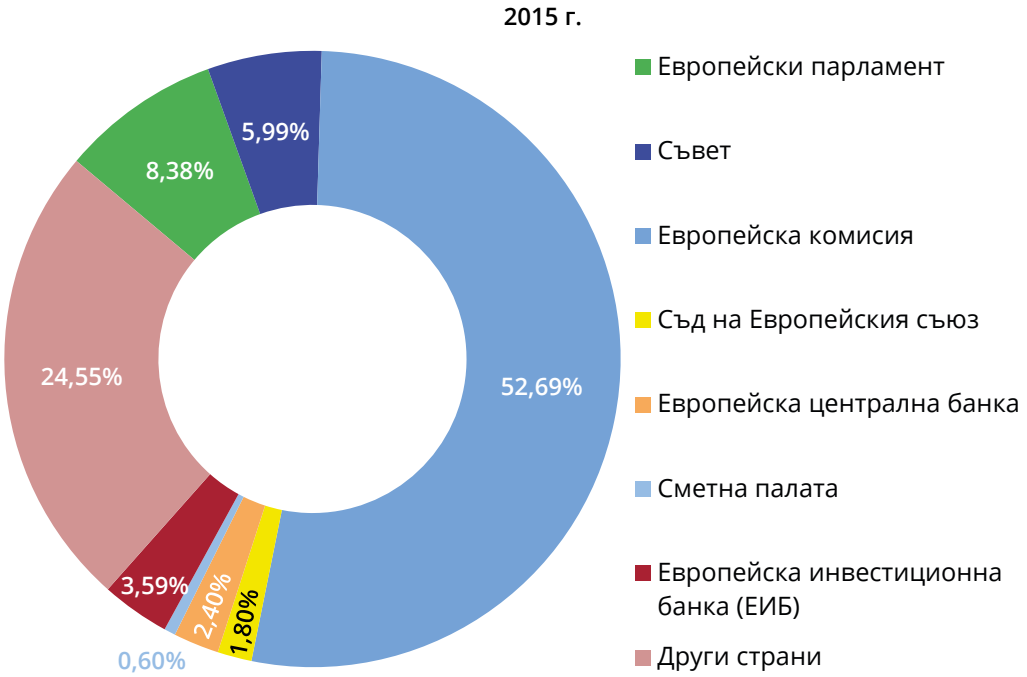

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Европейски парламент	6,29%	6,11%	5,66%	11,80%	8,38%
Съвет	6,92%	3,89%	3,77%	8,70%	5,99%
Европейска комисия	66,67%	58,33%	49,69%	45,96%	52,69%
Съд на Европейския съюз	1,26%		0,63%		1,80%
Европейска централна банка	2,52%	1,11%	1,89%	1,24%	2,40%
Сметна палата	0,63%	2,22%	0,63%	1,24%	0,60%
Европейска инвестиционна банка (ЕИБ)	4,32%	4,44%	5,03%	1,24%	3,59%
Други страни	11,40%	23,89%	32,70%	29,81%	24,55%
Общо	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

3. ОБРАЗУВАНИ ДЕЛА — ЕЗИК НА ПРОИЗВОДСТВОТО (2011—2015)

Езикът на производството се определя от езика, на който е заведено делото, а не от майчиния език или от гражданството на ищеца или жалбоподателя.

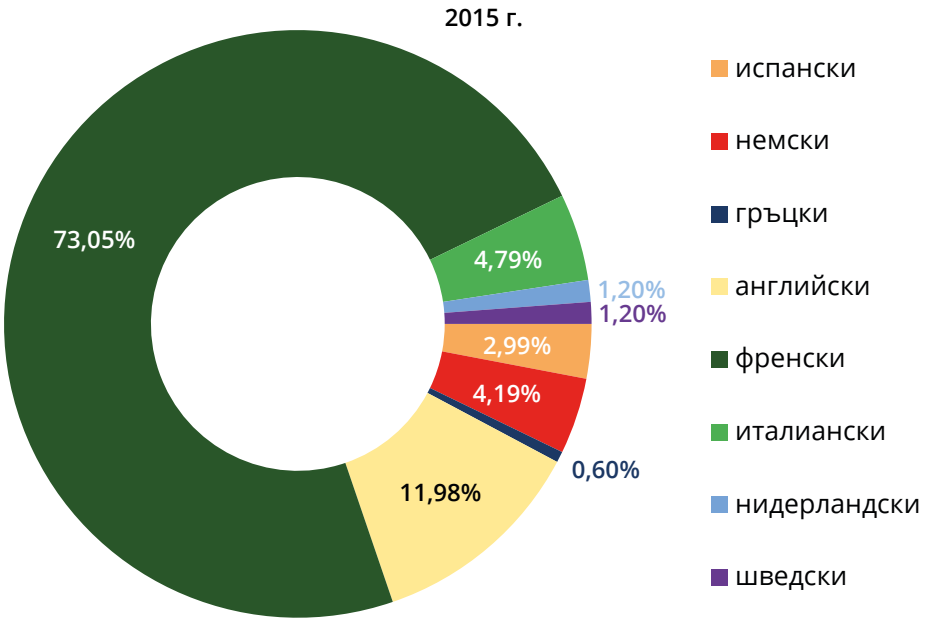

Език на производството	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
български		2			
испански	2	3		2	5
немски	10	5	2	9	7
гръцки	4	1	4	2	1
английски	23	14	26	23	20
френски	87	108	95	113	122
италиански	29	35	21	8	8
унгарски	1				
нидерландски	1	6	12		2
полски	1	2			
румънски		2			
словашки	1				
шведски					2
Общо	**159**	**178**	**160**	**157**	**167**

4. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — РЕШЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ — СЪДЕБЕН СЪСТАВ (2015)

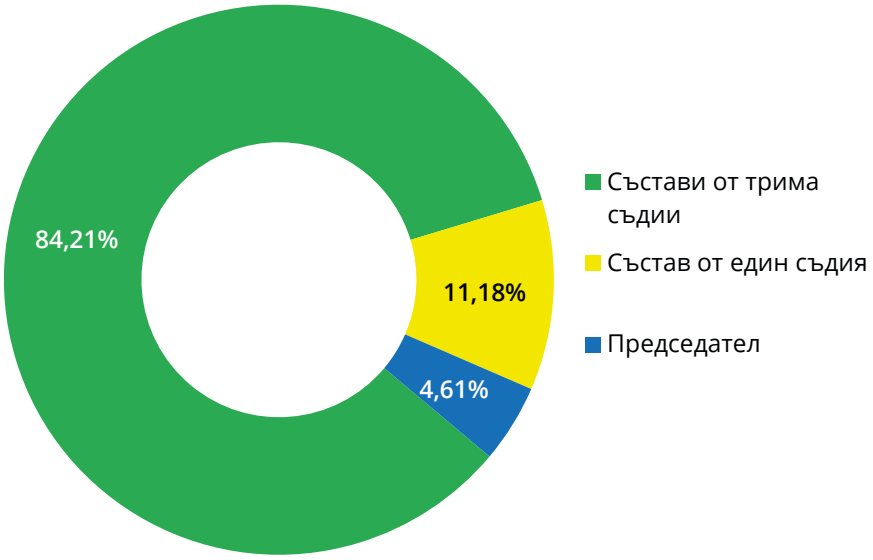

	Решения	Определения за заличаване вследствие на уреждане на спора по взаимно съгласие [1]	Други определения, които слагат край на производството	Общо
Пленум				
Състави от трима съдии	60	14	54	128
Състав от един съдия	15		2	17
Все още неразпределени дела				
Председател			7	7
Общо	**75**	**14**	**63**	**152**

1 | През 2015 г. по инициатива на Съда на публичната служба бяха направени 7 други опита за уреждане на споровете по взаимно съгласие, които останаха без резултат.

5. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ВЗЕТО РЕШЕНИЕ (2015)

	Решения		Определения				
	Изцяло или частично уважени искове или жалби	Изцяло отхвърлени искове или жалби, липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество	Искове/жалби/искания, които са [явно] недопустими или неоснователни	Уреждане на споровете по взаимно съгласие по инициатива на съдбния състав	Заличаване на делото от регистъра на друго основание, липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество или препращане	Изцяло или частично уважени искания (особени производства)	Общо
Назначаване/преназначаване	2			2			**4**
Конкурси	2	2	4	2			**10**
Условия на труд/отпуски			1				**1**
Оценяване/повишаване	7	11	3	3	3		**27**
Пенсии и помощи за инвалидност	2		2		1		**5**
Дисциплинарни производства	3	5		1	1		**10**
Наемане на работа/ назначаване/класиране в степен	2	3	6				**11**
Възнаграждение и надбавки	4	4	8	2			**18**
Социално осигуряване/ професионално заболяване/ злополуки	1		1	2	1		**5**
Прекратяване или неподновяване на договора на служител	7	8	5	1	5		**26**
Други	4	8	9	1	9	4	**35**
Общо	**34**	**41**	**39**	**14**	**20**	**4**	**152**

6. ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ ПРОИЗВОДСТВА (2011—2015)

Приключени обезпечителни производства		Взето решение		
		Пълно или частично допускане	Отхвърляне	Заличаване
2011 г.	**7**		4	3
2012 г.	**11**		10	1
2013 г.	**3**		3	
2014 г.	**5**	1	4	
2015 г.	**2**		2	
Общо	**28**	**1**	**23**	**4**

7. ПРИКЛЮЧЕНИ ДЕЛА — ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОИЗВОДСТВОТО В МЕСЕЦИ (2015)

Приключени дела		Средна продължителност	
		Продължителност на цялото производство	Продължителност на производството, без да се взема предвид срокът на евентуално спиране
Решения	75	16,1	15,9
Определения	77	9,9	8,3
Общо	**152**	**13,0**	**12,1**

Продължителността е изразена в месеци с десетично число.

8. ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ — СЪДЕБЕН СЪСТАВ (2011—2015)

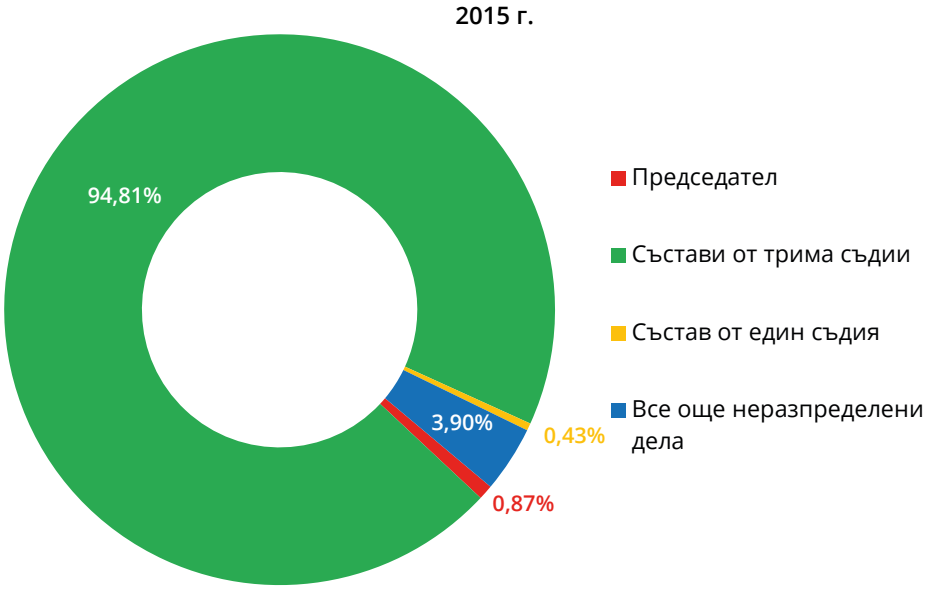

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Пленум		1	1		
Председател	1		2	1	2
Състави от трима съдии	156	205	172	201	219
Състав от един съдия	2	8	3	2	1
Все още неразпределени дела	19	21	33	12	9
Общо	**178**	**235**	**211**	**216**	**231**

9. ВИСЯЩИ ДЕЛА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ — БРОЙ НА ИЩЦИТЕ ИЛИ ЖАЛБОДАТЕЛИТЕ

Брой на ищците или жалбоподателите	Области
486	Правилник — ЕИБ — Възнаграждение — Годишна корекция на заплатите
484	Правилник — ЕИБ — Възнаграждение — Реформа на системата на възнаграждения и на увеличаването на заплатите в ЕИБ
451	Правилник — ЕИБ — Възнаграждение — Нова система за установяване на постиженията — Предоставяне на премии
386 (2 дела)	Правилник — ЕИБ — Възнаграждение — Годишна корекция на заплатите
35	Правилник — Връщане за ново разглеждане след преразглеждане на съдебното решение на Общия съд — ЕИБ — Пенсии — Реформа от 2008 г.
33	Правилник — ЕИБ — Пенсии — Реформа на пенсионната схема
32 (8 дела)	Правилник — Правилник за длъжностните лица — Реформа на Правилника от 1 януари 2014 г. — Нови правила за изчисляване на пътните разноски от мястото на работа до мястото на произход — Връзка между това плащане и статута на пребиваващ в чужда държава или на експатриран
30 (4 дела)	Правилник — Европейски инвестиционен фонд (ЕИФ) — Възнаграждение — Годишна корекция на заплатите
29	Правилник — Европейски инвестиционен фонд (ЕИФ) — Възнаграждение — Реформа на системата на възнаграждения и на увеличаването на заплатите в ЕИФ
26 (4 дела)	Правилник — Правилник за длъжностните лица — Реформа на Правилника от 1 януари 2014 г. — Нови правила за изчисляване на пътните разноски от мястото на работа до мястото на произход — Връзка между това плащане и статута на пребиваващ в чужда държава или на експатриран — Премахване на дните за пътуване

Под „Правилник“ следва да се разбира Правилникът за длъжностните лица на Европейския съюз и Условията за работа на другите служители на Съюза.

Общ брой на ищците или жалбоподателите по всички висящи дела (2011—2015)

	Общ брой на ищците и жалбоподателите	Общ брой на висящите дела
2011 г.	1006	178
2012 г.	1086	235
2013 г.	1867	211
2014 г.	1902	216
2015 г.	2333	231

10. РАЗНИ — СЪДЕБНИ АКТОВЕ НА СЪДА НА ПУБЛИЧНАТА СЛУЖБА, КОИТО СА ОБЖАЛВАНИ ПРЕД ОБЩИЯ СЪД (2011—2015)

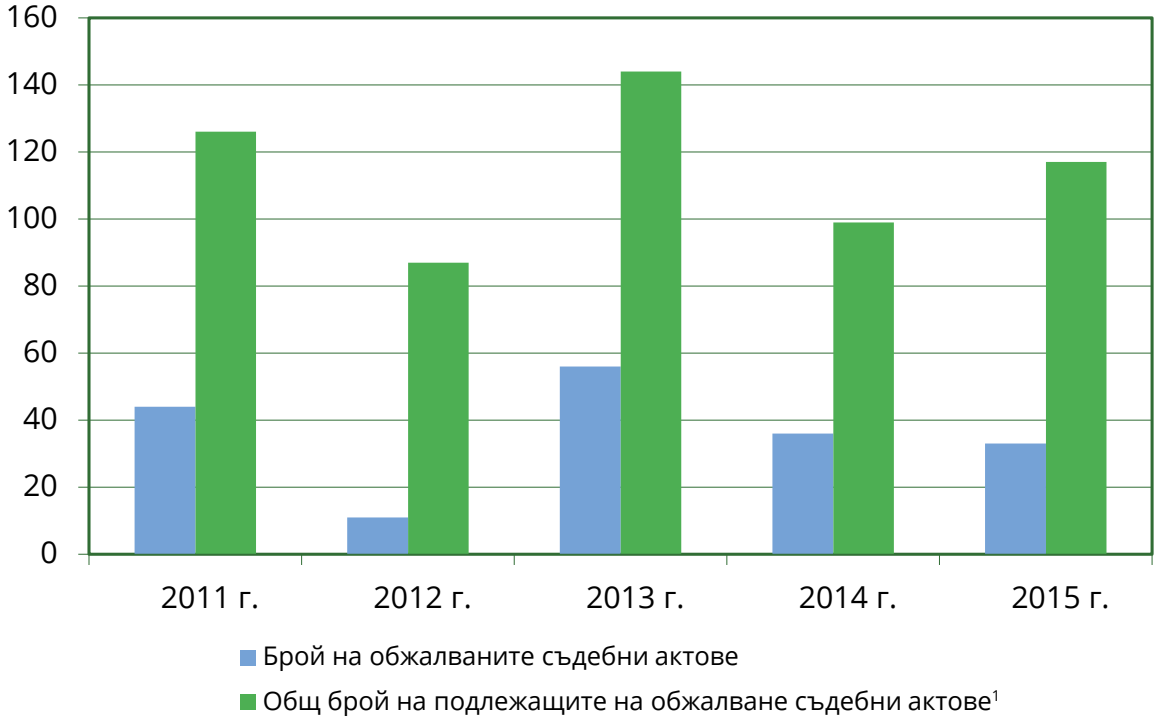

	Брой на обжалваните съдебни актове	Общ брой на подлежащите на обжалване съдебни актове [1]	Процент за обжалваните съдебни актове [2]
2011 г.	44	126	34,92%
2012 г.	11	87	12,64%
2013 г.	56	144	38,89%
2014 г.	36	99	36,36%
2015 г.	33	117	28,21%

1 | Постановени през референтната година решения, определения за обявяване на недопустимост, явна недопустимост или явна неоснователност на иска или жалбата, определения по обезпечителни производства, определения за липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество или определения за недопускане на встъпване.

2 | За дадена година този процент може да не съответства на подлежащите на обжалване съдебни актове, постановени през референтната година, доколкото срокът за обжалване може да застъпва две календарни години.

11. РАЗНИ — РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБЖАЛВАНЕТО ПРЕД ОБЩИЯ СЪД (2011—2015)

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Отхвърлени жалби	23	26	30	33	22
Пълна или частична отмяна без връщане на делото	3	2	3	3	7
Пълна или частична отмяна и връщане на делото	4	2	5	5	7
Заличаване/Липса на основание за постановяване на съдебно решение по същество		3		1	1
Общо	**30**	**33**	**38**	**42**	**37**

КАК ДА СЕ СДОБИЕМ С ПУБЛИКАЦИИТЕ НА ЕС?

Безплатни публикации:

- един екземпляр:

  чрез EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu);

- повече от един екземпляр или постери/карти:

  от представителствата на Европейския съюз (http://ec.europa.eu/represent_bg.htm),

  от делегациите в страни извън Европейския съюз (http://eeas.europa.eu/delegations/index_bg.htm),

  като се свържете с услугата Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_bg.htm)

  или като се обадите на 00 800 6 7 8 9 10 11 (безплатен номер в ЕС) (*).

  (*) Информацията, както и повечето обаждания са безплатни (възможно е обажданията от мрежата на някои оператори, от обществени телефони или от хотели да бъдат таксувани).

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu).

QD-AP-16-001-BG-N

СЪД НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ДИРЕКЦИЯ „КОМУНИКАЦИЯ“
ОТДЕЛ „ПУБЛИКАЦИИ И ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ“